

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W ŁODZI

Numer egzemplarza:

1

PROTOKÓŁ
KONTROLI GOSPODARKI FINANSOWEJ
I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Jednostka kontrolowana:	Miasto i Gmina Opoczno
Termin kontroli:	10 grudnia 2015 roku – 4 marca 2016 roku (z przerwami)
Kontrolujący (imię, nazwisko, stanowisko służbowe):	Wioletta Zubowicz – starszy inspektor kontroli Ewa Chojka – starszy inspektor kontroli
Okres objęty kontrolą	lata 2013 -2015
Numer i data upoważnienia:	WK-601-1/76/2015 z dnia 23 listopada 2015 roku WK-601-1/76-1/2015/2016 z dnia 12 lutego 2016 roku

Uwaga!

Protokół niniejszy podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz.782 ze zm.), z ograniczeniami wynikającymi z art.5 tej ustawy.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

DANE O JEDNOSTCE

Gmina i Miasto Opoczno położone jest we wschodniej części województwa łódzkiego w powiecie opoczyńskim. Powierzchnia Gminy wynosi 16.959 ha, natomiast obszar miejski zajmuje 2.474 ha. Gmina sąsiaduje z następującymi Gminami: Białaczów, Drzewica, Gielniów, Gowarczów, Inowłódz, Poświętne, Sławno.

Adres siedziby Urzędu Gminy: 26-300 Opoczno, ul. Staromiejska 6.

Numer REGON 000523755 został nadany Urzędowi Miejskiemu w Opocznie przez Urząd Statystyczny w Łodzi.

Numer NIP 768-10-03-350 został nadany Urzędowi Miejskiemu w Opocznie decyzją Urzędu Skarbowego w Opocznie.

Numer REGON 590648379 został nadany osobie prawnej Miastu i Gminie Opoczno przez Urząd Statystyczny w Łodzi.

Numer NIP 768-171-75-75 został nadany Miastu i Gminie Opoczno decyzją Urzędu Skarbowego w Opocznie.

Kontrola ma charakter kontroli kompleksowej, obejmującej prowadzenie gospodarki finansowej i udzielanie zamówień publicznych.

PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE

Wskaźniki charakteryzujące sytuację finansową Miasta i Gminy Opoczno w latach 2012-2014, obliczone w oparciu o dane wynikające ze sprawozdań finansowych – Rb-27S - z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego, Rb-28S - z wykonania planu wydatków jednostki samorządu terytorialnego oraz Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego i Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	2012 rok (zł)	2013 rok (zł)	2014 rok (zł)
Dochody wykonane ogółem (Do), w zł,	87.500.051,87	92.119.536,36	101.112.190,75
z tego:			
Dochody bieżące (Db) w zł	82.138.382,11	87.932.310,05	96.400.983,77
Dochody majątkowe (Dm) w zł	5.361.669,76	4.187.226,31	4.711.206,98
w tym:			
dotacje i środki otrzymane na inwestycje	3.646.961,59	2.062.782,94	3.102.457,16
dochody ze sprzedaży majątku (Sm)	1.221.327,37	1.669.153,97	1.309.265,02
dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	493.380,80	455.289,40	299.484,80
Dochody własne (Dw) w zł	37.810.824,76	44.027.671,91	47.914.300,30

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W MIEŚCIE I GMINIE OPOCZNO
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Wydatki wykonane ogółem (Wo) w zł, z tego:	88.686.928,10	86.096.747,41	97.737.698,22
wydatki majątkowe (Wm) w zł	9.355.427,82	4.955.430,85	11.759.083,20
Wydatki bieżące (Wb) w zł, w tym:	79.331.500,28	81.141.316,56	85.978.615,02
wydatki na wynagrodzenia i pochodne (Ww)	38.928.744,84	39.824.794,72	40.101.961,46
Nadwyżka operacyjna – dodatnia wartość wyniku Db – Wb (No) w zł	2.806.881,83	6.790.993,49	10.422.368,75
Nadwyżka operacyjna + dochody majątkowe w zł	8.168.551,59	10.978.219,80	15.133.575,73
Suma nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku (No + Sm) w zł	4.028.209,20	8.460.147,46	11.731.633,77
Transfery bieżące z budżetu państwa (subwencja ogólna i dotacje bieżące) – Tb w zł	46.042.265,52	46.011.336,36	50.095.443,29
Zobowiązania ogółem (Zo) w zł, w tym:	54.960.144,59	53.319.547,00	50.706.993,00
zobowiązania wymagalne w zł	243.519,51	-	-
Odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek (O) – w zł	3.288.640,48	2.375.716,35	1.997.486,79
Spłata rat kapitałowych od zaciągniętych kredytów i pożyczek (R) – w zł	5.712.115,16	9.697.078,08	2.480.684,00
Ludność Gminy (w osobach)	35.314	35.199	34.999
Udział dochodów bieżących w dochodach ogółem (W _{B1}) w %	93,87	95,45	95,34
Udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem (W _{B3}) w %	3,21	7,37	10,31
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (W _{B4}) w %	10,55	5,76	12,03
Obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne (W _{B5}) – w %	49,07	49,08	46,64
Udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem (W _{B6}) – w %	4,60	9,18	11,60
Wskaźnik samofinansowania , wyliczony jako stosunek sumy nadwyżki operacyjnej i dochodów majątkowych do wydatków majątkowych (W _{B7}) (n-krotność)	0,87	2,22	1,29
WL ₂ – nadwyżka operacyjna na mieszkańca (według liczby mieszkańców na dzień 31 grudnia danego roku (zł))	79,48	192,93	297,79
W _{Z1} – udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem	62,81	57,88	50,15
W _{Z2} – udział zobowiązań ogółem, bez zobowiązań na projekty unijne, w dochodach ogółem	62,81	57,88	50,15
W _{Z3} – obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia	10,29	13,11	4,43
W _{Z4} – obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez zobowiązań na projekty unijne	10,29	13,11	4,43
W _{Z6} – obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia	103,54	103,30	91,76

Wzrost – udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach ogółem	0,44	0,00	0,00
--	------	------	------

Dane dotyczące art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity z 2015 roku Dz.U. poz. 885 ze zm.) zawarto w tabeli:

	2012 plan	2012 wykonanie	2013 plan	2013 wykonanie	2014 plan	2014 Wykonanie
Dochody bieżące plus nadwyżka z lat ubiegłych plus wolne środki	87.911.837,39	84.160.510,46	88.606.866,78	88.363.301,01	98.753.113,03	101.457.685,60
Wydatki bieżące	83.590.181,28	79.331.500,28	84.529.907,05	81.141.316,56	89.467.256,06	85.978.615,02
Wynik	4.321.656,11	4.829.010,18	4.076.959,73	7.221.984,45	9.285.856,97	15.479.070,58

Wskaźnik z art. 243 ustawy o finansach publicznych obliczony dla wykonania budżetu lat: 2012, 2013, 2014 oraz planu na 2015 rok

- Kwota zakładanych do spłaty w 2015 roku rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek w stosunku do zakładanych w 2015 roku dochodów ogółem budżetu Gminy nie przekroczyła średniej arytmetycznej (obliczonej z ostatnich trzech lat, tj. 2012, 2013 i 2014 roku) – relacji procentowej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów ogółem budżetu Gminy.
- Wskaźnik zadłużenia wyliczono według wzoru:

$$\left(\frac{R+O}{D}\right)_n \leq \frac{1}{3} * \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}} \right)$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- *R* – planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, oraz wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90,
- *O* – planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji,
- *D* – planowane dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym,
- *Db* – dochody bieżące,
- *Sm* – dochody ze sprzedaży majątku,
- *Wb* – wydatki bieżące,
- *n* – rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,
- *n-1* – rok poprzedzający rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,
- *n-2* – rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata,
- *n-3* – rok poprzedzający rok budżetowy o trzy lata.

Dane dotyczące art. 243 ustawy o finansach publicznych zawarto w tabeli:

Lp.	Dane do obliczeń	Wykonanie			
		2012*	2013*	2014 (III kwartały- plan)	2014 (wykonanie)
1.	dochody bieżące	82.138.382,11	87.932.310,05	94.328.155,23	96.400.983,77
2.	dochody ze sprzedaży majątku	1.221.327,37	1.669.153,97	1.896.000,00	1.309.265,02
3.	wydatki bieżące	79.331.500,28	81.141.316,56	88.474.789,11	85.978.615,02
4.	dochody ogółem	87.500.051,87	92.119.536,36	100.615.180,66	101.112.190,75
5.	wskaźnik w ujęciu rocznym $[(1+2-3)/4]$ (w %)	4,60	9,18	7,70	11,60
6.	średnia wskaźników z wiersza nr 5 - prawa strona wzoru	7,16			8,46
7.	plan dochodów na 2015 r.	95.425.406,91			101.027.306,63
8.	przypadające do spłaty raty pożyczek w 2015 r. wg planu	4.618.564,00			4.618.564,00
9.	odsetki wg planu w 2015 r. i rezerwa na poręczenia	2.100.000,00			2.100.000,00
10.	iloraz zadłużenia wraz z odsetkami przez dochody ogółem $[(8+9)/7]$ - lewa strona wzoru (w %)	7,04			6,65
11.	sprawdzenie relacji z art. 243 $(10 \leq 6)$	7,04 < 7,16			6,65 < 8,46

Dane dotyczące 2015 roku - w kolumnie I wykazano plan zgodny z uchwałą nr V/35/15 Rady Miejskiej w Opcznie z dnia 29 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Opczno na lata 2015-2029, natomiast w kolumnie II wykazano plan na dzień 30 września 2015 roku.

II. USTALENIA OGÓLNE

1. KIEROWNICTWO JEDNOSTKI

Przewodniczący rady gminy

W kadencji 2010-2014 przewodniczącym Rady Miejskiej w Opcznie organ stanowiący wybrał **Zdzisława Wojciechowskiego**, co stwierdzała uchwała nr I/2/10 Rady Miejskiej w Opcznie z 10 grudnia 2010 roku. Wiceprzewodniczącymi Rady Miejskiej wybrano **Jerzego Wijatę** oraz **Janusza Klimka**, co potwierdzały uchwały Rady Miejskiej w Opcznie, odpowiednio, nr I/4/10 z 10 grudnia 2010 roku i nr II/10/10 z 17 grudnia 2010 roku.

Przewodniczącym Rady Miejskiej w Opcznie na kadencję 2014-2018 wybrano **Grzegorza Wołakiewicza**, co potwierdzała uchwała nr I/2/14 Rady Miejskiej w Opcznie z 1 grudnia 2014 roku. Uchwałą nr I/3/2014 z 1 grudnia 2014 roku organ stanowiący określił liczbę wiceprzewodniczących na dwóch, zaś uchwała nr I/3/14 Rady Miejskiej w Opcznie z 1 grudnia 2014 roku potwierdzała dokonanie wyboru na wiceprzewodniczących **Zbigniewa Sobczyka** i **Zdzisława Wojciechowskiego**. Postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2015 roku Komisarz Wyborczy w Piotrkowie Trybunalskim stwierdził wygaśnięcie mandatu radnego Rady Miejskiej w Opcznie Zdzisława Wojciechowskiego, a w jego miejsce wiceprzewodniczącym Rady Miejskiej w Opcznie wybrany został **Krzysztof Grabski**, którego wybór potwierdzała uchwała nr X/74/2015 Rady Miejskiej w Opcznie z 25 czerwca 2015 roku.

Burmistrz i jego zastępcy

Na kadencję 2014-2018 Burmistrzem Opoczna wybrano **Rafała Kądziałę**, który zgodnie z zaświadczeniem Miejskiej Komisji Wyborczej w Opocznie z dnia 3 grudnia 2014 roku wybrany został w wyborach przeprowadzonych w dniu 30 listopada 2014 roku. Objęcie przez Rafała Kądziałę obowiązków Burmistrza nastąpiło z dniem 9 grudnia 2014 roku, tj. z chwilą złożenia ślubowania wobec Rady Miejskiej w Opocznie, co potwierdzał wyciąg z protokołu nr II/14 sesji Rady Miejskiej, która odbyła się w dniu 9 grudnia 2014 roku.

Zarządzeniem nr 222/2014 z dnia 10 grudnia 2014 roku Burmistrz Opoczna powołał na stanowisko I Zastępcy Burmistrza **Andrzeja Kacprzaka**, a zarządzeniem nr 223/2014 z dnia 10 grudnia 2014 roku – na stanowisko Zastępcy Burmistrza Opoczna, **Annę Ziębę**.

W kadencji 2010-2014 funkcję Burmistrza Opoczna pełnił **Jan Wieruszewski** wybrany w wyborach, które odbyły się 5 grudnia 2010 roku, co potwierdzało zaświadczenie Miejskiej Komisji Wyborczej w Opocznie z dnia 6 grudnia 2010 roku, zaś objęcie obowiązków Burmistrza nastąpiło z dniem 10 grudnia 2010 roku - zgodnie z wyciągiem z protokołu nr I/10 sesji Rady Miejskiej w Opocznie, która odbyła się w dniu 10 grudnia 2010 roku, stwierdzającym złożenie ślubowania wobec Rady Miejskiej w Opocznie. Burmistrz Opoczna zarządzeniem nr 205/2009 z dnia 29 października 2009 roku w sprawie ustalenia liczby zastępców Burmistrza określił, że w Gminie Opoczno będzie dwóch zastępców Burmistrza.

Na zastępcę Burmistrza Opoczna zarządzeniem nr 136/2007 Burmistrza Opoczna z dnia 17 lipca 2007 roku powołano **Janusza Macierzyńskiego**, zarządzeniem nr 204/2009 z dnia 29 października 2009 roku Burmistrza Opoczna określając, że ww. powołany został na Pierwszego Zastępcę. Zarządzeniem nr 206/2009 Burmistrza Opoczna z dnia 29 października 2009 roku na zastępcę Burmistrza powołano **Jarosława Wiktorowicza**.

Skarbnik gminy

Uchwałą nr IX/57/95 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 28 września 1995 roku w sprawie powołania Głównego Księgowego Budżetu Gminy Opoczno, na stanowisko to powołano **Barbarę Bąk**.

Sekretarz gminy

Sekretarzem Miasta i Gminy Opoczno od 17 sierpnia 2015 roku był **Tomasz Łuczkowski** - na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 17 sierpnia 2015 roku.

Do 6 lipca 2015 roku funkcję tę pełnił **Kazimierz Kożuchowski** powołany na to stanowisko uchwałą nr XXVI/108/01 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 27 lutego 2001 roku. Z dniem 1 stycznia 2009 roku, zgodnie z zapisami art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (Dz.U. nr 223, poz. 1458, obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 1202 ze zm.) stosunek pracy na podstawie powołania przekształcił się w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, o czym zainteresowany poinformowany został pismem OG.0114/4/09 z 2 stycznia 2009 roku.

2. GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

I PRAWNOORGANIZACYJNE FORMY ICH DZIAŁALNOŚCI

Wykaz jednostek organizacyjnych Gminy Opoczno zawarto w załączniku nr 3 do Statutu Gminy Opoczno oraz zamieszczono na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Opoczno. Z powyższych danych wynikało, że w kontrolowanej jednostce w okresie objętym kontrolą funkcjonowało dwadzieścia siedem jednostek organizacyjnych, w tym: zakład budżetowy, trzy instytucje kultury, jednostka budżetowa realizująca zadania z

zakresu pomocy społecznej, Zespół Obsługi Placówek Oświatowych, osiemnaście jednostek oświatowych oraz trzy spółki prawa handlowego ze 100% udziałem gminy. Zestawienie funkcjonujących w Gminie Opoczno w okresie objętym kontrolą jednostek organizacyjnych ze wskazaniem podstaw ich utworzenia oraz określeniem formy działalności zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 1 protokołu kontroli*.

Funkcjonujące w Gminie Opoczno samorządowe instytucje kultury powstały na mocy uchwał organu stanowiącego:

- Miejski Dom Kultury w Opocznie - uchwały nr V/49/92 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 5 czerwca 1992 roku,
- Miejska Biblioteka Publiczna w Opocznie – uchwały nr V/50/92 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 5 czerwca 1992 roku,
- Muzeum Regionalne w Opocznie - uchwały nr IX/99/92 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 18 grudnia 1992 roku.

Kontrolujące stwierdziły, że organizator udostępnił w Biuletynie Informacji Publicznej (www.um.opoczno.pl) wykaz jednostek organizacyjnych, zaś w trakcie czynności kontrolnych udostępniono rejestr instytucji kultury oraz księgi rejestrowe instytucji kultury prowadzone dla: Miejskiego Dom Kultury w Opocznie, Miejskiej Biblioteki Publicznej w Opocznie oraz Muzeum Regionalnego w Opocznie w formie zgodnej z określoną rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. z dnia 20 lutego 2012 roku poz. 189).

Dotacje dla instytucji kultury ujmowano w budżecie Gminy Opoczno w załączniku „Plan dotacji” w dziale 921 rozdział 92109 w odniesieniu do Miejskiego Domu Kultury, rozdziale 92116 – dla Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz w dziale 92118 – dla Muzeum Regionalnego, co kontrolujące ustaliły na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Opocznie: nr XXVI/237/12 z dnia 27 grudnia 2012 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na 2013 rok, nr XXXVII/368/13 z dnia 16 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na 2014 rok i nr V/36/15 z dnia 29 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na 2015 rok.

W kontrolowanym okresie w Gminie Opoczno funkcjonował jeden zakład budżetowy – Kryta Pływalnia „Opoczyńska Fala” w Opocznie. Uchwałą nr IX/76/03 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 27 czerwca 2003 roku w sprawie utworzenia zakładu budżetowego pn. Kryta Pływalnia „Opoczyńska Fala” w Opocznie organ stanowiący nadał statut tej jednostce, a jego treść zawarto w załączniku do ww. uchwały. Opisane w rozdziale II Statutu cele i zadania Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala” były zgodne z zakresem zadań określonym zapisami art. 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zawierającego katalog zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego, które mogą być wykonywane przez samorządowe zakłady budżetowe, z tym że w **§ 9 Statutu ustalono, że Kryta Pływalnia „Opoczyńska Fala” może prowadzić działalność gospodarczą poza zadaniami o charakterze użyteczności publicznej**. Wskazać należy, że możliwość prowadzenia działalności gospodarczej przez samorządowy zakład budżetowy przewidziano jedynie w zakresie aktywności w sferze użyteczności publicznej. W myśl zapisów art. 15 ww. ustawy, samorządowy zakład budżetowy odpłatnie wykonuje zadania, pokrywając koszty swojej działalności z przychodów własnych, zakres zadań jakie mogą być wykonywane przez zakłady budżetowe ograniczono do wymienionych w ww. art. 14 ustawy o finansach publicznych, zaś zasady prowadzenia przez jednostki samorządu terytorialnego działalności gospodarczej wykraczającej poza sferę użyteczności publicznej określają odrębne ustawy.

Kserokopia uchwały nr IX/76/03 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 27 czerwca 2003 roku w sprawie utworzenia zakładu budżetowego pn. Kryta Pływalnia „Opoczyńska Fala” w Opocznie stanowi akta kontroli strony 1-5.

Z analizy akt osobowych kierowników gminnych jednostek organizacyjnych wynikało, że Burmistrz Opoczno udzielił kierownikom gminnych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej pełnomocnictw na podstawie art. 47 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 roku Dz. U. nr 142, poz. 1591 ze zm., obecnie tekst jednolity z 2015 roku, poz. 1515), a wykaz pełnomocnictw *stanowi załącznik nr 2 protokołu kontroli.*

3. UNORMOWANIA WEWNĘTRZNE

Statut gminy

Statut Gminy Opoczno przyjęty uchwałą nr IV/22/02 z dnia 30 grudnia 2002 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Opoczno wszedł w życie z dniem 3 marca 2003 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 30, poz. 320 i zmieniony został uchwałami Rady Miejskiej w Opocznie: nr V/50/07 z dnia 29 marca 2007 roku, nr XXXV/305/09 z dnia 30 listopada 2009 roku, nr XIX/172/12 z dnia 22 czerwca 2012 roku, nr XL/400/14 z dnia 21 marca 2014 roku, nr XLII/433/14 z dnia 26 czerwca 2014 roku, nr XLIII/440/14 z dnia 29 sierpnia 2014 roku i nr IV/25/14 z dnia 30 grudnia 2014 roku. Załącznikami do tego dokumentu były: mapa określająca granice Gminy, wykaz sołectw, wykaz jednostek organizacyjnych obejmujący dwadzieścia siedem jednostek, w tym trzy instytucje kultury i trzy jednoosobowe spółki prawa handlowego ze 100% udziałem Gminy Opoczno.

Statut w swej treści zawierał postanowienia ogólne, określał zasady tworzenia, łączenia, i podziału jednostek pomocniczych, w tym uregulowania w zakresie ich gospodarki finansowej. Przedmiotowym dokumentem określono organizację wewnętrzną rady i tryb jej pracy, w tym zasady przygotowywania i przebiegu obrad sesji Rady Gminy, opracowywania projektów uchwał oraz procedurę głosowania. Ustalono zasady funkcjonowania i zadania stałych komisji Rady, zadania radnych oraz zasady działania klubów oraz możliwość odbywania sesji wspólnych z radami innych jednostek samorządu terytorialnego.

Zasady i tryb działania komisji rewizyjnej określono w rozdziale VI Statutu, ustalając organizację, zasady, tryb i sposób dokumentowania przeprowadzania czynności kontrolnych, tryb pracy komisji rewizyjnej, ustalania planu jej pracy i składania sprawozdań. W Statucie zawarto katalog zadań realizowanych przez Burmistrza, w § 114 określając, że Zastępcy Burmistrza przejmują wykonywanie zadań i kompetencji Burmistrza stosownie do udzielonych przez niego upoważnień, co nie znajduje odniesienia do uregulowań ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, w której art. 26 określono, że organem wykonawczym gminy jest wójt (burmistrz, prezydent), który na mocy art. 26a w drodze zarządzenia powołuje oraz odwołuje swojego zastępcę lub zastępców i określa ich liczbę oraz zapisów art. 33 ww. ustawy, którymi określono kompetencje wójta (burmistrza, prezydenta) i art. 18 powołanej ustawy określającej kompetencje rady gminy.

Ponadto ustalono zasady dostępu i korzystania z dokumentów rady i komisji rady określając, że udostępnia się je w Biurze Rady Miejskiej, w godzinach pracy Urzędu Miejskiego w obecności pracownika.

Burmistrz Opoczno nie określił zasad odpłatności za udostępnianie dokumentów na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz. 782 ze zm.) w formie wydruku lub kserokopii dokumentu oraz na nośniku elektronicznym.

Regulamin organizacyjny urzędu

Regulamin organizacyjny Urzędu Miejskiego w Opocznie nadany został zarządzeniem nr 31/2013 Burmistrza Opoczna z dnia 22 marca 2013 roku i wszedł w życie z dniem podpisania. Powyższy regulamin obowiązywał do 5 sierpnia 2014 roku, tj. do dnia wejścia w życie regulaminu nadanego zarządzeniem nr 132/2014 Burmistrza Opoczna w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędowi Miejskiemu w Opocznie. Zmian powyższego zarządzenia dokonano zarządzeniami Burmistrza Opoczna: nr 203/2014 z dnia 31 października 2014 roku, nr 232/2014 z dnia 16 grudnia 2014 roku oraz zarządzeniem nr 62/2015 z 30 marca 2015 roku.

Obowiązujące w okresie objętym kontrolą uregulowania regulaminu organizacyjnego zawierały:

- postanowienia ogólne określające zakres działania i zasady funkcjonowania Urzędu, jego organizację z określeniem kierownictwa Urzędu Miejskiego, wyszczególnieniem komórek organizacyjnych z określeniem ich kierownictwa, zaś strukturę organizacyjną określono schematem stanowiącym załącznik do regulaminu,
- wskazanie stanowisk kierowniczych odpowiedzialnych za nadzór nad poszczególnymi komórkami organizacyjnymi z ustaleniem, iż nadzór merytoryczny i kontrola gminnych jednostek organizacyjnych, z wyłączeniem spółek gminnych, należące do Burmistrza sprawowane są za pośrednictwem komórek organizacyjnych zgodnie z zakresem ich zadań określonym w rozdziale III regulaminu, zaś kontrola zewnętrzna wymaga pisemnego upoważnienia Burmistrza,
- w rozdziale III *Zakres działania i kompetencji kierownictwa oraz komórek organizacyjnych Urzędu* określono zakres działania i kompetencji Burmistrza, zasady ustalania zastępstwa Burmistrza w razie Jego nieobecności przez Pierwszego Zastępcę i Zastępcę ze wskazaniem, że zakresy działania zastępców określa Burmistrz zakresem czynności. Ponadto ustalono zadania Sekretarza Miasta i zakres sprawowanej przez Sekretarza kontroli zarządczej oraz zadania Skarbnika Gminy i Zastępcy Skarbnika Gminy, w tym kontrasygnowania dokumentów oraz sprawowania kontroli zarządczej w zakresie kontroli finansowej jednostek organizacyjnych Gminy, a ponadto określono zadania wspólne wydziałów, zespołów i samodzielnych stanowisk pracy. W § 13 ww. rozdziału określono zakresy zadań poszczególnych wydziałów, zespołów i samodzielnych stanowisk,
- ustalenia dotyczące zasad wykonywania działalności kontrolnej w odniesieniu do kontroli wewnętrznej z i zewnętrznej,
- zasady zatrudniania pracowników samorządowych w odniesieniu do obowiązujących w tym zakresie przepisów

oraz postanowienia końcowe określające w szczególności godziny pracy Urzędu oraz ustalenia dotyczące spraw porządkowych i dyscyplinarnych pracowników samorządowych.

Ustalone zasady gospodarowania mieniem komunalnym

Rada Miejska w Opocznie, na podstawie dyspozycji art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, uchwałą nr V/37/11 z dnia 30 marca 2011 roku ustaliła zasady gospodarowania nieruchomościami przez Burmistrza Opoczna w zakresie ich nabywania, zbycia, obciążania oraz wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata lub na czas nieoznaczony oraz w przypadku, gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość.

Instrukcja w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

Zarządzeniem nr 171/2011 z dnia 27 września 2011 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji dotyczącej przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, na podstawie art. 15 a ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity Dz. U. z 2010 roku nr 46, poz. 276 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 455 ze zm.), Burmistrz Opoczna określił: *Instrukcję w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu*, ustalając wzory powiadomienia Generalnego Inspektora Informacji Finansowej i rejestru powiadomień GIIF, funkcję koordynatora ds. współpracy z GIIF powierzając Sekretarzowi Miasta. Zapoznanie się z zasadami określonymi ww. instrukcją, zgodnie z zapisami jej § 2, na wzorze oświadczenia określonym załącznikiem nr 1, potwierdzili ówcześni pracownicy Urzędu Miejskiego oraz dyrektorzy gminnych jednostek organizacyjnych, a z treści *Instrukcji* wynikało, że do zapoznania się i przestrzegania jej uregulowań zobowiązano, oprócz pracowników Urzędu, również pracowników merytorycznych jednostek organizacyjnych Gminy Opoczno. Wskazać należy, że zgodnie z zapisami art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu jednostkami współpracującymi, których obowiązki określono jej uregulowaniami, w tym art. 15, 15 a, 15 b i 16, w rozumieniu ustawy są organy administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz inne państwowe jednostki organizacyjne, a także Narodowy Bank Polski, Komisja Nadzoru Finansowego i Najwyższa Izba Kontroli.

Oświadczenia w zakresie zapoznania się z treścią opisywanego dokumentu nie złożył obecny Sekretarz Miasta, będący koordynatorem ds. współpracy z GIIF oraz naczelnicy Wydziału Funduszy Europejskich, Wydziału Oświaty, Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami oraz kierownik Zespołu Spraw Społecznych i Ochrony Ludności.

W trakcie czynności kontrolnych dokonano uzupełnienia ww. dokumentacji poprzez potwierdzenie na stosownym druku, zapoznania się z zapisami *Instrukcji* przez osoby zobowiązane, w tym również Sekretarz Miasta potwierdził przyjęcie do wiadomości i przestrzegania zapisów opisanej wyżej *Instrukcji w sprawie przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu*.

4. UNORMOWANIA W ZAKRESIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.

Unormowania w zakresie kontroli wewnętrznej (w tym – finansowej). Osoby odpowiedzialne.

Ogólne uregulowania dotyczące kontroli wewnętrznej obowiązujące w okresie objętym kontrolą zawarto w regulaminie organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Opocznie, stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 31/2013 Burmistrza Opoczna z dnia 22 marca 2013 roku, a od dnia 6 sierpnia 2014 roku – załącznik do zarządzenia nr 132/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 6 sierpnia 2014 roku w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Urzędowi Miejskiemu w Opocznie ze zmianami wynikającymi z zarządzeń Burmistrza Opoczna: nr 203/2014 z 31 października 2014 roku, nr 232/2014 z 16 grudnia 2014 roku i nr 62/2015 z 30 marca 2015 roku.

Ustalenia dotyczące kontroli wewnętrznej zawarto w szczególności w zakresach zadań i kompetencji Burmistrza oraz zapisach dotyczących nadzoru sprawowanego przez Zastępców Burmistrza, Sekretarza Miasta i Skarbnika Gminy, w tym w odniesieniu do sprawowania II poziomu kontroli zarządczej należącej do Burmistrza.

Ponadto określono, że nadzór merytoryczny i kontrolę gminnych jednostek organizacyjnych z wyłączeniem spółek gminnych, należące do Burmistrza, sprawuje on

za pośrednictwem merytorycznych komórek organizacyjnych Urzędu w zakresie zagadnień realizowanych przez poszczególne jednostki organizacyjne, na podstawie pisemnego upoważnienia Burmistrza.

Szczegółowe ustalenia dotyczące zasad wykonywania działalności kontrolnej zawarte w rozdziale IV regulaminu organizacyjnego określały: system kontroli obejmujący kontrolę wewnętrzną i zewnętrzną, organizowanie i nadzorowanie działalności kontrolnej przez Burmistrza poprzez Zastępców Burmistrza, Sekretarza Miasta, Skarbnika Gminy, naczelników wydziałów, kierowników zespołów i Audytora Wewnętrznego, zakresy realizowania kontroli wewnętrznej przez uprawnionych do jej wykonywania pracowników. Określono, że kontrolę zewnętrzną w stosunku do jednostek organizacyjnych Gminy Opoczno oraz w odniesieniu do innych podmiotów w zakresie określonym w odrębnych przepisach oraz upoważnieniach, sprawują naczelnicy wydziałów i kierownicy zespołów oraz umocowni pracownicy, zaś kontrolę tę w zakresie zadań finansowo-budżetowych realizuje Skarbnik Gminy. Przedmiotowe uregulowanie określało konieczność udokumentowania przeprowadzonych czynności kontrolnych oraz zakres zagadnień objętych kontrolą.

Załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 176/2011 Burmistrza Opoczna z dnia 29 września 2011 roku w sprawie określenia sposobu prowadzenia kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Opocznie i jednostkach organizacyjnych Gminy Opoczno oraz zasad jej koordynacji ustalono ww. zasady sprawowania kontroli zarządczej, załącznikiem nr 2 określając wzór upoważnienia do przeprowadzania kontroli. Przedmiotowe uregulowanie ustalało podstawowe reguły funkcjonowania i założenia organizacyjne systemu kontroli zarządczej realizowanej na dwóch poziomach, określając podstawowe pojęcia, cele, funkcje i sposoby sprawowania oraz etapy i rodzaje kontroli. Wskazano podmioty uprawnione do realizacji procedur kontrolnych, uprawnienia kontrolujących, zasady przygotowania, tryby oraz zasady dokumentowania przeprowadzonych czynności kontrolnych i realizacji zaleceń pokontrolnych. W dziale *Elementy kontroli zarządczej* określono, m.in.: cele funkcjonującego w jednostce audytu wewnętrznego, zasady jego planowania, sporządzania sprawozdań oraz dokonywania oceny, przy udziale koordynatora kontroli zarządczej, stanu kontroli zarządczej; zakres i zasady doboru problematyki do kontroli finansowej, przedmiot, metody oraz stanowiska realizujące kontrolę funkcjonalną w Urzędzie Miejskim i jednostkach organizacyjnych Gminy; zakres kontroli wewnętrznej i zewnętrznej realizowanej przez wskazane zarządzeniem stanowiska w odniesieniu do Urzędu Miejskiego oraz w jednostkach organizacyjnych; zadania samokontroli. Ponadto określono koordynatora kontroli zarządczej w osobie Zastępcy Burmistrza, który organizuje system kontroli zarządczej i sprawuje bezpośredni nadzór nad stanem kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim i wszystkich jednostkach organizacyjnych. Ustalono zasady planowania, zatwierdzania i dokonywania zmian planu kontroli oraz sporządzania i upubliczniania informacji z realizacji planu kontroli.

Przeprowadzona przez kontrolujące analiza okazanej dokumentacji dotyczącej realizacji za 2014 rok procedur określonych ww. zarządzeniem w zakresie planowania i sprawozdawczości w odniesieniu do audytu wewnętrznego, oceny stanu kontroli zarządczej oraz koordynacji kontroli zarządczej wykazała, że sporządzony w dniu 6 grudnia 2013 roku plan audytu na rok 2014 zatwierdzony został przez Burmistrza Opoczna w dniu 23 grudnia 2013 roku, zaś sprawozdanie z wykonania planu audytu sporządzono w dniu 8 stycznia 2015 roku.

Kontrolującym nie okazano dokumentacji potwierdzającej realizację zapisów zarządzenia nr 176/2011 Burmistrza Opoczna z dnia 29 września 2011 roku dotyczących monitorowania i ewaluacji systemu kontroli zarządczej.

Uregulowania wewnętrzne w zakresie kontroli zarządczej obowiązujące w objętym kontrolą okresie zawarto również w regulacjach wprowadzonych zarządzeniami

Burmistrza Opoczna, których zestawienie zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 3 protokołu kontroli*.

Powyższe ustalenia obejmowały procedury dotyczące: gospodarowania składnikami majątku trwałego, jego inwentaryzacji i odpowiedzialności za mienie, sporządzania sprawozdań budżetowych, zasad kontroli finansowej, ewidencjonowania zdarzeń i gospodarki kasowej, gospodarowania środkami publicznymi, przyznawania, przekazywania i rozliczania dotacji dla samorządowych instytucji kultury, rozliczania dotacji przedmiotowych przyznanych zakładowi budżetowemu, ewidencjonowania i poboru podatków i opłat, rozliczania podróży krajowych i zagranicznych, prowadzenia i rozliczania: mandatów karnych, opłaty parkingowej i opłaty za gospodarowanie odpadami a także udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych oraz należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny.

Szczegółowe ustalenia w zakresie kontroli finansowej zawarto w zarządzeniu nr 140/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji obiegu, kontroli archiwizowania dowodów finansowo-księgowych w Urzędzie Miejskim w Opocznie, którego załącznikiem nr 1 określono *Instrukcję obiegu, kontroli i archiwizowania dowodów finansowo-księgowych*. Powyższym dokumentem określono pojęcie dowodu księgowego, rodzaje, cechy, zasady sporządzania, funkcje i treść dowodów księgowych, zasady obiegu dokumentów księgowych, w tym dokumentowanie wypłaty wynagrodzeń i innych wypłat środków pieniężnych, które wymagają sporządzenia listy wypłat, wypłat zaliczek i delegacji, dokumentowanie zakupu towarów, materiałów i usług dokonywanych w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych, a także dowody dokumentujące ruch majątku trwałego oraz dokumentowanie inwentaryzacji. Określono dokumenty stanowiące podstawę księgowania oraz zasady przeprowadzania ich kontroli pod względem: merytorycznym, formalno-rachunkowym, celowości, gospodarności i legalności operacji gospodarczych, a także zasady dekretacji dokumentów księgowych. Załącznikami do *Instrukcji* były: *Terminarz obiegu dowodów księgowych oraz wykaz komórek organizacyjnych i samodzielnych stanowisk biorących udział w obiegu i kontroli i archiwizowaniu dowodów księgowych*, *Oświadczenie o przyjęciu do wiadomości i stosowania zasad przyjętych w Instrukcji - wykaz stanowisk organizacyjnych Urzędu*, którym przekazano egzemplarze *Instrukcji*, *Wykaz osób upoważnionych do zatwierdzania dowodów księgowych do wypłaty*, z tym że do **zatwierdzenia dowodów księgowych upoważniony był** Burmistrz Opoczna i Zastępca Burmistrza Opoczna oraz **Skarbnik- Główny Księgowy Budżetu i Zastępca Skarbnika**, co nie było zgodne z uregulowaniami art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 885 ze zm.), który określa że głównym księgowym jednostki sektora finansów publicznych jest pracownik, któremu kierownik jednostki powierza obowiązki i odpowiedzialność w zakresie prowadzenia rachunkowości jednostki, wykonywania dyspozycji środkami pieniężnymi oraz dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji gospodarczych i finansowych z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych.

Ponadto załącznikami do *Instrukcji* były: *Wykaz własnych dowodów wewnętrznych stanowiących podstawę dokumentowania operacji gospodarczych*, *Protokół ze stanu opału*, *Opis działania programów funkcjonujących w Urzędzie Miejskim w Opocznie*.

Z obowiązującymi w jednostce procedurami w zakresie kontroli finansowej na bieżąco zapoznawani byli pracownicy pionu finansowego, co wynika z *oświadczenia Skarbnika Gminy, które stanowi załącznik nr 4 protokołu kontroli*.

Ponadto w odniesieniu do wydatkowania środków publicznych wprowadzono uregulowania w zakresie prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, określone zarządzeniem nr 83 Burmistrza Opoczna z dnia 7 maja 2010 roku w sprawie prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w Urzędzie Miejskim w Opocznie zawierającym *Instrukcję w zakresie przygotowania i obiegu dokumentów w*

postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego stanowiącą załącznik nr 1 i Regulamin działania komisji przetargowej przy Urzędzie Miejskim w Opocznie – załącznik nr 2 ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 2/2011 Burmistrza Opoczna z dnia 5 stycznia 2011 roku.

Zasady udzielania zamówień nie podlegających procedurom określonym przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (w ówczesnym brzmieniu tekst jednolity z 2007 roku Dz.U. nr 223, poz. 1655 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 2164) na podstawie art. 4 pkt 8 tej ustawy określono zarządzeniem nr 70/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 8 sierpnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości 30.000 euro w Urzędzie Miejskim w Opocznie, ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem nr 110/2015 Burmistrza Opoczna z dnia 28 maja 2015 roku oraz, poprzedzającym ww. regulację, zarządzeniem nr 61/2010 Burmistrza Opoczna z dnia 30 marca 2010 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości 14.000 euro w Urzędzie Miejskim w Opocznie ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 95/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 25 maja 2012 roku.

W odniesieniu do gospodarowania zasobem nieruchomości Gminy Opoczno, zarządzeniem nr 126/2008 z dnia 12 sierpnia 2008 roku w sprawie powołania Komisji Przetargowej na zbywanie i wydzierżawianie mienia komunalnego, Burmistrz Opoczna powołał komisję przetargową, a uregulowanie to utraciło moc z dniem 15 czerwca 2015 roku wobec wejścia w życie zarządzenia Burmistrza Opoczna nr 121/2015 w sprawie powołania Komisji Przetargowej na zbywanie i wydzierżawianie mienia komunalnego.

Uzupełnieniem uregulowań w zakresie kontroli zarządczej był Kodeks etyki pracowników Urzędu Miejskiego w Opocznie, wprowadzony zarządzeniem nr 184/2013 Burmistrza Opoczna z dnia 23 grudnia 2013 roku.

Funkcję kasjera powierzono zakresem czynności z dnia 3 stycznia 2008 roku, a wcześniej – zakresem czynności z dnia 2 września 2002 roku, inspektor Alicji Grzybek, która zgodnie z wymogami uregulowań wewnętrznych, złożyła oświadczenie o ponoszeniu materialnej odpowiedzialności za powierzoną gotówkę i inne wartości pieniężne oraz o zobowiązaniu się do przestrzegania obowiązujących przepisów w zakresie prowadzenia operacji kasowych i ponoszenia odpowiedzialności za ich naruszenie (...) ¹. Zastępstwo w kasie Urzędu zakresem czynności OG.0112/17/08 z dnia 3 stycznia 2008 roku powierzono podinspektor Beacie Deka, (...) ². Zakresem czynności z dnia 25 maja 2015 roku, pomoc w kasie Urzędu Miejskiego, a co za tym idzie przestrzeganie zasad gospodarki kasowej, powierzono pomocy administracyjnej (...) ³.

¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

² Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

W wyniku analizy akt osobowych pracowników pionu finansowego stwierdzono, że zakresami czynności ustalono zastępstwa poszczególnych pracowników, a zakresy czynności poszczególnych pracowników były spójne z ustaleniami regulaminu organizacyjnego Urzędu Miejskiego w odniesieniu do zadań powierzonych Skarbnikowi Gminy oraz Wydziałowi Budżetowemu i Wydziałowi Podatków i Opłat Lokalnych, z tym że stwierdzono przypadek braku aktualizacji zakresu czynności pracownika Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych w odniesieniu do osoby zastępowanej i zastępującej.

Akta osobowe pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych w zawierały wymagane art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych informacje z Krajowego Rejestru Karnego bądź oświadczenie o niekaralności.

Pracownicy pionu finansowego na bieżąco uczestniczyli w szkoleniach, a wykaz szkoleń, w których uczestniczyli w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 30 czerwca 2015 roku pracownicy pionu finansowego *stanowi załącznik nr 5 protokołu kontroli.*

W wyniku analizy akt osobowych Barbary Bąk pełniącej funkcję Skarbnika Miasta i Gminy Opoczno ustalono, że Skarbnik Gminy Opoczno spełnia wymogi określone w ust. 2 art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, a Burmistrz Opoczna powierzył jej zakresem czynności z dnia 3 stycznia 2008 roku, w szczególności, wykonywanie określonych przepisami prawa obowiązków w zakresie prowadzenia rachunkowości, bezpośredni nadzór nad działalnością Wydziału Budżetowego, kontrasygnowanie czynności prawnych mogących spowodować powstanie zobowiązań, nadzór nad realizacją budżetu oraz wykonywanie czynności określonych zapisami art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Skarbnikowi Gminy nie powierzono, na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz. 330 ze zm.), odpowiedzialności za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości.

W Urzędzie Miejskim w Opocznie nie wprowadzono odrębnych unormowań w zakresie obiegu dokumentów wpływających do jednostki, a obowiązującym w tym zakresie uregulowaniem była instrukcja kancelaryjna ustalona rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. nr 14, poz. 67).

Kontroli prawidłowości rejestracji wpływających do jednostki dokumentów stanowiących podstawę zapisów w księgach rachunkowych oraz spełnianie, określonych przyjętymi w jednostce uregulowaniami, wymogów dowodu księgowego podlegającego zaewidencjonowaniu w urządzeniach księgowych dokonano w oparciu o dokumenty zaewidencjonowane przez jednostkę w dniu 30 września 2015 roku oraz faktury wystawione przez dziesięciu wybranych kontrahentów w 2014 i 2015 roku, łącznie skontrolowano 227 dokumentów, a zestawienie danych w tym zakresie zawarto w dalszej części protokołu oraz *tabelach stanowiących załącznik nr 6 protokołu kontroli.*

Na wybranej próbie stwierdzono, że wszystkie faktury i rachunki posiadały pieczęć wpływu do Urzędu. Wszystkie dokumenty zawierały adnotację o dokonaniu weryfikacji pod względem merytorycznym, posiadały potwierdzenie dokonania kontroli formalnej i rachunkowej przez upoważnionych do tej czynności pracowników. Akceptacji do wypłaty dokonywała Skarbnik Gminy lub Jej Zastępca. Dowody księgowe zatwierdzał do wypłaty posiadający stosowne upoważnienie Zastępca Burmistrza. Stwierdzono 31 przypadków uregulowania zobowiązania po wymaganym terminie, z tym że w 20 przypadkach opóźnienie wyniosło jeden-dwa dni, sześć przypadków opóźnienia w zapłacie wynoszącego od pięciu do ośmiu dni oraz po jednej sytuacji dziesięcio- i czternastodniowego przekroczenia terminu uregulowania płatności. Powyższe nie skutkowało zapłatą odsetek od nieterminowej zapłaty, co potwierdzało oświadczenie Skarbnika Gminy *stanowiące załącznik nr 7 protokołu kontroli.*

Test z zakresu funkcjonowania procedur kontroli wewnętrznej stanowi załącznik nr 8 protokołu kontroli.

5. KONTROLE ZEWNĘTRZNE

Kontrole przeprowadzone przez RIO

W okresie od 28 grudnia 2011 roku do 23 kwietnia 2012 roku kontrolę kompleksową gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Gminie Opoczno za lata 2010-2011 przeprowadzili inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi. Wystąpienie pokontrolne skierował do Burmistrza Miasta i Gminy Opoczno pismem WK-6020/42/2012 z dnia 9 lipca 2012 roku Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi.

O wykonaniu zaleceń pokontrolnych Burmistrz Miasta i Gminy Opoczno poinformował pismem OG.1710.2.2012 z dnia 10 sierpnia 2012 roku.

Kontrolę doraźną w zakresie zadłużenia Gminy przeprowadzili inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w okresie od 27 czerwca do 19 lipca 2013 roku, w wyniku czego pismem WK-602/65/2013 Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi skierował wnioski pokontrolne. Pismem OG.1710.1.2014 z 2 stycznia 2014 roku Burmistrz Opoczna poinformował o realizacji zaleceń pokontrolnych.

Kontrole przeprowadzone w zakresie gospodarki finansowej przez inne podmioty – rok 2013 - trzy kwartały 2015

Jak wynika z zapisów książki kontroli, w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 30 września 2015 roku w Urzędzie Miejskim w Opocznie przeprowadzono siedemnaście kontroli zewnętrznych dotyczących gospodarki finansowej, a ich zestawienie z określeniem dat, podmiotów i tematyki przeprowadzanych kontroli zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 9 protokołu kontroli.*

6. BANK WYKONUJĄCY OBSŁUGĘ BANKOWĄ JEDNOSTKI

Wybór banku

Bankową obsługę budżetu Miasta i Gminy Opoczno w okresie objętym kontrolą wykonywał Bank BPH spółka akcyjna, Aleja Pokoju 1, 31-548 Kraków, na podstawie umowy zawartej, w wyniku przeprowadzonego postępowania o zamówienie publiczne, na okres od 1 grudnia 2011 roku do 30 listopada 2015 roku. Od 1 grudnia 2015 roku, obsługę bankową budżetu Gminy prowadzi Bank Spółdzielczy Ziemi Piotrkowskiej ul. Wojska Polskiego 141a w Piotrkowie Trybunalskim Oddział w Paradyżu Filia w Opocznie, z którym zawarto umowę na czas określony – do 30 listopada 2020 roku, w wyniku przeprowadzonego postępowania o zamówienia publiczne.

Rachunki bankowe

Wysokość środków finansowych zgromadzonych na poszczególnych rachunkach bankowych na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawiono w tabeli:

Lp.	Nazwa rachunku bankowego	Konto	Stan na 31.12.2014
Rachunki bankowe prowadzone dla organu			
1	Rachunek podstawowy	133-1,133-2	7 552 050,58

2	Fundusz alimentacyjny	133-26	0,00
3	Program Rozwojowy- kapitał ludzki	133-7	23 804,91
5	Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	133-25	0,00
6.	Plan wdrożenia Idei OGS	133-27	0,00
7.	Patio MDK	133-25	0,00
Rachunki bankowe prowadzone dla jednostki			
1	Dochody	130-4	0,00
2	Wydatki	130-2	0,00
3	Fundusz sołecki	130-2	0,00
4	Inwestycje	130-2	0,00
5	Wadia i zabezpieczenia	139-1	80 150,75
6	Zakładowy fundusz Świadczeń Socjalnych	135-1	35 487,38
7	Kształcenie młodocianych – poza budżet	139-2	0,00

Kontrolujące ustaliły, że wykazane w ww. tabeli salda poszczególnych rachunków bankowych były zgodne z saldami kont księgowych 133, 135 - ZFSS i 139 - wadia i zabezpieczenia według stanu na 31 grudnia 2014 roku, stanem środków na rachunkach bankowych według wyciągów bankowych oraz danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych sporządzonym z datą 19 lutego 2015 roku.

7. KREDYTY, POŻYCZKI, OBLIGACJE, PORĘCZENIA, AKCJE I UDZIAŁY

Zaciągnięte kredyty i pożyczki - 2014 rok

W budżecie Gminy Opoczno na rok 2014, przyjętym uchwałą nr XXXVII/368/13 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 16 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na 2014 rok, plan dochodów ustalono na 94.572.490,20 zł, plan wydatków określono na 93.091.806,20 zł, a nadwyżkę budżetu zaplanowaną na kwotę 1.480.684,00 zł przeznaczono na spłatę wcześniejszych zobowiązań. Rozchody budżetu z tytułu spłaty kredytu i pożyczki zostały zaplanowane na 1.480.684,00 zł. Ustalony przez Radę Miejską w Opocznie limit zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek zaciąganych na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu wynosił 6.100.000,00 zł, a zapisami § 17 ww. uchwały organ stanowiący upoważnił Burmistrza Opoczna do zaciągania kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu do wysokości 6.000.000,00 zł. Po zmianach w ciągu roku, plan dochodów określono na 101.798.468,46 zł, wydatki na kwotę 102.427.784,46 zł, a deficyt budżetu oraz rozchody w planowanej po zmianach kwocie 2.480.684,00 zł zaplanowano pokryć przychodami ustalonymi na kwotę 3.110.000,00 zł pochodzącą z wolnych środków określonych zapisami art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Wykonanie dochodów budżetu zamknęło się kwotą 101.112.190,75 zł, wydatki zrealizowano w wysokości 97.737.698,22 zł, a rozchody zrealizowane w planowanej kwocie 2.480.684,00 zł zostały sfinansowane wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, które zrealizowano w wysokości 5.056.701,83 zł.

Z analizy zapisów ewidencji księgowej w zakresie kont 134 i 260 wynikało, że w roku 2014 jednostka nie zaciągnęła kredytów i pożyczek.

Na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Zgodnie z ustaleniami uchwały nr XXXVII/368/13 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 16 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na 2014 rok oraz zmian budżetu i zmian w budżecie Gminy Opoczno wprowadzonych w trakcie roku budżetowego, na 2014 rok nie planowano przychodów z tytułu pożyczek i kredytów z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu. Nie zaciągnięcie zobowiązań z tego tytułu potwierdza oświadczenie Skarbnik Gminy *stanowiące załącznik nr 10 protokołu kontroli.*

Na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów (art.89 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Uchwałą Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 16 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na 2014 rok oraz uchwałami podjętymi w trakcie roku budżetowego w zakresie zmian budżetu i zmian w budżecie Gminy Opoczno nie planowano przychodów przeznaczonych na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów. Nie realizowanie przychodów z tego tytułu potwierdza analiza zapisów ewidencji księgowej oraz oświadczenie Skarbnika Gminy Opoczno *stanowiące załącznik nr 10 protokołu kontroli.*

Na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 89 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Uchwałą nr XXXVII/368/13 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 16 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na 2014 rok, organ stanowiący określił limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek z przeznaczeniem na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu w wysokości 6.100.000,00 zł, a zapisami § 17 przedmiotowej uchwały, upoważnił Burmistrza Opoczna do zaciągania w 2014 roku kredytów i pożyczek na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu, z których zadłużenie w trakcie roku nie może przekroczyć limitu 6.000.000,00 zł. Mimo opisanych wyżej ustaleń uchwały oraz umowy na obsługę bankową budżetu, której zapisami dopuszczono uruchomienie kredytu w rachunku bieżącym z przeznaczeniem na finansowanie przejściowego deficytu budżetu, Gmina Opoczno w 2014 roku nie korzystała z kredytu na finansowanie przejściowego deficytu budżetu, co potwierdzała analiza zapisów księgowych w zakresie rachunku bankowego oraz oświadczenie Skarbnika Miasta i Gminy *stanowiące załącznik nr 10 protokołu kontroli.*

Na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych).

W 2014 roku Gmina Opoczno nie zaciągała zobowiązań na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, co wynikało z analizy zapisów ewidencji księgowej i zostało potwierdzone oświadczeniem Skarbnika Gminy, które *stanowi załącznik nr 10 protokołu kontroli.*

Udzielone gwarancje i poręczenia – 2012 - 2014 rok

W latach 2013, 2014, I półrocze 2015 roku Gmina Opoczno nie udzielała poręczeń i gwarancji określonych zapisami art. 94 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o

finansach publicznych oraz nie posiadała zobowiązań z tytułu udzielonych w latach poprzednich gwarancji i poręczeń, co potwierdzały zapisy sprawozdań Rb-Z sporządzonego w dniu 19 lutego 2015 roku według stanu na koniec IV kwartału 2014 roku, RB-Z sporządzonego według stanu na IV kwartał 2013 roku oraz oświadczenie Skarbnika Gminy, które **stanowi załącznik nr 10 protokołu kontroli**.

Wyemitowane papiery wartościowe

W latach 2014 i I półroczu 2015 roku Gmina Opoczno nie emitowała papierów wartościowych, w 2013 roku wyemitowano obligacje na łączną kwotę 8.300.000,00 zł.

Emisja obligacji

Uchwałą nr XXXII/326/13 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 27 czerwca 2013 roku w sprawie emisji obligacji komunalnych oraz zasad ich zbywania i wykupu, organ stanowiący ustalił, że:

- Miasto i Gmina Opoczno wyemituje 8.300 obligacji o wartości nominalnej 1.000,00 zł każda na łączną kwotę 8.300.000,00 zł w trybie oferty niepublicznej skierowanej do inwestorów krajowych i zagranicznych w liczbie mniejszej niż 150 osób, obligacje nie będą posiadały formy dokumentu, będą obligacjami na okaziciela i nie będą zabezpieczone,
- celem emisji jest spłata wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek, a nastąpi ona w czterech seriach w 2013 roku,
- wartość obligacji emitowanych w seriach wyniesie: A13 kwotę 2.000.000,00 zł, B13 kwotę 2.100.000,00 zł, C13 – 2.100.000,00 zł, D13 – 2.100.000,00 zł,
- cenę emisyjną równą wartości nominalnej w kwocie 1.000,00 zł,
- terminy wykupu: serii A13 i B13 – w 2021 roku, C13 i D13 w 2022 rok, według wartości nominalnej,
- oprocentowanie zmienne równe stawce WIBOR6M ustalonej na dwa dni robocze przed rozpoczęciem okresu odsetkowego powiększonej o marżę, wypłacane dzień po upływie okresu odsetkowego, w okresach półrocznych liczonych od daty emisji,
- pokrycie wydatków związanych z wykupem obligacji z dochodów własnych i przychodów budżetu Gminy Opoczno, a wydatków związanych z wypłatą oprocentowania - z dochodów własnych budżetu Gminy Opoczno.

Wykonanie uchwały powierzono Burmistrzowi Opoczna.

Uchwałą nr II/211/2013 z dnia 9 września 2013 roku Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi pozytywnie zaopiniował możliwość wykupu obligacji w łącznej wysokości 8.300.000,00 zł emitowanych przez Gminę Opoczno w roku 2013 z terminem wykupu w latach 2021-2022.

W dniu 28 listopada 2013 roku Burmistrz Opoczna przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy zawarł z Członkiem Zarządu i pełnomocnikiem Getin Noble Banku S.A. z siedzibą w Warszawie przy ul. Przyokopowej 33 umowę nr 51768/KIEO/2013 zobowiązującą do nabycia obligacji.

W treści umowy określono:

- przedmiot umowy ustalając, że Emitent zobowiązuje się do wyemitowania obligacji na okaziciela w ilości 8.300 szt. o wartości nominalnej 1.000 zł każda na łączną kwotę 8.300.000 zł o cenie emisyjnej równej wartości nominalnej, w seriach: A13 na kwotę 2.000.000,00 zł, B14 na kwotę 2.100.000,00 zł, C 13 na kwotę 2.100.000,00 zł, D13 na 2.100.000,00 zł,
- zgodny z ustalaniem uchwały podjętej przez organ stanowiący harmonogram wykupu obligacji,
- zobowiązanie do skierowania propozycji nabycia obligacji wszystkich serii do Getin Noble Banku,

- oprocentowanie w stosunku rocznym, gdzie kupon odsetkowy płatny w okresach sześciomiesięcznych w następnym dniu po upływie okresu odsetkowego, zmienne naliczane od wartości nominalnej w oparciu o rzeczywistą ilość dni w okresie odsetkowym, ustalane na dwa dni robocze przed rozpoczęciem każdego okresu odsetkowego na podstawie stawki WIBOR 6M powiększonej o marżę 1,95%,
- cel emisji obligacji, zasady prowadzenia ich ewidencji, obowiązki informacyjne Emitenta, zasady współdziałania stron i dokonywania powiadomień.

Zgodnie z zapisami umowy z dnia 28 listopada 2013 roku, w 2013 roku wyemitowano obligacje na pełną przewidywaną kwotę 8.300.000,00 zł, a operację przekazania środków z emisji obligacji na podstawie WB 290/11 z dnia 10 grudnia 2013 roku zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 133-2 Ma 260-4.

Posiadane akcje i udziały w spółkach prawa handlowego. Wnoszenie i wycena aportów rzeczowych

Obowiązujący w objętym kontrolą okresie, wprowadzony zarządzeniem nr 139/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont dla budżetu gminy Opoczno i Urzędu Miejskiego ze zmianami wynikającymi z zarządzeń nr 199/2012 z dnia 16 listopada 2012 roku, nr 77/2013 z dnia 24 czerwca 2013 roku i nr 142/2013 z dnia 17 października 2013 roku, zakładowy plan kont dla budżetu gminy Opoczno i Urzędu Miejskiego przewidywał funkcjonowanie konta 030 Długoterminowe aktywa finansowe. Przedmiotowe konto służy do ewidencji finansowego majątku trwałego, którym są udziały pieniężne lub rzeczowe wniesione do obcych podmiotów gospodarczych, akcje i inne długoterminowe papiery wartościowe traktowane jako lokaty o terminie wykupu dłuższym niż rok. Saldo początkowe na 2014 rok konta 030 po stronie Wn wynosiło 19.775.500,00 zł, zaś na dzień 31 grudnia 2014 roku stanowiło wartość po stronie Wn 20.679.500,00 zł. Zwiększenie stanu konta 030 w 2014 roku wynikało z podwyższenia kapitału zakładowego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej sp. z o.o., poprzez wniesienie wkładu pieniężnego w kwocie 904.000,00 zł, w zamian za który jedyny wspólnik – Gmina Opoczno objęła 1.808 nowych równych i niepodzielnych udziałów po 500,00 zł każdy, a szczegółowo zagadnienie to opisano w dalszej części protokołu.

Stan zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego – 2013- 2014 rok

Stan zadłużenia ustalony na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za 2013 i 2014 rok, tj. sprawozdań o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń według stanu na koniec IV kwartału - Rb – Z za 2013 i 2014 rok oraz I półrocze roku 2015, sprawozdań Rb – 28S za 2013 i 2014 rok oraz I półrocze 2015 roku, bilansów za 2013 i 2014 rok, uchwał budżetowych Rady Miejskiej w Opocznie na 2013, 2014 i 2015 rok oraz na podstawie ewidencji księgowej przedstawiał się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie wg tytułów	Kwota zadłużenia na dzień		
		31 grudnia 2013 roku (w zł)	31 grudnia 2014 roku (w zł)	30 czerwca 2025 roku (w zł)
1	Kredyty	40 263 132,00	38 313 132,00	36 993 132,00
2	Pożyczki	4 756 415,00	4 093 861,00	3 828 519,00
3	Przyjęte depozyty	0,00	0,00	0,00
4	Emisja papierów wartościowych	0,00	0,00	0,00
5	Emisja obligacji samorządowych	8 300 000,00	8 300 000,00	8 300 000,00
6	Zobowiązania wymagalne	0,00	0,00	0,00
7	Zobowiązania wymagalne z tytułu gwarancji i poręczeń	0,00	0,00	0,00
	RAZEM	53 319 547,00	50 706 993,00	49 121 651,00

Kontrolujące zweryfikowały zgodność danych prezentowanych w zakresie zadłużenia w przekazywanych sprawozdaniach z ewidencją księgową nie stwierdzając nieprawidłowości.

Specyfikacja zadłużenia Gminy Opoczno według stanu na 31 grudnia 2013 i 2014 roku oraz na 30 czerwca 2015 roku została przedstawiona w tabeli **stanowiącej załącznik nr 11 protokołu kontroli**.

Z danych przedstawionych w ww. załączniku wynika, że w analizowanym okresie całkowitą kwotę zadłużenia stanowiło sześć kredytów, cztery pożyczki oraz zobowiązanie wynikające z emisji obligacji. Kredyty, według stanu na 31 grudnia 2014 roku stanowiły kwotę 38.313.132,00 zł (75,56% kwoty zadłużenia), pozostająca do spłaty na dzień 31 grudnia 2014 roku pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi to kwota 4.093.861,00 zł, zaś kwota 8.300.000,00 zł to zobowiązanie wobec Getin Noble Bank SA z tytułu emisji obligacji.

Gmina Opoczno nie posiadała zadłużenia z innych tytułów dłużnych określonych rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego z dnia 28 grudnia 2011 roku (Dz. U. nr 298, poz. 1767), co ustalono na podstawie ewidencji księgowej, sprawozdań Rb-Z za IV kwartały 2013 i 2014 roku oraz oświadczenia Skarbnika Gminy, które **stanowi załącznik nr 15 protokołu kontroli**.

Spłata zaciągniętych zobowiązań - w szczególności z tytułu kredytów i pożyczek

Wysokość planowanej i wykonanej kwoty spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych wraz z należnymi odsetkami ustalona na podstawie ewidencji księgowej, sprawozdań z wykonania budżetu za 2013, 2014 i I półrocze 2015 roku oraz

Tytuł spłaty	2013 rok		2014 rok		2015 rok	
	planowane	wykonanie na 31 grudnia	planowane	wykonanie na 31 grudnia	planowane	wykonanie na 30 czerwca
1. Kredyty	9 166 394,08	9 166 394,08	1 950 000,00	1 950 000,00	4 087 880,00	1 320 000,00
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku						
2. Pożyczki	662 554,00	530 684,00	530 684,00	530 684,00	530 684,00	265 342,00
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku						
3. Odsetki od kredytów	2 820 500,00	2 202 293,10	1 919 867,00	1 842 637,45	1 963 000,00	730 477,33
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku						
4. Odsetki od pożyczek	173 500,00	173 423,25	155 000,00	154 849,34	137 000,00	69 896,02
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku						
5. Pozostałe odsetki	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem	12 822 848,08	12 072 794,43	4 555 551,00	4 478 170,79	6 718 564,00	2 385 715,35

uchwał budżetowych Rady Miejskiej w Opocznie przedstawiono w tabeli:

Dane dotyczące pozostających do spłat kwot kredytów i pożyczek w roku 2013, 2014

roku i w I półroczu 2015 roku zestawiono w tabeli **stanowiącej załącznik nr 11 protokołu kontroli**.

Kontrolujące dokonały analizy terminowości dokonywania w 2014 i I półroczu 2015 roku spłat rat kapitałowych i odsetek w odniesieniu do:

- kredytu udzielonego przez ING Bank Śląski zgodnie z umową nr 678/2009/1149/00 z dnia 20 listopada 2009 roku w kwocie 9.000.000,00 zł z okresem spłaty od 31 maja 2010 roku do 30 kwietnia 2020 roku,
- pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi udzielonej zgodnie z umową nr 057/OW/P/2011 z dnia 26 października 2010 roku w kwocie 5.685.913,00 zł z okresem spłaty od 31 marca 2012 roku do 31 grudnia 2020 roku, a dane w tym zakresie ujęto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 12 protokołu kontroli**.

Z dokonanych przez kontrolujące, na podstawie wybranej próby, ustaleń wynika, że w analizowanym okresie:

- spłat rat kapitałowych kredytu i pożyczki dokonywano w wysokościach i terminach określonych zapisami umów i harmonogramów spłat,
- spłaty rat kapitałowych ewidencjonowano na podstawie wyciągów bankowych, na kontach organu: w odniesieniu do kredytu – Wn 134 (z rozszerzeniem), Ma 133-1 i pożyczki – Wn 260 (z rozszerzeniem), Ma 133-1,
- zapłaty rat odsetkowych dokonywano terminowo, a ich przekazanie ewidencjonowano na podstawie wyciągów bankowych na kontach jednostki: Wn 751-1 (z rozszerzeniem), Ma 130-2 z klasyfikacją budżetową dział 757 rozdział 75702 § 8110.

Udzielone pożyczki

W latach 2013, 2014 i I półroczu 2015 roku Gmina Opoczno nie udzielała pożyczek innym podmiotom, co potwierdzało oświadczenie Skarbnik Gminy Opoczno **stanowiące załącznik nr 10 protokołu kontroli**.

III. EWIDENCJA KSIĘGOWA. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

1. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI. ZABEZPIECZENIE DANYCH PRZETWARZANYCH W SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH.

Obowiązujące w kontrolowanej jednostce zasady rachunkowości opisano w następujących regulacjach:

- *Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dokumentów finansowo – księgowych*, stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 140/2012 Burmistrza Opoczno z dnia 30 lipca 2012 roku,
- zarządzeniu nr 68/2015 Burmistrza Opoczno z dnia 7 kwietnia 2015 roku w sprawie nadzoru w zakresie gospodarowania środkami publicznymi pod względem celowości, legalności i oszczędności oraz potwierdzania prawidłowości merytorycznej wydatków, którymi określono, między innymi, osoby dokonujące oceny celowości, legalności i oszczędności oraz potwierdzania prawidłowości merytorycznej wydatków związanych z wyjazdami służbowymi, wskazując iż w odniesieniu do radnych dokonuje jej Przewodniczący Rady Miejskiej lub Zastępca Przewodniczącego, zaś w odniesieniu do Przewodniczącego Rady – Zastępca Przewodniczącego Rady Miejskiej. Wskazać należy, że zadania przewodniczącego rady zapisami art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku ustawodawca ograniczył wyłącznie do organizowania pracy rady oraz prowadzenie obrad rady, zaś Przewodniczący i Zastępca Przewodniczącego nie są pracownikami Urzędu,

- *Instrukcji gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie*, stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 3/2005 Burmistrza Opoczna z dnia 17 stycznia 2005 roku,
- zarządzeniu nr 139/2012 z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont dla budżetu gminy Opoczno i Urzędu Miejskiego, którym Burmistrz Opoczna określił:
 - załącznikiem nr 1 *Zakładowy Plan Kont dla budżetu gminy Opoczno*,
 - załącznikiem nr 2 *Zakładowy Plan Kont dla Urzędu Miejskiego w Opocznie*,zmian tego dokumentu dokonując: zarządzeniem nr 199/2012 z dnia 16 listopada 2012 rok, zarządzeniem nr 77/2013 z dnia 24 czerwca 2013 roku i zarządzeniem nr 142/2013 z dnia 17 października 2013 roku.

Wskazać należy, że w określonym załączniku nr 2 do zarządzenia Burmistrza Opoczna nr 139/2012 z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont dla budżetu gminy Opoczno i Urzędu Miejskiego ze zmianami wynikającymi z zarządzeń Burmistrza Opoczna: nr 199/2012 z dnia 16 listopada 2012 roku, nr 77/2013 z dnia 24 czerwca 2013 i nr 142/2013 z dnia 17 października 2013 roku *Planie kont dla Urzędu Miejskiego*, w odniesieniu do konta 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” ustalono, że przypisy należności dokonywane są na koniec każdego okresu sprawozdawczego (kwartał) na podstawie sprawozdań z ewidencji podatkowej, co nie było zgodne z faktycznie funkcjonującymi w Urzędzie zasadami, zgodnie z którymi przypisy takiego dokonywano miesięcznie. Analogicznie, w opisie do zasad funkcjonowania: konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych” i konta 902 „Wydatki budżetu” zawartym w załączniku nr 1 *Plan kont dla budżetu gminy Opoczno* do ww. zarządzenia nr 139/2012 z dnia 30 lipca 2012 roku ze zmianami, określono, że zapisów po stronie Ma konta 223 i po stronie Wn konta 902 dokonuje się kwartalnie na podstawie sprawozdań. Powyższe nie było zgodne z faktycznie obowiązującymi w jednostce miesięcznymi okresami ewidencjonowania sprawozdań,

- załączniku nr 1 do zarządzenia nr 212/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 20 listopada 2014 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji dotyczącej ewidencji i poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Urzędzie Miejskim w Opocznie,
- *Instrukcji w sprawie ewidencji i poboru podatków i opłat w Urzędzie Miejskim w Opocznie*, stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 212/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 20 listopada 2014 roku,
- *Instrukcji kasowej*, stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 125/2008 Burmistrza Opoczna z dnia 12 sierpnia 2008 roku,
- zarządzeniu nr 1/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 9 stycznia 2012 roku w sprawie wykazu programów komputerowych używanych w Urzędzie Miejskim w Opocznie oraz zasad archiwizacji danych na nośnikach komputerowych, zarządzeniu nr 41/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 19 marca 2014 roku w sprawie aktualizacji wykazu programów komputerowych używanych w Urzędzie Miejskim w Opocznie oraz zasad archiwizacji danych na nośnikach komputerowych, a od dnia 3 grudnia 2015 roku – zarządzeniu nr 265/2015 Burmistrza Opoczna z dnia 3 grudnia 2015 roku.

Zarządzeniem nr 91/2008 z dnia 3 czerwca 2008 roku Burmistrz Opoczna określił zasady ewidencjonowania i sporządzania sprawozdań budżetowych Rb-WS w zakresie wydatków strukturalnych ponoszonych przez jednostkę budżetową Urząd Miejski w Opocznie oraz jednostki organizacyjne Gminy Opoczno, zarządzeniem nr 76/2013 z 24 czerwca 2013 roku zmienionym zarządzeniem nr 84/2013 z dnia 3 lipca 2013 roku Burmistrz Opoczna - dokumentację sporządzaną przez jednostki organizacyjne Gminy Opoczno w zakresie wzajemnych wyłączeń należności i zobowiązań, przychodów i kosztów oraz funduszu, zaś zarządzeniem nr 46/2015 z dnia 12 marca 2015 roku wprowadzono zasady prowadzenia gospodarki finansowej przez kierowników jednostek organizacyjnych Gminy Opoczno.

Zarządzeniem nr 141/2013 Burmistrza Opoczna z dnia 14 października 2013 roku określono zasady rozliczania dotacji przedmiotowych przyznanych Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala” w Opocznie.

Ponadto zarządzeniem nr 37/2011 z dnia 8 marca 2011 roku Burmistrz Opoczna wprowadził *Zakładowy Plan Kont Dla Projektów w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego*, określony załącznikiem nr 1 oraz *Instrukcję obiegu, kontroli i archiwizowania dowodów finansowo-księgowych Gminy Opoczno dla Projektów w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego*, stanowiącą załącznik nr 2, a zarządzeniem nr 19/2015 Burmistrza Opoczna z dnia 11 lutego 2015 roku określono instrukcję przechowywania i archiwizowania dokumentacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych oraz innych środków pomocowych realizowanych przez Gminę Opoczno, zaś załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 142/2014 z dnia 12 sierpnia 2014 roku Burmistrz Opoczna ustalił zasady (politykę) rachunkowości Pracowniczej Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej działającej przy Urzędzie Miejskim w Opocznie.

Ponadto elementy przyjętych zasad rachunkowości opisano w wewnętrznych uregulowaniach dotyczących zakresu gospodarki finansowej:

- zarządzeniu nr 188/2010 Burmistrza Opoczna z dnia 16 września 2010 roku w sprawie zabezpieczenia niektórych składników mienia stanowiącego własność gminy Opoczno,
- zarządzeniu nr 99/2011 Burmistrza Opoczna z dnia 24 maja 2011 roku w sprawie powołania stałej komisji likwidacyjnej, określenia trybu pracy oraz likwidacji środków trwałych, pozostałych środków trwałych wartości niematerialnych i prawnych Urzędu Miejskiego w Opocznie,
- zarządzeniu nr 172/2011 Burmistrza Opoczna z dnia 27 września 2011 roku w sprawie prowadzenia i rozliczenia mandatów karnych w Urzędzie Miejskim w Opocznie,
- zarządzeniu nr 75/2013 Burmistrza Opoczna z dnia 21 czerwca 2013 roku w sprawie prowadzenia i rozliczania opłaty parkingowej w Urzędzie Miejskim w Opocznie,
- zarządzeniu nr 141/2013 Burmistrza Opoczna z dnia 14 października 2013 roku w sprawie określenia zasad rozliczenia dotacji przedmiotowych przyznanych Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala” w Opocznie,
- zarządzeniu nr 83/2015 Burmistrza Opoczna z dnia 23 kwietnia 2015 roku w sprawie zasad przyznawania, przekazywania i rozliczania dotacji podmiotowej i celowej z budżetu Gminy Opoczno dla samorządowych instytucji kultury,
- zarządzeniu nr 220/2015 Burmistrza Opoczna z dnia 12 października 2015 roku w sprawie ustalenia zasad wystawiania i rozliczania krajowych i zagranicznych podróży służbowych w Urzędzie Miejskim w Opocznie

oraz zarządzeniu nr 176/2011 Burmistrza Opoczna z dnia 29 września 2011 roku w sprawie określenia sposobu prowadzenia kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim w Opocznie i jednostkach organizacyjnych Gminy Opoczno oraz zasad jej koordynacji.

Metody zabezpieczenia danych w systemach informatycznych opisano również w Dokumentacji Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w Urzędzie Miejskim w Opocznie, wprowadzonej zarządzeniem nr 205/2008 z 12 grudnia 2008 roku w sprawie wdrożenia dokumentacji Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w Urzędzie Miejskim w Opocznie. Powyższa dokumentacja zawierająca: *Politykę Bezpieczeństwa Informacji* (załącznik nr 1), *Instrukcję Zarządzania Systemami Informatycznymi służącymi do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Miejskim w Opocznie* (załącznik nr 2), *Instrukcję postępowania w przypadku naruszenia ochrony danych osobowych w systemie informatycznym Urzędu Miejskiego w Opocznie* (załącznik nr 3), *Regulamin sieci komputerowej Urzędu Miejskiego w Opocznie* (załącznik nr 4), oraz wzory: *oświadczenia osób upoważnionych do przetwarzania danych osobowych* (załącznik nr 5), *upoważnienia do przetwarzania danych* (załącznik nr 6) oraz *wniosku o*

udostępnienie danych osobowych (załącznik nr 7), ustalała obiekty podlegające ochronie, rodzaje stosowanych zabezpieczeń fizycznych, zabezpieczenia procesów przetwarzania danych w dokumentacji papierowej, zabezpieczenia organizacyjne ze wskazaniem zadań Administratora Bezpieczeństwa Informacji. W odniesieniu do zabezpieczeń danych w systemie informatycznym określono środki zabezpieczenia poprzez hasła dostępu do komputera, hasła dostępu do systemu, hasła dostępu do sieci komputerowej, hasła dostępu do aplikacji, wygaszacze ekranu, a procedury zarządzania systemem informatycznym uregulowano *Instrukcją określającą sposób zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Miejskim w Opocznie*. Powyższym dokumentem ustalono: procedury nadawania uprawnień do przetwarzania danych i rejestrowania tych uprawnień, metody i środki uwierzytelniania oraz procedury związane z zarządzaniem i użytkowaniem, procedury rozpoczęcia, zawieszenia i zakończenia pracy przeznaczone dla użytkowników systemu, procedury tworzenia kopii zapasowych zbiorów danych oraz programów i narzędzi programowych służących do ich przetwarzania, sposób, miejsce i okres przechowywania elektronicznych nośników informacji zawierających dane osobowe, kopii zapasowych, sposób zabezpieczenia systemu informatycznego, sposób realizacji wymogów odnotowywania informacji o odbiorcach, którym udostępnione zostały dane osobowe, a także procedury wykonywania przeglądów i konserwacji systemów oraz nośników informacji służących do przetwarzania danych.

Wymieniona dokumentacja:

- opisywała w języku polskim przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości,
- określała rok obrotowy, wskazując że obejmuje on rok budżetowy, który oznacza rok od 1 dnia stycznia do 31 grudnia, wskazywała okres sprawozdawczy - miesiąc,
- opisywała metody wyceny aktywów i pasywów oraz sposób ustalenia wyniku finansowego,
- zawierała wykaz i sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych,
- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont dla budżetu Gminy Opoczno,
- zawierała wykaz i zasady funkcjonowania kont jednostki budżetowej - Urzędu Miejskiego w Opocznie,
- nie określała wykazu i zasad funkcjonowania kont dla ewidencji podatków i opłat, w tym nie wskazano zasad funkcjonowania kont pozabilansowych: 990 Rozrachunki z osobami trzecimi z tytułu ich odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe podatnika i 991 Rozrachunki z inkasentami z tytułu pobieranych przez nich podatków podlegających przypisaniu na kontach podatników, określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz.1375),
- opisywała system przetwarzania danych - w tym wykaz programów komputerowych finansowo-księgowych z określeniem ich przeznaczenia, autora, dat rozpoczęcia użytkowania, z tym że w zarządzeniach nr 1/2012 z dnia 2012 roku i nr 41/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 19 marca 2014 roku, w których zawarto wykaz programów komputerowych używanych w Urzędzie Miejskim w Opocznie nie wykazano funkcjonowania programu „Środki trwałe”, który wyszczególniono w zarządzeniu nr 265/2015 Burmistrza Opoczna z dnia 3 grudnia 2015 roku, a który użytkowany był również w latach poprzednich,
- zawierała opis zasad ochrony i metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu przetwarzania danych komputerowych, w tym metody i częstotliwość tworzenia kopii informatycznych,
- określała zasady archiwizowania dokumentów finansowo - księgowych oraz metody zabezpieczenia danych, w tym w systemach informatycznych.

Przyjęte unormowania w zakresie rachunkowości zawierały opisy ewidencji zdarzeń na poszczególnych kontach księgowych jednostki i organu, określały zasady prowadzenia kont pomocniczych oraz powiązań z kontami księgi głównej.

Analiza wymienionych dokumentów wykazała, że odpowiadały one wymogom określonym w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2013 roku, poz.330).

Ustalenia zakładowego planu kont i przyjęte zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych zapewniały ujęcie operacji w sposób rzetelny, bezbłędny, tak, aby właściwie był przedstawiony stan majątkowy i stan finansowy jednostki, zapewniały kontrolę wewnętrzną dokonywanych operacji i stanu składników majątku, będącego w posiadaniu i dyspozycji jednostki oraz umożliwiały sporządzenie wymaganych sprawozdań finansowych, deklaracji podatkowych i innych informacji wymaganych obowiązującymi przepisami.

2. URZĄDZENIA KSIĘGOWE

Zgodnie z ustaleniami przyjętej polityki rachunkowości, w kontrolowanym okresie w siedzibie w siedzibie Urzędu Miejskiego w Opocznie prowadzono metodą komputerową księgi rachunkowe organu i jednostki budżetowej obejmujące zbiory zapisów księgowych tworząc:

- dziennik zawierający chronologiczne ujęcie zdarzeń występujących w danym okresie, (obroty liczone w sposób ciągły),
- księgę główną (ewidencja syntetyczna), w której obowiązuje ujęcie każdej operacji zgodnie z zasadą podwójnego zapisu, rejestrującą systematycznie i chronologicznie zdarzenia gospodarcze,
- konta ksiąg pomocniczych - konta analityczne uszczegóławiające konta księgi głównej,
- zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej,
- zestawienia sald kont ksiąg pomocniczych.

Wyszczególniono rodzaje zdarzeń, dla których w Urzędzie Miejskim prowadzone są dzienniki częściowe (inwestycje, budżet główny, organ, fundusz sołecki, programy i projekty współfinansowane ze środków UE, Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych i kształcenie młodocianych) oraz określono, że księgi pomocnicze prowadzone są z wykorzystaniem programów komputerowych, w szczególności dla: środków trwałych, pozostałych środków trwałych, rozrachunków z pracownikami z tytułu wynagrodzeń, rozrachunków z tytułu należności budżetowych (częściowo ewidencja ręczna), operacji zakupu, operacji sprzedaży i operacji gotówkowych.

W okresie objętym kontrolą w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych jednostka wykorzystywała licencjonowane komputerowe programy finansowo - księgowe wyszczególnione w zarządzeniu nr 1/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 9 stycznia 2012 roku w sprawie wykazu programów komputerowych używanych w Urzędzie Miejskim w Opocznie oraz zasad archiwizacji danych na nośnikach komputerowych, zarządzeniu nr 41/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 19 marca 2014 roku w sprawie aktualizacji wykazu programów komputerowych używanych w Urzędzie Miejskim w Opocznie oraz zasad archiwizacji danych na nośnikach komputerowych, a od dnia 3 grudnia 2015 roku - zarządzeniu nr 265/2015 Burmistrza Opoczna z dnia 3 grudnia 2015 roku.

Funkcjonujące w Urzędzie Miejskim programy komputerowe ujęte w zarządzeniu nr 1/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 9 stycznia 2012 roku:

- „Kadry i Płace” opracowany przez firmę U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.,
- „Płatnik” ASSECO POLAND,
- „Księgowość budżetowa” U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.,

- „Podatek od Środków Transportowych-AUTA” U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.,
- „Dzierżawy i Najem” U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.,
- „Jednostki Gospodarki Uspołecznionej-JGU” U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.,
- „Księgowość Zobowiązań” U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.,
- „Opłaty lokalne” U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.,
- „e-PFRON” PFRON DRQ,
- „Besti@” Sputnik Sotware,
- „Podatki os.Fizyczne” U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.,
- „Rejestr VAT” U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.,
- „Użytkowanie wieczyste” U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.,
- „Ewidencja Mienia Komunalnego-EMK” Biuro Usług Komputerowych SOFTRES Sp. z o.o.,
- „Ewidencja Zezwoleń Alkoholowych KONCESJA” Zakład Systemów Komputerowych AS Andrzej Szepe,
- „Q Inwentaryzacja 3000” Quality Business Software QBS Jan Kubań,
- „KASA-obsługa kasy urzędu” U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.

aktualizowano i zarządzeniem nr 41/2014 z dnia 19 marca 2014 roku poszerzono o program „GOMIG-Odpady” firmy ARISCO Sp. z o.o., zaś w zarządzeniu nr 265/2015 aktualizującym wykaz programów komputerowych używanych w Urzędzie Miejskim w Opocznie wyszczególniono dodatkowo:

- „Uniwersalny Program Księgujący – OPK” U.I.INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.,
- „Umowy-Faktury” U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.,
- „Środki Trwałe” U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.,
- „e-Podatki” U.I. INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek Sp.J.,
- „Świadczenia rodzinne - Dodatki Mieszkaniowe” SYGNITY S.A.

Przedmiotowe zarządzenia określały użytą wersję programów, opisywały ich funkcje i zasady funkcjonowania.

Księgi rachunkowe prowadzono w sposób zapewniający trwałość zapisów i wyraźnie oznaczono co do roku obrotowego. Dowody księgowe po ich zaksięgowaniu gromadzono w segregatorach oznakowanych rodzajem dowodów, okresem objętym ww. dowodami i ich numeracją (od numeru początkowego do numeru ostatniego dowodu księgowego). Dokumenty księgowano w programie finansowo-księgowym od pierwszej pozycji narastająco.

Prawidłowość dokonywania ewidencji księgowej w dzienniku organu i jednostki skontrolowano na podstawie analizy wybranych zapisów i dowodów stanowiących podstawę ich dokonania w odniesieniu do:

- dziennika organu za okres od 1 do 30 kwietnia 2014 roku (od numeru 4518 do numeru 6122),
- dziennika jednostki za okres od 1 do 8 kwietnia i od 24 do 30 kwietnia 2014 roku (nr 9743-10370 i 11736-13133), a opisane wydruki z dziennika organu i jednostki **stanowią akta kontroli strony 6-206.**

Analiza zapisów ewidencji księgowej w zakresie dziennika jednostki za ww. okres, na podstawie wybranej próby wykazała, że:

- każdy zapis księgowy zawierał datę dokonania operacji, rodzaj i numer dowodu księgowego, krótki opis operacji, kwotę i datę zapisu oraz oznaczenie kont, których operacje dotyczyły (dekretacja),
- dokonane zapisy pozwoliły na identyfikację dowodu księgowego będącego podstawą zapisu,
- dokumenty stanowiące podstawę dokonania zapisów w ewidencji były wolne od błędów rachunkowych i zawierały adnotacje potwierdzające przeprowadzenie ich

weryfikacji pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym, sprawdzenie w zakresie określonym zapisami art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych przez Skarbnik Gminy lub Zastępcę Skarbnika, tj. osoby umocowane do dokonania tej czynności wskazane załącznikiem nr 3 do *Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dowodów finansowo-księgowych* stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 140/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 30 lipca 2012 roku,

- zatwierdzenia dokumentów do wypłaty dokonywał Burmistrz lub Zastępca Burmistrza Opoczna zgodnie z załącznikiem nr 3 do *Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dowodów finansowo-księgowych w Urzędzie Miejskim w Opocznie*,
- dowody księgowe spełniały wymogi określone uregulowaniami art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości,
- zapisy dokumentujące dokonanie operacji ujmowane były w dzienniku oraz na kontach księgi głównej chronologicznie, systematycznie i we właściwym okresie sprawozdawczym.

Analiza zapisów dziennika organu oraz dokumentów stanowiących podstawę ich dokonania wykazała, że:

- każdy zapis księgowy zawierał datę dokonania operacji, kwotę i datę zapisu oraz oznaczenie kont, których operacje dotyczyły (dekretacja),
- w dzienniku organu ujęto operacje zgodne z zasadami funkcjonowania kont organu określonymi załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 139/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont dla budżetu gminy Opoczno i Urzędu Miejskiego ze zmianami, tj.:
 - zrealizowane przez jednostki dochody przekazywane na rachunek bankowy organu co ewidencjonowano: Wn 133-2, Ma 222 z analityką umożliwiającą ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami), a zapisów na koncie 901 dokonywano: Wn 222 (z rozszerzeniem) Ma 901 (z analityką) miesięcznie na podstawie PK sporządzanego w oparciu o sprawozdania Rb-27S,
 - przekazanie środków na wydatki dokonywane na podstawie stosownych zapotrzebowań składanych przez jednostki, co ewidencjonowano Wn 223 (z analityką umożliwiającą ustalenie stanu rozliczeń z poszczególnymi jednostkami) Ma 133-1 oraz rozliczenie zrealizowanych wydatków ewidencjonowane na podstawie dowodu PK miesięcznie, w oparciu o sprawozdania Rb-28S, na kontach: Wn 902 Ma 223 (z analityką).
 - przekazanie dochodów bądź udziałów w zrealizowanych dochodach należnych innym podmiotom ewidencjonowano Wn 222 Ma 133 z rozszerzeniem,
 - otrzymane dotacje, środki otrzymane w ramach realizacji porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego oraz zwrot kosztów wynikających z zapisów art. 79 a ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz.2156 ze zm.) ewidencjonowane: Wn 133 Ma 901 oraz udziały przekazane przez Urzędy Skarbowe: Wn 133-2 Ma 224-1.
- dokumenty stanowiące podstawę przekazania środków posiadały cechy dowodu księgowego określone zapisami *Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dowodów finansowo-księgowych w Urzędzie Miejskim w Opocznie*,
- operacje ujmowano chronologicznie i systematycznie.

Kontrolujące stwierdziły, że księgi rachunkowe za 2013 rok i za 2014 rok zostały zamknięte, czego wymóg wynikał z zapisów art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

W celu sprawdzenia prawidłowości dokumentowania obrotu bezgotówkowego oraz ciągłości sald, kontroli poddano wyciągi bankowe z rachunków bankowych prowadzonych dla konta depozytowego-wadnia i zabezpieczenia (139-1), Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (135-1) i rachunku podstawowego organu (133-1,133-

2) według stanu na: 31 grudnia 2013 roku i 1 stycznia 2014 roku, 30 czerwca 2014 roku i 1 lipca 2014 roku, 31 grudnia 2014 roku i 1 stycznia 2015 roku oraz 30 kwietnia i 1 maja 2015 roku, szczegółowe dane w tym zakresie ujmując w zestawieniu *stanowiącym załącznik nr 13 protokołu kontroli*.

Analiza zapisów opisanej wyżej dokumentacji wykazała zachowanie ciągłości sald końcowych i początkowych w badanym okresie. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zasady oraz prawidłowość ewidencjonowania operacji finansowych na poszczególnych kontach przeanalizowano dodatkowo na podstawie przykładowych księgowiń wymienionych poniżej:

– wpływ w grudniu subwencji oświatowej na styczeń roku następnego

Wpływ części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2014 w kwocie 2.084.806,00 zł zaewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego z dnia 20 grudnia 2013 roku nr 248 (wb 300) na kontach organu: Wn 133 – 2 „Rachunek budżetu” i Ma 909-2 „Rozliczenia międzyokresowe”. Na podstawie polecenia księgowania nr 4/1/2014/o z 2 stycznia 2014 roku (PK1/1) przeksięgowano ww. subwencję z datą 2 stycznia 2014 roku na dochody budżetu Gminy, co zaewidencjonowano na kontach organu: Wn konta 909-2 i Ma konta 901-2 „Dochody budżetu” w dziale 758 rozdział 75801 § 2920.

Wpływ części oświatowej subwencji ogólnej na 2015 rok w kwocie 2.219.629,00 zł udokumentowany wyciągiem bankowym z dnia 23 grudnia 2014 roku nr 249 (wb 318) ujęto w ewidencji księgowej na kontach organu: Wn 133 – 2 „Rachunek budżetu” i Ma 909-2 „Rozliczenia międzyokresowe”, a na podstawie polecenia księgowania z dnia 2 stycznia 2015 roku (PK nr 1/1) przeksięgowano subwencję na dochody budżetu Gminy, co zaewidencjonowano: Wn konta 909-2 i Ma konta 901-2 „Dochody budżetu” (dział 758 rozdział 75801 § 2920).

– wpływ na rachunek bankowy zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz zwrot tych środków

Operację dotyczącą wpływu zabezpieczenia należytego wykonania umowy w związku z realizacją usługi *Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Opoczno* wpłaconego przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Opocznie, ul. Krótka 1 w wysokości 70.269,77 zł, zgodnie z zapisami § 3 ust. 1 umowy nr 272.14.18.2014 z dnia 9 lipca 2014 roku, zaewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego nr 27 z dnia 8 lipca 2014 roku (wb 267/1) na kontach: Wn 139 – 1, Ma 240 – 5/64. Ustaleniami powyższej umowy określono termin realizacji usługi do 31 grudnia 2015 roku, a zabezpieczenie należytego wykonania umowy podlegało zwrotowi w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego jego należytego wykonania. Na podstawie wniosku Wydziału Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Ochrony Środowiska Urzędu Miejskiego w Opocznie z dnia 19 stycznia 2016 roku (GKMiOŚ.6232.D.9.DIN.2016), który to dokument spełniał wymogi dowodu księgowego podlegającego realizacji zawierając potwierdzenie dokonania weryfikacji wniosku merytorycznego Wydziału pod względem formalnym i rachunkowym, sprawdzenia dokumentacji w zakresie zgodnym z art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz zatwierdzenia przez Zastępcę Burmistrza Opoczna, przelewem z dnia 21 stycznia 2016 roku (wyciąg nr 4/2016) dokonano zwrotu zabezpieczenia w kwocie 70.269,77 zł, co zaewidencjonowano: Wn 240-5/64 Ma 139-1. Zwrotu zabezpieczenia dokonano bez odsetek, co nie było zgodne z zapisami art. 148 ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku nr 2164), którymi określono, że jeżeli zabezpieczenie wniesiono w pieniądzu, zamawiający przechowuje je na oprocentowanym rachunku bankowym. Zamawiający zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono

przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy. Jak wynikało z ustnego wyjaśnienia Zastępcy Skarbnika Gminy Opoczno zwrot środków bez należnych odsetek był wynikiem zasad odpłatności za prowadzenie obsługi bankowej i oprocentowania środków na rachunku bankowym określonych umową zawartą z Bankiem BPH spółka akcyjna – podstawą ustalenia oprocentowania środków oraz odpłatności za usługę były wskaźniki WIBOR i WIBID oraz marża Banku. W zależności od kształtowania się tych wskaźników ustalano oprocentowanie środków na rachunku bankowym, a za ww. okres oprocentowanie było zerowe.

– wpływ na rachunek bankowy wadium oraz zwrot tych środków

Operację dotyczącą wpływu wadium w kwocie 40.000,00 zł wpłaconego przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Opocznie, ul. Krótka 1 do przetargu na usługi *Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Opoczno* zaewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego nr 20 (wb 208) z dnia 29 maja 2014 roku na kontach: Wn 139 – 1, Ma 240 – 5/64. W dniu 10 lipca 2014 roku dokonano zwrotu wadium ww. wykonawcy w kwocie 40.000,00 zł, co dokumentował wyciąg bankowy nr 28 (wb 274), a operację zaewidencjonowano na kontach: Wn 240 – 5/64 i Ma 139 – 1. Podstawą dokonania przelewu był wniosek sporządzony w dniu 9 lipca 2014 roku (pismo RMiZP.271.2014) przez Naczelnika Wydziału Rozwoju Miasta i Zamówień Publicznych. Przedmiotowe pismo, którego sprawdzenie pod względem formalno-rachunkowym, dokonanie weryfikacji w zakresie określonym zapisami art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz zatwierdzenie wydatku, stanowiło dowód księgowy podlegający realizacji w rozumieniu *Instrukcji obiegu, kontroli i archiwowania dowodów finansowo-księgowych w Urzędzie Miejskim w Opocznie* stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 140/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 20 lipca 2012 roku.

– zapłata faktury za zakup

Faktura VAT nr FA/299/2014 z dnia 1 kwietnia 2014 roku (data wpływu do Urzędu Miejskiego w Opocznie 1 kwietnia 2014 roku) na kwotę 13.302,45 zł brutto, za koszty uliczne CITYP wystawiona została przez KONSTALMET S.C. Strzelecka 13, 47-133 Gąsiorowice zgodnie z umową nr 9/2014 z dnia 14 marca 2014 roku. Termin płatności faktury zgodnie z uregulowaniami § 5 ust. 1 ww. umowy i zapisami faktury określono na 1 maja 2014 roku. Sprawdzenie dowodu księgowego pod względem merytorycznym potwierdził Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej, Mieszaniowej i Ochrony Środowiska, weryfikację pod względem formalno-rachunkowym potwierdziła pracownik Wydziału Budżetu, zaś Skarbnik Gminy dokonała sprawdzenia zgodności okazanej dokumentacji w zakresie określonym zapisami art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Zatwierdzony przez Zastępcę Burmistrza dowód księgowy stanowił podstawę dokonania zapłaty w dniu 30 kwietnia 2014 roku, co potwierdzał wyciąg bankowy nr 67 (wb 162/2014). Wydatek zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 401 Ma 201-4/3094 i Wn 201-4/3094 Ma 130-2 z klasyfikacją budżetową dział 900 rozdział 90003 § 4210. Na podstawie zawartej umowy dokonano przypisu zobowiązania ewidencjonując zaangażowanie Ma 998 z datą 14 marca 2014 roku w powyższej podziale klasyfikacji budżetowej.

Wpływ faktury VAT 406/2014 roku za zakup tonerów na kwotę 88.744,50 zł wystawionej w dniu 5 marca 2014 roku przez INKTON Krzysztof Łyszczuk, ul. Mieszka I 80/302, 71-011 Szczecin w wyniku realizacji umowy nr 272.5.8.2014 z dnia 11 marca 2014 roku odnotowano w dzienniku podawczym Urzędu w dniu 11 marca 2014 roku. Termin płatności wskazany na fakturze – 30 dni, był zgodny z zapisami § 5 ust. 5 umowy, zaś ustalona na 4 kwietnia 2014 roku data dzienna zapłaty nie była zgodna z tymi ustaleniami (termin płatności do 29 marca 2014). Faktura została sprawdzona pod

względem merytorycznym, formalno-rachunkowym, zweryfikowana w zakresie zgodnym z art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych przez Skarbnika Gminy i zatwierdzona przez Zastępcę Burmistrza i jako spełniająca wymogi dowodu księgowego podlegającego realizacji została zapłacona przelewem w dniu 2 kwietnia 2014 roku, co dokumentował wyciąg bankowy nr 54 (wb 131). Operację zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 401 Ma 201-4/3303 i Wn 201-4/3303 Ma 130-2 (w dziale 750 § 4210 w rozbiciu na rozdziały 75011 i 75023). Zaangażowanie wydatków zaewidencjonowano Ma 998 z datą 11 marca 2013 roku.

– wpłata podatku od środków transportowych na rachunek bankowy

Podatek od środków transportowych w kwocie 5.464,00 zł plus odsetki 295,60 zł wpłacony na rachunek bankowy w dniu 1 kwietnia 2014 roku został zaewidencjonowany w urządzeniach księgowych jednostki na podstawie wyciągu bankowego z dnia 2 kwietnia 2014 roku nr 63 (wb 128) na kontach: Wn 130-4 – „Rachunek bieżący jednostki” - subkonto dochodów i Ma 221 –1/1180 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” (rozliczenie dochodów własnych-należności) z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75616 § 0340 w ramach łącznej kwoty dokonanych tym wyciągiem wpłat z tytułu tego podatku. Przypisu należności dokonano miesięcznie na podstawie sprawozdania, na kontach jednostki: Wn 221 i Ma 720 –1 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”.

– wpłata podatku od nieruchomości w kasie Urzędu

Podatek od nieruchomości w kwocie 4.305,00 zł obejmującej dwie raty roku bieżącego podatnik uiścił w kasie Urzędu w dniu 1 kwietnia 2014 roku, a kwotę tę zbiorczo (w ramach dochodów z tytułu podatku od nieruchomości w łącznej kwocie wpłat dokonanych w danym dniu - 6.353,00 zł), na podstawie raportu kasowego z dnia 1 kwietnia 2014 roku odprowadzono na rachunek bankowy dochodów bieżących Urzędu, co zaewidencjonowano Wn 101 Ma 221 Wn 141-1 Ma 101. Wpłaconą na rachunek bankowy w dniu 1 kwietnia 2014 roku kwotę dotyczącą dochodów z podatku od nieruchomości zaewidencjonowano w urządzeniach księgowych jednostki na podstawie wyciągu bankowego z dnia 2 kwietnia 2014 roku nr 63 (wb 128) na kontach: Wn 130-4 i Ma 141 –1 z klasyfikacją budżetową dział 756 rozdział 75616 § 0320 w ramach łącznej kwoty wpłat przekazanych z tytułu tego podatku z kasy na rachunek bankowy, na podstawie sprawozdania dokonując rozksięgowania na poszczególne rodzaje podatków. Przypisu zobowiązania dokonywano w okresach miesięcznych na podstawie sprawozdania, na kontach jednostki: Wn 221 i Ma 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”.

Ustalenia dokonane w trakcie analizy dokumentów oraz ich ewidencji w księgach rachunkowych zawarto w teście stanowiącym załącznik nr 14 protokołu kontroli.

3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ I BILANS JEDNOSTKI. ZGODNOŚĆ DANYCH WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIACH BUDŻETOWYCH Z EWIDENCJĄ KSIĘGOWĄ

Na podstawie okazanych sprawozdań jednostkowych sporządzonych według stanu na 31 grudnia 2014 roku i za pierwsze półrocze roku 2015, kontrolujące ustaliły, że jednostki organizacyjne Gminy Opoczno terminowo przekazywały sprawozdania budżetowe określone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2014 roku poz. 119, obecnie ze zm.), w formie określonej zarządzeniem nr 27/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 25 lutego 2014 roku w sprawie przekazywania sprawozdań przez jednostki organizacyjne Gminy Opoczno, z tym że stwierdzono przypadki kilkudniowych opóźnień w przekazaniu sprawozdań w formie dokumentu papierowego. Ustalono, że jednostki organizacyjne sporządziły i przedłożyły do Urzędu Miejskiego w Opocznie sprawozdania finansowe określone

rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 289 obecnie ze zm.) oraz sprawozdania wymagane rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz. 1773).

W 2013 i 2014 roku z wykonania budżetu Gmina Opoczno sporządziła sprawozdania budżetowe określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. nr 20, poz. 103), rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych oraz sprawozdania finansowe określone w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej:

- miesięczne – Rb-27S, Rb-28S,
- kwartalne – Rb-27S, Rb-28S, Rb-Z, Rb-ZN, Rb-N, Rb-30S, Rb-50, Rb-NDS, Rb-27ZZ,
- półroczne – Rb-27S, Rb-28S, Rb-Z, Rb-N, Rb-30S, Rb-NDS, Rb-50, Rb-ZN, Rb-27ZZ, informacje z wykonania dochodów i wydatków,
- roczne – Rb-27S, Rb-28S, Rb-Z, Rb-ZN, Rb-N, Rb-UN, Rb-UZ, Rb-NDS, Rb-PDP, Rb-ST, Rb-50, Rb-27ZZ, bilans jednostki budżetowej, bilans skonsolidowany jednostki samorządu terytorialnego, bilans i sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu z wykonania budżetu Gminy Opoczno.

Do sprawozdań za 2014 rok złożono korektę dotyczącą sprawozdania Rb-27S (korekta nr 1 z 16 marca 2015 roku i nr 2 z 25 czerwca 2015 roku), Rb-28S (korekta nr 1 z 3 marca 2015 roku) i RB-PDP (korekta nr 1 z 26 czerwca 2015 roku).

Sprawozdania budżetowe, sprawozdania w zakresie operacji finansowych i sprawozdania finansowe za 2014 rok Gmina Opoczno sporządziła i przekazała w wymaganych terminach wskazanym w ww. przepisach prawa podmiotom.

Sprawozdania budżetowe Rb-27S, Rb-PDP, Rb-28S, Rb-30S, Rb-NDS i Rb-ST za IV kwartały 2014 roku przekazano w formie wymaganej zapisami § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, sprawozdania Rb-Z, Rb-UZ, Rb-N w formie określonej § 9 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych, w terminach zgodnych z określonymi zapisami ww. rozporządzeń, do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi.

Sprawozdania Rb-27ZZ oraz Rb-50 za 2014 rok w zakresie dochodów i wydatków przekazano do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego i Krajowego Biura Wyborczego w terminie zgodnym z załącznikiem nr 44 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Roczne sprawozdania budżetowe podpisane zostały przez Zastępcę Burmistrza Opoczna Andrzeja Kacprzaka lub Zastępcę Burmistrza Annę Ziębę oraz Skarbnika Barbarę Bąk .

Sprawozdanie Rb-27S – z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31 grudnia 2014 rok, sporządzono 19 lutego 2015 roku z korektą z dnia 16 marca 2015 i korektą z dnia 26 czerwca 2015 roku

Plan dochodów po zmianach wynosił 101.798.468,46 zł, dochody wykonano na dzień 31 grudnia 2014 roku w 99,33%, co stanowiło kwotę 101.112.190,75 zł zgodną z wysokością obrotów za 2014 rok strony Ma konta 901.

Należności na 31 grudnia 2014 roku wynosiły ogółem 5.187.185,88 zł, którą stanowiły zaległości wynikające z tytułu: opłat za trwały zarząd, użytkowanie wieczyste nieruchomości i służebności – 9.048,81 zł, z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych w wysokości 213.081,12 zł, wpływów z usług w wysokości 115.304,24 zł, w tym odpłatność za wyżywienie w szkołach, z pozostałych odsetek – 240.792,79 zł, wpływów z różnych opłat - 8.635,38 zł i różnych dochodów – 5.973,89 zł, podatków: od nieruchomości w wysokości 3.373.337,25 zł, rolnego – 79.630,00 zł, leśnego - 16.766,91 zł, od środków transportowych - 284.297,11 zł, wpływów z opłaty eksploatacyjnej – 128.230,20 zł, opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi w kwocie 249.740,66 zł, odsetek od nieterminowych wpłat podatków i opłat – 443.434,20 zł, wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych 18.913,30 zł.

Sprawozdanie Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego na 31 grudnia 2014 roku sporządzono 19 lutego 2015 roku z korektą z 3 marca 2015 roku

Plan po zmianach na 31 grudnia 2014 roku wynosił 102.427.784,46 zł, wydatki wykonano w kwocie 97.737.698,22 zł, co stanowiło 95,42% planu. Kwota wykonanych wydatków wykazana w sprawozdaniu wynikała z sumy obrotów strony Wn konta 902. Zobowiązania według danych powyższego sprawozdania na 31 grudnia 2014 roku wynosiły 5.399.236,56 zł i nie były zobowiązaniami wymagalnymi.

Sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie - sporządzone wg. stanu na 31 grudnia 2014 roku

Dane dotyczące planu dla wymienionego okresu wykazano na podstawie planu budżetu jednostki, natomiast dane dotyczące wykonania wykazane zostały na podstawie kont księgowych. Dochody wykonane wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS za 2014 rok w pozycji A wynosiły 101.112.190,75 zł, co było zgodne z saldem konta 901 strony Wn. Wydatki wykonane wykazane w poz. B wynosiły 97.737.698,22 zł, co było zgodne z obrotami konta 902 strona Ma. Dane wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS w zakresie dochodów (w poz. A.), były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie 7 – dochody wykonane, natomiast dane wykazane w poz. B sprawozdania Rb-NDS, były zgodne z danymi ze sprawozdania Rb-28S z kolumny 6 - wydatki wykonane. W poz. C przedmiotowego sprawozdania wykazano nadwyżkę budżetową w wys. 3.374.492,53 zł, zgodnej z saldem konta 961 strony Ma (planowano deficyt w wysokości 629.316,00 zł). W poz. D.1 kwota wykazanych przychodów wynosiła 5.056.701,83 zł i pochodziła wyłącznie z przychodów z wolnych środków wynikających z rozliczenia kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, a plan w tym zakresie (po zmianach) ustalono na 3.110.000,00 zł. Wykazana w poz. D.2 kwota rozchodów (spłata kredytów i pożyczek) w wysokości zgodnej z planem (po zmianach) wynosiła 2.480.684,00 zł (obroty strony Wn kont: 134 (z analityką) i 260 (z analityką) pomniejszone o kwotę umorzonych pożyczek w wysokości 131.870,00 zł jako saldo konta 962 strona Ma. Jak wynika z okazanych kontrolującym dokumentów, zapisów w zakresie umorzenia na koncie 962 dokonano ewidencjonując na stronie Ma kwoty 44.850,00 zł, 21.900,00 zł i 65.120,00 zł na podstawie PK nr 1/46/2014 z dnia 10 lutego 2014 roku sporządzonego w oparciu o pismo WF/1289/RU/42/0175/08-002/14 z 6 lutego 2014 roku Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, którego wpływ do Urzędu odnotowano 10 lutego 2014 roku. Przedmiotowym pismem poinformowano Burmistrza Opoczna o dokonaniu w dniu 3 lutego 2014 roku rozliczenia trzech umów o umorzenie pozostającej do spłaty części pożyczek.

W pozycji D.21 sprawozdania wykazano rozchody stanowiące spłaty kredytów i pożyczek w kwocie 2.480.684,00 zł.

Sprawozdanie Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego na dzień 31 grudnia 2014 roku sporządzone z datą 19 lutego 2015 roku

Wykazany w rocznym sprawozdaniu stan środków na rachunku budżetu jednostki samorządu terytorialnego na 31 grudnia 2014 roku wynosił 7.575.855,49 zł, w tym 2.219.629,00 zł - środki pochodzące z subwencji przekazane w grudniu 2014 roku na wydatki roku następnego (saldo Ma konta 909) oraz środki niewykorzystanych dotacji w roku budżetowym w wys. 1.125,00 zł (saldo Ma konta 224) i był zgodny z sumą salda końcowego rachunku bankowego podstawowego prowadzonego dla budżetu Gminy Opoczno - wyciąg bankowy nr 254 z dnia 31 grudnia 2014 roku (wb 331) i rachunku pomocniczego (środki europejskie niepodlegające zwrotowi na 31 grudnia) dla projektu realizowanego w ramach poddziałania 7.1.1 i 7.1.2 - wyciąg bankowy nr 7 z dnia 29 grudnia 2014 roku (wb 325) oraz z saldem konta 133 strona Wn.

Sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań jednostki samorządu terytorialnego według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji według stanu na koniec IV kwartału 2014 roku sporządzono 12 lutego 2015 roku

W sprawozdaniu Rb-Z o stanie zobowiązań wg stanu na 31 grudnia 2014 roku wykazano zadłużenie jednostki w kwocie 50.706.993,00 zł, na które składały się kredyty długoterminowe w wys. 38.313.132,00 zł (saldo Ma konta 134) oraz pożyczki w wys. 12.393.861,00 zł (saldo Ma konta 260), w tym w kwocie 4.093.861,00 zł udzielone przez podmioty sektora finansów publicznych. Z części B przedmiotowego sprawozdania wynikało, że jednostka nie udzielała poręczeń i gwarancji, zaś z danych uzupełniających sprawozdania (część C) - że kontrolowana jednostka nie posiadała zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek przeznaczonych na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz z tytułu wykupu papierów wartościowych, spłat kredytów i pożyczek oraz przejętego zadłużenia SPZOZ, a także z tytułu wykupu obligacji nominowanych w walutach obcych wyemitowanych na rynki zagraniczne przed 1 stycznia 2010 roku oraz zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę. Z danych przedstawionych w części D przedmiotowego sprawozdania wynikało, że jednostka nie posiadała zobowiązań z tytułu umów nienazwanych związanych z finansowaniem usług, dostaw i robót budowlanych, co potwierdzało oświadczenie Skarbnika Gminy **stanowiące załącznik nr 15 protokołu kontroli**.

Z części E przedmiotowego sprawozdania dotyczącej zobowiązań jednostek posiadających osobowość prawną z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego wynikało, że kontrolowana jednostka nie posiadała zobowiązań z tytułu odsetek, co potwierdzało sprawozdanie zbiorcze RB-Z wg. stanu na 31 grudnia 2014 roku sporządzone w dniu 19 lutego 2015 roku z korektą 11 marca 2015 roku sporządzone na podstawie sprawozdań jednostkowych gminnych instytucji kultury.

W wyniku analizy zapisów wybranych operacji księgowych zaewidencjonowanych na kontach organu, tj. 222 i 223, 901 i 902 w 2014 roku, które stanowiły podstawę danych wynikowych przedstawionych w sprawozdaniach finansowych Rb-27S, Rb-28S, Rb-NDS, kontrolujące nie stwierdziły nieprawidłowości.

Sprawozdania Rb-PDP sporządzone ze stanem na 31 grudnia 2013 roku w dniu 19 lutego 2014 roku oraz 31 grudnia 2014 roku - korekta z 29 czerwca 2015 roku z wykonania dochodów podatkowych

Analiza sprawozdań Rb - PDP i Rb - 27S za 2013 rok i 2014 rok wykazała, że wykazane w nich skutki obniżenia górnych stawek podatków, skutki udzielonych ulg i zwolnień oraz skutki finansowe decyzji wydanych przez Burmistrza Opoczna na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 613 ze zm.), dla poszczególnych podatków (umorzenia zaległości, rozłożenia

na raty i odroczenia terminu płatności) wykazane były odrębnie we wskazanych kolumnach ww. sprawozdań, które zostały sporządzone zgodnie z zasadami określonymi w § 3 ust. 1 pkt 10 i 11 *Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego* stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej – w zakresie sprawozdań za 2013 rok i oraz § 3 ust. 1 pkt 9-11 *Instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego* stanowiącej załącznik nr 39 obowiązującego od dnia 24 stycznia 2014 roku rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku sprawie sprawozdawczości budżetowej, w odniesieniu do sprawozdań za rok 2014.

Kwoty skutków finansowych udzielonych ulg w postaci umorzeń w podatku od nieruchomości, podatku rolnym i podatku od środków transportowych oraz skutków obniżenia górnych stawek podatków wykazane w sprawozdaniach Rb – PDP i Rb-27S za 2013 i 2014 rok przedstawiono poniżej:

Rok	2013 rok		2014 rok	
	Rb- PDP	Rb-27S	Rb- PDP	Rb-27S
w zakresie podatku rolnego				
umorzenia	2.292,00	2.292,00	2.330,00	2.330,00
w tym:				
- osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		2.292,00		2.330,00
odroczenia, rozłożenia na raty i zwolnienia		0,00		0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
ulgi i zwolnienia	1.406,00	1.406,00	1.602,00	1.602,00
w tym: - osoby prawne		1.406,00		1.602,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
obniżenie górnych stawek podatkowych	649.770,00	649.770,00	503.025,00	503.025,00
w tym: - osoby prawne		14.069,00		10.450,00
- osoby fizyczne		635.101,00		492.575,00
w zakresie podatku od nieruchomości				
Umorzenia	120.498,00	120.498,00	185.671,20	185.671,20
w tym				
- osoby prawne		115.723,00		179.383,80
- osoby fizyczne		4.775,00		6.287,40
odroczenia, rozłożenia na raty i zwolnienia	188.916,99	188.916,99	500.905,98	500.905,98
w tym				
- osoby prawne		188.916,99		500.905,98
- osoby fizyczne		0,00		0,00
ulgi i zwolnienia	1.493.608,86	1.493.608,86	1.947.507,24	1.947.507,24
w tym:				
- osoby prawne		1.116.247,00		1.477.997,00
- osoby fizyczne		377.361,86		469.510,24
obniżenie górnych stawek podatkowych	4.106.784,00	4.106.784,00	4.528.756,00	4.528.756,00
w tym:				
- osoby prawne		2.316.443,00		2.747.833,00
- osoby fizyczne		1.790.341,00		1.780.923,00
w zakresie podatku leśnego				
Umorzenia	148,00	148,00	45,00	45,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		148,00		45,00
odroczenia, rozłożenia na raty i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
ulgi i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00

w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
obniżenie górnych stawek podatkowych	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
w zakresie podatku od środków transportowych				
umorzenia	29.512,00	29.512,00	63.899,00	63.899,00
w tym: - osoby prawne		29.512,00		61.349,00
- osoby fizyczne		0,00		2.550,00
ulgi i zwolnienia	0,00	0,00	0,00	0,00
w tym: - osoby prawne		0,00		0,00
- osoby fizyczne		0,00		0,00
odroczenia, rozłożenia na raty i zwolnienia	62.224,00	62.224,00	50.928,00	50.928,00
w tym: - osoby prawne		55.332,00		50.928,00
- osoby fizyczne		6.892,00		0,00
obniżenie górnych stawek podatkowych	179.076,00	179.076,00	143.465,00	143.465,00
w tym: - osoby prawne		51.092,00		40.432,00
- osoby fizyczne		127.984,00		103.033,00

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika zgodność danych w zakresie skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa wykazanych w sprawozdaniach Rb-PDP za 2013 i 2014 rok z danymi zawartymi w sprawozdaniach Rb – 27S za analogiczne okresy sprawozdawcze.

W zakresie podatku od nieruchomości

W jednostce skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych wyliczone zostały za pomocą programu komputerowego.

W celu zweryfikowania prawidłowości dokonanych przez kontrolowaną jednostkę ustaleń z zakresu skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości kontrolujące dokonały wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości od osób fizycznych i prawnych za 2013 i 2014 rok w grupie B – budynki związane z działalnością gospodarczą i E – grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Dane dotyczące sporządzonych przez kontrolujące wyliczeń finansowych skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby fizyczne w wybranych do analizy grupach w odniesieniu do skutków finansowych wykazanych przez organ podatkowy za 2013 rok przedstawiono poniżej:

- B - budynki związane z działalnością gospodarczą – wg stawki ustawowej 22,82 zł stanowiły kwotę podatku 2.464.386,80 zł, wg stawek uchwalonych przez radę – 17,28 zł – kwota podatku wynosiła 1.866.108,84 zł, różnica **598.277,96 zł**. Skutki finansowe wykazane przez organ podatkowy **600.239,97 zł**,
- E – grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej wg stawki ustawowej 0,88 zł stanowiły kwotę podatku 335.586,47 zł, wg stawek uchwalonych przez radę – 0,72 zł – kwota podatku wynosiła 272.934,42 zł, różnica to **62.652,05 zł**. Skutki finansowe wykazane przez organ podatkowy **63.119,07 zł**.

Dane dotyczące sporządzonych przez kontrolujące wyliczeń finansowych skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby prawne w wybranych do analizy grupach w odniesieniu do skutków finansowych wykazanych przez organ podatkowy za 2013 rok przedstawiono poniżej:

- B - budynki związane z działalnością gospodarczą – wg stawki ustawowej 22,82 zł stanowiły kwotę podatku 7.857.515,12 zł, wg stawek uchwalonych przez radę – 17,28 zł – kwota podatku wynosiła 5.957.831,82 zł, różnica **1.899.683,30 zł**. Skutki finansowe wykazane przez organ podatkowy **1.899.391,69 zł**,
- E – grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej wg stawki ustawowej 0,88 zł stanowiły kwotę podatku 1.682.297,15 zł, wg stawek uchwalonych przez

radę – 0,72 zł – kwota podatku wynosiła 1.376.424,94 zł, różnica to **305.872,21 zł**.
Skutki finansowe wykazane przez organ podatkowy **305.891,88 zł**.

Wyliczone przez kontrolujące skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby fizyczne w wybranych do analizy grupach w odniesieniu do skutków finansowych wykazanych przez organ podatkowy za 2014 rok:

- B - budynki związane z działalnością gospodarczą – wg stawki ustawowej 23,03 zł stanowiły kwotę podatku 2.486.368,31 zł, wg stawek uchwalonych przez radę – 17,71 zł – kwota podatku wynosiła 1.912.009,68 zł, różnica **574.358,63 zł**. Skutki finansowe wykazane przez organ podatkowy **574.358,60 zł**,
- E – grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej wg stawki ustawowej 0,89 zł stanowiły kwotę podatku 373.570,19 zł, wg stawek uchwalonych przez radę – 0,74 zł – kwota podatku wynosiła 310.608,93 zł, różnica to **62.961,26 zł**. Skutki finansowe wykazane przez organ podatkowy **62.961,20 zł**.

Wyliczone przez kontrolujące skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby prawne w wybranych do analizy grupach w odniesieniu do skutków finansowych wykazanych przez organ podatkowy za 2014 rok:

- B - budynki związane z działalnością gospodarczą wg stawki ustawowej 23,03 zł stanowiły kwotę podatku 7.920.396,53 zł, wg stawek uchwalonych przez radę – 17,71 zł – kwota podatku wynosiła 6.090.967,01 zł, wyliczony skutek obniżenia górnych stawek podatkowych to kwota **1.829.429,52 zł**. Skutki finansowe wykazane przez organ podatkowy **1.829.786,83 zł**,
- E – grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej wg stawki ustawowej 0,89 zł stanowiły kwotę podatku 1.986.056,82 zł, wg stawek uchwalonych przez radę (0,74 zł) kwota podatku wynosiła 1.662.252,48 zł, wyliczony skutek finansowy obniżenia górnych stawek podatkowych to **323.804,34 zł**. Skutki finansowe wykazane przez organ podatkowy **324.304,19 zł**.

Różnice w zakresie wyliczonych przez kontrolujące i wykazanych przez organ podatkowy skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby fizyczne i osoby prawne w zakresie wybranych do analizy kategorii przedmiotów opodatkowania (budynki związane z działalnością gospodarczą oraz grunty związane z prowadzeniem działalności gospodarczej) wynikała z wykazywania przez organ podatkowy skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości w kwotach wynikających z kwartalnych obliczeń dokonanych przez program komputerowy bez uwzględnienia zmian w zakresie powierzchni opodatkowanej zachodzących w poszczególnych miesiącach.

Wyliczenie, w oparciu o które sporządzano sprawozdania, jak wynikało z objaśnień zawartych w wydruku, nie uwzględniało gruntów i budynków (w odniesieniu do powierzchni poszczególnych kategorii przedmiotów opodatkowania) zwolnionych z podatku na podstawie zapisów uchwały nr XXXII/302/05 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 30 listopada 2005 roku i obowiązującej od 1 stycznia 2014 roku uchwały nr XXXIX/383/14 Rady Miejskiej w Opocznie w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości.

Powyższe potwierdza wyjaśnienie złożone przez pracowników Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych Urzędu Miejskiego w Opocznie *stanowiące załącznik nr 16 protokołu kontroli*.

Kserokopie dokumentacji dotyczącej dokonanych przez jednostkę wyliczeń skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości osoby fizyczne i osoby prawne, w oparciu o które wykazano dane w sprawozdaniach Rb-PDP i Rb-27S za lata 2013 i 2014 *stanowią akta kontroli strony 207-231*.

W trakcie czynności kontrolnych jednostka podjęła czynności mające na celu dokonanie weryfikacji sporządzonych wyliczeń i złożenie korekt sprawozdań Rb-27S i Rb-PDP za

lata 2013 i 2014 w zakresie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości. Stosowne korekty w zakresie skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości sporządzono w odniesieniu do sprawozdań PDP i Rb-27S według stanu na 31 grudnia 2013 i 31 grudnia 2014 roku zostały złożone do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w dniu 24 marca 2016 roku, w wyniku czego wykazano skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych za 2013 rok w kwocie 4.219.752,00 zł (było 4.106.784,00 zł, różnica 112.968,00 zł) i za 2014 rok 4.671.111,57 zł (było 4.528.756,00 zł, różnica 142.355,57zł).

W zakresie podatku od środków transportowych

Skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób fizycznych i prawnych za lata 2013 i 2014 wyliczono za pomocą programu komputerowego.

W sprawozdaniach Rb-PDP w zakresie podatku od środków transportowych wykazano skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych za 2013 rok w łącznej kwocie 179.076,00 zł, z czego 51.092,00 zł w podatku od osób prawnych, a 127.984,00 zł – w podatku od osób fizycznych. Za 2014 rok wykazano skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób fizycznych w kwocie 103.033,00 zł, od osób prawnych 40.432,00 zł, co łącznie stanowiło 143.465,00 zł.

Na podstawie bazy danych udostępnionych przez jednostkę kontrolującą dokonano wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób fizycznych i od osób prawnych za 2013 rok i 2014 rok w wybranych grupach pojazdów w odniesieniu do wyliczeń jednostki stanowiących podstawę wykazania danych w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP:

- osoby fizyczne:
 - FD – samochody ciężarowe z zawieszeniem pneumatycznym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 9 t do 12 t :
2013 rok: wg wyliczeń jednostki – 5.809,00 zł, wg wyliczeń kontrolujących 14.973,68 zł, **różnica 9.164,68 zł,**
2014 rok: wg wyliczeń jednostki 4.425,00 zł, wg wyliczeń kontrolujących 14.539,06 zł, **różnica 10.114,06 zł,**
 - GD – samochody ciężarowe z zawieszeniem innym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 9 t i poniżej 12 t:
2013 rok: wg wyliczeń jednostki 794,00 zł, wg wyliczeń kontrolujących 4.077,71 zł, **różnica 3.283,71 zł,**
2014 rok: wg wyliczeń jednostki 480,00 zł, wg wyliczeń kontrolujących 3.760,88 zł, **różnica 3.280,88 zł,**

*Wydruki sporządzonego przez jednostkę wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby fizyczne za 2013 i 2014 rok stanowią **akta kontroli** strony 232-238.*

*Wyliczenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby fizyczne w odniesieniu do wybranych kategorii przedmiotów opodatkowania za 2013 i 2014 rok sporządzone przez kontrolującą zawarto w tabeli stanowiącej **załącznik nr 17** protokołu kontroli.*

Dokonane przez kontrolującą wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych dla wybranych kategorii pojazdów w odniesieniu do wyliczeń sporządzonych przez jednostkę i danych ujętych w rocznych sprawozdaniach PDP i Rb-27S wykazały **różnice między wyliczoną i wykazaną przez jednostkę wysokością skutków finansowych wynikających z obniżenia górnych stawek podatkowych**

w odniesieniu do wybranych kategorii pojazdów w stosunku do wyliczeń dokonanych przez kontrolujące. Różnice te wyniosły w odniesieniu do wybranej próby: zaniżenie za 2013 rok o 12.448,39 zł, a za 2014 rok zaniżenie o 13.394,94 zł.

- osoby prawne:
- FD – samochody ciężarowe z zawieszeniem pneumatycznym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 9 t do 12 t :
2013 rok: wg wyliczeń jednostki – 571,00 zł, wg wyliczeń kontrolujących 1.409,84 zł, **różnica 838,84 zł,**
2014 rok: wg wyliczeń jednostki 391,00 zł, wg wyliczeń kontrolujących 1.365,67 zł, **różnica 974,67 zł,**
- GD – samochody ciężarowe z zawieszeniem innym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 9 t i poniżej 12 t:
2013 rok: wg wyliczeń jednostki 300,00 zł, wg wyliczeń kontrolujących 1.541,12 zł, **różnica 1.241,12 zł,**
2014 rok: wg wyliczeń jednostki 90,00 zł, wg wyliczeń kontrolujących 739,78 zł, **różnica 649,78 zł,**

Jak wynika z powyższych danych, sporządzone przez kontrolujące wyliczenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych dla wybranych kategorii pojazdów w podatku transportowym od osób prawnych w odniesieniu do wyliczeń dokonanych przez jednostkę stanowiących podstawę ustalenia wielkości ujętych w rocznych sprawozdaniach PDP i Rb-27S, **wykazało różnice między wyliczoną i wykazaną przez jednostkę wysokością skutków finansowych a wyliczeniami dokonanymi w oparciu o przedłożone dokumenty. Różnice te wyniosły w odniesieniu do wybranej próby: zaniżenie za 2013 rok o 2.079,96 zł, a za 2014 rok zaniżenie o 1.624,45 zł.**

*Wydruki sporządzonego przez jednostkę wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby prawne za 2013 i 2014 rok stanowią **akta kontroli** strony 239-244.*

*Wyliczenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby prawne w odniesieniu do wybranych kategorii przedmiotów opodatkowania za 2013 i 2014 rok sporządzone przez kontrolujące zawarto w tabeli stanowiącej **załącznik nr 18** protokołu kontroli.*

W trakcie czynności kontrolnych jednostka podjęła działania mające na celu ustalenie i wyeliminowanie przyczyn zaistniałych nieprawidłowości, w wyniku czego w dniu 24 marca 2016 roku złożono korekty sprawozdań PDP i Rb-27S za lata 2013 i 2014, w których ujęto skutki obniżania górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych w kwotach, odpowiednio: 679.210,00 zł (było 179.076,00 zł, różnica 500.134,00 zł) i 673.321,00 zł (było 143.465,00 zł, różnica 529.856,00 zł).

*Testy dotyczące skutków udzielonych ulg oraz obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości i od środków transportowych stanowią **załącznik nr 19** protokołu kontroli.*

*Testy dotyczące sprawozdawczości budżetowej w podatkach: od nieruchomości i od środków transportowych stanowią **załącznik nr 20** protokołu kontroli.*

Bilans organu z wykonania budżetu sporządzony według stanu na 31 grudnia 2014 roku

Prawidłowość wykazywania danych w bilansie z wykonania budżetu samorządu terytorialnego sprawdzono na podstawie bilansu sporządzonego 31 marca 2015 roku

według stanu na 31 grudnia 2014 roku. Bilans zamknął się sumą bilansową aktywów i pasywów w wysokości 8.173.083,06 zł, a stan aktywów i pasywów wykazany w bilansie na początek roku 2014 był zgodny ze stanem na 31 grudnia 2013 roku. W bilansie z wykonania budżetu Gminy Opoczno na 31 grudnia 2014 roku podpisanym przez Zastępcę Burmistrza Andrzeja Kacprzaka i Skarbnika Gminy Barbarę Bąk wykazano następujące dane:

AKTYWA	Saldo konta	PASYWA	Saldo konta
I. Środki pieniężne	7.575.855,49	I. Zobowiązania	50.706.993,00 suma poniższych sald
50.I.1. Środki pieniężne	7.575.855,49 suma poniższych sald	I.1. Zobowiązania finansowe	
I.1.1. Środki pieniężne budżetu	7.572.911,79 saldo Wn konta 133	I.1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00
I.1.2. Pozostałe środki pieniężne	2.943,70 dotacje do zwrotu i saldo Ma konta 222)	I.1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	50.706.993,00 suma sald strony Ma konta 134 i konta 260
II. Należności i rozliczenia	597 227,57 suma poniższych sald	I.2. Zobowiązania wobec budżetów	2.943,70 suma sald konta 224 i 222 strona Ma
II.1. Należności finansowe	0,00	I.3. Pozostałe zobowiązania	0,00
II.1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00	II. Aktywa netto budżetu	-44.756.482,64 Suma poniższych sald
II.1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	0,00	II.1. Wynik wykonania budżetu (+,-)	3 374 492,53
II.2. Należności od budżetów	597 227,57 saldo Wn konta 224	II.1.1. Nadwyżka budżetu (+)	3 374 492,53 saldo Ma konta 961
II.3. Pozostałe należności i rozliczenia	0,00	II.1.2. Deficyt budżetu (-)	0,00
III. Inne aktywa	0,00	II.1.3. Niewykonane wydatki (-)	0,00
		II.2. Wynik na operacjach niekasowych (+, -)	131 870,00 saldo Ma konta 962
		II.3. Rezerwa na niewygasające wydatki	0,00
		II.4. Środki z prywatyzacji	0,00
		II.5. Skumulowany wynik budżetu (+, -)	- 48 262 845,17 saldo Wn konta 960
		III. Inne pasywa	2 219 629,00 saldo Ma konta 909
Suma aktywów	8.173.083,06	Suma pasywów	8.173.083,06

Jak wynika z powyższego zestawienia w poszczególnych pozycjach bilansu wykazano salda w kwotach wynikających z zestawienia obrotów i sald kont budżetu sporządzonego na 31 grudnia 2014 roku.

Kontrolowana jednostka na ostatni dzień 2014 roku posiadała środki do zwrotu pochodzące z dotacji z budżetu państwa w wys. 1.125,00 zł, co wykazano w sprawozdaniu budżetowym Rb-ST sporządzonym według stanu na 31 grudnia 2014 roku.

Kwota pozostałych środków pieniężnych wykazanych po stronie aktywów (poz. I.1.2.) w wysokości 2.943,70 zł była zgodna z kwotą wykazaną w poz. I.3. Pozostałe zobowiązania po stronie pasywów, tj. 2.943,70 zł, która wynikała z sumy sald strony Ma: konta 224 w kwocie 1.125,00 zł i konta 222 w wysokości 1.818,70 zł. Powyższe salda stanowiły:

- konto 224 - nieprzekazane na 31 grudnia 2014 roku środki dotacji podlegające zwrotowi do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w kwocie 1.125,00 zł,

- konto 222 - nieprzekazane na 31 grudnia 2014 roku do budżetu państwa środki funduszu alimentacyjnego (saldo Ma konta 222-8/1936) w kwocie 1.258,24 zł i odsetki (należne budżetowi państwa od środków funduszu alimentacyjnego - saldo Ma konta 222-8/1937) w wysokości 513,80 zł oraz środki funduszu alimentacyjnego należne innym gminom - 46,66 zł.

Z wyjaśnienia Zastępcy Skarbnika Gminy wynika, że na koncie organu 222 ewidencjonowane są dochody z tytułu rozliczeń z jednostkami budżetowymi Gminy z tytułu dochodów własnych oraz prowadzone jest rozliczenie z budżetem państwa i innymi gminami z tytułu wpływu dochodów funduszu alimentacyjnego. W celu wyodrębnienia rozliczeń konta 222, zostało ono podzielone na poszczególne rodzaje dochodów oraz utworzono konta analityczne (według kontrahentów) do poszczególnych rodzajów dochodów. Wydruk planu kont prowadzonych w systemie komputerowym dla organu załączono do wyjaśnienia.

Wyjaśnienie Zastępcy Skarbnika Gminy w sprawie wykazanego na 31 grudnia 2014 roku salda Ma konta 222 stanowi załącznik nr 21 protokołu kontroli.

Wydruk stanu kont analitycznych do konta 222 według stanu na 31 grudnia 2014 roku stanowi akta kontroli strona 245.

Wyliczona na podstawie danych wykazanych w bilansie kwota wolnych środków wynosiła 5.950.510,36 zł i była zgodna z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz z danymi wynikającym ze sprawozdania budżetowego Rb-NDS za I kwartał 2015 roku poz. D.16.

Bilans jednostki na 31 grudnia 2014 roku

Wykazany w bilansie jednostki budżetowej sporządzonym dla Urzędu Miejskiego w Opcznie w dniu 30 marca 2015 roku według stanu na 31 grudnia 2014 roku, stan aktywów i pasywów wynosił 227.285.256,02 zł. Stan aktywów i pasywów wykazany w ww. bilansie na początek roku 2014 był zgodny ze stanem odnotowanym na 31 grudnia 2013 roku w bilansie sporządzonym w dniu 31 marca 2014 roku z korektą z dnia 22 kwietnia 2014 roku.

Kontrolą objęto wszystkie pozycje bilansu za 2014 rok, a mianowicie:

Aktywa

Poz. A. I Wartości niematerialne i prawne - wykazane w bilansie stanowiły kwotę 103.941,53 zł, która wynikała z salda konta 020 strona Wn wartości niematerialne i prawne - kwota 423.510,74 zł minus umorzenie (wynikające z sumy części sald konta 071 i konta 072, strona Ma) w wys. 319.569,21 zł.

Poz. A. II. Rzeczowe aktywa trwałe wykazano na kwotę 203.294.965,76 zł, na którą składały się środki trwałe o wartości netto 195.956.781,01 zł oraz inwestycje rozpoczęte - 7.338.184,75 zł.

Poz. II.1 Środki trwałe - wykazana w bilansie wartość wynosiła 195.956.781,01 zł, którą w całości stanowiły środki trwałe, wynikające z ewidencji konta 011 w kwocie 264.267.250,71zł (saldo konta 011) pomniejszonej o wartość umorzenia środków trwałych w wys. 68.310.469,70 zł (część salda konta 071), z czego:

- grunty stanowiły wartość - 49.469.870,28 zł, która była zgodna z wartością wykazaną w informacji o stanie mienia komunalnego sporządzonej na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz wynikającą z ewidencji środków trwałych - grupa „0”,
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (grupy 1 i 2) - o wartości **141.579.225,13 zł** (według wartości brutto 203.353.171,84 zł minus umorzenie 61.779.301,71 zł - część salda konta 071, winno być 141.573.870,13 zł),

- urządzenia techniczne i maszyny (grupy od 3 do 6) – wykazano wartość **2.137.085,56** zł, podczas gdy wg ewidencji księgowej wynosiła ona 2.689.157,62 zł (część salda konta 011 – 6.223.304,73 zł minus umorzenie w kwocie 3.534.147,11 zł - część salda konta 071),
- środki transportowe (grupa 7) – o wartości 4.641.596,08 zł (część salda konta 011) minus umorzenie 2.511.070,05 zł (część salda konta 071) - wartość bilansowa 2.130.526,03 zł,
- inne środki trwałe – grupa 8 wykazana w bilansie wartość wynosiła **640.047,01** zł, co nie było zgodne z ewidencją księgową, zgodnie z którą wartość netto innych środków trwałych wynosiła 93.356,95 zł (część salda konta 011 w kwocie 579.307,78 zł minus umorzenie 485.950,83 zł - część salda konta 071).

Jak wyjaśniła Zastępca Skarbnika Gminy Opoczno, różnice między ewidencją księgową a wartościami wykazanymi w bilansie w zakresie poz. A.II.1.3 i A.II.1.5 wynikały z omyłki w zakresie zaliczenia do ww. pozycji bilansu poszczególnych grup środków trwałych, zaś różnica w pozycji A.II.1.2 była wynikiem omyłki rachunkowej.

W trakcie czynności kontrolnych jednostka złożyła korektę bilansu uwzględniającą prawidłowe dane w zakresie wartości netto środków trwałych w poszczególnych pozycjach bilansu (A.II.1.2, A.II.1.3, A.II.1.5). Korektę z dnia 1 marca 2016 roku podpisała Zastępca Burmistrza Anna Zięba i Skarbnik Gminy Barbara Bąk.

Wartości początkowe przyjęte do wyliczenia wartości bilansowej środków trwałych były zgodne z ich stanem na 31 grudnia 2014 roku wynikającym z ksiąg inwentarzowych.

Poz.A.II.2. Środki trwałe w budowie (inwestycje) – wykazano w bilansie na kwotę 7.338.184,75 zł zgodną z wartością wynikającą z konta księgowego 080.

Poz.A.III Należności długoterminowe wykazano w bilansie na kwotę 200.199,30zł zgodną z saldem konta księgowego 226 strona Wn.

Poz.A.IV Długoterminowe aktywa finansowe wykazano w bilansie na kwotę 20.679.500,00 zł zgodną z saldem konta księgowego 030 strona Wn, którą w całości stanowiła wartość akcji i udziałów (poz. A.IV.1 bilansu).

Poz. B. Aktywa obrotowe – na wykazaną w bilansie wartość 3.006.649,43 zł, składały się: materiały o wartości 76.903,29 zł, należności krótkoterminowe w wys. 2.814.108,01 zł oraz krótkoterminowe aktywa finansowe w wys. 115.638,13 zł.

Poz. B.I.1.1 - Materiały – w bilansie wykazano wartość 76.903,29 zł, która była zgodna z saldem konta 310 Materiały strona Wn.

Poz. B.II. - Należności krótkoterminowe wykazane w bilansie stanowiły 2.814.108,01 zł, na co składały się należności z tytułu dostaw i usług w kwocie 3.396,46 zł, należności od budżetów- 4,25 zł, należności z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń na kwotę 12.389,61 zł oraz pozostałe należności w wysokości 2.798.317,69 zł.

Poz. B.II.1 - Należności z tytułu dostaw i usług – wartość bilansowa 3 396,46 zł była zgodna z saldem strony Wn konta 201 *Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami*.

Poz. B.II.2 - Należności od budżetów ujęta w bilansie wartość 4,25 zł była zgodna z saldem strony Wn konta 225 – *Rozrachunki z budżetami*.

Poz. B.II.3 Należności z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń - wartość wykazana w bilansie to 12.389,61 zł, co było zgodne z saldem Wn konta 229. Na powyższą kwotę składały się należności z tytułu zasiłków rodzinnych, chorobowych, macierzyńskich.

Poz. B.II.4 Pozostałe należności – wartość wykazana w bilansie to 2.798.317,69 zł, na którą składały się należności podatkowe bądź inne opłaty i dochody budżetowe uzyskiwane przez Gminę: w wys. 5.166.114,68 zł (saldo konta 221 strona Wn) pomniejszone o odpisy aktualizujące (saldo Wn konta 290) w kwocie 2.461.321,72 zł,

należności z tytułu pozostałych rozrachunków w wys. 593,63 zł (saldo konta 240 strona Wn, potrącenia od wynagrodzeń – 240-2 wynikająca z roszczenia wobec byłego pracownika w zakresie zwrotu kwoty przekazanej do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a wynikającej z zaniżenia przekazanych przez Urząd składek na ubezpieczenia społeczne w wyniku nieprawidłowej informacji złożonej przez pracownika w zakresie kwot przychodów uzyskiwanych z innych źródeł), należności z tytułu pożyczek z ZFŚS – saldo Wn konta 234 w kwocie 92.931,00 zł, należności z tytułu rozrachunków w wys. 0,10 zł (saldo konta 224 strona Wn) wynikające z przypisanej do zwrotu kwoty dotacji przekazanej na rzecz stowarzyszenia prowadzącego szkołę o uprawnieniach szkoły publicznej.

Poz. B.III. Krótkoterminowe aktywa finansowe - w bilansie wykazano wartość 115.638,13 zł, którą w całości stanowiły środki pieniężne na rachunkach bankowych (poz.B.III.2 bilansu), w tym na rachunku środków depozytowych w wys. 80 150,75 zł (konto 139) oraz rachunku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w wys. 35.487,38zł (konto 135), co było zgodne ze stanem na 31 grudnia 2014 roku wynikającym z potwierdzenia sald rachunków bankowych.

Pasywa

Poz. A.I. Fundusz jednostki na koniec okresu – wg bilansu 160.835.680,44 zł wynikał z wartości wykazanych w zestawieniu zmian w funduszu jednostki: fundusz jednostki na początek roku obrotowego 166.694.197,60 zł (zgodny ze stanem na koniec roku poprzedniego), zwiększenia funduszu w ciągu roku budżetowego w łącznej kwocie 113.113.824,84 zł, (tj. zysk bilansowy za rok ubiegły 53.306.032,54 zł, zrealizowane wydatki budżetowe 46.542.002,19 zł, środki na inwestycje 10.532.892,89 zł i nieodpłatnie otrzymane środki trwałe, środki trwałe w budowie oraz wartości niematerialne i prawne – 2.732.897,22 zł) oraz zmniejszenia funduszu w kwocie 118.972.342,00 zł, na którą to wartość składały się: zrealizowane dochody budżetowe 98.849.107,88 zł, dotacje i środki na inwestycje 18.752.665,89 zł, wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych, środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych -1.027.897,63 zł oraz inne zmniejszenia na kwotę 342.670,60 zł. Fundusz jednostki na koniec okresu sprawozdawczego wynosił 160.835.680,44 zł (saldo konta 800 strona Ma) plus zysk netto 64.149.561,08 zł (saldo konta 860 strona Ma). Na zakończenie roku obrotowego Fundusz wynosił 224.985.241,52 zł, którą to wartość wykazano w *poz. A* bilansu jednostki.

Poz.A.II.1. Zysk netto – wykazana w bilansie kwota 64.149.561,08 zł była zgodna z ewidencją księgową, tj. saldem konta 860 (strona Ma) oraz rachunkiem zysków i strat.

Poz.C. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania – wykazana w bilansie kwota 1.990.692,68 zł stanowiła w całości zobowiązania krótkoterminowe (C.II), a mianowicie: zobowiązania z tytułu dostaw i usług (poz.C.II.1 bilansu) w wys. 930.266,19 zł (saldo konta 201 strona Ma 930.062,26 i część salda strony Ma konta 240 (240-6) w kwocie 203,93 zł), zobowiązania wobec budżetów (poz.C.II.2 bilansu) w kwocie 159.492,70 zł, którą tworzyły zobowiązania z tytułu dochodów budżetowych państwa (saldo konta 225 strona Ma – 151.377,00 zł) i saldo Ma konta 221-7 (rozliczenia z tytułu udziałów) w kwocie 8.115,70 zł oraz zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń (poz.C.II.3 bilansu) w wys. 308.729,27 zł (saldo konta 229 strona Ma) - naliczone składki pracodawcy na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy od wynagrodzenia za grudzień 2014 roku i dodatkowego wynagrodzenia rocznego, zobowiązania z tytułu wynagrodzeń (poz.C.II.4 bilansu) w wys. 391.770,23 zł, dotyczące naliczonego dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2014 rok (saldo konta 231 strona Ma), pozostałe zobowiązania (poz.C.II.5 bilansu) w wys. 120.675,39 zł wynikające z nadpłat z tytułu opłat i podatków w wys. 128.791,09 zł (saldo konta 221 strona Ma pomniejszone o kwotę 8.115,70 zł - saldo strony Ma konta 221-7 rozrachunki z tytułu udziałów wykazane w *poz. C.II.2*).

Poz. D. Fundusze specjalne – wykazana wartość w bilansie to kwota 109.122,52 zł, którą w całości stanowił Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (poz.D.1 bilansu), w wysokości zgodnej z saldem konta 851 strona Ma.

Poz.E. Rozliczenia międzyokresowe – wykazaną w bilansie wartość 200.199,30 zł w całości stanowiły rozliczenia międzyokresowe przychodów (*poz.E.1*) stanowiące długoterminowe należności – saldo Ma konta 840 w kwocie 200.199,30 zł.

Wszystkie wykazane w bilansie wartości odpowiadały danym zawartym w ewidencji księgowej jednostki.

Bilans Urzędu Miejskiego w Opocznie sporządzony 30 marca 2015 roku, rachunek zysków i strat oraz zestawienie zmian w funduszu jednostki podpisała Zastępca Burmistrza Anna Zięba i Skarbnik Gminy Barbara Bąk.

Z datą 28 kwietnia 2015 roku sporządzono zbiorczy bilans podpisany przez Zastępcę Burmistrza i Skarbnika Gminy, na który składały się bilanse jednostkowe za rok budżetowy 2014 jednostek organizacyjnych Gminy. Do przedmiotowego bilansu sporządzono korektę z dnia 8 maja 2015 roku.

IV. ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA

1. ROZRACHUNKI Z ODBIORCAMI I DOSTAWCAMI. TERMINOWOŚĆ REGULOWANIA ZOBOWIĄZAŃ (LATA 2014 - 2015)

Zgodnie z obowiązującymi w Urzędzie Miejskim w Opocznie zasadami funkcjonowania kont stanowiącymi załącznik nr 2 do zarządzenia Burmistrza Opoczna nr 139/2012 z dnia 30 lipca 2012 roku ze zmianami, konto 201 służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kalkulacji gwarancyjnych, a także należności z tytułu przychodów finansowych. Ewidencja szczegółowa dla konta prowadzona jest według kontrahentów i zapewnia możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów.

Stan zobowiązań na dzień 30 września 2015 roku wynosił 1 004.313,67 zł i składały się na niego następujące dowody księgowe (zobowiązania wynikające z faktur) *stanowiące załącznik nr 6 protokołu kontroli.*

Ponadto kontrolą objęto zobowiązania Miasta i Gminy z tytułu świadczenia dostaw i usług przez wybranych kontrahentów w 2014 i 2015 roku:

PKP ENERGETYKA S P ZO.O. – faktury wystawiane na rzecz Gminy Opoczno

Lp.	Pozycja księgowa	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	3544	2014-01-31	2014-02-05	2014-02-24	72/7	EU/04/1/0097/14/UI/P	2014-02-25	658,05
2.	6919	2014-02-28	2014-03-10	2014-03-28	124/21	EU/04/1/0260/14/UI/P	2014-03-31	658,05
3.	9557	2014-03-31	2014-04-08	2014-04-25	158/6	EU/04/1/0398/14/UI/P	2014-04-29	658,05
4.	13053	2014-04-30	2014-05-07	2014-05-27	204/1	EU/04/1/0541/14/UI/P	2014-05-28	658,05
5.	16279	2014-05-31	2014-06-05	2014-06-23	247/37	EU/04/1/0705/14/UI/P	2014-06-21	658,05
6.	19949	2014-06-30	2014-07-07	2014-07-29	303/37	EU/04/1/0899/14/UI/P	2014-07-28	658,05
7.	23174	2014-07-31	2014-08-07	2014-08-27	344/10	EU/04/1/1121/14/UI/P	2014-09-03	658,05

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W MIEŚCIE I GMINIE OPOCZNO
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

8.	25803	2014-08-31	2014-09-05	2014-09-22	380/27	EU/04/1/1293/14/UI/P	2014-09-26	658,05
9.	30356	2014-09-30	2014-10-07	2014-10-29	437/56	EU/04/1/1555/14/UI/P	2014-10-28	658,05
10.	32400	2014-10-31	2014-11-10	2014-11-28	486/28	EU/04/1/1681/14/UI/P	2014-12-01	658,05
11.	36811	2014-12-01	2014-12-09	2014-12-22	518/24	EU/04/1/1832/14/UI/P	2014-12-30	658,05
12.	40001	2014-12-31	2015-01-08	2015-01-28	34/24	EU/04/1/2093/14/UI/P	2015-02-02	658,05

RADIO PLUS RADOM – faktury wystawiane na rzecz Gminy Opczno

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	5936	2014-02-26	2014-03-03	2014-03-12	100/4	F/48/02/2014	2014-03-12	599,99
2.	8547	2014-03-25	2014-03-26	2014-04-07	136/2	F/38/03/2014	2014-04-08	400,00
3.	12658	2014-04-24	2014-04-28	2014-05-06	172/24	F/47/04/2014	2014-05-08	400,00
4.	16204	2014-05-20	2014-05-22	2014-06-04	222/60	F/36/05/2014	2014-06-03	400,00
5.	18416	2014-06-17	2014-06-23	2014-07-03	263/5	F/39/06/2014	2014-07-01	400,00
6.	21306	2014-07-15	2014-07-18	2014-07-29	303/18	F/18/07/2014	2014-07-29	400,00
7.	25501	2014-08-26	2014-09-02	2014-09-09	364/19	F/43/08/2014	2014-09-09	400,00
8.	28260	2014-09-24	2014-09-29	2014-10-08	406/16	F/35/09/2014	2014-10-13	599,99
9.	32048	2014-10-27	2014-11-03	2014-11-10	455/135	F/57/10/2014	2014-11-10	599,99
10.	34891	2014-11-20	2014-11-28	2014-12-02	490/17	F/43/11/2014	2014-12-12	400,00
11.	38675	2014-12-16	2014-12-22	2014-12-30	527/29	F/40/12/2014	2014-12-30	400,00

ROMED S.C. – faktury wystawiane na rzecz Gminy Opczno

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1.	6901	2014-02-28	2014-03-07	2014-04-02	131/9	35/02/2014	2014-04-06	10485,79
2.	9190	2014-03-31	2014-03-31	2014-04-10	141/16	50/03/2014	2014-04-14	24,60
3.	13130	2014-04-30	2014-05-09	2014-05-28	207/39	42/04/2014	2014-06-08	18188,55
4.	13335	2014-05-06	2014-05-06	2014-06-04	222/51	2/05/2014	2014-6-05	164,60
5.	17408	2014-06-03	2014-06-10	2014-06-30	257/19	4/06/2014	2014-07-10	700,17
6.	21205	2014-06-30	2014-07-14	2014-08-13	325/23	54/06/2014	2014-08-13	16779,74
7.	26807	2014-08-29	2014-09-11	2014-09-30	394,32	31/08/2014	2014-10-10	963,09
8.	30352	2014-10-13	2014-10-14	2014-11-06	451/6	16/10/2014	2014-11-13	225916,84
9.	30533	2014-09-30	2014-10-03	2014-10-29	437/42	65/09/2014	2014-10-30	24243,83
10.	35826	2014-11-27	2014-11-27	2014-12-22	518/17	54/11/2014	2014-12-27	15000,00
11.	36086	2014-11-28	2014-12-03	2014-12-22	518/16	65/11/2014	2014-12-28	29021,50
12.	38842	2014-12-22	2014-12-23	2014-12-31	530/18	40/12/2014	2015-01-21	6030,10

LECNICA DLA ZWIERZĄT DR N.WET.W.BRUDNICKI – faktury wystawiane na rzecz Gminy Opoczno z tytułu opieki nad zwierzętami bezdomnymi (schronisko)

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	12	2014-01-02	2014-01-02	2014-02-03	45/12	1/2014	2014-02-02	150,00
2.	438	2014-01-09	2014-01-09	2014-02-10	54/21	2/2014	2014-02-09	175,00
3.	1330	2014-01-17	2014-01-17	2014-02-17	64/7	3/2014	2014-02-17	810,00
4.	1858	2014-01-24	2014-01-24	2014-02-24	72/1	5/2014	2014-02-24	1300,00
5.	2560	2014-01-31	2014-01-31	2014-02-26	76/34	6/2014	2014-02-28	1850,00
6.	5889	2014-02-28	2014-02-28	2014-03-26	119/6	12/2014	2014-03-28	4724,99
7.	9186	2014-03-31	2014-03-31	2014-04-29	162/182	15/2014	2014-04-30	5645,00
8.	12682	2014-04-30	2014-04-30	2014-05-28	207/18	19/2014	2014-05-30	3430,00
9.	16221	2014-05-30	2014-05-30	2014-06-30	257/23	22/2014	2014-06-27	3580,00
10.	19762	2014-06-30	2014-06-30	2014-07-29	303/29	26/2014	2014-07-30	2505,00
11.	22855	2014-07-31	2014-08-01	2014-08-28	346/16	36/2014	2014-08-29	3420,00
12.	25908	2014-09-02	2014-09-02	2014-10-01	397/4	42/2014	2014-10-02	2960,00
13.	28536	2014-09-30	2014-10-01	2014-10-29	437/44	48/2014	2014-10-31	2630,00
14.	31990	2014-10-30	2014-10-30	2014-11-28	486/24	54/2014	2014-11-28	4595,00
15.	35922	2014-12-01	2014-12-01	2014-12-29	525/22	63/2014	2014-12-31	4145,00
16.	39544	2014-12-30	2014-12-31	2014-01-28	34/32	65/2014	2015-01-30	4990,00

CENTRALNY OŚRODEK INFORMATYKI GÓRNICICTWA S.A. – faktury wystawiane na rzecz Gminy Opoczno

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	3190	2014-01-31	2014-02-10	2014-02-24	72/16	F04/591/14/00027	2014-02-24	1082,40
2.	6648	2014-03-03	2014-03-04	2014-03-19	108/15	F04/591/14/00091	2014-03-20	1082,40
3.	10297	2014-04-01	2014-04-08	2014-04-14	144/13	F04/591/14/00151	2014-04-15	1082,40
4.	13121	2014-05-05	2014-05-09	2014-05-20	194/25	F04/591/14/00203	2014-05-22	1082,40
5.	16800	2014-06-02	2014-06-04	2014-06-25	251/5	F04/591/14/00254	2014-06-20	1082,40
6.	20379	2014-07-01	2014-07-07	2014-07-17	286/21	F04/591/14/00307	2014-07-21	1082,40
7.	23966	2014-08-01	2014-08-08	2014-08-22	338/10	F04/591/14/00370	2014-08-22	1082,40
8.	25799	2014-09-02	2014-09-09	2014-09-22	380/32	F04/591/14/00423	2014-09-24	1082,40
9.	29199	2014-10-01	2014-10-06	2014-10-20	423/45	F04/591/14/00481	2014-10-22	1082,40
10.	32772	2014-11-03	2014-11-05	2014-11-20	471/14	F04/591/14/00538	2014-11-20	1082,40
11.	35794	2014-12-01	2014-12-03	2014-12-15	507/16	F04/591/14/00593	2014-12-19	1082,40

FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA SKŁAD OPAŁU S-KA JAWNA – faktury wystawiane na rzecz Gminy Opczno

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	922	2015-01-08	2015-01-12	2015-01-22	27/21	F/000015/15	2015-01-26	870,00
2.	2095	2015-01-29	2015-01-29	2015-02-09	48/4	F/000074/15	2015-02-15	870,00
3.	4596	2015-02-19	2015-02-19	2015-03-02	76/4	F/000148/15	2015-03-05	218,40
4.	4834	2015-02-20	2015-02-23	2015-03-02	76/5	F/000155/15	2015-03-09	870,00
5.	6877	2015-03-10	2015-03-10	2015-03-24	108/36	F/000199/15	2015-03-24	1260,01
6.	8135	2015-03-13	2015-03-19	2015-03-31	118/4	F/000209/15	2015-04-02	870,00

INFOSERWIS IRENA ŁASKA – faktury wystawiane na rzecz Gminy Opczno

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	2859	2015-01-29	2015-02-02	2015-02-12	54/14	79/01/2015	2015-02-12	3647,97
2.	4100	2015-02-10	2015-02-13	2015-02-23	66/25	136/02/2015	2015-02-24	3647,97
3.	7497	2015-03-10	2015-03-13	2015-03-30	116/33	182/03/2015	2015-03-31	3647,97
4.	11236	2015-04-08	2015-04-13	2015-04-27	154/21	0237/04/2015	2015-04-30	3647,97
5.	15740	2015-05-12	2015-05-20	2015-05-27	199/18	0298/05/2015	2015-06-01	3647,97
6.	19214	2015-06-09	2015-06-15	2015-06-29	244/173	0344/06/2015	2015-06-30	3647,97
7.	22325	205-07-08	2015-07-10	2015-07-22	278/1	0397/07/2015	2015-07-22	3647,97
8.	26382	2015-08-13	2015-08-17	2015-08-26	324/30	0453/08/2015	2015-08-31	3647,97
9.	28674	2015-09-08	2015-09-09	2015-09-21	362/16	0498/09/2015	2015-09-22	1845,00
10.	29676	2015-09-10	2015-09-14	2015-09-28	372/22	0502/09/2015	2015-09-30	3647,97

CALE POLSKA SPÓŁKA Z O.O. – faktury wystawiane na rzecz Gminy Opczno

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	2856	2015-01-31	2015-02-06	2015-02-23	66/32	0015/2015/M1	2015-02-21	4489,50
2.	4768	2015-02-04	2015-02-06	2015-02-23	66/33	0006/2015/M1	2015-02-25	4489,50
3.	6374	2015-03-04	2015-03-06	2015-03-24	108/33	0037/2015/M1	2015-03-27	4489,50
4.	10386	2015-04-01	2015-04-08	2015-04-20	145/36	0057/2015/M1	2015-04-29	4489,50
5.	14270	2015-05-06	2015-05-08	2015-05-28	201-26	0079/2015/M1	2015-05-27	4489,50
6.	17829	2015-06-02	2015-06-08	2015-06-22	234/32	0094/2015/M1	2015-06-23	4489,50
7.	22069	2015-07-02	2015-07-08	2015-07-22	278/19	0120/2015/M1	2015-07-23	4489,50
8.	26171	2018-08-07	2015-08-12	2015-08-26	324/41	0142/2015/M1	2015-08-28	4489,50
9.	28205	2015-09-02	2015-09-04	2015-09-21	362/29	0158/2015/M1	2015-09-25	4489,50

TRANSPORT „MARKO” MARIAN MUCHA – faktury wystawiane na rzecz Gminy Opoczno

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	3007	2015-02-02	2015-02-02	2015-02-25	70/29	1/2015	2015-03-04	2800,00
2.	6040	2015-03-03	2015-03-03	2015-03-26	113/38	3/2015	2015-04-01	2800,00
3.	9926	2015-04-01	2015-04-01	2015-04-28	156/14	5/2015	2015-04-30	2800,00
4.	13639	2015-05-04	2015-05-04	2015-06-02	208/10	7/2015	2015-06-03	2800,00
5.	17770	2015-06-01	2015-06-01	2015-06-24	238/18	9/2015	2015-07-01	2800,00
6.	21974	2015-07-07	2015-07-07	2015-08-05	298/7	11/2015	2015-08-06	2800,00
7.	24885	2015-08-03	2015-08-03	2015-08-28	329/4	13/2015	2015-09-02	2800,00
8.	28100	2015-09-02	2015-09-02	2015-09-28	372/9	15/2015	2015-10-02	2800,00

RADGOST SP Z O.O. – faktury wystawiane na rzecz Gminy Opoczno

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	897	2015-01-02	2015-01-12	2015-01-15	17/20	15/01/2/6	2015-01-16	184,50
2.	3700	2015-02-02	2015-02-10	2015-02-16	57/10	15/02/2/6	2015-02-16	184,50
3.	8464	2015-03-02	2015-03-24	2015-03-31	118/9	15/03/2/8	2015-03-24	184,50
4.	10553	2015-04-02	2015-04-10	2015-04-16	141/24	15/04/2/13	2015-04-10	184,50
5.	14962	2015-05-02	2015-05-12	2015-05-14	179/16	15/05/2/3	2015-05-18	184,50
6.	18395	2015-06-02	2015-06-08	2015-06-15	224/37	15/06/2/13	2015-06-16	184,50
7.	22807	2015-07-02	2015-07-13	2015-07-16	270/14	15/07/2/16	2015-07-16	184,50
8.	24881	2015-08-02	2015-08-03	2015-08-12	306/14	15/08/2/3	2015-08-17	184,50
9.	28101	2015-09-02	2015-09-02	2015-09-14	351/18	15/09/2/19	2015-09-16	184,50

W wyniku kontroli ww. dokumentów stwierdzono:

- zobowiązania regulowane były terminowo, za wyjątkiem trzech faktur zapłaconych kilka dni po terminie;
- wszystkie dokumenty zostały opisane oraz sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym,
- dokumenty podlegały wstępnej kontroli przez Skarbnika Gminy zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy o finansach publicznych;
- zatwierdzenia do wypłaty dokonywał Burmistrz;
- dowody księgowe posiadały datę wpływu do Urzędu Miejskiego w Opocznie;
- faktury będące podstawą zapisów księgowych, spełniały wymogi dotyczące dokumentu źródłowego określone przez art. 21 i 22 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

1. ROZRACHUNKI PUBLICZNOPRAWNE

Konto 225 – rozrachunki z budżetami

W zakładowym planie kont odnotowano między innymi, iż konto 225 służy do ewidencji rozrachunków z budżetami w szczególności z tytułu podatków – podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku VAT, rozliczenia z budżetem środków na wydatki niewygasające.

Urząd Miejski w Opocznie sporządza deklarację roczną o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy (PIT-4R) Terminowość przekazywania zaliczek na podatek dochodowy w 2015 roku przedstawia tabela:

Należność za miesiące 2015 r.	Deklaracja na zaliczkę na podatek dochodowy		Termin płatności	Wpłaty			Zaległość
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota	Data	Nr dokumentu księgowego	
1	2	3	4	5	6	7	8 (3-5)
Styczeń	PIT – 4R	42.119,00	20.02.2015r.	42.119,00	20.02.2015r.	WB 64/3	
Luty	PIT – 4R	33.766,00	20.03.2015r.	33.766,00	20.03.2015r.	WB 103/14	
Marzec	PIT – 4R	81.383,00	20.04.2015r.	81.383,00	20.04.2015.	WB 145/53	
Kwiecień	PIT – 4R	41.654,00	20.05.2015r.	41.654,00	20.05.2015r.	WB 188/18	
	PIT - 4R	269,00	20.05.2015r.	269,00	20.05.2015r.	WB 36/1	
Maj	PIT - 4R	33.635,00	22.06.2015r.	33.635,00	22.06.2015r.	WB 234/48	
	PIT - 4R	368,00	22.06.2015r.	368,00	22.06.2015r.	WB 46/1	
	PIT - 8AR	128,00	22.06.2015	128,00	22.06.2015	WB 234/49	
Czerwiec	PIT - 4R	39.619,00	20.07.2015r.	39.619,00	20.07.2015r.	WB 274/15	
	PIT - 4R	680,00	20.07.2015r.	680,00	20.07.2015r.	WB 52/1	
	PIT - 4R	511,00	20.07.2015r.	511,00	30.06.2015r.	WB 246/22	
	PIT - 8AR	18,00	20.07.2015	18,00	30.06.2015	WB 246/23	
Lipiec	PIT – 4R	48.037,00	20.08.2015r.	48.037,00	20.08.2015r.	WB 316/2	
	PIT – 4R	2.045,00	20.08.2015r.	2.045,00	20.08.2015r.	WB 59/1	
	PIT – 4R	302,00	20.08.2015r.	302,00	20.08.2015r.	WB 41/2	
Sierpień	PIT - 4R	35.151,00	21.09.2015r.	35.151,00	21.09.2015r.	WB 362/45	
	PIT - 4R	2.891,00	21.09.2015r.	2.891,00	21.09.2015r.	WB 66/2	
Wrzesień	PIT - 4R	38.577,00	20.10.2015r.	38.577,00	20.10.2015r.	WB 403/13	
	PIT - 4R	1.062,00	20.10.2015r.	1.062,00	20.10.2015r.	WB 75/1	
	PIT - 8AR	54,00	20.10.2015	54,00	20.10.2015	WB 403/14	

Ewidencji przekazanych zaliczek podatku dokonywano na kontach Wn 225 i Ma 130 i 135.

Konto 229 – pozostałe rozrachunki publicznoprawne

W zakładowym planie kont, odnośnie konta 229 zapisano, że służy ono do ewidencji innych niż z budżetami rozrachunków publicznoprawnych w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.

Sprawdzono terminowość zapłaty zobowiązań z tytułu naliczonych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy od wynagrodzeń pracowników Urzędu za 2015 rok. Po przeanalizowaniu poddanych kontroli dokumentów źródłowych oraz wydruków ewidencji księgowej stwierdzono, że ww. pochodne od wynagrodzeń były przekazywane na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do dnia 5-go następnego miesiąca zgodnie z art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 121)

Terminowość przekazywania składek przedstawia tabela:

Należność za miesiące 2015 r.	Składki zadeklarowane według DRA		Termin płatności	Wpłaty			Zaległość
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota	Data	Nr dokumentu księgowego	
1	2	3	4	5	6	7	8 (3-5)
Styczeń	Społeczne	139.233,77	05-02-2015	139.233,77	05-02-2015	WB 44/15	
	Zdrowotne	37.689,80	05-02-2015	37.689,80	05-02-2015	WB 44/16	
	Fundusz pracy	8.845,45	05-02-2015	8.845,45	05-02-2015	WB 44/17	
Luty	Społeczne	128.040,79	05-03-2015	128.040,79	05-02-2015	WB 82/2	
	Zdrowotne	35.543,54	05-03-2015	35.543,54	05-03-2015	WB 82/3	
	Fundusz pracy	8.275,31	05-03-2015	8.275,31	05-03-2015	WB 82/4	
Marzec	Społeczne	254.152,77	05-04-2015	254.152,77	05-04-2015	WB 128/18	
	Zdrowotne	66.893,18	05-04-2015	66.893,18	05-04-2015	WB 128/19	
	Fundusz pracy	16.103,42	05-04-2015	16.103,42	05-04-2015	WB 128/20	
Kwiecień	Społeczne	123.902,86	05-05-2015	123.808,09 (-94,77 korekta)	05-05-2015	WB 164/24	
	Zdrowotne	35.748,71	05-05-2015	35.740,97 (-7,74 korekta)	05-05-2015	WB 164/25	
	Fundusz pracy	9.082,93	05-05-2015	9.075,42 (-7,51 korekta)	05-05-2015	WB 164/26	
Maj	Społeczne	132.324,71	05-06-2015	132.324,71	05-06-2015	WB 213/1	
	Zdrowotne	36.493,45	05-06-2015	36.493,45	05-06-2015	WB 213/2	
	Fundusz pracy	9.310,32	05-06-2015	9.310,32	05-06-2015	WB 213/3	
Czerwiec	Społeczne	145.265,42	05-07-2015	142.840,22 2.425,20	06-07-2015 30-06-2015	WB 252/22 WB 246/19	
	Zdrowotne	39.019,06	05-07-2015	38.403,33 615,73	06-07-2015 30-06-2015	WB 252/23 WB 246/20	
	Fundusz pracy	9.623,94	05-07-2015	9.448,72 175,22	06-07-2015 30-06-2015	WB 252/24 WB 246/21	

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W MIEŚCIE I GMINIE OPOCZNO
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofa 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Lipiec	Spoleczne	149.015,23	05-08--2015	149.015,23	05-08-2015	WB 298/28	
	Zdrowotne	39.449,96	05-08-2015	39.449,96	05-08-2015	WB 298/29	
	Fundusz pracy	9.755,80	05-08-2015	9.755,80	05-08-2015	WB 298/30	
Sierpień	Spoleczne	152.555,72	05-09-2015	152.555,72	07-09-2015	WB 342/3	
	Zdrowotne	40.378,12	05-09-2015	40.378,12	07-09-2015	WB 342/4	
	Fundusz pracy	9.718,50	05-09-2015	9.718,50	07-09-2015	WB 342/5	
Wrzesień	Spoleczne	155.110,88	05-10-2015	155.110,88	05-10-215	WB 381/2	
	Zdrowotne	41.320,71	05-10-2015	41.320,71	05-10-2015	WB 381/3	
	Fundusz pracy	9.918,32	05-10-2015	9.918,32	05-10-2015	WB 381/4	

Kontrolowana jednostka na podstawie art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity z 2011 roku Dz. U. nr 127, poz. 721 ze zm.) jest zobowiązana dokonywać miesięcznych wpłat na Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na podstawie dokumentacji przedstawionej do kontroli wynika, że w okresie styczeń – wrzesień 2015 roku jednostka była zobowiązana i sporządzała deklaracje (za miesiące: styczeń, luty, maj i czerwiec) miesięczne do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W pozostałych miesiącach (marzec, kwiecień, lipiec, sierpień i wrzesień) jednostka była zwolniona od wpłat i w związku z powyższym składała informacje o zatrudnieniu. Ogółem w 2015 roku na rzecz PFRON przekazano kwotę 419,00 zł. Kwota comiesięcznych wpłat na PFRON ujęta w ewidencji księgowej w 2015 roku była zgodna z kwotami do zapłaty wynikającymi z deklaracji.

Wpłaty na PFRON w I-III kwartale 2015 roku obrazuje tabela:

Należność za miesiące 2015 r.	Deklaracja miesięcznych wpłat na PFRON		Termin płatności	Wpłaty			Zaległość	Wskaźnik
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota	Data	Nr dokumentu księgowego		
1	2	3	4	5	6	7	8 (3-5)	9
Styczeń	DEK-I-a	92,00	20.02.2015	92,00	20.02.2015	WB 64/2		
Luty	DEK-I-a	55,00	20.03.2015	55,00	20.03.2015	WB 103/16		
Marzec	INF-1	zwolnienie z wpłat						
Kwiecień	INF-1	zwolnienie z wpłat						
Maj	DEK-I-a	180,00	20.06.2015	180,00	22.06.2015	WB 234/51		
Czerwiec	DEK-I-a	92,00	20.07.2015	92,00	20.07.2015	WB 274/17		
Lipiec	INF-1	zwolnienie z wpłat						

Sierpień	INF-1	zwolnienie z wpłat						
Wrzesień	INF-1	zwolnienie z wpłat						

2. POZOSTAŁE ROZRACHUNKI

Konto 240 – pozostałe rozrachunki (jednostka)

Zgodnie z zasadami funkcjonowania konta opisanymi w zarządzeniu Burmistrza Opoczna nr 139/2012 z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie przyjęcia zasad (polityki) rachunkowości, na koncie 240 ujmuje się należności i zobowiązania nieobjęte ewidencją na kontach 201 – 234.

Próbie kontrolnej poddano dwie losowo wybrane pozycje składające się na obroty konta strona Ma, tj.:

- kwota 70.269,77 zł – 100% zabezpieczenia należytego wykonania umowy nr 272.14.18.2014 zawartej w dniu 9 lipca 2014 roku z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Opocznie, ul. Krótka 1 na realizację usługi p.n. "Odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych na terenie Gminy Opoczno". Termin realizacji w/w usługi ustalono do dnia 31 grudnia 2015 roku. Zwrot zabezpieczenia nastąpi w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należycie wykonane tj. do dnia 31 stycznia 2016 roku;
- kwota 28.165,79 zł – 30% zabezpieczenia należytego wykonania umowy nr 272.11.10.2015 r. z dnia 3 czerwca 2015 roku wniesionej dla zadania p.n. "Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 726 ul. Inowłodzkiej i ul. Perzyńskiego z ul. Biernackiego i ul. Kwiatową na skrzyżowanie typu rondo w Opocznie". Zwrot w/w 30% zabezpieczenia nastąpi nie później niż w 15 dniu po upływie rękojmi wynikającej z umowy. Rękojmią wynosi 8 lat licząc od dnia odbioru przedmiotu umowy tj. od dnia 23 listopada 2015 r. Kwota ogółem zabezpieczenia wynosiła 93.885,98 zł, z tego 70% zostało wniesione w formie gwarancji należytego wykonania umowy nr 903009222641 z dnia 2 czerwca 2015 i zostało zwrócone w dni 22 grudnia 2015 roku.

Na **koncie 231 – rozrachunki z tytułu wynagrodzeń** ewidencjonuje się rozrachunki z pracownikami jednostki i innymi osobami fizycznymi z tytułu wypłat pieniężnych, a w szczególności należności za pracę wynikające ze stosunku pracy, umów – zlecenia i umów o dzieło, agencyjnej oraz innych umów zgodnie z odrębnymi przepisami.

Saldo konta na dzień 30 września 2015 roku wynosiło po stronie Wn – 235,60 zł i kwotę tę stanowiło **rozliczenie z tytułu nienależnie naliczonego wynagrodzenia dla pracownika za czas choroby**. Zgodnie z wyjaśnieniem złożonym przez z-cę Skarbnika Beatę Pawlik - „Wynagrodzenie za czas choroby dla pracownika zatrudnionego na stanowisku robotnika gospodarczego wypłacone zostało za okres od 21 do 27 stycznia 2015 roku. Wynagrodzenie wypłacono pomimo braku 30-dniowego okresu zatrudnienia, z uwagi na 11-letni staż pracy. Po dostarczeniu druku Z-Z3 oraz świadectw pracy Zakład Ubezpieczeń Społecznych poinformował, że pracownik odbywając zawodową służbę wojskową nie podlegał ubezpieczeniom społecznym. Wypłacona nienależnie kwota z tytułu wynagrodzenia za czas choroby została skorygowana. Urząd Miejski w Opocznie zwrócił się do pracownika o zwrot bezpodstawnie wypłaconego wynagrodzenia za czas choroby. Jednak do czasu prowadzonych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi czynności kontrolnych nie otrzymano zwrotu kwoty 235,60 zł z tytułu nienależnie wypłaconego wynagrodzenia”.

Wyjaśnienie z-cy Skarbnika Beaty Pawlik w sprawie nienależnie wypłaconego pracownikowi wynagrodzenia za czas choroby stanowi załącznik nr 22 protokołu kontroli.

Konto 234 – pozostałe rozrachunki z pracownikami. Na koncie dokonuje się ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia (pobrane zaliczki). Saldo konta 234 na dzień 30 września 2015 roku wynosiło 72.773,67 zł (strona Wn-72.792,38 zł, strona Ma-18,71 zł). Saldo stanowiło udzielone pracownikom i nie spłacone pożyczki z ZFŚS w kwocie 71.568,00 zł, rozliczenia z tyt. dopłaty do wycieczki – 224,38 zł. Ewidencja analityczna do konta prowadzona była z podziałem na poszczególnych pracowników. Na koncie ewidencjonuje się udzielone pracownikom zaliczki. Wartość udzielonych do końca września 2015 roku zaliczek wyniosła 1.000,00 zł. Saldo strony Ma wynika z tytułu rozliczeń z pracownikiem za zapłacone gotówką faktury na kwotę 18,71 zł.

V. WYKONYWANIE BUDŻETU JEDNOSTKI. ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. INFORMACJE OGÓLNE – 2013 I 2014 ROK.

Dochody i przychody budżetu

Plan dochodów i przychodów Gminy Opoczno na 2013 rok określono uchwałą nr XXVI/237/12 z dnia 27 grudnia 2012 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na 2013 rok. Ww. uchwałą dochody budżetu Gminy na 2013 rok ustalono na kwotę 90.527.392,34 zł, która w wyniku zmian w trakcie roku budżetowego ostatecznie ustalona została w wysokości 92.720.110,72 zł, a wykonanie wyniosło 92.119.536,36 zł stanowiąc 99,35% planu. Planowane przychody na 2013 rok w kwocie 5.350.000,00 zł pochodzić miały z kredytów i pożyczek, a po zmianach określone zostały na kwotę 8.300.000,00 zł pochodzącą z obligacji, zaś ich wykonanie zamknęło się kwotą 8.730.990,96 zł, w tym 8.300.000,00 zł z obligacji oraz 430.990,96 zł z wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

Ustalony uchwałą nr XXXVII/368/13 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 16 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na 2014 rok plan dochodów wynosił 94.572.490,20 zł, z czego 88.706.699,60 zł stanowić miały dochody bieżące, a 5.865.790,60 zł – dochody majątkowe. Po zmianach w ciągu roku, plan dochodów określono na 101.798.468,46 zł, z czego dochody bieżące to 95.643.113,03 zł, a majątkowe – 6.155.355,43 zł. Wykonanie planu rocznego dochodów wyniosło 101.112.190,75 zł, tj. 99,33% planu, w tym dochody bieżące 96.400.983,77 zł i majątkowe 4.711.206,98 zł. Pierwotną uchwałą budżetową, w budżecie na 2014 rok nie planowano przychodów, a po zmianach zostały one ustalone na kwotę 3.110.000,00 zł pochodzącą z wolnych środków określonych zapisami art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, a ich wykonanie w kwocie 5.056.701,83 zł stanowiły wolne środki.

Uchwałą nr V/36/15 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 29 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na 2015 rok ustalono plan dochodów na kwotę 95.425.406,91 zł, w tym 92.991.963,91 zł dochody bieżące i 2.433.443,00 zł – dochody majątkowe, a plan przychodów na kwotę 1.946.701,83 zł stanowiącą niewykorzystane środki z lat ubiegłych, tj. wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy

z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Plan dochodów po zmianach, na dzień 30 czerwca 2015 roku przewidywał ich wysokość na kwotę 99.184.293,36 zł, z czego 95.160.350,36 zł to dochody bieżące i 4.023.943,00 zł - dochody majątkowe. Realizacja dochodów za I półrocze 2015 roku zamknęła się kwotą 55.494.925,15zł, z czego 52.355.581,32 zł stanowiły dochody bieżące, a 3.139.343,83 zł – dochody majątkowe.

Dane w zakresie dochodów i przychodów Miasta i Gminy Opoczno za lata 2013, 2014 i I półrocze 2015 roku zestawiono w tabeli:

Wyszczególnienie	plan 2013 rok po zmianach	wykonanie za 2013 rok	plan 2014 rok po zmianach	wykonanie za 2014 rok	plan 2015 rok po zmianach na dzień 30.06 2015 r.	wykonanie za I półrocze 2015 roku
DOCHODY OGÓŁEM	92 720 110,72	92 119 536,36	101 798 468,46	101 112 190,75	99 184 293,36	55 494 925,15
Dochody bieżące	88 606 866,78	87 932 310,05	95 643 113,03	96 400 983,77	95 160 350,36	52 355 581,32
Dochody majątkowe	4 113 243,94	4 187 226,31	6 155 355,43	4 711 206,98	4 023 943,00	3 139 343,83
Dotacje	17 595 169,53	17 197 920,45	21 289 127,46	20 204 603,45	16 556 785,36	10 059 727,78
z tego:						
- z budżetu Wojewody	14 644 914,84	14 430 550,08	15 925 627,50	15 783 848,61	13 857 654,45	7 626 479,81
- środki zagraniczne						
- inne	2 950 254,69	2 767 370,37	5 363 499,96	4 420 754,84	2 699 130,91	2 433 247,97
PRZYCHODY	8 300 000,00	8 730 990,96	3 110 000,00	5 056 701,83	3 443 632,83	5 950 510,36
z tego:						
Kredyty, pożyczki, obligacje	8 300 000,00*	8 300 000,00				
Nadwyżka z lat poprzednich						
Inne (wolne środki)		430 990,96	3 110 000,00	5 056 701,83	3 443 632,83	5 950 510,36

*obligacje

Planowane w budżecie Gminy Opoczno na 2013 rok dochody pochodzące z dotacji w wysokości 17.595.169,53 zł zostały zrealizowane w 97,74% (kwota 17.197.920,45 zł). Szczegółowe zestawienie planowanych po zmianach i wykonanych kwot dotacji w roku 2013 z wyszczególnieniem źródeł pochodzenia środków i środków przeznaczonych na wydatki majątkowe zawarto w tabeli:

	plan po zmianach	Wykonanie	w tym majątkowe
Dotacje			
z tego:			
- z budżetu Wojewody w tym:	14 644 914,84	14 430 550,08	41 051,54
- na zadania zlecone	11 031 977,53	10 843 237,89	
- na zadania własne bieżące	3 571 885,77	3 546 260,65	
- na zadania własne majątkowe	41 051,54	41 051,54	41 051,54
inne:	2 950 254,69	2 767 370,37	2 021 731,40
- Środki zagraniczne			
- Inne (Dotacje rozwojowe)	1 043 237,40	1 043 237,40	1 043 237,40
- PROW	901 929,00	860 106,00	860 106,00
- POKL	736 668,29	678 315,82	
- WFOŚiGW	250 674,00	167 966,00	118 388,00
- na podstawie porozumień pomiędzy jst	17 746,00	17 745,15	
RAZEM	17 595 169,53	17 197 920,45	2 062 782,94

W budżecie Gminy Opoczno na 2014 rok zaplanowano dochody pochodzące z dotacji, których wysokość po zmianach dokonanych w trakcie roku budżetowego wyniosła 21.289.127,46 zł, a ich realizacja zamknęła się kwotą 20.204.603,45 zł stanowiąc 94,91% planu.

Zestawienie planowanych po zmianach i wykonanych kwot dotacji w roku 2014 z wyodrębnieniem źródeł pochodzenia środków oraz kwot przeznaczonych na wydatki majątkowe zawarto w tabeli:

	plan po zmianach	wykonanie	w tym majątkowe
Dotacje			
z tego:			
- z budżetu Wojewody w tym:	15 925 627,50	15 783 848,61	549 842,25
- na zadania zlecone	10 917 723,45	10 867 089,37	
- na zadania własne bieżące	4 458 061,80	4 366 916,99	
- na zadania własne majątkowe	549 842,25	549 842,25	549 842,25
inne:	5 363 499,96	4 420 754,84	2 552 614,91
- środki zagraniczne			
- Inne (Dotacje rozwojowe)	1 227 339,33	1 217 792,34	1 097 017,18
- PROW	2 292 657,00	1 360 719,63	1 303 600,23
- POKL	573 819,63	572 559,37	
- WFOŚiGW	1 093 830,00	1 093 830,00	15 900,00
- na podstawie porozumień pomiędzy jst	149 214,00	149 213,50	136 097,50
- celowa z ministerstwa	26 640,00	26 640,00	
RAZEM	21 289 127,46	20 204 603,45	3 102 457,16

Plan dochodów budżetu Gminy Opoczno na 2015 rok w zakresie środków pochodzących z dotacji po zmianach, według stanu na dzień 30 czerwca 2015 roku, wynosił 16.556.785,36 zł, zaś ich realizacja stanowiła kwotę 10.059.727,78zł, tj. 60,76% planu. Dane w zakresie źródeł pochodzenia środków i kwot przeznaczonych na wydatki majątkowe zestawiono poniżej:

	plan po zmianach	wykonanie	w tym majątkowe
Dotacje			
z tego:			
- z budżetu Wojewody w tym:	13 857 654,45	7 626 479,81	
- na zadania zlecone	10 153 854,45	5 587 366,81	
- na zadania własne bieżące	3 701 800,00	2 037 113,00	
- na zad. realizowane na podstawie porozumień	2 000,00	2 000,00	
- na zadania własne majątkowe			
inne:	2 699 130,91	2 433 247,97	2 136 171,56
- środki zagraniczne			
- Inne (Dotacje rozwojowe)	86 881,50		
- PROW	850 328,16	849 247,72	836 171,56
- POKL	261 045,25	261 045,25	
- WFOŚiGW	20 000,00	0,00	
- PFRON	135 191,00	0,00	
- na podstawie porozumień pomiędzy jst	1 342 955,00	1 322 955,00	1 300 000,00
- celowa z ministerstwa	2 730,00	0,00	
RAZEM	16 556 785,36	10 059 727,78	2 136 171,56

Wydatki i rozchody budżetu.

Uchwałą nr XXVI/237/12 z dnia 27 grudnia 2012 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na 2013 rok, Rada Miejska w Opocznie ustaliła plan wydatków i rozchodów Gminy Opoczno na 2013 rok, zgodnie z którym - wydatki budżetowe Gminy na 2013 rok określono na kwotę 89.013.407,18 zł, z czego 83.636.278,18 zł stanowić miały wydatki bieżące, a 5.377.129,00 zł – wydatki majątkowe. Plan wydatków budżetowych na 2013 rok uległ zmianie w trakcie roku budżetowego i ostatecznie ich planowana kwota wyniosła 91.191.162,64 zł (w tym 84.529.907,05 zł to wydatki bieżące, a 6.661.255,59 zł - wydatki majątkowe), a jego wykonanie w kwocie 86.096.747,41 zł stanowiło 94,41% planu. Wydatki bieżące wykonano w kwocie 81.141.316,56zł, a wydatki majątkowe w wysokości 4.955.430,85 zł. Planowane na 2013 rok rozchody w wysokości 6.863.985,16 zł, a po zmianach, w kwocie 9.828.948,08 zł wykonano w 98,66% (9.697.078,08 zł).

Budżet Gminy Opoczno na 2014 rok przyjęty uchwałą nr XXXVII/368/13 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 16 grudnia 2013 roku określał plan wydatków na kwotę 93.091.806,20 zł, z czego 82.563.626,65 zł przeznaczono na wydatki bieżące, a 10.528.179,55 zł na wydatki majątkowe, wysokość rozchodów ustalając na 1.480.684,00 zł z przeznaczeniem na spłatę kredytów i pożyczki. Po zmianach w trakcie roku budżetowego, łączną kwotę wydatków ustalono na 102.427.784,46 zł (89.467.256,06 zł – wydatki bieżące i 12.960.528,40 zł – wydatki majątkowe). Realizacja wydatków zamknęła się kwotą 97.737.698,22 zł (95,42% planu), z czego 85.978.615,02 zł stanowiły wydatki bieżące, a 11.759.083,20 zł – wydatki majątkowe, natomiast rozchody zrealizowano w planowanej po zmianach kwocie 2.480.684,00 zł.

Uchwałą nr V/36/15 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 29 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na 2015 rok, organ stanowiący określił plan wydatków budżetu na 2015 rok na kwotę 92.753.544,74 zł, z czego 84.749.425,63 zł to wydatki bieżące, a 8.004.119,11 zł - wydatki majątkowe, wysokość rozchodów ustalając na 4.618.564,00 zł. Po zmianach w trakcie roku budżetowego, według stanu na 30 czerwca 2015 roku, łączną kwotę wydatków ustalono na 98.009.362,19 zł, z tego 10.658.958,61 zł wydatki majątkowe i 87.350.403,58 zł wydatki bieżące, zaś rozchody zaplanowano na 4.618.564,00 zł. Na 30 czerwca 2015 roku wydatki zrealizowano w 47,56%, tj. w kwocie 46.616.415,10 zł, z czego 44.373.713,47 zł stanowiły wydatki bieżące, a 2.242.701,63 zł – wydatki majątkowe, natomiast rozchody zrealizowano w kwocie 1.585.342,00 zł stanowiącej 34,33% planu po zmianach.

Dane w zakresie planowanych po zmianach i wykonanych wydatków i rozchodów Gminy Opczno za 2013, 2014 rok i I półrocze 2015 roku przedstawiono w tabeli:

Wyszczególnienie	plan po zmianach 2013 rok (zł)	wykonanie 2013 rok (zł)	plan 2014 rok po zmianach (zł)	wykonanie 2014 rok (zł)	plan 2015 rok po zmianach (zł)	wykonanie I półrocze 2015 roku (zł)
WYDATKI OGÓŁEM	91 191 162,64	86 096 747,41	102 427 784,46	97 737 698,22	98 009 362,19	46 616 415,10
z tego:						
Wydatki majątkowe	6 661 255,59	4 955 430,85	12 960 528,40	11 759 083,20	10 658 958,61	2 242 701,63
Wydatki bieżące	84 529 907,05	81 141 316,56	89 467 256,06	85 978 615,02	87 350 403,58	44 373 713,47
ROZCHODY	9 828 948,08	9 697 078,08	2 480 684,00	2 480 684,00	4 618 564,00	1 585 342,00
w tym: spłata kredytów i pożyczek	9 828 948,08	9 697 078,08	2 480 684,00	2 480 684,00	4 618 564,00	1 585 342,00

Wieloletnia prognoza finansowa

W latach 2013, 2014 i I półrocza 2015 roku obowiązywały uchwały Rady Miejskiej w Opcznie w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Opczno na poszczególne lata:

- uchwała nr XXVI/326/12 z dnia 27 grudnia 2012 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Opczno na lata 2013-2029 z wykazem przedsięwzięć realizowanych w latach 2013-2029 oraz prognozą długu i spłat zobowiązań na lata 2013-2029, zmieniona uchwałami: nr XXVII/245/13 z 31 stycznia 2013 roku, nr XXVIII/284/13 z 25 marca 2013 roku, nr XXIX/299/13 z 26 kwietnia 2013 roku, nr XXX/309/13 z 10 maja 2013 roku, nr XXXII/327/13 z 27 czerwca 2013 roku, nr XXXIII/333/13 z dnia 30 sierpnia 2013 roku oraz nr XXXVII/365/2013 z dnia 16 grudnia 2013 roku,
- uchwała nr XXXVII/367/13 z dnia 16 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Opczno na lata 2014-2029 z wykazem przedsięwzięć na lata 2014-2029 i prognozą długu na lata 2014-2022 zmieniona uchwałami: nr XL/387/14 z 21 stycznia 2014 roku, nr XLI/409/14 z 9 maja 2014 roku, nr XLII/424/14 z 26 czerwca 2014 roku, nr XLIII/436/14 z 29 sierpnia 2014 roku, nr XLIV/448/14 z 19 września 2014 roku i nr XLV/450/14 z dnia 28 października 2014 roku,
- uchwała nr V/35/15 z dnia 29 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Opczno na lata 2015-2029 z prognozą długu oraz wykazem przedsięwzięć na lata 2015-2029, ze zmianami wynikającymi z uchwał: nr VI/46/15 z 26 lutego 2015 roku, nr X/83/15 z 25 czerwca 2015 roku, nr XII/94/15 z 28 sierpnia 2015 roku, nr XIV/123/15 z 22 października 2015 roku i nr XV/127/15 z 27 listopada 2015 roku,

sporządzone zgodnie z uregulowaniami rozdziału 2 *Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego* Działu V ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, na okres zgodny z ustaleniami zawartymi w art. 227 ww. ustawy. Dane zawarte w ww. dokumentach zawierały elementy wymagane zapisami art. 229 cytowanej ustawy.

Organ stanowiący udzielił ww. uchwałami Burmistrzowi Opczna upoważnienia w pełnym zakresie wynikającym z uregulowań art. 228 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Zestawienie podstawowych danych określonych opisywanymi Wieloletnimi Prognozami Finansowymi, tj. planowanych kwot dochodów bieżących, dochodów ze sprzedaży

majątku i dochodów majątkowych, wydatków bieżących, przychodów, rozchodów i wskaźnika określonego zapisami art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych na lata 2012-2017 zawarto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 23 protokołu kontroli**.

Dane w zakresie dynamiki określonych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi planowanych na lata 2013-2017 dochodów i wydatków bieżących zawarto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 24 protokołu kontroli**.

Kontrolujące dokonały analizy podstawowych danych dotyczących okresu od 2013 do 2017 roku zawartych w ww. Wieloletnich Prognozach Finansowych w kontekście wymogu, określonego art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, realistyczności zawartych w tych dokumentach wielkości.

Dochody bieżące

W wyniku analizy danych zawartych w Wieloletnich Prognozach Finansowych obowiązujących w latach 2013-2015 stwierdzono, że wersją pierwotną Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2013 roku zaplanowano wzrost dochodów bieżących: w 2014 roku w stosunku do roku 2013 o 9,54%, w roku 2015 w stosunku do roku 2014 o 7,08%, w 2016 w odniesieniu do 2015 roku – o 6,94%, zaś ostateczną wersją Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2013 roku – wzrost o 5,93% dochodów bieżących w roku 2014 w stosunku do roku 2013 i w 2015 w stosunku do 2014 o 7,36%, natomiast wersją pierwotną Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2014 roku założono wzrost dochodów bieżących w 2015 roku w odniesieniu do roku 2014 o 11,97%, co skorygowano zapisami ostatecznej wersji Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2014 roku do wysokości 4,04%, zakładając tym dokumentem wzrost dochodów bieżących w roku 2016 w odniesieniu do roku 2015 o 5,54%, na lata 2016 i 2017 wersją pierwotną Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2015 roku zaplanowano wzrost dochodów bieżących w stosunku do roku poprzedzającego odpowiednio, o 6,35% i 7,26%. Powyższe wskazuje na określenie dochodów bieżących na poziomie znacznie przekraczającym prognozy Ministerstwa Finansów (3,5-4,1%) określone założeniami makroekonomicznymi opracowanymi na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. Zakładanych wielkości nie uzasadniono zapisami objaśnień do ww. Wieloletnich Prognoz Finansowych. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy dotyczące wskazanych wyżej, przyjętych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi wielkości w zakresie dochodów bieżących **stanowi załącznik nr 25 protokołu kontroli**.

Z przedmiotowego wyjaśnienia wynika, że na znaczący planowany wzrost dochodów bieżących roku 2014 w odniesieniu do wykonania z roku 2013 miało wpływ zaplanowanie dochodów z nowego zadania gminy, jakim jest odbiór i zagospodarowanie odpadów. Ponadto w latach 2014 i 2015 Gmina uzyskała znaczne wpływy z tytułu zaległości w podatku od nieruchomości. Kwoty te były znane już przy opracowywaniu Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2013 roku. Nie wyjaśniono zaplanowanego na 6,94% wzrostu dochodów bieżących planowanych na rok 2016 w stosunku do planu na rok 2015, prawie 12% (11,97%) wzrostu dochodów bieżących zaplanowanych na rok 2015 w odniesieniu do planu na rok 2014 określonego Wieloletnią Prognozą Finansową w wersji pierwotnej z 2014 rok, a także przyjętego wersją pierwotną Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2015 roku wzrostu dochodów bieżących w 2016 roku w stosunku do roku 2015 i w roku 2017 w odniesieniu do planu na rok 2016.

Dochody ze sprzedaży składników majątkowych

Dochody w tym zakresie planowano w wielkościach znajdujących uzasadnienie w posiadanym przez jednostkę zasobie nieruchomości na podstawie danych dotyczących tych dochodów osiągniętych w latach ubiegłych w odniesieniu do posiadanych zasobów w oparciu o rozeznanie cen na rynku nieruchomości.

Dochody majątkowe

Ujęte w Wieloletnich Prognozach Finansowych wielkości były spójne z kwotami wynikającymi z zawartych przez jednostkę umów na dofinansowanie projektów przewidzianych do realizacji w wykazach przedsięwzięć stanowiących załącznik nr 2 do Wieloletnich Prognoz Finansowych oraz budżetach roku bieżącego, z uwzględnieniem zawieranych aneksów i przesunięć w przekazaniu dofinansowania, z tym że stwierdzono: niespójność w zakresie dochodów majątkowych planowanych na 2014 rok pierwotną wersją Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2014 roku na kwotę 3.970.790,60 zł z danymi wynikającymi z zawartych umów, według których kwota ta stanowiła 2.580.487,16 zł, zaś ostateczną wersją Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2014 roku uwzględniono na 2014 rok wartość 4.259.127,43 zł, podczas gdy z zawartych na ten dzień umów, kwota ta wynosiła 3.102.457,16 zł; wykazanie dochodów majątkowych na 2015 rok w pierwotnej wersji Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2015 roku w kwocie 1.132.443,00 zł, wobec wynikającej z zawartych umów kwoty dofinansowania w wysokości 290.509,00 zł oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej obowiązującej na 30 czerwca 2015 roku kwoty 2.718.443,00 zł, podczas gdy z zawartych umów na dofinansowanie zadań ujętych w załączniku nr 2 do Wieloletniej Prognozy Finansowej i w budżecie na 2015 rok, wynikała kwota 1.750.671,56 zł. Zaplanowane Wieloletnimi Prognozami Finansowymi z 2013 roku w wersji pierwotnej i ostatecznej dochody majątkowe na 2013 i 2014 rok były spójne z wielkościami wynikającymi z zawartych umów o dofinansowanie zadań z uwzględnieniem przesunięć między tymi latami wynikających z terminów dokonywanych rozliczeń i przewidywanych terminów przekazania środków, natomiast przyjęte pierwotną wersją Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2013 roku kwoty dochodów majątkowych na 2015, 2016 i 2017 rok nie znajdowały uzasadnienia w zawartych umowach ani w złożonych wnioskach - jak wynikało z ustnego wyjaśnienia Skarbnika Gminy-dane powyższe ujęto w wartościach planowanych do pozyskania. Ponadto odniesieniu do różnic w dochodach majątkowych Skarbnik Gminy wyjaśniła, że Wieloletnią Prognoza Finansową z 2015 roku zaplanowano dochody z dotacji, które nie zostały przekazane w roku 2014, a wyjaśnienie w tym zakresie **stanowi załącznik nr 25 protokołu kontroli**.

Nie wyjaśniono różnic w dochodach majątkowych planowanych Wieloletnią Prognozą Finansową z 2014 roku na rok 2014 w odniesieniu do zawartych umów o dofinansowanie zadań inwestycyjnych.

Planowane wydatki bieżące

Wydatki bieżące planowano w poddanych analizie Wieloletnich Prognozach Finansowych na poziomie zbliżonym do średniorocznego wzrostu cen towarów i usług określonego w wytycznych dotyczących założeń makroekonomicznych określonych przez Ministra Finansów na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego, oprócz danych w zakresie wzrostu wydatków bieżących: o 6,73% w 2015 roku w stosunku do roku 2014 (określonego Wieloletnią Prognoza Finansową z 2014 roku w wersji pierwotnej), o 4,50% w roku 2016 w odniesieniu do roku 2015 planowanego Wieloletnią Prognozą Finansową określoną na dzień 31 grudnia 2014 roku, o 4,65% w 2017 roku w odniesieniu do roku 2016 według danych z Wieloletniej Prognozy Finansowej obowiązującej na 30 czerwca 2015 roku oraz zmniejszenia wydatków bieżących planowanych na 2016 rok w stosunku do roku 2015 o 2,99%. Powyższe dane nie znajdowały uzasadnienia w objaśnieniach do ww. Wieloletnich Prognoz Finansowych, a Skarbnik Gminy w swoim wyjaśnieniu nie uwzględniła objaśnień w zakresie przyjętych wielkości wydatków bieżących.

Planowane przychody

Analizowane Wieloletnie Prognozy Finansowe przewidywały przychody na lata 2013, 2014 i 2015 w wielkościach uzasadnionych planowanym wynikiem budżetu i zaplanowanymi rozchodami.

Planowane rozchody

Rozchody budżetu Gminy Opoczno w analizowanych latach 2013-2017 w Wieloletnich Prognozach Finansowych ujęto w wielkościach zgodnych z harmonogramami spłat rat kapitałowych kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach poprzednich z uwzględnieniem spłat wynikających z zaplanowanych przychodów. Stwierdzone przez kontrolujące różnice z zakresie rozchodów zaplanowanych Wieloletnią Prognozą Finansową w wersji ostatecznej z 2013 roku i 2014 roku w zakresie rozchodów planowanych na 2016 i 2017 rok w odniesieniu do harmonogramów spłat zaciągniętych kredytów wynikały z dokonania spłat części jednego dwóch z posiadanych przez Gminę kredytów dokonanej w grudniu 2013 roku oraz w grudniu 2014 roku. Możliwość dokonania zmian harmonogramów spłat wynikała z zawartych z PKO Bank Polski S.A. umów, odpowiednio nr 631020 3916 0000 0996 0023 6554 z 29 września 2009 roku i nr 86 10203916 0000 0696 0054 3777 z 1 października 2012 roku i została udokumentowana stosownymi aneksami.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Opoczno dotyczące planowania rozchodów **stanowi załącznik nr 26 protokołu kontroli.**

Wskazać należy, że dokonane przez Gminę Opoczno zmiany polegające na dokonaniu zmian terminów i wysokości spłat ww. kredytów skutkowały zmianami harmonogramów spłat pozostałych do zapłaty części kredytów. Powyższe umożliwiło ustalenie wysokości rat kredytów planowanych do spłaty na poszczególne lata w kwotach, które zapewniały wywiązanie się przez Gminę z wymogów określonych zapisami art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Dane w zakresie maksymalnego wskaźnika określonego zapisami art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych dla budżetu roku 2014, 2015, 2016 i 2017 ujęte w analizowanych Wieloletnich Prognozach Finansowych zawarto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 27 protokołu kontroli.**

Przeprowadzona przez kontrolujące analiza wykazała przestrzeganie przez Gminę Opoczno wymogów określonych zapisami art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

2. PRZESTRZEGANIE ZASAD GOSPODARKI FINANSOWEJ OKREŚLONYCH W ART. 254 PKT 3 USTAWY Z DNIA 27 SIERPNI 2009 ROKU O FINANSACH PUBLICZNYCH

Analizy przestrzegania zasad gospodarki finansowej określonych w art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych dokonano w odniesieniu do wydatków zrealizowanych na dzień: 26 czerwca 2013 roku, 13 grudnia 2013 roku oraz 8 maja 2014 roku i 16 grudnia 2014 roku w wybranych podziałkach klasyfikacji budżetowej:

Dział 750 Administracja publiczna rozdział 75023 – urzędy gmin:

- § 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników,
- § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia,
- § 4300 – zakup pozostałych usług,
- § 4410 - podróże służbowe krajowe.

wykonanie na dzień 26 czerwca 2013 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	4 041 310,00	1 661 269,65	41,11
750 75023 § 4210	300 000,00	231 893,40	77,30
750 75023 § 4300	248 550,00	116 523,23	46,88
750 75023 § 4410	60 000,00	30 298,00	50,50

wykonanie na dzień 13 grudnia 2013 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	3 827 171,00	3 436 587,41	89,79
750 75023 § 4210	351 589,00	280 694,80	79,84
750 75023 § 4300	217 980,00	184 761,25	84,76
750 75023 § 4410	60 000,00	57 350,50	95,58

wykonanie na dzień 8 maja 2014 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	4 121 099,00	1 365 624,37	33,14
750 75023 § 4210	323 450,00	178 156,77	55,08
750 75023 § 4300	225 266,00	77 292,57	34,31
750 75023 § 4410	60 000,00	19 465,76	32,44

wykonanie na dzień 16 grudnia 2014 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	4 111 099,00	3 787 418,21	92,13
750 75023 § 4210	327 450,00	249 102,50	76,07
750 75023 § 4300	225 266,00	194 122,34	86,17
750 75023 § 4410	59 535,00	59 132,80	99,32

Dział 600 Transport i łączność, rozdział 60016 drogi publiczne gminne:

- § 4270 – zakup usług remontowych,
- § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia,
- § 4300 – zakup usług pozostałych,
- § 6050 – wydatki inwestycyjne

wykonanie na dzień 26 czerwca 2013 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4270	200 000,00	157 627,28	78,81
600 60016 § 4210	363 017,00	40 356,05	11,12
600 60016 § 4300	1 532 787,00	1 233 535,82	80,48
600 60016 § 6050	250 000,00	1 845,00	0,74

wykonanie na dzień 13 grudnia 2013 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4270	250 728,00	193 311,59	77,10
600 60016 § 4210	336 311,00	202 872,91	60,32
600 60016 § 4300	1 599 493,00	1 451 622,51	90,76
600 60016 § 6050	250 000,00	163 584,05	65,43

wykonanie na dzień 8 maja 2014 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4270	250 000,00	33 477,30	13,39
600 60016 § 4210	346 000,00	86 884,55	25,11
600 60016 § 4300	1 810 000,00	507 452,08	28,04
600 60016 § 6050	3 570 000,00	30 359,31	0,85

wykonanie na dzień 16 grudnia 2014 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4270	599 134,00	382 198,42	63,79
600 60016 § 4210	438 794,61	309 909,19	70,63
600 60016 § 4300	1 616 499,39	887 847,98	54,92
600 60016 § 6050	4 242 517,00	3 857 136,16	90,92

Z powyższych danych ustalonych na podstawie ksiąg rachunkowych prowadzonych dla Urzędu Miejskiego w Opocznie, uchwał organu stanowiącego i zarządzeń Burmistrza Opoczna wynika, że wydatki w wybranych datach i podziałkach klasyfikacji budżetowej zostały wykonane w granicach kwot określonych w planie finansowym.

VI. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

1. DOCHODY Z PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH - 2014 – 2015

1) Rachunkowość w zakresie podatków i opłat. Plan kont

Zasady prowadzenia ewidencji podatków i opłat organu podatkowego jednostki samorządu terytorialnego uregulowano w zarządzeniu nr 139/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont dla budżetu Gminy Opoczno i Urzędu Miejskiego.

W zarządzeniu określono wykaz kont bilansowych dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat, w tym m.in. konto 221 – *Należności z tytułu dochodów budżetowych*, 720 – *Przychody z tytułu dochodów budżetowych*, 226 – *długoterminowe należności budżetowe*. Ewidencja szczegółowa do kont analitycznych prowadzona jest w Wydziale Podatków i Opłat i służy do rozrachunków z podatnikami, które podlegają przypisaniu na

kontaktach oraz w zakresie dokonywanych wpłat i ich rozliczenia w systemie komputerowym, „KSZOB - system Księgowości zobowiązań Podatkowych” U.I.INFO-SYSTEM, Roman i Tadeusz Groszek s.c. z Legionowa.

Prawidłowość dokonanych zapisów księgowych oraz zapisów na kontach podatników przeanalizowano w oparciu o dokumenty źródłowe (deklaracje podatkowe, decyzje określające wysokość zobowiązania, decyzje umorzeniowe, dowody wpłaty) dotyczące podatku od nieruchomości i od środków transportowych.

2) Organizacja wymiaru i poboru podatków i opłat (inkaso)

W Urzędzie Miejskim w Opocznie zagadnieniem podatków i opłat zajmuje się osiem osób zatrudnionych w Wydziale Podatków i Opłat. Naliczenie przypisu, ewidencja, pobór i egzekucja podatków: rolnego, leśnego, od nieruchomości i od środków transportowych dokonywana jest z wykorzystaniem programu komputerowego finansowo-księgowego firmy U.I.INFO-SYSTEM, Roman i Tadeusz Groszek s.c. Opis funkcjonowania. Ewidencja analityczna (konto 221), prowadzona jest w formie odrębnych kont, oddzielnie dla każdego rodzaju podatku. Na poszczególnych kontach podatników ewidencjonowane są przypisy, odpisy, zaległości, odsetki i nadpłaty. Na koniec każdego roku budżetowego ustalane są stany kont zobowiązań pieniężnych poszczególnych podatników.

Na podstawie obowiązujących w jednostce uregulowań do ewidencji podatków i opłat lokalnych służą konta: 133, 901, 222, 101, 130, 141, 221, 720 i 226. Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 litera „b” i „c” ustawy o rachunkowości, zasady przetwarzania i ochrony danych osobowych w systemie informatycznym, opracowano i zawarto w zarządzeniu nr 140/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 30 lipca 2012 roku. Ponadto w jednostce kontrolowanej obowiązuje polityka bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Miejskim w Opocznie, zgodnie z zarządzeniem nr 205/2008 Burmistrza Opoczna z dnia 12 grudnia 2008 roku w sprawie *Wdrożenia Dokumentacji Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji w Urzędzie Miejskim w Opocznie*.

W okresie objętym kontrolą obowiązywała uchwała Rady Miejskiej w Opocznie V/44/11 z dnia 30 marca 2011 roku, zmieniona uchwałą nr XXXI/323/13 z dnia 4 czerwca 2013 roku w sprawie określenia inkasentów i wysokości wynagrodzeń za inkaso oraz uchwała Rady Miejskiej w Opocznie Nr VII/55/2015 z dnia 27 marca 2015 roku w sprawie określenia inkasentów i wynagrodzeń za inkaso na terenie Gminy Opoczno.

Terminy rozliczania się inkasentów z dwóch losowo wybranych sołectw, z pobranych podatków przedstawia poniższa tabela:

(...)⁴

W wyniku kontroli dokumentacji źródłowej ustalono, że:

- inkasenci zebrane kwoty wpłacali do kasy Urzędu Miejskiego;
- rozliczenie się przez inkasentów z pobranych kwot odbywało się w terminie wynikającym z art. 47 § 4a ustawy Ordynacja podatkowa (tekst jednolity z 2012 r., Dz. U. z 2012 r., poz. 749),
- ustalenie wysokości prowizji od zainkasowanych kwot następowało zgodnie z postanowieniami uchwały.

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Realizację dochodów Gminy Opoczno z tytułu podatków i opłat lokalnych w latach 2014 – III kwartał 2015 roku przedstawiono w poniżej zamieszczonych tabelach:

Tabela
Plan i realizacja dochodów w 2014 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE - ogółem		101 798 468,46	101 112 190,75	99,33	X
1.	Podatek od nieruchomości	14 761 936,00	14 928 502,26	101,13	14,76
2.	Podatek rolny	663 894,00	675 489,69	101,75	0,67
3.	Podatek leśny	104 000,00	107 513,75	103,38	0,11
4.	Podatek od środków transportowych	1 355 265,00	1 515 242,00	111,80	1,50
5.	Opłata targowa	220 000,00	229 285,00	104,22	0,23
6.	Pozostałe dochody własne	30 410 959,00	30 458 267,60	100,16	30,12
Dochody własne ogółem		47 516 054,00	47 914 300,30	100,84	47,39

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Miejski w Opocznie

Tabela
Plan i realizacja dochodów za I-III kwartał 2015 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE - ogółem		101 027 306,63	80 191 627,06	79,38	X
1.	Podatek od nieruchomości	16 949 684,00	12 870 640,14	75,93	16,05
2.	Podatek rolny	714 854,00	560 819,15	78,45	0,70
3.	Podatek leśny	120 325,00	97 106,86	80,70	0,12
4.	Podatek od środków transportowych	1 171 066,00	1 234 494,00	105,42	1,54
5.	Opłata targowa	220 000,00	178 814,00	106,10	0,22
6.	Pozostałe dochody własne	30 960 327,00	22 500 241,82	72,67	28,06
Dochody własne ogółem		50 136 256,00	37 442 115,97	74,68	46,69

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Miejski w Opocznie

3) Podatek od nieruchomości

W okresie objętym kontrolą obowiązywała uchwała Rady Miejskiej w Opocznie nr XXXVI/359/13 z dnia 14 listopada 2013 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz uchwała Rady Miejskiej w Opocznie nr XLVI/463/14 z dnia 14 listopada 2014 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości na obszarze Gminy Opoczno.

Prawidłowość przyjętych przez Radę Miejską stawek podatku od nieruchomości, skontrolowano porównując je ze stawkami określonymi w: obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 7 sierpnia 2013 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2014 roku (MP z 2013 roku poz. 724) oraz obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 7 sierpnia 2014 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2015 roku (MP z 2014 roku poz. 718).

Przedmiot opodatkowania	Górne granice stawek podatkowych uchwalone przez Radę Miejską (w zł)	
	rok 2014	rok 2015
Od budynków mieszkalnych lub ich części od 1m ² (art.5 ust.1 pkt 2 lit a)	<u>0,74</u> 0,48	<u>0,75</u> 0,48
Od budynków lub ich części związanych z działalnością gospodarczą oraz części budynków mieszkalnych zajętych na prowadzenie działalności gospodarcze (art.5 ust.1 pkt 2 lit. b)	<u>23,03</u> 17,71	<u>23,13</u> 17,71
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym (art.5 ust.1 pkt 2 lit. c)	<u>10,75</u> 9,74	<u>10,80</u> 9,74
Od budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych od 1m ² (art.5 ust.1 pkt 2 lit. d)	<u>4,68</u> 4,62	<u>4,70</u> 4,62
Od budynków zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego i pozostałe pozarządowe (art.5 ust.1 pkt 2 lit. e)	<u>7,73</u> 5,91	<u>7,77</u> 5,91
Od 1m ² powierzchni gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków(art.5 ust.1 pkt1 lit. a)	<u>0,89</u> 0,74	<u>0,90</u> 0,74
Od pozostałych gruntów od 1m ² w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe(art.5 ust.1 pkt 1 lit. c)	<u>0,46</u> 0,22	<u>0,47</u> 0,22
Grunty pod jeziorami, zbiornikami wodnymi, elektrowniami wodnymi od 1ha powierzchni (art.5 ust.1 .pkt 1 lit. b)	<u>4,56</u> 4,51	<u>4,58</u> 4,51
Od budowli art.5 ust.1 pkt .3)	a) 2% ich wartości określonej w art.4 ust.1 pkt 3 i ust.3-7,	a) 2% ich wartości określonej w art.4 ust.1 pkt 3 i ust.3-7,

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że obowiązujące na terenie Miasta i Gminy Opoczno stawki nie przekroczyły wysokości górnych stawek podatku za 2014 i 2015 rok określonych w cytowanych wyżej przepisach.

Rada Miejska w Opocznie wprowadziła ponadto zwolnienia z podatku od nieruchomości następującymi uchwałami:

- uchwałą nr XXXIX/383/14 z dnia 31 stycznia 2014 roku wprowadzono zwolnienia dla [1] budynków lub ich części, budowli i gruntów wykorzystywanych do prowadzenia działalności sportowej; [2] budynków lub ich części, budowli i gruntów wykorzystywanych na prowadzenie cmentarzy;
- uchwałą nr XLI/406/14 z dnia 9 maja 2014 roku wprowadzono zwolnienia dla gruntów, budynków, budowli lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej produkcyjnej i usługowej, na których podatnik zrealizował nowe inwestycje lub na których stworzył nowe miejsca pracy.

W kontrolowanym okresie obowiązywała uchwała nr XII/99/11 Rady Miejskiej w Opocznie w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji podatkowych. Do przedmiotowej uchwały wprowadzono zmiany:

- uchwałą nr XXIV/216/12 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 9 listopada 2012 roku;
- uchwałą nr XXXIX/384/14 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 31 stycznia 2014 roku.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2014 - III kwartał 2015 plan i wykonanie dochodów w podatku od nieruchomości od osób prawnych stanowiły kwoty:

Tabela nr 1

Klasyfikacja budżetowa		2014 rok (w zł)	I-III kwartał 2015 roku (w zł)
75615 § 0310	Dochody planowane po zmianach	11 514.000,00	13 735.634,00
	Dochody wykonane	11 377.821,04	10 067.931,59

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-275 z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2014 rok i I-III kwartał 2015 roku

W okresie objętym kontrolą, ilość podatników - osób prawnych w zakresie podatku od nieruchomości kształtowała się w następujący sposób: 2014 rok – 162 podatników oraz 2015 rok – 167 podatników.

Kontrolą objęto prawidłowość określenia wysokości podatku (wymiar), terminowość wpłat rat podatku, prowadzenie ewidencji księgowej oraz zakres podejmowanych przez organ podatkowy czynności windykacyjnych wobec dziesięciu losowo wybranych podatników.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

(...)⁵

- deklaracje w latach 2014-2015 zostały złożone przez wszystkich podatników. Stwierdzono przypadki złożenia deklaracji w 2014 roku po terminie. Opóźnienia w złożeniu deklaracji dotyczyły podatników: (...)⁶. Zgodnie z art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy o podatkach o opłatach lokalnych (tekst jednolity z 2010 roku, Dz. U. nr 95, poz. 613 ze zm.), osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej, jednostki organizacyjne Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a także jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe są obowiązane składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku;
- deklaracje zawierały pieczętkę z datą i nr pozycji rejestracji wpływu deklaracji do Urzędu Miejskiego w Opcznie;
- złożone przez podmioty prawne deklaracje podatkowe na lata 2014 i 2015 zawierały adnotacje pracownika organu podatkowego – podpis osoby przyjmującej i analizującej deklarację, które potwierdzały podejmowanie przez organ podatkowy

⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

czynności sprawdzających, zgodnie z przepisem art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity z 2005 r., Dz. U. nr 8, poz. 60 ze zm. oraz tekst jednolity z 2012 r., Dz. U. z 2012 r., poz. 749);

- deklaracje objęte kontrolą były prawidłowe pod względem stawki podatkowej, **za wyjątkiem deklaracji złożonej w 2014 roku przez podatnika (...)⁷, który wykazał nieprawidłową podstawę przedmiotu opodatkowania.** W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że organ podatkowy wezwał podatnika do skorygowania podstawy przedmiotu opodatkowania, zgodnie ze stanem faktycznym;
- jednostka ma dostęp do danych ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w formie komputerowej;
- podatnicy zazwyczaj uiszczali podatek w terminach wynikających z art. 6 ust. 9 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Nieterminowych wpłat rat podatku dokonywali podatnicy: (...)⁸;
- organ podatkowy proporcjonalnie zaliczał wpłaty na poczet zaległości i odsetek, a następnie podatnik dokonywał wpłaty kwoty odsetek, jako dopełnienie należnej kwoty podatku;
- w związku ze zmianami w przedmiocie opodatkowania podatnicy składali korekty deklaracji na podatek od nieruchomości zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Zmiana wysokości należnego podatku następowała od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaszła zmiana;
- przedmiot opodatkowania ustalono zgodnie z zapisami w ewidencji gruntów;
- w okresie kontrolowanym Gmina Opoczno złożyła deklaracje podatkowe w następujących terminach: na 2014 rok na kwotę 402.437,00 zł – w dniu 19 grudnia 2014 roku; na 2015 rok na kwotę 408.197,00 zł – w dniu 4 marca 2015 roku. **Powyższe stanowiło naruszenie art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej, jednostki organizacyjne Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a także jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe są obowiązane składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku.** Przypisu podatku za 2014 rok dokonano z datą 19 grudnia 2014 roku. Należny podatek zapłacono jednorazowo w dniu 19 grudnia 2014 roku. Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że organ podatkowy nie ustalił kwoty odsetek za nieterminową wpłatę I-XI raty podatku. Przypisu podatku za 2015 rok dokonano z datą 4 marca 2015 roku.

⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Należny podatek uiszczano terminowo, za wyjątkiem I-II raty. Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że organ podatkowy nie ustalił kwoty odsetek za nieterminową wpłatę I-II raty podatku.

Ponadto w odniesieniu do opodatkowania gruntów, budynków i budowli stanowiących własność Gminy Opczno, zgodnie z oświadczeniem z-cy Skarbnika Beaty Pawlik - w latach 2013-2015 Urząd Kontroli Skarbowej nie podejmował czynności kontrolnych wobec Gminy Opczno w powyższym zakresie.

Oświadczenie z-cy Skarbnika Beaty Pawlik w sprawie nie podejmowania czynności kontrolnych przez UKS, dotyczących opodatkowania gruntów, budynków i budowli stanowiących własność Gminy Opczno stanowi załącznik nr 28 protokołu kontroli.

Na przykładzie deklaracji złożonych przez ww. podatników nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia szczegółowych kont podatników, dotyczących dokonywania przypisu/odpisu podatku na podstawie złożonych deklaracji podatkowych na 2014 rok. Ustalenia w tym zakresie obrazuje poniższa tabela:

(...)⁹

Stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 w związku z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375) oraz art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości, na szczegółowych kontach podatników przypisu podatku należy dokonywać pod datą złożenia deklaracji.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2014 - III kwartał 2015 plan i wykonanie dochodów w podatku od nieruchomości od osób fizycznych stanowiły kwoty:

Tabela nr 1

Klasyfikacja budżetowa		2014 rok (w zł)	I-III kwartał 2015 rok (w zł)
75616 § 0310	Dochody planowane po zmianach	3 247.936,00	3 214.050,00
	Dochody wykonane	3 550.681,22	2 802.708,55

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-275 z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2014 rok i I-III kwartał 2015 roku

W okresie objętym kontrolą, ilość podatników - osób fizycznych w zakresie podatku od nieruchomości kształtowała się w następujący sposób: 2014 rok – 13 711 podatników oraz 2015 rok – 14 034 podatników.

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Kontrolą objęto prawidłowość ustalenia wysokości podatku (wymiar), terminowość wpłat rat podatku, prowadzenie ewidencji księgowej oraz zakres podejmowanych przez organ podatkowy czynności windykacyjnych wobec piętnastu losowo wybranych podatników.

Dane dotyczące daty doręczenia decyzji podatkowej oraz wysokości podatku za lata 2014-2015 przedstawia poniższa tabela:

(...)¹⁰

Kontrolujące ustaliły, co następuje:

- podatek od nieruchomości ustalono w prawidłowej wysokości, tj. wg stawek podatku określonych przez Radę Miejską w Opcznie;
- przedmiot opodatkowania ustalono zgodnie z zapisami z ewidencji gruntów i budynków oraz w oparciu o informacje na podatek złożone przez podatników;
- podatnicy objęci kontrolą w związku ze zmianami w przedmiocie (podmiocie) opodatkowania w trakcie roku złożyli informacje na podatek od nieruchomości zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych;
- w przypadkach gdy obowiązek podatkowy powstał w ciągu roku, podatek za ten rok ustalono proporcjonalnie do liczby miesięcy, od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające jego powstanie zgodnie z art. 6 ust. 1 i ust. 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz dokonywano zmiany decyzji, którą ustalono podatek, co wynikało z art. 6 ust. 8 ww. ustawy;
- decyzje doręczano przez pracowników Urzędu Miejskiego oraz za pośrednictwem Poczty Polskiej. Decyzje doręczano w terminie nie późniejszym niż 14 dni przed ustawowym terminem płatności zobowiązania podatkowego zgodnie z art. 47 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa, za wyjątkiem podatnika (...)¹¹, dla którego obowiązek podatkowy zaistniał w trakcie roku;
- w przypadku podatników (...)¹² stwierdzono, że organ wystawiał decyzję tylko na jednego z podatników (współmałżonków), **czym naruszył przepis art. 3 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, zgodnie z którym, jeżeli nieruchomość lub obiekt budowlany stanowi współwłasność lub znajduje się w posiadaniu dwóch lub więcej podmiotów, to stanowi odrębny przedmiot**

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

opodatkowania, a obowiązek podatkowy od nieruchomości lub obiektu budowlanego ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach lub posiadaczach, z zastrzeżeniem ust. 5. Kontrolujące zauważają, że w okolicznościach w których po zmianach wprowadzonych z dniem 1 stycznia 2003 roku małżonkowie są traktowani jak inni współwłaściciele nieruchomości, każdy małżonek z osobna powinien otrzymać decyzję wymiarową na nieruchomość wspólną. Decyzje należy sporządzić w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i powinni być w niej wskazani obydwój małżonkowie jako adresaci (podatnicy) oraz wymierzony podatek w jednej kwocie, tj. bez podziału kwoty na współwłaścicieli. Doręczenie decyzji tylko jednemu z małżonków jest niezgodne z przepisami dotyczącymi doręczeń zawartymi w Ordynacji podatkowej i będzie skutkowało tym, że małżonek, który decyzji nie otrzymał, nie będzie zobowiązany do zapłacenia podatku i nie będzie możliwe egzekwowanie należności od niego;

- organ podatkowy dokonywał w ewidencji przypisu pod datą doręczenia decyzji wymiarowej;
- należności podatkowe płacono w równych ratach w terminach ustawowych lub jednorazowo.

Udzielone ulgi w zapłacie podatku w zakresie podatku od nieruchomości (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	40	Osoby fizyczne - 7.075,00 (w tym - 6.287,00 umorzenie zaległości podatkowych i 788,00 - umorzenie odsetek) Osoby prawne - 195.668,80 (w tym - 179.383,80 - umorzenie zaległości podatkowych i 16.285,00 - umorzenie odsetek)
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	5	Osoby prawne - 500.905,98 zaległości podatkowe
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej		
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej		

I-III kwartał 2015 roku

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	11	Osoby fizyczne - 14.774,00 (w tym 14.746,00 - umorzenie zaległości podatkowych i 28,00 umorzenie odsetek) Osoby prawne - 686.187,00 (w tym - 55.566,00 umorzenie zaległości podatkowych i 630.621,00 umorzenie odsetek
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	3	Osoby prawne - 142.164,00
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej		
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

Kontrolą objęto następujące decyzje:

1. PiOL.3120.2.2014 z dnia 7 stycznia 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu I-IV raty za 2013 rok wraz z odsetkami, w łącznej kwocie 934,00 zł - data wpływu wniosku 13 grudnia 2013 roku;
2. PiOL.3120.15.2014 z dnia 9 września 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu I-IV raty za 2012 rok oraz I-IV raty za 2013 rok wraz z odsetkami, w łącznej kwocie 678,00 zł – data wpływu wniosku 18 sierpnia 2014 roku;
3. PiOL.3120.3.2014 z dnia 13 czerwca 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu V-XII raty za 2013 rok w wysokości 54.558,00 zł oraz odsetek od zaległości w wysokości 7.502,00,00 – data wpływu wniosku 25 kwietnia 2014 roku;
4. PiOL.3120.5.2014 z dnia 8 lipca 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu II-VI raty za 2014 rok w wysokości 31.887,00 zł oraz odsetek od zaległości w kwocie 591,00 zł – data wpływu wniosku 30 czerwca 2014 roku;
5. PiOL.3120.7.2014 z dnia 5 listopada 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości z tytułu I-VIII raty za 2014 rok w kwocie 31.416,00 zł

oraz odsetek od zaległości w kwocie 1.542,00 zł – data wpływu wniosku 3 października 2014 roku;

6. PiOL.3120.2.2014 z dnia 12 lutego 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości za 2013 rok w kwocie 26.955,00 zł oraz odsetek od zaległości w kwocie 1.647,00 zł – data wpływu wniosku 29 stycznia 2014 roku;
7. PiOL.3120.9.2014 z dnia 6 listopada 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości z tytułu I-X raty za 2014 rok w kwocie 23.270,00 zł oraz odsetek od zaległości w kwocie 950,00 zł – data wpływu wniosku 24 października 2014 roku;
8. PiOL.3120.1.2015 z dnia 22 stycznia 2015 roku w sprawie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości z tytułu VI-XII raty za 2014 rok w kwocie 270,00 zł – data wpływu wniosku 9 stycznia 2015 roku;
9. PiOL.3120.4.2015 z dnia 8 lipca 2015 roku w sprawie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości z tytułu I-XII raty za 2014 rok w kwocie 32.331,00 zł oraz odsetek od zaległości w kwocie 2.634,00 zł – data wpływu wniosku 16 czerwca 2015 roku;
10. PiOL.3120.2.2015 z dnia 10 sierpnia 2015 roku w sprawie odroczenia terminu płatności za raty I-XII 2015 roku w kwocie 4.435,00 zł do dnia 30 grudnia 2015 roku – data wpływu wniosku 16 lipca 2015 roku.

Na podstawie przeanalizowanej dokumentacji w powyższym zakresie ustalono:

- wszystkie sprawy z wniosków podatników dotyczących umorzeń zaległości, odroczenia oraz rozłożenia na raty, zgodnie z art. 207 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, zostały załatwione w drodze decyzji;
- organem wydającym decyzje był Burmistrz Opoczna;
- decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne zgodnie z art. 210 § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;
- w przypadkach przedłużenia terminu załatwienia sprawy wydawano postanowienia o nowym terminie wydania decyzji na podstawie art. 140 § 1 i art. 216 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;
- instytucję umorzenia zastosowano wyłącznie do podatków, co do których upłynął termin płatności;
- w sytuacji, gdy wniosek podatnika był niekompletny organ podatkowy wzywał go do uzupełnienia braków formalnych poprzez przedłożenie stosownych dokumentów np. dokumentów finansowych;
- organ podatkowy wyznaczał stronie 7-dniowy termin do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego;
- organ podatkowy udzielał ulg w spłacie zobowiązań podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości osobom prowadzącym działalność gospodarczą, określając czy ulga stanowi pomoc publiczną de minimis;
- okoliczności i fakty zawarte we wnioskach były udokumentowane przez podatników, tym samym uzasadniały ważny interes podatnika lub ważny interes publiczny. Stanowiły podstawę do zastosowania przez organ podatkowy ulgi. Do wniosków były dołączone następujące dokumenty: sprawozdania finansowe, dokumenty potwierdzające osiągnięty wynik z prowadzonej działalności gospodarczej (zeznania roczne), informacje o stanie zatrudnienia, zaświadczenia o uzyskanej pomocy de minimis, informacje o stanie zobowiązań firmy wobec wierzycieli, oświadczenia o sytuacji finansowej i osobistej podatnika, podatnicy wypełniali formularz informacji

przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis, zaświadczenie z urzędu pracy o pobieraniu zasiłku, faktury za energię elektryczną, wodę oraz ścieki, karta informacyjna leczenia szpitalnego, zwolnienia lekarskie, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS o stanie zdrowia czy zestawienie zobowiązań podatkowo-budżetowych na dany dzień;

- nie stwierdzono, aby w postępowaniu podatkowym brali udział pracownicy organu podatkowego podlegający wyłączeniu od udziału w postępowaniu na podstawie art. 130 ww. ustawy.

4) Podatek od środków transportowych

W 2014 roku obowiązywały stawki podatku od środków transportowych przyjęte uchwałą Rady Miejskiej w Opcznie nr XXVI/360/13 z dnia 14 listopada 2013 roku w sprawie ustalenia stawek podatku od środków transportowych. W 2015 roku obowiązywały stawki podatku od środków transportowych przyjęte uchwałą Rady Miejskiej w Opcznie nr XLV/454/14 z dnia 28 października 2014 roku w sprawie ustalenia stawek podatku od środków transportowych na obszarze Gminy Opczno.

Rada Miejska nie skorzystała z uprawnienia do wprowadzenia innych zwolnień przedmiotowych niż ustawowe, na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Jednostka otrzymuje od Starostwa Powiatowego w Opcznie miesięczne informacje dotyczące pojazdów z terenu Gminy zarejestrowanych bądź wyrejestrowanych w danym miesiącu i okresach wcześniejszych.

Podatek od środków transportowych – osoby fizyczne

W okresie objętym kontrolą, tj. w roku 2014 i I-III kwartał 2015 plan i wykonanie dochodów w podatku od środków transportowych od osób fizycznych stanowiły kwoty:

Tabela nr 1

Klasyfikacja budżetowa		2014 rok (w zł)	I-III kwartał 2015 roku (w zł)
75616 § 0340	Dochody planowane po zmianach	1 008.100,00	828.362,00
	Dochody wykonane	1 153.490,00	885.281,00

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-275 z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2014 rok i I-III kwartał 2015 roku

W okresie objętym kontrolą, ilość podatników - osób fizycznych w zakresie podatku od środków transportowych kształtowała się w następujący sposób: 2014 rok - 122 podatników oraz 2015 rok - 133 podatników.

Kontrolą objęto prawidłowość zastosowanej przez podatników stawki podatków, terminowość wpłat, powszechność opodatkowania oraz zakres podejmowanych czynności windykacyjnych w latach 2014 - I-III kwartał 2015 w oparciu o pojazdy o następujących numerach:

(...)¹³

Terminowość złożenia deklaracji na podatek obrazuje poniższa tabela:

(...)¹⁴

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

- terminu złożenia deklaracji wynikającego z art. 9 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych do 15 lutego danego roku podatkowego, nie zachowali podatnicy (...) ¹⁵ - w 2015 roku. Na deklaracjach odnotowywano daty wpływu deklaracji do organu podatkowego;
- w związku ze zbyciem/nabyciem pojazdu, w ewidencji księgowej dokonywano odpisów lub przypisów należności podatkowej;
- w przypadku powstania/wygaśnięcia obowiązku podatkowego w trakcie roku nie wszyscy podatnicy zachowali 14-dniowy termin złożenia deklaracji wymagany przepisem art.9 ust. 6 pkt 2 ustawy (w razie zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie lub wygaśnięcie obowiązku podatkowego, lub zmianę miejsca zamieszkania, lub siedziby - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tych okoliczności), np. podatnicy: (...) ¹⁶. **W przypadkach nie złożenia przez podatników deklaracji w terminie, organ podatkowy nie skorzystał z kompetencji przepisu art. 274a § 1 ordynacji podatkowej, zgodnie z którym organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku;**
- stawki zastosowane przez podatników były zgodne ze stawkami określonymi przez Radę Miejską w Opcznie;
- dane wykazywane w deklaracjach podatkowych, posiadały informacje pozwalające na weryfikację prawidłowości zastosowanej stawki podatku;
- w sytuacji powstania obowiązku podatkowego w trakcie roku wysokość podatku ustalono proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek podatkowy, o czym stanowił art. 11 ust. 3 ustawy;
- w naliczeniu podatku nie stwierdzono błędów rachunkowych;
- nie stwierdzono przypadków nieobjęcia opodatkowaniem podatników, na których taki obowiązek podatkowy ciążył;

¹⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- złożone przez podmioty deklaracje podatkowe nie zawierały adnotacji pracownika organu podatkowego o sprawdzeniu poprawności deklaracji pod względem formalno-rachunkowym, co daje podstawy do stwierdzenia, że organ podatkowy nie dokonał czynności sprawdzających, wynikających z art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;
- kontrola terminowości wpłat podatku wykazała, że w badanej próbie trzech podatników w 2014 roku i dwóch w 2015 roku opłacało raty podatku nieterminowo. W przypadku braku wpłat organ podatkowy wystawiał upomnienia. Od nieterminowych wpłat naliczono i pobierano odsetki oraz koszty upomnień.

Podatek od środków transportowych – osoby prawne

W okresie objętym kontrolą, tj. w roku 2014 i I-III kwartał 2015 roku, plan i wykonanie dochodów w podatku od środków transportowych od osób fizycznych stanowiły kwoty:

Tabela nr 1

Klasyfikacja budżetowa		2014 rok (w zł)	I-III kwartał 2015 roku (w zł)
75615 § 0340	Dochody planowane po zmianach	347.165,00	342.704,00
	Dochody wykonane	361.752,00	349.213,00

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2014 rok i I-III kwartał 2015 roku

W okresie objętym kontrolą, ilość podatników - osób prawnych w zakresie podatku od środków transportowych kształtowała się w następujący sposób: 2014 rok – 10 podatników oraz 2015 rok – 10 podatników.

Kontrolą objęto prawidłowość zastosowanej przez podatników stawki podatków, terminowość wpłat, powszechność opodatkowania oraz zakres podejmowanych czynności windykacyjnych w latach 2014-I-III kwartał 2015 wobec czterech losowo wybranych podatników (próba 40%) posiadających pojazdy o następujących numerach:

(...)¹⁷

Terminowość złożenia deklaracji na podatek obrazuje poniższa tabela:

(...)¹⁸

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w deklaracji podatkowej i innych dokumentach składanych przez podatników). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

- termin złożenia deklaracji wynikającego z art. 9 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych zachowali wszyscy podatnicy objęci próbą kontroli. Na deklaracjach odnotowywano daty wpływu deklaracji do organu podatkowego;
- w przypadku powstania obowiązku podatkowego w trakcie roku podatnicy przestrzegali 14-dniowego terminu złożenia deklaracji od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie powyższego obowiązku, co wynikało z art. 9 ust. 6 pkt 2 ustawy;
- dane wykazywane w deklaracjach podatkowych, posiadały informacje pozwalające na weryfikację prawidłowości zastosowanej stawki podatku;
- w sytuacji powstania obowiązku podatkowego w trakcie roku wysokość podatku ustalono proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek podatkowy, o czym stanowił art. 11 ust. 3 ustawy;
- stawki zastosowane przez podatników były zgodne ze stawkami określonymi przez Radę Miejską w Opcznie;
- organ podatkowy dokonywał weryfikacji składanych deklaracji, korzystając z kompetencji wynikających z art. 274a §2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;
- nie stwierdzono przypadków nieobjęcia opodatkowaniem podatników, na których ciążył obowiązek podatkowy;
- kontrola terminowości wpłat podatku wykazała, że podatnicy płacili należności podatkowe w terminach ustawowych, za wyjątkiem podatnika (...) ¹⁹. **Powyższe stanowi naruszenie postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych, zgodnie z którym wierzyciel obowiązany jest do systematycznej kontroli terminowości zapłaty należności pieniężnych (§ 1). W przypadku, gdy należność nie została zapłacona w terminie wynikającym z przepisów prawa – wierzyciel niezwłocznie doręcza zobowiązanemu upomnienie, w przypadku gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy (§ 5).**

roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Udzielone ulgi w zakresie podatku od środków transportowych (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	4	69.717,30 zł. W tym: 63.899,00 zaległości podatkowej, 5.818,30 zł. odsetki -
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	1	50.928,00
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

I-III kwartał 2015 roku

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	-	-
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	1	50.808,00
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

Kontrolą objęto wszystkie decyzje (100% próby):

1. decyzja PiOL.3124.25.2014 z dnia 5 listopada 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości z tytułu I i II raty podatku od środków transportowych za 2014 rok w kwocie 30.963,00 zł wraz z odsetkami w wysokości 1.208,20 zł – data wpływu wniosku 24 października 2014 roku;
2. decyzja PiOL.3124.6.2014 z dnia 12 lutego 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości z tytułu I i II raty podatku od środków transportowych za 2013 rok w kwocie: należność główna – 30.386,00 zł oraz odsetki 2.132,80 zł – data wpływu wniosku 29 stycznia 2013 roku;
3. decyzja PiOL.3124.8.2014 z dnia 2 kwietnia 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości z tytułu I raty podatku od środków transportowych za 2012 rok w kwocie 2.550,00 zł wraz z odsetkami w wysokości 659,30 zł oraz odmowy umorzenia zaległości z tytułu II raty podatku od środków transportowych za 2012 rok w kwocie 2.550,00 zł i zaległości z tytułu I i II raty za 2013 rok w wysokości 3.379,00 zł – data wpływu wniosku 3 listopada 2014 roku;

4. decyzja PiOL.3124.26.2014 z dnia 26 listopada 2014 roku w sprawie umorzenia odsetek od zapłaconej zaległości podatku od środków transportowych za 2012 rok w wysokości 1.818,00 zł – data wpływu wniosku 25 listopada 2014 roku;
5. decyzja PiOL.3124.7.2014 z dnia 19 marca 2014 roku w sprawie rozłożenia na dziesięć miesięcznych rat pozostałej do zapłaty należności podatku od środków transportowych za 2014 rok w wysokości 50.928,00 zł, począwszy od miesiąca marca do 20 grudnia 2014 roku – data wpływu wniosku 19 lutego 2014 roku;
6. decyzja PiOL.3124.1.2015 z dnia 30 marca 2015 roku w sprawie rozłożenia na dziesięć miesięcznych rat pozostałej do zapłaty należności podatku od środków transportowych za 2015 rok w wysokości 50.808,00 zł, począwszy od miesiąca marca do 20 grudnia 2015 roku – data wpływu wniosku 24 lutego 2015 roku.

Na podstawie przeanalizowanej dokumentacji w powyższym zakresie ustalono:

- wszystkie sprawy z wniosków podatników zgodnie z art. 207 ustawy Ordynacja podatkowa, zostały załatwione w drodze decyzji;
- organem wydającym decyzje był Burmistrz Miasta i Gminy Opoczno;
- decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne ich wydania, zgodnie z art. 210 ustawy Ordynacja podatkowa,
- wszystkie przeanalizowane decyzje wydane były na podstawie dokumentów potwierdzających opisywane we wnioskach okoliczności stanowiące podstawę zastosowania ulg w podatku, np. zaświadczeń o zatrudnieniu, PIT-36, rachunków zysków i strat, umów kredytowych oraz protokołów o stanie majątkowym.

5) Opłata targowa

Dochody Miasta i Gminy Opoczno z tytułu opłaty targowej za rok 2014 wynosiły 229.285,00 zł i stanowiły 0,5% wykonanych dochodów własnych. W I-III kwartale 2015 roku dochody z powyższego tytułu wynosiły 178.814,00 zł i stanowiły 0,5% wykonanych dochodów własnych. Z uwagi na niewielki procentowy udział dochodów uzyskanych z powyższego tytułu w dochodach własnych jednostki, odstąpiono od czynności kontrolnych w powyższym zakresie.

6) Terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości podatkowych

Kwoty zaległości w poszczególnych rodzajach podatków oraz zestawienie działań windykacyjnych, podejmowanych przez jednostkę w latach 2014-2015 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 1

2014 rok

Rodzaj podatku	Kwota zaległości na koniec roku	Kwota odsetek naliczona na koniec roku	Upomnienia	Upomnienia	Tytuły wykonawcze	Tytuły wykonawcze	Kwota wyegzekwowanych zaległości (oraz kwota wyegzekwowanych odsetek) także tych wcześniejszych
			Ilość	Wartość	Ilość	Wartość	
Łączne zobowiązanie pieniężne (podatek od nieruchomości, rolny i leśny) – osoby fizyczne	720.401,94	74.443,00	3026	200.071,00	339	13.728,25	33.441,84 (8.573,42)
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	2 744.663,42	284.930,00	21	1.155.981,93	14	933.361,00	221,50 (52,60)
Podatek rolny – osoby prawne	1.751,35	17,00	-	-	-	-	00,00
Podatek leśny	815,46	-	-	-	-	-	00,00
Podatek od środków transportowych	284.297,11 os. fiz +os. pr	35.042,00	114	1.019.070,00	6	42.648,00	36.348,00 (6.529,44)

Tabela nr 2

2015 rok

Rodzaj podatku	Kwota zaległości na koniec roku	Kwota odsetek naliczona na koniec roku	Upomnienia	Upomnienia	Tytuły wykonawcze	Tytuły wykonawcze	Kwota wyegzekwowanych zaległości (oraz kwota wyegzekwowanych odsetek) także tych wcześniejszych
			Ilość	Wartość	Ilość	Wartość	
Łączne zobowiązanie pieniężne (podatek od nieruchomości, rolny i leśny) – osoby fizyczne	881.882,51	77.245,00	1978	962.631,45	43	57.158,85	4.227,19 (2.787,02)
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	646.186,78	113.197,00	7	204.766,25	3	119.311,00	15.022,60 (3.174,05)
Podatek rolny – osoby prawne	2,00	-	-	-	-	-	00,00
Podatek leśny	0,27	-	-	-	-	-	00,00
Podatek od środków transportowych	521.750,11 os. fiz +os. pr	40.385,00	133	707.524,00	10	116.778,00	00,00

W kontrolowanej jednostce wprowadzono zarządzenie nr 12/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 20 listopada 2014 roku w sprawie: wprowadzenia instrukcji ewidencji poboru podatków i opłat lokalnych w Urzędzie Miejskim W Opocznie. Wytyczne, co do terminowości wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych określał rozdział VIII § 20 i rozdział IX § 29 w/w instrukcji.

Prawidłowość i terminowość podejmowania oraz przeprowadzania działań windykacyjnych, przeanalizowano na przykładzie czynności podejmowanych przez organ podatkowy w odniesieniu do zaległości z tytułu I raty 2015 roku w zakresie podatku od nieruchomości osoby prawne, II raty z roku 2014 – osoby fizyczne i II raty z roku 2015 w zakresie podatku od środków transportowych, co zestawiono w poniższych tabelach:

Podatek od nieruchomości od osób prawnych – I rata 2015 r. (termin zapłaty 31 stycznia 2015 r.)

(...)²⁰

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych – II rata 2014 r. (termin zapłaty 15 maja 2014 r.)

(...)²¹

Podatek od środków transportowych – II rata 2015 r. (termin zapłaty 15 września 2015 r.)

(...)²²

Powyższą próbę uzupełniono danymi dotyczącymi podatników z największymi kwotami zaległości na dzień 31 grudnia 2014 roku, w zakresie podatku od nieruchomości od osób prawnych. Skontrolowano działania windykacyjne z lat 2013-2014.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, co następuje:

- działania windykacyjne organu podatkowego w odniesieniu do zalegających z opłatami podatku od nieruchomości od osób fizycznych i osób prawnych były prowadzone prawidłowo i systematycznie. **Natomiast w przypadku zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych stwierdzono brak podejmowania działań lub podejmowanie tych działań ze znaczną zwłoką. Powyższe stanowi naruszenie postanowień: [1] rozporządzenia Ministra Finansów dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U nr 137, poz. 1541 ze zm.) obowiązującego do 20 maja 2014 roku, zgodnie z którym to § 3 ust. 1 rozporządzenia po upływie terminu płatności danego zobowiązania powinno być wystawione dłużnikowi upomnienie, określające**

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

termin jego zapłaty, a w myśl § 5 ust. 1 cytowanego rozporządzenia po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu powinien być wystawiony tytuł wykonawczy. Windykację każdej nieuiszczonej w obowiązującym terminie raty podatku, przeprowadza się przed upływem terminu wpłaty kolejnej; [2] rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 656) obowiązującego od 20 maja 2014 roku, zgodnie z którym to § 5 wierzyciel niezwłocznie doręcza zobowiązanemu upomnienie, w przypadku, gdy łączna wysokość należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia w terminie należności pieniężnej przekroczy dziesięciokrotność kosztów upomnienia albo, gdy okres do upływu terminu przedawnienia należności pieniężnej jest krótszy niż 6 miesięcy;

- ewidencja upomnień i tytułów wykonawczych prowadzona była komputerowo na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. nr 137, poz. 1541 ze zm.) obowiązującego do 20 maja 2014 roku oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 656);
- ewidencja upomnień w okresie do 20 maja 2014 roku prowadzona była wg wzoru określonego w załączniku nr 3 do ww. rozporządzenia i spełniała wymogi określone w § 4 ust. 3 cytowanego powyżej rozporządzenia, zaś ewidencja tytułów wykonawczych prowadzona była wg wzoru określonego w załączniku nr 8 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku i spełniała wymogi określone w § 7 ust. 2 cytowanego rozporządzenia. Ewidencja upomnień i tytułów wykonawczych prowadzona od dnia 20 maja 2014 roku spełniała wymogi § 5 i 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 maja 2014 roku w sprawie trybu postępowania wierzycieli należności pieniężnych przy podejmowaniu czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych.

*Testy dotyczące skontrolowanych zagadnień w zakresie podatków oraz skutki finansowe udzielonych ulg, umorzeń, odroczeń, zwolnień stanowią **załącznik nr 29** protokołu kontroli.*

2. DOCHODY Z MAJĄTKU

Zapisami regulaminu organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Opocznie, stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 132/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 6 sierpnia 2014 roku ze zmianami wynikającymi z zarządzeń Burmistrza Opoczna: nr 203/2014 z dnia 31 października 2014 roku, nr 232/2014 z dnia 16 grudnia 2014 roku i nr 62/2015 z dnia 30 marca 2015 roku oraz obowiązującego do 6 sierpnia 2014 roku regulaminu organizacyjnego nadanego Urzędowi Miejskiemu w Opocznie zarządzeniem nr 31/2013 Burmistrza Miasta Opoczna, realizację zadań związanych z gospodarowaniem nieruchomościami stanowiącymi zasób komunalny Gminy Opoczno powierzono Wydziałowi Rolnictwa i Gospodarki Gruntami, zaś zadania dotyczące zasobu mieszkaniowego Gminy – Wydziałowi Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Ochrony Środowiska.

Stosownie do postanowień art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych Gmina Opoczno sporządzała informacje o stanie mienia

komunalnego, co kontrolujące ustaliły na podstawie załączonych do sprawozdań z wykonania budżetu Gminy za 2013 i 2014 rok *Informacji o stanie mienia komunalnego* ze stanem odpowiednio, na 31 grudnia 2013 i 31 grudnia 2014 roku.

Rada Miejska w Opocznie uchwałą nr V/37/11 z dnia 30 marca 2011 roku w sprawie zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata na podstawie uregulowań art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, ustaliła zasady gospodarowania gminnym zasobem nieruchomości w powyższym zakresie, wykonanie uchwały powierzając Burmistrzowi Opoczna.

Na okres objęty kontrolą Burmistrz Opoczna sporządził plany wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, opracowane w myśl zapisów art. 23 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity z 2010 roku, Dz. U. nr 102, poz. 651 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 1774 ze zm.), o treści zgodnej z uregulowaniami ust. 1d art. 23 wymienionej ustawy, określone zarządzeniami: nr 11/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 30 stycznia 2012 roku w sprawie przyjęcia planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości na lata 2012-2014 i nr 10/2015 z dnia 28 stycznia 2015 w sprawie przyjęcia planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości na lata 2015-2017.

Dochody z majątku gminy planowano zgodnie z procedurą ustaloną uchwałą nr XLIV/392/10 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 27 sierpnia 2010 roku w sprawie procedury uchwalania budżetu Gminy Opoczno oraz rodzaju i szczegółowości materiałów informacyjnych towarzyszących projektowi uchwały budżetowej ze zmianą wynikającą z uchwały nr XLVII/419/10 Rady Miejskiej w Opocznie z 5 listopada 2010 roku, tj. na podstawie opracowywanych przez naczelników merytorycznych wydziałów i przedkładanych Skarbnikowi Gminy do dnia 10 października każdego roku poprzedzającego rok budżetowy, projektów wstępnych planów dochodów i wydatków.

Dochody oraz wydatki dotyczące majątku Gminy ujęto w budżecie Gminy Opoczno na 2013, 2014 i 2015 rok na podstawie danych przekazywanych przez Wydział Rolnictwa i Gospodarki Gruntami oraz Wydział Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Ochrony Środowiska.

Jak ustaliły kontrolujące na podstawie zapisów:

- uchwały nr XXVI/237/12 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 27 grudnia 2012 roku w sprawie uchwalenia budżetu na 2013 rok, w której załączniku nr 1 dochody z majątku ujęto w dziale 700 rozdział 70005: § 0470 wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości w kwocie 180.000,00 zł, plan dochodów z najmu i dzierżawy składników majątkowych ustalono na 607.000,00 zł (§ 0750), a zaplanowane w dziale 700 rozdział 70005 dochody majątkowe obejmowały: w § 0760 – wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności w kwocie 165.000,00 zł i ujęte w § 0870 wpływy ze sprzedaży składników majątkowych w wysokości 1.732.000,00 zł, które to wielkości nie były spójne z ustaleniami planu wykorzystania zasobu Gminy Opoczno, w którym prognozowane wielkości w odniesieniu do § 0760 kształtowały się na poziomie 30.000,00 zł, zaś w § 0870 zakładano dochody rzędu 3.500.000,00 zł. W zakresie dochodów planowanych do pozyskania w 2013 roku z tytułu sprzedaży nieruchomości – w *Ogólnej charakterystyce dochodów* stanowiącej objaśnienia planowanych wielkości wyszczególniono planowane do sprzedaży działki, a przeprowadzona przez kontrolujące analiza wykazała spójność zaplanowanych wielkości w odniesieniu do danych dotyczących przeznaczonych do zbycia nieruchomości,
- uchwały nr XXXVII/368/13 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 16 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na rok 2014, którą w zakresie dochodów z majątku planowanych na 2014 rok, w załączniku nr 1 w dziale 700

Gospodarka mieszkaniowa zaplanowano wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie, służebność i użytkowanie wieczyste w § 0470 w kwocie 190.000,00 zł, w § 0490 wpływy z innych opłat lokalnych pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw w kwocie 10.000,00 zł, w § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych w kwocie 609.100,00 zł, które to wielkości były spójne z danymi określonymi *Planem wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości na lata 2012-2014* oraz w zakresie dochodów majątkowych w § 0760 wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności w wysokości 165.000,00 zł i w § 0870 wpływy ze sprzedaży składników majątkowych w kwocie 1.895.000,00 zł. Przyjęte w zakresie § 0760 i w § 0870 wielkości nie były spójne z danymi *Planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości na lata 2012-2014*, gdzie prognozowane w tym zakresie wielkości kształtowały się na poziomie, odpowiednio, 30.000,00 zł i 3.500.000,00 zł. W uzasadnieniu do uchwały - *Ogólnej charakterystyce dochodów* wyszczególniono mienie planowane do zbycia, tj. działki gruntu położone w Opocznie, Kruszewcu Kolonii i Mroczkowie Gościńnym oraz (w kwocie 160.000,00 zł) lokale mieszkalne. Analiza zapisów zawartych w tym dokumencie w odniesieniu do sporządzonego przez merytoryczny Wydział zestawienia danych do planu budżetu na 2014 rok oraz danych w zakresie rzeczowej realizacji dochodów ze sprzedaży nieruchomości wykazała, że nie dokonano sprzedaży wszystkich planowanych do zbycia nieruchomości, a zrealizowane dochody pochodziły w części ze zbycia nieruchomości nie wskazanych w planie rzeczowym.

Sposób zaklasyfikowania planowanych dochodów z tytułu zbycia nieruchomości, które pochodzić miały ze sprzedaży lokali mieszkalnych, nieruchomości zabudowanych, nieruchomości niezabudowanych, w tym rolnych był niezgodny z uregulowaniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, zgodnie z którym dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości niebędących gruntami lub użytkami rolnymi oraz lokali będących odrębnym przedmiotem własności należy klasyfikować w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami w § 077 Wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości, dochody pochodzące ze sprzedaży nieruchomości rolnych powinny być ujmowane w tymże paragrafie w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01095 Pozostała działalność. W paragrafie 087 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych, z odpowiednią czwartą cyfrą, ujmuje się dochody pochodzące ze sprzedaży rzeczowych składników majątku gminy.

Na podstawie analizy opracowanych przez Burmistrza Opoczna planów wykorzystania zasobu oraz danych ujętych w informacjach o stanie mienia komunalnego sporządzonych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2014 roku, kontrolujące stwierdziły, że wysokość planowanych dochodów z tytułu użytkowania wieczystego, dzierżawy i najmu, a także zbycia nieruchomości ustalono na poziomie znajdującym odniesienie do posiadanego przez Gminę zasobu mienia komunalnego.

Analiza podstaw ujęcia w budżecie Gminy Opoczno dochodów z tytułu użytkowania i użytkowania wieczystego, dzierżawy i najmu składników majątkowych wykazała, że opłaty określone w umowach dotyczących oddania w te formy władania zasobów Gminy, uzasadniały wysokość ujętych w planie dochodów budżetu na 2013 i 2014 rok w tym zakresie.

Kontrolujące ustaliły, że dane ujęte w informacjach o stanie i wykorzystaniu mienia komunalnego Gminy Opoczno według stanu na 31 grudnia 2013 roku i na 31 grudnia 2014 roku przedłożonych Radzie Miejskiej w Opocznie zgodnie z uregulowaniami art. 276 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu za 2013 i 2014 rok były zgodne z wielkościami

wynikającymi ze sprawozdań z wykonania dochodów Gminy Opoczno Rb-27S sporządzonych według stanu na 31 grudnia 2013 roku w dniu 17 lutego 2014 roku i na 31 grudnia 2014 roku w dniu 19 lutego 2015 roku z korektą z dnia 16 marca 2015 roku.

Nabycie nieruchomości

W 2014 roku Gmina Opoczno nabyła do mienia komunalnego nieodpłatnie od Skarbu Państwa nieruchomości o wartości 1.351.450,00 zł oraz dokonała nabycia w wyniku zakupu oraz za wypłatą odszkodowań nieruchomości na kwotę 908.515,00 zł, a w 2013 roku – nieodpłatnie od Skarbu Państwa nabyto nieruchomości o wartości 3.506.663,00 zł, w wyniku zakupu i nabycia za zapłatą odszkodowań – na kwotę 256.212,00 zł, a w wyniku przejęcia pod drogi publiczne - grunty o wartości 2.762.540,00 zł.

Plan wydatków na 2013 rok określony załącznikiem nr 2 do uchwały XXVI/237/12 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 27 grudnia 2012 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno obejmował, ujęte w dziale 700 rozdział 70005 wydatki w zakresie gospodarki gruntami i nieruchomościami, w tym w § 6060 na kwotę 2.615.908,00 zł zgodną z wielkością zawartą w załączniku nr 5 do powołanej wyżej uchwały – *Plan zadań inwestycyjnych*, w którym ujęto w § 6060 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych, w tym: 317.908,00 zł na zakup gruntów i 2.298.000,00 zł z przeznaczeniem na wypłatę odszkodowań za nabyte przez Gminę grunty.

Po zmianach w trakcie roku budżetowego, plan w zakresie wydatków majątkowych w dziale 700 rozdział 70005 § 6060 według stanu na 31 grudnia 2013 roku stanowił kwotę 3.535.908,00 zł i został zrealizowany w wysokości 2.086.761,66 zł. Kontrolujące stwierdziły zgodność danych w tym zakresie wykazanych w sprawozdaniu Rb-28S sporządzonym według stanu na 31 grudnia 2013 roku i danych zawartych w *Informacji o stanie mienia komunalnego na 31 grudnia 2013 roku*.

Uchwałą nr XXXVII/368/13 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 16 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na rok 2014 zaplanowano wydatki majątkowe w dziale 700 rozdział 70005 § 6060 w kwocie 1.521.000,00 zł z przeznaczeniem na wykup gruntów. Na 31 grudnia 2014 roku plan wydatków w dziale 700 rozdział 70005 § 6060 wyniósł 1.521.000,00 zł, zaś ich realizacja zamknęła się kwotą 999.988,64 zł zgodną z danymi wykazanymi w *Informacji o stanie mienia komunalnego na dzień 31 grudnia 2014 roku* i sprawozdaniu Rb-28S wg stanu na 31 grudnia 2014 roku.

W 2013 i 2014 roku Gmina Opoczno nabyła do mienia komunalnego:

- 2013 rok – grunty o pow. 1,34005 ha: dwie działki z przeznaczeniem pod drogi w Januszewicach i na poszerzenie drogi w Różannie, nieruchomość pod oczyszczalnię ścieków w Libiszowie, w drodze zamiany nabyto grunty w Opocznie i Różannie, w formie darowizny od Spółdzielni Mieszkaniowej działki wykorzystywane jako drogi, a także grunty nabyte na podstawie decyzji o wypłacie odszkodowań,
- 2014 rok- grunty o pow. 4,2175 ha, w tym zakupiono: 12 nieruchomości z przeznaczeniem pod cmentarz komunalny i infrastrukturę towarzyszącą, jedną działkę jako pozostałą po podziale (zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 roku o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 2031)), trzy nieruchomości pod tereny komunikacyjne Opoczno Południe, pod zatokę autobusową obręb 9 miasta Opoczno, jedną działkę w pod rów odwadniający (Strużno Kolonia) oraz pod drogę dojazdową do oczyszczalni ścieków; w formie zamiany – grunty w obrębie 9 i 13 Opoczna oraz w formie darowizny działkę wykorzystywaną pod drogę, a także grunty przejęte na podstawie decyzji o wypłacie odszkodowań.

Szczegółowe zestawienie nieruchomości odpłatnie nabytych przez Gminę Opoczno w latach 2013, 2014 i I połowie 2015 roku zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 30 protokołu kontroli*.

Analiza danych zawartych w ww. załączniku wykazała, że nabycia nieruchomości dokonano na potrzeby realizacji zadań własnych Gminy określonych zapisami art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.

Zasady nabywania nieruchomości do zasobów Gminy Opoczno określiła Rada Miejska w Opocznie uchwałą nr V/37/11 z dnia 30 marca 2011 roku w sprawie zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości oraz ich wydzierżawiania i najmu na okres dłuższy niż trzy lata. W § 4 przedmiotowej uchwały określono, że Burmistrz jest uprawniony do nabywania nieruchomości na rzecz Gminy Opoczno w szczególności w drodze zakupu na cele rozwojowe i inwestycyjne Gminy, realizacji prawa pierwokupu, nabycia w drodze zamiany, darowizny, nieodpłatnego przekazania, spadku i zapisu, nabycia prawa użytkownika wieczystego oraz przejęcia za zobowiązania wobec Gminy a także innych czynności prawnych.

Kontrolujące dokonały analizy dokumentacji dotyczącej nabycia do zasobów Gminy Opoczno dwóch nieruchomości:

- działek gruntu o numerach ewidencyjnych 610/4 i 610/6 obręb Januszewice nabytych w 2013 roku,
- działek o numerach ewidencyjnych: 64/2, 64/3, 66/2, 66/3, 183/1, 183/2, 183/3, 184/1, 184/2, 184/3, 65/2 i 65/3 w obrębie nr 8 miasta Opoczno, których zakupu dokonano w 2014 roku.

Zakup działek gruntu o numerach ewidencyjnych 610/4 i 610/6 obręb Januszewice

Przedmiotowe postępowanie wszczęto wobec zawartego w dniu 16 stycznia 2013 roku porozumienia między Burmistrzem Opoczna a właścicielami nieruchomości we wsi Januszewice obejmującej, m.in., działki o numerach ewidencyjnych 610/2 i 610/3, dotyczącego zasad dokonania podziału i kosztów czynności związanych z koniecznością uregulowania granic, między innymi, działki nr 609 i 610/2 we wsi Januszewice wobec toczącego się w Starostwie Powiatowym w Opocznie postępowania administracyjnego mającego na celu wyeliminowanie dublowania się powierzchni i sprostowanie granic obrębów miasta i gminy.

Decyzją RiGG.6831.48.2012.MW z dnia 18 lipca 2013 roku zatwierdzono projekt podziału nieruchomości położonej we wsi Januszewice gm. Opoczno oznaczonej w ewidencji gruntów numerem 610/3 na działki o numerach ewidencyjnych: 610/4 o powierzchni 0,0543 ha, 610/5 o powierzchni 1,1895 ha i 610/6 o powierzchni 0,1482 ha, który to podział miał na celu wydzielenie działek o numerach ewidencyjnych 610/4 i 610/6, na których znajduje się droga utwardzona.

Wyceny ww. działek o numerach ewidencyjnych 610/4 i 610/6 oznaczonych w ewidencji gruntów jako użytek dr. dokonała z datą 19 sierpnia 2013 roku rzeczoznawca majątkowy nr uprawnień 5555 na kwotę, odpowiednio 2.829,00 zł i 7.721,00 zł.

Uchwałą nr XXXIV/347/13 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 4 października 2013 roku w sprawie wyrażenia zgody na nabycie nieruchomości położonej w obrębie Januszewice, którą organ stanowiący wyraził zgodę na nabycie do gminnego zasobu nieruchomości, działek o numerach ewidencyjnych 610/4 o powierzchni 0,0543 i 610/6 o powierzchni 0,1482 za cenę wyższą od wartości określonej przez rzeczoznawcę majątkowego z przeznaczeniem pod drogę dojazdową wzdłuż pasa kolejowego do stacji Opoczno-Południe na trasie CMK. Wskazać należy, że uchwałą nr V/37/11 z dnia 30 marca 2011 roku Rada Miejska w Opocznie określiła zasady nabywania nieruchomości do zasobu gminnego, uprawniając Burmistrza do dokonywania zakupów nieruchomości na cele rozwojowe i inwestycyjne Gminy określone w planach zagospodarowania przestrzennego, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego lub gdy mają istotne

znaczenie dla gospodarki gminy. Tak szeroko ustalony katalog okoliczności upoważniających Burmistrza do nabywania nieruchomości nie ograniczał możliwości Burmistrza w odniesieniu do nabycia opisanych działek gruntu, a powyższą uchwałą nr V/37/11 z dnia 30 marca 2011 roku powielono zapis, określonych przez organ stanowiący, zasad nabywania nieruchomości dotyczący zgody na nabycie nieruchomości. Burmistrz Opoczna zarządzeniem nr 143/2013 z dnia 18 października 2013 roku postanowił nabyć do zasobu komunalnego działki o numerach ewidencyjnych 610/4 o powierzchni 0,0543 ha i 610/6 o powierzchni 0,1482 ha objęte księgą wieczystą KW PT 10/00054068/2 od osób fizycznych (małżonkowie na prawach wspólności ustawowej) za kwotę 26.325,00 zł. Wskazać należy, że jako podstawę podjęcia ww. zarządzenia wskazano zapisy uchwały Rady Miejskiej w Opocznie nr V/37/11 z dnia 30 marca w sprawie zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata a nie uchwałą nr XXXIV/347/13 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 4 października 2013 roku.

Protokołem z dnia 12 grudnia 2013 roku spisanim z właścicielami ww. działek gruntu, Burmistrz Opoczna ustalił uzyskaną w rokowaniach cenę nabywanych działek na kwotę 26.325,00 zł (tj. 13,00 zł za 1 m²) oraz zapłatę należności w dwóch ratach: pierwsza w kwocie 10.000,00 zł płatna do 31 grudnia 2013 roku i druga w wysokości 16.325,00 zł płatna do 31 marca 2014 roku. Protokół rokowań podpisała Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego, podczas jako gdy jako osobę prowadzącą uzgodnienia wpisano biorącego udział w rokowaniach Burmistrza Opoczna.

Aktem notarialnym repertorium A nr 3744/2013 z 18 grudnia 2013 roku podpisanym przez właścicieli i działającą w imieniu i na rzecz Gminy Opoczno na podstawie pełnomocnictwa notarialnego Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami sporządzona została warunkowa umowa sprzedaży opisanych wyżej działek gruntu, a konieczność sporządzenia umowy warunkowej wynikała z zapisów działu III księgi wieczystej dokonanych na podstawie umowy sprzedaży – akt notarialny repertorium 9540/2009 z dnia 20 listopada 2009 roku, w których zastrzeżono prawo pierwokupu przysługujące Agencji Nieruchomości Rolnych. Łączną cenę działek określono na 26.325,00 zł zgodnie z protokołem rokowań.

Aktem notarialnym repertorium 3787/2013 z dnia 27 grudnia 2013 roku dokonano przeniesienia własności działek gruntu oznaczonych numerami ewidencyjnymi 610/4 i 610/6 w obrębie Januszewice wobec nieskorzystania przez ANR z prawa pierwokupu.

Zapłaty dokonano na podstawie pisma RiGG.6823.9.2013.AP z dnia 30 grudnia 2013 roku, który to dokument opatrzone adnotacją o niestosowaniu do wydatku ustawy Prawo zamówień publicznych oraz potwierdzono jego weryfikację pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym. Akceptacji wydatku zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych dokonała Skarbnik Gminy, a jego zatwierdzenia – Zastępca Burmistrza Opoczna.

Wypłatę środków w ratach określonych wnioskiem i umową sprzedaży potwierdzał: w kwocie 10.000,00 zł wyciąg bankowy z dnia 30 grudnia 2013 roku i w kwocie 16.325,00 zł (II rata) wyciąg bankowy z dnia 12 marca 2014 roku, a operacje zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 240 (z rozszerzeniem) Ma 130, Wn 080 (z rozszerzeniem) Ma 130 i Wn 810 Ma 800 oraz Ma 998 z klasyfikacją dział 700 rozdział 70005 § 6060.

Na podstawie faktur VAT: nr 73/2013 z dnia 18 grudnia 2013 roku (warunkowa umowa sprzedaży) i nr 74/2013 z dnia 27 grudnia 2013 roku wystawionych przez kancelarię notarialną, opatrzonych stosownymi pieczęciami potwierdzającymi dokonanie merytorycznej i formalno-rachunkowej ich weryfikacji, akceptację wydatku przez Skarbnik Gminy oraz jego zatwierdzenie przez Zastępcę Burmistrza, dokonano zapłaty: kwoty 597,78 zł (wyciąg bankowy z 27 grudnia 2013 roku) oraz kwoty 777,36 zł (wyciąg bankowy z dnia 7 stycznia 2014 roku), co zaewidencjonowano: Wn 080-257 Ma

201-257/644, Wn 201-4/644 Ma 130-2 i Wn 810 Ma 800-4 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 6060.

Ponadto na podstawie Pokwitowania z dnia 27 grudnia 2013 roku, w którym notariusz zaświadczył, że opłata sądowa za akt notarialny - umowa przeniesienia własności z dnia 27 grudnia 2013 roku rep. 3787/2013 wynosi 395,00 zł i jest płacona przez Gminę Opoczno, ww. kwotę uiszczoną przez notariusza, przekazano na jego rachunek bankowy. Powyższy dokument, po dokonaniu weryfikacji pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym, sprawdzeniu w zakresie określonym art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych przez Skarbnik Gminy został zatwierdzony przez Zastępcę Burmistrza, a dokonanie zapłaty potwierdzał wyciąg bankowy z dnia 7 stycznia 2014 roku, co zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 201-4/644 Ma 130-2 i Wn 810 Ma 800-4 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 6060.

Na podstawie dowodów: OT nr 446/2013 z 30 grudnia 2013 roku przyjęto na stan środków trwałych działkę o numerze ewidencyjnym 610/4 o pow. 0,09543 ha obręb Januszewice oraz OT nr 447/2013 z 30 grudnia 2013 roku - działkę o pow. 0,1482 ha o numerze ewidencyjnym 610/6 obręb Januszewice. W wartości poszczególnych środków trwałych uwzględniono wszystkie poniesione przez jednostkę koszty, a rozliczenia wydatków poniesionych łącznie na zakup dwóch działek dokonano w odniesieniu do ich powierzchni.

Zakup działek o numerach ewidencyjnych: 64/2, 64/3, 66/2, 66/3, 183/1, 183/2, 183/3, 184/1, 184/2, 184/3, 65/2 i 65/3 w obrębie nr 8 miasta Opoczno.

Z zaświadczenia wydanego przez Burmistrza Opoczna RMiZP.6727.2.41.2014 na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uchwalonego uchwałą nr X/75/2011 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 26 sierpnia 2011 roku wynikało, że działki o numerach ewidencyjnych:

- 66/3, 183/1, 184/1, 65/3 i 64/3 w obrębie nr 8 miasta Opoczno leżą w terenach cmentarza,
- 183/2 i 184/2 w obrębie nr 8 miasta Opoczno leżą w terenach dróg publicznych,
- 183/3 i 184/3 oraz 64/2, 66/2 i 65/2 w obrębie nr 8 miasta Opoczno leżą w terenach zieleni urządzonej,

z tym, że działki o numerach ewidencyjnych 64/2 i 64/3 powstały w wyniku zatwierdzonego decyzją RiGG.6831.3.32.2012.MW, która stała się ostateczna od dnia 26 marca 2013 roku, podziału działki o numerze ewidencyjnym 64, a działki o numerach ewidencyjnych 183/1, 183/2 i 183/3, 184/1, 184/2 i 184/3 a także działki o numerach ewidencyjnych 65/2 i 65/3 oraz nr 66/2 i 66/3 wyodrębniono w wyniku decyzji RiGG.6831.3.13.2012.MW z dnia 5 marca 2013 roku, która uzyskała przymiot ostateczności od dnia 26 marca 2013 roku.

W okazanej kontrolującym dokumentacji brak dokumentów dotyczących wszczęcia przedmiotowego postępowania w odniesieniu do zapisów § 4 uchwały nr V/37/11 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 30 marca 2011 roku w sprawie zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości oraz ich wydzierżawiania i najmu na okres dłuższy niż trzy lata.

O przyspieszenie procedury zakupu zwrócił się właściciel (co wynikało z zapisów księgi wieczystej PT10/00027664/2) określając proponowaną cenę zakupu (16,00 zł/ m²).

Operatem szacunkowym sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 3068 w dniu 5 maja 2014 roku określającym na tę datę wartość rynkową prawa własności działek gruntu dla potrzeb nabycia do mienia komunalnego, dokonano wyceny działek o numerach ewidencyjnych: 64/2, 64/3, 66/2, 66/3, 183/1, 183/2, 183/3, 184/1, 184/2, 184/3, 65/2 i 65/3 położonych w obrębie nr 8 miasta Opoczno, na kwotę łączną 164.078,00 zł, w rozbiciu na poszczególne działki.

W dniu 27 maja 2014 roku Burmistrz Opoczna wydał zarządzenie w sprawie nabycia do zasobu komunalnego nieruchomości gruntowej obejmującej ww. działki o łącznej powierzchni 0,9908 ha za kwotę 157.000,00 zł.

Podpisany w dniu 27 maja 2014 roku przez Naczelnika Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami (w treści protokołu wskazano, że Gminę w rokowaniach reprezentuje Burmistrz Jan Wieruszewski) i właściciela działek protokołem rokowań określono powierzchnie poszczególnych działek, ich lokalizację i numery ewidencyjne oraz przeznaczenie wynikające z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, uzgodniono cenę nabycia na łączną kwotę 157.000,00 zł, termin jej zapłaty - 30 dni od daty zawarcia aktu notarialnego, na podany rachunek bankowy lub w kasie Urzędu Miejskiego.

Aktem notarialnym repertorium A nr 1491/2014 z 30 maja 2014 roku podpisanym przez właściciela nieruchomości obejmującej opisane wyżej działki gruntu i działającą, na podstawie pełnomocnictwa notarialnego, w imieniu i na rzecz Gminy Opoczno Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami, Gmina Opoczno nabyła przedmiotowe działki za cenę 157.000,00 zł (tj. zgodną z protokołem rokowań).

Na podstawie pisma RiGG.6823.8.2014.AP z dnia 2 czerwca 2014 roku stanowiącego dowód księgowy w rozumieniu zapisów ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz uregulowań wewnętrznych, po dokonaniu adnotacji o niestosowaniu do wydatku ustawy Prawo zamówień publicznych, weryfikacji pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym, akceptacji wydatku zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych przez Skarbnik Gminy i zatwierdzeniu przez Zastępcę Burmistrza, dokonano zapłaty kwoty 157.000,00 zł należnej zgodnie z zawartą umową sprzedaży. Powyższą operację udokumentowano wyciągiem bankowym z dnia 9 czerwca 2014 roku i zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 080-1 Ma 130-2 i Wn 810 Ma 800-4 i Ma 998. Ww. wyciąg bankowy dokumentuje również zapłatę:

- kwoty 500,00 zł na podstawie zweryfikowanego pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym, zaakceptowanego przez Skarbnik Gminy i zatwierdzonego przez Zastępcę Burmistrza, pokwitowania wystawionego przez kancelarię notarialną o wysokości opłaty sądowej, do zapłaty której zobowiązana jest Gmina Opoczno,
- kwoty 2.319,78 zł na podstawie faktury nr 32/2014 z dnia 30 maja 2014 roku (płatnej do 13 czerwca 2014 roku) wystawionej za sporządzenie aktu notarialnego wraz z wypisami, której sprawdzenie pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym, akceptację w zakresie określonym zapisami art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych i zatwierdzenie podpisami poświadczyli pracownicy uprawnieni do dokonania tych czynności,

a powyższe operacje zaewidencjonowano w urządzeniach księgowych jednostki: Wn 080-1 Ma 201-4/644 i Ma 998 oraz Wn 201-4/466 Ma 130-2 i Wn 810 Ma 800-4.

Na podstawie dowodów OT od numeru 108/2014 do numeru 119/2014 sporządzonych w dniu 4 czerwca 2014 roku, zgodnie z poleceniem księgowania nr 2/70/2014 z 4 czerwca 2014 roku, przyjęto w dniu 17 czerwca 2014 roku na stan środków trwałych działki położone w obrębie 8 miasta Opoczno o numerach ewidencyjnych: 64/2 o wartości 7.933,24 zł, 64/3 o wartości 4.434,23 zł, 66/2 - 19.123,65 zł, 66/3 -13.093,08 zł, 183/1 - 20.268,49 zł, 183/2- 2.185,71 zł, 183/3 - 3.450,63 zł, 184/1 - 61.063,47 zł, 184/2 - 6.482,43 zł, 184/3- 9.432,82 zł, 65/2- 7.724,31 zł i 65/3- 4.627,72 zł. Operację powyższą zaewidencjonowano w urządzeniach księgowych jednostki: Wn 011 Ma 080-1 i Wn 800-4 Ma 800-2, a ustalenia wartości poszczególnych środków trwałych dokonano biorąc pod uwagę wszystkie nakłady poniesione przez jednostkę na zakup środka trwałego, w odniesieniu do powierzchni poszczególnych działek ewidencyjnych.

Ponadto Gmina Opoczno w latach 2013, 2014 i I półroczu 2015 roku nabyła nieruchomości w drodze zamiany zbywając jednocześnie nieruchomości stanowiące własność Gminy:

- w 2013 roku dokonano trzech zamian, w tym dwie za dopłatą na rzecz Gminy i jedna za dopłatą na rzecz osoby fizycznej, łączna powierzchnia nieruchomości zbytych przez Gminę to 0,3445 ha o wartości 105.892,24 zł, a nabytych - 0,4926 ha za 100.430,06 zł,
- w 2014 roku dokonano dwóch zamian, w tym jedna za dopłatą na rzecz Gminy i jedna za dopłatą na rzecz osoby fizycznej, łączna powierzchnia nieruchomości zbytych przez Gminę to 0,0614 ha o wartości 28.693,00 zł, a nabytych - 0,0566 ha za 31.205,00 zł,
- w I półroczu 2015 roku dokonano jednej zamiany działki o powierzchni 0,3775 ha o wartości 41.638,00 zł na działkę o powierzchni 0,1295 ha za 17.366,00 zł za dopłatą na rzecz Gminy, a szczegółowe zestawienie w tym zakresie zawiera tabela *stanowiąca załącznik nr 31 protokołu kontroli.*

2.1. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości

Dane dotyczące planowanych, planowanych po zmianach i wykonanych dochodów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego ujętych w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa, rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami, ustalone na podstawie opisanych wyżej uchwał Rady Miejskiej w Opocznie w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2013, 2014 i 2015, zmian przedmiotowych uchwał oraz sprawozdań Rb-27S sporządzonych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku, 31 grudnia 2014 roku i 30 czerwca 2015 roku przedstawiono poniżej:

Wg stanu na dzień	Plan dochodów	Plan dochodów po zmianach	Wykonanie dochodów
31.12. 2013 rok, w tym:	1 732 000,00	1 647 472,00	1 669 153,97
w dziale 700, rozdz. 70005 § 0870	1 732 000,00	1 645 000,00	1 666 683,01
801 rozdz.80101 § 0870		126,00	125,46
801 rozdz.80110 § 0870		2 296,00	2 295,50
801 rozdz.80114 § 0870		50,00	50,00
31.12.2014 rok, w tym:		1 896 229,00	1 309 265,02
700 rozdz.70005 § 0870	1 895 000,00	1 895 000,00	1 308 036,87
750 rozdz.75023 § 0870		1 000,00	1 000,00
801 rozdz.80110 § 0870		229,00	228,15
30.06.2015 rok, w tym:	1 301 000,00	1 305 500,00	565 481,27
700 rozdz.70005 § 0870	1 301 000,00	1 301 000,00	561 337,27
801 rozdz.80101 § 0870		4 500,00	4 144,00

Z danych przedstawionych w tabeli obrazującej finansowe wykonanie planu w dziale 700 rozdział 70005 wynika, że realizacja planu w tym zakresie w 2013 roku w odniesieniu do planu po zmianach wyniosła 101,32%, zaś w stosunku do planu pierwotnego – 96,37%. W 2014 roku dochody w dziale 700 rozdział 70005 § 0870 zrealizowano w kwocie 1.308.036,87 zł stanowiącej 69,03% planu po zmianach oraz planu wynikającego z pierwotnej uchwały budżetowej.

Realizacja dochodów w tym zakresie za I półrocze 2015 roku zamknęła się kwotą 565.337,27 zł stanowiącą 43,15% planu (pierwotnego i po zmianach).

Plan rzeczowy i wykonanie dochodów ze sprzedaży nieruchomości za lata 2013, 2014 i I półrocze 2015 roku zestawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 32 protokołu kontroli.*

Z ww. zestawienia obrazującego rzeczowo-finansową realizację dochodów ze sprzedaży nieruchomości wynika, że:

- w 2013 roku dokonano zbycia 34 nieruchomości o łącznej powierzchni 4,3404 ha, w tym: 31 w przetargu nieograniczonym, jednej w drodze przetargu ograniczonego oraz dwóch nieruchomości w drodze bezprzetargowej. Spośród 34 sprzedanych nieruchomości w planie nieruchomości do sprzedaży ujęto 29 nieruchomości,
- w 2014 roku sprzedano 23 nieruchomości o powierzchni 1,7089 ha za łączną kwotę 1.147.107,54 zł, w tym 12 w drodze przetargu ustnego nieograniczonego, dziesięć- w formie bezprzetargowej oraz jedną w drodze przetargu ograniczonego. Z 23 sprzedanych nieruchomości cztery nie były ujęte w planie,
- w I półroczu 2015 roku zbyto 11 nieruchomości stanowiących własność Gminy Opoczno o łącznej powierzchni 0,2029 ha za kwotę 493.918,15 zł, z czego dwie w trybie przetargu ustnego nieograniczonego oraz dziewięć bezprzetargowo. Spośród sprzedanych nieruchomości jedna nie była ujęta w planie nieruchomości do sprzedaży.

Ponadto w latach 2013 - I półroczu 2015 Gmina Opoczno dokonała sprzedaży lokali mieszkalnych wraz z ułamkową częścią użytkowania wieczystego gruntu na rzecz najemców na zasadach określonych zapisami art. 34 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 1774 ze zm.). Uzyskane przez Gminę dochody z tego tytułu w 2013 roku stanowiły kwotę 163.600,15 zł, w 2014 roku – 88.591,30 zł, w I półroczu 2015 roku wyniosły 39.576,70 zł.

W objętym kontrolą okresie Gmina Opoczno dokonała, w 2014 roku, sprzedaży w trybie przetargu ustnego nieograniczonego jednego lokalu mieszkalnego za kwotę 90.900,00 zł.

Sprzedaż bezprzetargowa

Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość przeprowadzenia procedury zbycia w trybie bezprzetargowym nieruchomości stanowiących własność Gminy Opoczno, tj. sprzedaży:

- w 2014 roku nieruchomości położonej w obrębie 12 miasta Opoczno o numerze ewidencyjnym 1093/6 o powierzchni 0,0518 ha,
- w 2015 roku działki o powierzchni 0,0215 ha o numerze ewidencyjnym 716/63 w obrębie 13 Opoczna.

Zbycie działki o numerze ewidencyjnym 1093/6 w obrębie 12 miasta Opoczno

Urząd Miejski Wydział Rolnictwa i Gospodarki Gruntami uzyskał opinię z dnia 14 lutego 2013 roku wydaną przez MONDRA design, mgr inż. Łukasz Woźniak, ul. Długa 21, 95-030 Rzgów w odniesieniu do działki o numerze ewidencyjnym 1093/6 w obrębie 12 miasta Opoczno w zakresie spełniania łącznie przesłanek wymienionych w art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Przedmiotową opinię wydano w wyniku postępowania wszczętego na wniosek współwłaściciela nieruchomości o nabycie działki dzierżawionej w okresie wcześniejszym na mocy umowy RiGG.7224/32/99 z 12 sierpnia 1999 roku. W przedmiotowym wniosku nie określono sugerowanego trybu nabycia nieruchomości określając jedynie, że była ona dotychczas dzierżawiona w celu poprawy warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej stanowiącej współwłasność wnioskodawcy. Wnioskodawcę wezwano do dokonania wpłaty na pokrycie kosztów wyceny (wpłaty dokonano w kasie Urzędu w dniu 3 czerwca 2014 roku, a operację powyższą zaewidencjonowano: Wn 101-1, Ma 221-1/1183, Wn 130-4 Ma 141-1 i Ma 221-1/1183 Ma 720-1/1183 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0830), a sporządzony w dniu 15 marca 2013 roku przez rzeczoznawcę majątkowego - uprawnienia nr 5555 operat szacunkowy określał wartość nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży w drodze bezprzetargowej na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej na 42.507,00 zł.

Wskazać należy, że opinia z dnia 14 lutego 2013 roku **sporządzona przez MONDRA design, mgr inż. Łukasz Woźniak, ul. Długa 21, 95-030 Rzgów w odniesieniu do działki o numerze ewidencyjnym 1093/6 w obrębie 12 m. Opoczno nie wykluczała jednoznacznie możliwości zagospodarowania działki o numerze ewidencyjnym 1093/6 jako odrębnej nieruchomości.** Przedmiotowa opinia zawierała analizę możliwości poprawienia zagospodarowania nieruchomości przyległej (działka nr 1016), określała, że przeznaczona do sprzedaży nieruchomość posiadała bezpośredni dostęp do drogi publicznej i do znajdujących się w tej drodze sieci uzbrojenia terenu i wskazywała, że wielkość i cechy geometryczne rozpatrywanej działki uniemożliwiają potraktowanie jej jako samodzielnej działki budowlanej nie wskazując jednak przesłanek, z których wynikałoby, że przedmiotowa działka nie spełnia wymogów samodzielnej działki budowlanej określonej zapisami art. 4 pkt 3a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. W kontekście przepisów § 12 ust.1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 roku w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (w ówczesnym brzmieniu Dz.U. nr 75, poz.690 ze zm.) przeanalizowano możliwość usytuowania na przedmiotowej działce obiektu budowlanego nie wykluczając możliwości jej zabudowy.

Z okazanej kontrolującym dokumentacji dotyczącej ustaleń w zakresie możliwości zastosowania do sprzedaży działki o numerze ewidencyjnym 1093/6 położonej w obrębie 12 miasta Opoczno nie wynika spełnienie przesłanek do dokonania zbycia tej nieruchomości w trybie bezprzetargowym.

*Kserokopia wniosku dnia 18 grudnia 2012 roku i pisma z 11 marca 2013 roku oraz opinii z dnia 14 lutego 2013 roku stanowią **akta kontroli** strony 246-250.*

Kontrolujące wskazują, że nieruchomości stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego co do zasady zbywane są bądź oddawane w użytkowanie wieczyste w drodze przetargu, a przesłanki zwolnienia z zastosowania tego trybu enumeratywnie określono zapisami art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Jak wynika z okazanej kontrolującym dokumentacji, w opisywanym przypadku jako podstawę prawną bezprzetargowego zbycia nieruchomości wskazano art. 37 ust. 2 pkt. 6 ww. ustawy, w którym określono, że zwolnienie od trybu przetargowego uwarunkowane jest łącznym spełnieniem następujących warunków: niezbędność nieruchomości (jej części) do poprawy warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej oraz brak możliwości jej samodzielnego zagospodarowania. Ocena spełniania przesłanek zastosowania trybu bezprzetargowego dokonywana jest przez właściciela- organ jednostki samorządu terytorialnego, z tym że ocena ta nie może być dowolna (patrz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 20 stycznia 2015 roku II SA/OI 1252/14). **W analizowanym postępowaniu organ nie wykazał, że przedmiotowa działka nie może być zagospodarowana jako samodzielna nieruchomość, co wyklucza możliwość zbycia tej nieruchomości w drodze bezprzetargowej.**

Kontrolującym okazano wniosek z dnia 20 maja 2014 roku o sprzedaż złożony przez współwłaściciela (na prawach wspólności ustawowej) nieruchomości przyległej – działki o numerze 1016 i 1019 w obrębie 12 Opoczna. Przedmiotowego wniosku nie podpisała małżonka wnioskodawcy będąca, zgodnie załączoną do operatu szacunkowego informacją z rejestru gruntów, współwłaścicielką nieruchomości.

Sporządzony przez rzeczoznawcę majątkowego z datą 14 marca 2014 roku operat szacunkowy określający wartość rynkową działki gruntu położonej w obrębie 12 – działka o numerze ewidencyjnym 1093/6 na dzień 14 marca 2014 roku zawierał dokumenty opatrzone datą 13, 14 i 17 czerwca 2014 roku i wydane wg. stanu na 3 czerwca 2014 roku. Jak wynikało z ustnego wyjaśnienia inspektora Włodzimierza Gregorczyka, powyższa niespójność dat wynikała z błędu rzeczoznawcy polegającego na skopiowaniu innego operatu. Wpływ operatu do Urzędu Miejskiego odnotowano w dniu

8 lipca 2014 roku, jego sprawdzenie potwierdzono z datą 11 lipca 2014 roku wskazując, że operat sporządzono na podstawie zlecenia z dnia 3 czerwca 2014 roku.

Przedmiotowy operat wskazywał jako autora rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 3068 (Ryszard Gembus, ul. Obywatelska 1, 97-300 Piotrków Trybunalski), a pieczęć rzeczoznawcy majątkowego, na której znajduje się podpis sporządzającego operat Ryszarda Gembusa zawierała mało czytelny numer uprawnień (odczytany przez kontrolującą jako 3985). Z rejestru rzeczoznawców majątkowych prowadzonego przez Ministerstwo Rozwoju wynikało, że rzeczoznawca majątkowy Ryszard Gembus ma nadany numer 3068. Informacja w sprawie daty sporządzenia operatu, daty na jaką określono wartość nieruchomości oraz określenia rzeczoznawcy dokonującego wyceny wartości nieruchomości, potwierdzająca sporządzenie operatu przez rzeczoznawcę o numerze uprawnień 3068 złożona przez Biuro Projektowo-Usługowe „CENTRUM” **stanowi akta kontroli strona 251.**

Wskazać należy, że operat szacunkowy sporządzony z datą 15 marca 2013 roku przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 5555 określał wartość niezabudowanej działki gruntu nr 1093/6 położonej w obrębie 12 m. Opoczno działki na kwotę 42.507,00 zł, natomiast operat z 2014 roku zawierający błędnie wskazaną datę sporządzenia oraz nieczytelny numer uprawnień rzeczoznawcy określał wartość nieruchomości na niższą kwotę - 37.000, 00 zł.

Kserokopia operatu szacunkowego sporządzonego przez Biuro Projektowo-Usługowe CENTRUM (z błędnie wskazaną datą sporządzenia i wyceny) oraz operatu z dnia 15 marca 2013 roku stanowią akta kontroli strony 252-302.

Zarządzeniem nr 191/2014 z dnia 9 października 2014 roku w sprawie bezprzetargowego zbycia nieruchomości Burmistrz Opoczna postanowił o zbyciu w trybie bezprzetargowym nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako działka o numerze ewidencyjnym 1093/6 w obrębie 12 miasta Opoczno. Przedmiotowe zarządzenie podjęte zostało w oparciu o zapisy uchwały Rady Miejskiej w Opocznie nr V/37/11 z dnia 30 marca 2011 roku w sprawie zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata. Wskazać należy, że w powołanym w podstawie wydania zarządzenia § 7 ww. uchwały określono, że sprzedaż lub oddanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste w trybie bezprzetargowym następuje w przypadkach określonych w ustawie o gospodarce nieruchomościami i przepisach szczególnych, w tym art. 231 Kodeksu cywilnego. Powyższe zarządzenie przekazano do realizacji Naczelnikowi Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Grutami.

W dniu 21 sierpnia 2014 roku sporządzono wykaz nieruchomości, w tym działki nr 1093/6 w obrębie 12 m. Opoczno przeznaczonej do sprzedaży w trybie bezprzetargowym na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej, stanowiący załącznik nr 1 do zarządzenia nr 145/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 21 sierpnia 2014 roku w sprawie podania do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży. Upublicznienie wykazu na tablicy ogłoszeń Urzędu na okres od 21 sierpnia do 10 września 2014 roku udokumentowano notatką pracownika Biura Obsługi Interesanta. Informacje o podaniu do publicznej wiadomości na ww. okres, wykazów nieruchomości gruntowych i lokalowych przeznaczonych do sprzedaży i wydzierżawiania zamieszczono w Tygodniku Opoczyńskim nr 34 z dnia 21 sierpnia 2014 roku, tj. w tygodniku lokalnym obejmującym obszar powiatu opoczyńskiego oraz Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 21 sierpnia 2014 roku.

Wykaz zawierał wszystkie elementy określone art. 35 ust. 2 ww. ustawy, z tym że w treści wykazu jako cenę (art. 35 ust. 2 pkt 6 powoływanej ustawy) wpisano wartość nieruchomości określoną operatem szacunkowym na kwotę 37.000,00 zł, ze wskazaniem, że do powyższej wartości zostanie doliczony VAT według obowiązujących stawek.

Cenę opisywanej działki gruntu ustalono na zasadach określonych art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

W dniu 14 października 2014 roku, tj. po upływie terminu (6 tygodni od dnia upublicznienia ogłoszenia) określonego na składanie wniosków przez osoby posiadające pierwszeństwo w nabyciu zgodnie z zapisami art. 34 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami sporządzono protokół rokowań podpisany przez nabywcę i Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami. Wskazać należy, że w aktach osobowych Naczelnik Stanisławy Bednarczyk brak było umocowania do przeprowadzenia rokowań, z tym że powierzono Jej do wykonania zarządzenie nr 191/2014 Burmistrza Opoczna nr 191/2014 z dnia 9 października 2014 roku w sprawie bezprzetargowego zbycia nieruchomości. Protokół określał zbywaną nieruchomość, cenę nabycia na kwotę zgodną z wyceną nieruchomości, obciążenie nabywcy kosztami wyceny oraz pozostałymi kosztami nabycia. W przedmiotowym protokole rokowań nabywca oświadczył, że działki przyległe do zbywanej nieruchomości są jego własnością. **Powyższe nie było zgodne z danymi wykazanymi w informacji z rejestru gruntów w zakresie przedmiotowej działki oraz treścią księgi wieczystej KW 18387, w której wskazano iż nieruchomość przyległa obejmująca działki o numerach ewidencyjnych 1016 i 1019 stanowiły i na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych, stanowią współwłasność na zasadzie wspólności ustawowej.** Protokołu rokowań nie podpisała współwłaścicielka nieruchomości. **W opisaney sytuacji brak było przesłanek do zastosowania trybu bezprzetargowej sprzedaży nieruchomości na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, gdyż nie udokumentowano spełnienia określonych tym przepisem prawa warunków odstąpienia od przetargowego zbycia nieruchomości.**

Przypisu należności z tytułu sprzedaży w kwocie 37.000,00 zł dokonano w rejestrze „dzierżawy” na podstawie faktury nr 3479/10/14 z 28 października 2014 roku z zastosowaniem zwolnienia z podatku VAT na zasadach określonych zapisami art. 43 pkt 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 o podatku od towarów i usług (tekst jednolity z 2011 roku Dz.U. nr 177, poz. 1054 ze zm.). Zgodnie z powyższym przepisem zwalnia się od podatku, między innymi, dostawę terenów niezabudowanych innych niż tereny budowlane. Przedmiotowa nieruchomość oznaczona została w rejestrze gruntów symbolem Bp – tereny przeznaczone pod zabudowę (niezabudowane), zgodnie z zaświadczeniem RMiZP.6727.2.57.2014 z 17 czerwca 2014 roku wydanym przez Wydział Rozwoju teren ten nie jest objęty planem miejscowym zagospodarowania przestrzennego, nie wydano w odniesieniu do niej decyzji o warunkach zabudowy, co stanowiło podstawę do zastosowania powyższego zwolnienia.

Dokonanie wpłaty kwoty 37.000,00 zł w dniu 27 października 2014 roku udokumentowano wyciągiem bankowym nr 433/1 z dnia 27 października 2014 roku, operację ewidencjonując na kontach jednostki: Wn 130 Ma 221-1/2381 i Wn 221 Ma 720 w dziale 700 rozdział 700005 § 0750. W dniu 31 października 2014 roku na podstawie Pk 339/3 przeksięgowano Wn 221-1/1181 Ma 720-1/1181 do § 0870 działu 700 rozdział 70005. Jak wynika z wyjaśnienia Zastępcy Skarbnika Gminy Opoczno dochody, między innymi ze sprzedaży nieruchomości, ewidencjonowane są w rejestrze „dzierżawy” co skutkuje ich przypisaniem do § 0750 w dziale 700 rozdział 70005 i na podstawie sprawozdań, przeksięgowywane do właściwej podziałki klasyfikacji budżetowej. Wyjaśnienie Zastępcy Skarbnika Gminy Opoczno w sprawie zasad ewidencjonowania dochodów z tytułu sprzedaży nieruchomości **stanowi załącznik nr 33 protokołu kontroli.**

Aktem notarialnym repertorium A nr 3134/2014 z 29 października 2014 roku Jarosław Wiktorowicz działający w imieniu i na rzecz Gminy Opoczno na podstawie pełnomocnictwa notarialnego repertorium A nr 102/2011 sprzedał nabywcy działkę o numerze ewidencyjnym 1093/6 w obrębie 12 miasta Opoczno za cenę 37.000,00 zł. Z

ustaleń kontrolujących wynika, że **nabywca na dzień dokonania sprzedaży jak również na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych nie był jedynym właścicielem nieruchomości przyległej, na poprawę warunków zagospodarowania której bezprzetargowo zbyto nieruchomość. Powyższe skutkuje brakiem spełnienia przesłanek bezprzetargowej sprzedaży nieruchomości stanowiącej działkę o numerze ewidencyjnym 1093/6 w obrębie 12 miasta Opoczno, określonych zapisami art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.**

Na podstawie PK 2/115/2014 z 3 listopada 2014 roku pod datą 29 października 2014 roku zaewidencjonowano zdjęcie ze stanu środków trwałych działki gruntu 1093/6 obręb 12 miasta Opoczno o pow. 0,0518 o wartości księgowej 5.150 zł, a operację powyższą zaewidencjonowano: Wn 800-2, Ma 011.

Sprzedaż nieruchomości stanowiącej działkę nr 716/63 położonej w obrębie 13 miasta Opoczno.

Na wniosek z dnia 17 lipca 2014 roku złożony przez dwóch spośród czworga współwłaścicieli działki przyległej, dotyczący nabycia działki oznaczonej w ewidencji gruntów numerem ewidencyjnym 716/54 obręb 13 miasta Opoczno (lub jej dzierżawionej części) bądź przedłużenia dzierżawy części (o pow.0,0190 ha ww. działki), firmę Handlowo-Uslugową s.c. Sylwester i Waldemar Woźniak poinformowano, iż w przypadku złożenia wniosku o nabycie nieruchomości stanowiących własność gminy w trybie bezprzetargowym na poprawę warunków zagospodarowania, zgodnie z obowiązującą uchwałą nr V/37/11 Rady Miejskiej w Opocznie, wnioskodawca pokrywa koszty związane z przygotowaniem gruntu do zbycia (koszty podziału, wyceny i aktu notarialnego) i wyznaczono siedmiodniowy termin wpłaty zaliczki na poczet kosztów podziału nieruchomości.

W dniu 8 sierpnia 2014 roku wnioskodawcy dokonali wpłaty zaliczki w żądanej kwocie 1.000,00 zł, co zaewidencjonowano: Wn 221-1 (z rozszerzeniem) Ma 720 i Wn 130 Ma 221 (z rozszerzeniem) w dziale 700 rozdział 70005 § 0750 (powyższą kwotę na zasadach opisanych we wcześniejszej części protokołu, przebiegano do § 0870). W dniu 10 maja 2015 roku wpłacający złożyli oświadczenie dotyczące tytułu dokonanej wpłaty, którą określili jako zaliczka na uruchomienie procedury nabycia oświadczając, że wyrażają zgodę na zaliczenie wpłaty z dnia 8 sierpnia 2014 roku w wysokości 1.000,00 zł jako zaliczki na podział nieruchomości o numerze ewidencyjnym 716/54. Powyższa kwota 1.000,00 zł, którą zaewidencjonowano w dziale 700 rozdział 70005 § 0870 mimo złożenia ww. oświadczenia nie została przebiegowana i została wykazana w sprawozdaniu Rb-27S według stanu na 31 grudnia 2014 roku w tej podziale klasyfikacji budżetowej. Wyjaśnienie w sprawie zaewidencjonowania wpłaty zaliczkowej na poczet podziału nieruchomości jako dochody z tytułu sprzedaży złożyła Zastępca Skarbnika Gminy Opoczno i **stanowi ono załącznik nr 34 protokołu kontroli.**

Jak wynikało z przedmiotowego wyjaśnienia, przebiegania nie dokonano wobec zamknięcia ksiąg rachunkowych jednostki przed dniem złożenia stosownego oświadczenia przez nabywców oraz niewielkiej kwoty transakcji.

W dniu 5 października 2014 roku wszczęte zostało z urzędu postępowanie o podział nieruchomości na podstawie art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, a wstępny projekt podziału nieruchomości oznaczonej jako działka o numerze ewidencyjnym 716/54 o pow. 0,0417 ha na działki o numerach ewidencyjnych: 716/62 (pow. 0,202 ha) i 716/63 (pow. 0,0215 ha) określał, że działka o numerze ewidencyjnym stanowić miała całość gospodarczą z nieruchomością sąsiednią. Przedmiotowym postanowieniem stwierdzono, że podział ma na celu wydzielenie działki nr 716/63, a parametry wielkościowe dotyczące wymiarów i obszaru pozostałej działki oznaczonej na wstępnym projekcie podziału nie pozwolą na

zagospodarowanie jej jako odrębnej w przyszłości nieruchomości, jednakże będzie stanowiła ona całość gospodarczą z nieruchomością sąsiednią. Projekt podziału zatwierdzony został decyzją nr RIGG.6831.23.2914.MW z 30 grudnia 2014 roku, która stała się ostateczna z dniem 14 stycznia 2015 roku, a operat techniczny został przyjęty do Państwowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego.

Dokonanie podziału nieruchomości znalazło odzwierciedlenie w zapisach ewidencji środków trwałych jednostki, tj. na podstawie polecenia księgowania zdjęto z ewidencji działkę o numerze ewidencyjnym 716/54, wprowadzając dokumentami OT nr 7 i nr 8 z 14 stycznia 2015 roku działki: o numerze ewidencyjnym 716/62 o wartości 1.937,65 zł i nr 716/63 o wartości 2.062,35 zł.

Wskazać należy, że w wyniku podziału uzyskano działkę nr 716/63 przyległą do nieruchomości stanowiącej działkę o numerze ewidencyjnym 187/2 – własność wnioskodawców o regularnym kształcie prostokąta, zaś pozostała po podziale część działki 716/54 stanowiąca działkę o numerze ewidencyjnym 716/62 nie posiadała dostępu do drogi publicznej, a jej nieregularny kształt i pozostałe po podziale wymiary rzutowały na brak możliwości jej zagospodarowania bądź zbycia. W ocenie kontrolujących dokonanie powyższego podziału, o który nie wnioskowały osoby zainteresowane ewentualnym nabyciem całej działki nr 716/54 i pozostawienie w zasobie gminy działki o tak niekorzystnej lokalizacji i kształcie nie było korzystne z punktu widzenia gospodarowania nieruchomościami Gminy. Wyjaśnienie w sprawie przesłanek dokonania podziału z urzędu działki nr 716/54 złożyła Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami i **stanowi ono załącznik nr 35 protokołu kontroli.**

Z wyjaśnienia wynika, że podziału działki o numerze ewidencyjnym 716/54 położonej w obrębie 13 miasta Opoczno dokonano z urzędu, a powyższa działka była niekształtna i nie posiadała dostępu do drogi publicznej, zaś w wyniku jej podziału uzyskano działkę o numerze ewidencyjnym 716/63 przeznaczoną do zbycia w formie bezprzetargowej, a pozostała po podziale działka o numerze ewidencyjnym 716/62 stanowi całość gospodarczą i funkcjonalną z działkami przyległymi służącymi do obsługi osiedla mieszkaniowego.

Wskazać należy, że wnioskodawcy nie wnosili o sprzedaż nieruchomości w drodze bezprzetargowej, jak również nie uzależniali decyzji o zakupie od dokonania podziału działki i dokonania na ich rzecz sprzedaży jedynie dzierżawionej do 30 listopada 2014 roku części działki nr 716/54.

Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienie, z którego wynika, że dokonanie podziału nieruchomości leżało w interesie Gminy, a zainteresowani nabyciem właściciele nieruchomości przyległej nie wnioskowali o sprzedaż części nieruchomości, co skutkowałoby koniecznością dokonania jej podziału, a postępowanie w tej sprawie wszczęte zostało z urzędu, **bezpodstawne było żądanie pokrycia przez wnioskodawców kosztów podziału nieruchomości.** Fakturę (VAT nr 2753/08/14) z tytułu zaliczki na sprzedaż działki nr 716/54 Urząd Gminy Opoczno wystawił w dniu 25 sierpnia 2014 roku na Firmę Handlowo-Usługową S.C. Sylwester i Waldemar Woźniak na kwotę 1.000,00 zł.

Operatem szacunkowym z dnia 20 marca 2015 roku rzeczoznawca majątkowy o numerze uprawnień 5555 określiła wartość rynkową prawa własności nieruchomości gruntowej niezabudowanej, stanowiącej działkę gruntu o numerze ewidencyjnym 716/63 położonej w obrębie 13 miasta Opoczno, według stanu na 20 marca 2015 roku, na kwotę 21.336,00 zł.

Zarządzeniem nr 115/2015 z dnia 9 czerwca 2015 roku Burmistrz Opoczna postanowił przeznaczyć do sprzedaży w trybie bezprzetargowym nieruchomość gruntową w celu poprawy warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej w podstawie zarządzenia powołując uregulowania art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami oraz stosowne paragrafy uchwały Rady Miejskiej w Opocznie nr V/37/11 z dnia 30 marca 2011 roku.

W dniu 15 kwietnia 2015 roku sporządzono wykaz nieruchomości, w tym działki nr 716/63 w obrębie 13 miasta Opoczno przeznaczonej do sprzedaży w trybie bezprzetargowym na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej stanowiący załącznik nr 1 do zarządzenia nr 78/2015 Burmistrza Opoczna z dnia 16 kwietnia 2015 roku w sprawie ogłoszenia wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży i wydzierżawienia. Upublicznienie wykazu na tablicy ogłoszeń Urzędu na okres od 16 kwietnia do 6 maja 2015 roku udokumentowano notatką merytorycznego pracownika. Informacje o podaniu do publicznej wiadomości na ww. okres wykazów nieruchomości gruntowych i lokalowych przeznaczonych do sprzedaży i wydzierżawienia zamieszczono w Tygodniku Opoczyńskim, tj. w tygodniku lokalnym obejmującym obszar powiatu opoczyńskiego, nr 15 z dnia 16 kwietnia 2015 roku oraz Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 16 kwietnia 2015 roku.

Wykaz zawierał wszystkie elementy określone art. 35 ust. 2 ww. ustawy, z tym że w treści wykazu jako cenę (art. 35 ust. 2 pkt 6 ustawy) wpisano wartość nieruchomości określoną operatem szacunkowym na kwotę 22.000,00 zł, ze wskazaniem, że do powyższej wartości zostanie doliczony VAT według obowiązujących stawek. W treści wykazu zgodnie z uregulowaniami art. 34 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami określono termin złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości.

Cenę opisywanej działki gruntu ustalono na zasadach określonych art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Protokół rokowań sporządzono w dniu 16 czerwca 2015 roku, tj. po upływie terminu wymaganego zapisami art. 34 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami i został on podpisany przez Zastępcę Burmistrza jako przedstawiciela Gminy Opoczno oraz czworo współwłaścicieli nieruchomości przyległej stanowiącej działkę o numerze 187/2. Protokół określał zbywaną nieruchomość, cenę nabycia na kwotę zgodną z ceną określoną wykazem nieruchomości, obciążenie nabywcy kosztami wyceny oraz pozostałymi kosztami nabycia.

Przypisu dokonano w rejestrze dzierżawy na kontach Wn 221 (z rozszerzeniem) Ma 720 na podstawie faktur: nr 1936/06/15 z 16 czerwca 2015 roku na kwotę 11.000,00 zł i nr 2152/07/15 z 7 lipca 2015 roku na 11.000,00 zł, z zastosowaniem zwolnienia z podatku VAT na zasadach określonych zapisami art. 43 pkt 9 ustawy z dnia 11 marca 2004 o podatku od towarów i usług. Podstawą do zastosowania zwolnienia było zaświadczenie RMI ZP.6727.1.145.2015 z 9 czerwca 2015 roku o braku dla wskazanego obszaru ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz nie wydaniu decyzji o warunkach zabudowy.

Dokonanie wpłaty kwoty 22.000,00 zł w dniu 16 czerwca 2015 roku udokumentowano wyciągiem bankowym nr 225/7, a operację zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 130-4 Ma 221-1/1181 w dziale 700 rozdział 700005 § 0750, a na podstawie Pk 253/3 w dniu 30 czerwca 2015 roku przeksięgowano Wn 221-1/1181 Ma 720-1/1181 do **§ 0870** działu 700 rozdział 70005.

Ponadto, zgodnie z protokołem rokowań, nabywców obciążono kosztami wyceny nieruchomości w kwocie 147,60 zł (Wn 221-1/1183, Ma 720-1/1183), które zapłacono w dniu 16 czerwca 2015 roku (wyciąg bankowy nr 225/6), co zaewidencjonowano Wn 130-4 Ma 221-1/1183 w dziale 700 rozdział 70005 § 0830. Podstawę dokonania przypisu stanowiły faktury: VAT nr 22/06/15/0 z 17 czerwca 2015 roku i nr 24/06/15/0 z 30 czerwca 2015 roku wystawione, odpowiednio na współmałżonków będących współwłaścicielami (w 1/2) działki przyległej i na współmałżonków będących właścicielami pozostałej części – 1/2 tej nieruchomości. Obie faktury wystawiono na kwoty po 73,80 zł, tj. 147,60 zł. Wskazać należy, że nieruchomość przyległa (działka o numerze ewidencyjnym 187/2) do działki zbywanej stanowi współwłasność w udziałach po 1/2 dwóch małżeństw, których udziały, w obu przypadkach, stanowią małżeńską wspólność

ustawową, wobec czego wystawianie odrębnych faktur na dwa podmioty będące współwłaścicielem (w udziale 1/2) na 50% kwoty należności nie znajdowało uzasadnienia.

Ponadto wskazać należy, że pobieranie od wnioskodawców opłaty za sporządzenie operatu - wycenę nieruchomości do sprzedaży, nie znajduje umocowania w przepisach obowiązującego prawa. Zgodnie z treścią art. 23 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami - zasobem nieruchomości Gminy gospodaruje wójt (burmistrz, prezydent), a gospodarowanie to polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1. Regulacja ustawowa określa podmiot, na którym spoczywa obowiązek dokonania (a więc i pokrycia kosztów) wyceny nieruchomości, co potwierdzają zapisy art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, regulujące tryb sprzedaży nieruchomości gminnych, który określa, że właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, do oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, najem lub dzierżawę i określa, jako wymagane elementy wykazu, między innymi, cenę nieruchomości. Zatem regulacje ustawowe nakładają na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) obowiązek podania ceny nieruchomości już w chwili przeznaczenia do sprzedaży i nie zawierają podstawy do przerzucenia obowiązku pokrycia kosztów wyceny na nabywcę.

Aktem notarialnym repertorium A nr 3833/2015 z 18 czerwca 2015 roku Anna Agnieszka Zięba działająca w imieniu i na rzecz Gminy Opoczno na podstawie pełnomocnictwa notarialnego repertorium A nr 3553/2014 z dnia 17 grudnia 2014 roku sprzedała nabywcom działkę o numerze ewidencyjnym 716/63 w obrębie 13 miasta Opoczno za cenę 22.000,00 zł.

Na podstawie dowodu PK 2/63/2015 z dnia 1 lipca 2015 roku zaewidencjonowano zdjęcie ze stanu środków trwałych działki gruntu 716/63 obręb 13 Opoczno o pow. 0,0215 ha o wartości księgowej 2.062,35 zł, a operację powyższą zaewidencjonowano Wn 800-2, Ma 011.

Sprzedaż nieruchomości w drodze przetargu

Zarządzeniem Burmistrza Opoczna nr 126/2008 z dnia 12 sierpnia 2008 roku w sprawie powołania komisji przetargowej na zbywanie i wydzierżawianie mienia komunalnego, powołana została komisja przetargowa w siedmioosobowym składzie ze wskazaniem przewodniczącego – inspektor Włodzimierz Gregorczyk i zastępcy przewodniczącego – inspektor Marian Gruszczyński oraz określeniem, że komisja pracuje w co najmniej trzyosobowym składzie, który każdorazowo ustala przewodniczący komisji lub jego zastępca. Powyższe było zgodne z uregulowaniami § 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. nr 207, poz. 2108 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 1490). Zarządzenie nr 126/2008 z dnia 12 sierpnia 2008 roku utraciło moc z dniem 15 czerwca 2015 roku wobec wejścia w życie zarządzenia Burmistrza Opoczna nr 121/2015 w sprawie powołania komisji przetargowej na zbywanie i wydzierżawianie mienia komunalnego. Uregulowania zarządzenia nr 121/2015 z dnia 15 czerwca 2015 roku były analogiczne do treści zarządzenia nr 126/2008 z dnia 12 sierpnia 2008 roku, zmian dokonano w osobowym składzie siedmioosobowej komisji przetargowej bez zmian w zakresie osób wskazanych jako przewodniczący i zastępca przewodniczącego komisji.

Analizie poddano procedurę zbycia w latach 2013-2014 trzech nieruchomości stanowiących własność Gminy Opoczno, tj.:

- w 2013 roku nieruchomości położonej w obrębie 20 miasta Opoczno (ul. 17 stycznia) obejmującej działki o numerach ewidencyjnych 1, 2, 3/1 i 309 o łącznej powierzchni 0,5410 ha w trybie przetargu ustnego nieograniczonego,

- w 2014 roku: działki o powierzchni 0,1309 ha o numerze ewidencyjnym 822 w obrębie 7 Opczna, sprzedanej w przetargu ustnym nieograniczonym oraz sprzedanej w przetargu ograniczonym nieruchomości obejmującej działki o numerach ewidencyjnych 8/2 i 8/3 w obrębie 20 Opczna o łącznej powierzchni 0,1272 ha.

Sprzedaż nieruchomości położonej w obrębie 20 miasta Opczna (ul. 17 stycznia) obejmującej działki o numerach ewidencyjnych 1, 2, 3/1 i 309

Zarządzeniem 43/2013 z dnia 10 kwietnia 2013 roku w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży Burmistrz Opczna postanowił podać do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży obejmujący, m.in., działki gruntu położone w obrębie 20 miasta Opczna o numerach ewidencyjnych: 1 o pow. 0,1276 ha, 2 o powierzchni 0,1425 ha, 3/1 o pow. 0,0970 ha oraz 309 o pow. 0,1739 ha, podlegający wywieszeniu na tablicy ogłoszeń na okres od 10 kwietnia do 1 maja 2013 roku. Upublicznienie wykazu w siedzibie organizatora przetargu udokumentowano stosowną notatką merytorycznego pracownika, publikację w Biuletynie Informacji Publicznej dokumentował wydruk potwierdzający publikację od 11 kwietnia 2013 roku, ogłoszenie o wywieszeniu wykazu ukazało się w Tygodniku Opczyńskim – gazecie lokalnej o zasięgu powiatowym nr 15 z dnia 11 kwietnia 2013 roku.

Wykaz zawierał wszystkie elementy określone art. 35 ust. 2 ww. ustawy, z tym że **w jego treści wyszczególniono odrębnie poszczególne działki gruntu, tj. odrębnie działkę o numerze ewidencyjnym 1, nr 2, nr 3/1 i nr 309**, w kolumnie cena lokalu lub cena nieruchomości (z zaznaczeniem, że do ceny będzie doliczony podatek vat wg. obowiązujących przepisów), zamiast ceny nieruchomości (zgodnie z art. 35 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami) wpisano kwoty netto w wysokościach ustalonych nieco powyżej wartości określonej operatem szacunkowym dla każdej z działek. Powyższe nie było zgodne z zapisami art. 3 ust. 1 pkt 1 obowiązującej wówczas ustawy z dnia 5 lipca 2001 roku o cenach, który określał, że cena jest wartością wyrażoną w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę; w cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem akcyzowym.

Operaty szacunkowe sporządzone według stanu i na dzień 15 marca 2013 roku przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 5555 określały wartość poszczególnych wyodrębnionych działek gruntu, tj. nr 1 - na kwotę 104.709,00 zł, nr 309 na kwotę 113.939,00 zł (ze wskazaniem braku dostępu do drogi publicznej), zaś łącznie wyceniono nieruchomość obejmującą działki o numerach ewidencyjnych 3/1 i 2 na kwotę 218.735,00 zł, z wyszczególnieniem wartości odrębnie każdej z działek (3/1 - 88.590,00 zł i nr 2 - 130,145,00 zł).

W wykazie określono sześciotygodniowy termin, od wywieszenia wykazu, do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje **pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami**, co nie było zgodne z ustaleniami art. 35 ust. 2 pkt 12 ww. ustawy, którym określono, że w wykazie należy podać termin do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2.

Zarządzeniem 78/2015 z dnia 24 czerwca 2013 roku w sprawie zbycia nieruchomości w obrębie 20 miasta Opczna Burmistrz Opczna postanowił zbyć w trybie przetargu nieograniczonego niezabudowaną nieruchomość położoną w obrębie 20 miasta Opczna obejmującą działki o numerach ewidencyjnych 1, 2, 3/1 i 309 o łącznej powierzchni 0,5410 ha. **Powyższe nie było zgodne z wykazem nieruchomości, w którym wskazano, że przeznaczone do zbycia są poszczególne, wyodrębnione**

geodezyjnie działki gruntu, a nie cała nieruchomość obejmująca łącznie cztery, wykazane odrębnie, działki gruntu co wskazuje na brak wypełnienia wymogów art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, który określa, że właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, do oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, najem lub dzierżawę. Wykaz ten wywiesza się na okres 21 dni w siedzibie właściwego urzędu, a ponadto informację o wywieszeniu tego wykazu podaje się do publicznej wiadomości przez ogłoszenie w prasie lokalnej oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości, a także na stronach internetowych właściwego urzędu.

Ogłoszeniem z dnia 24 czerwca 2013 roku Burmistrz Gminy Opoczno ogłosił przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako działki o numerach ewidencyjnych 1, 2, 3/1 i 309 w obrębie 20 miasta Opoczno ustalając termin przetargu na dzień 30 sierpnia 2013 roku godz. 12⁰⁰.

W treści ogłoszenia zawarto elementy wymagane art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami oraz określone § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości z tym, że nie określono ceny wywoławczej nieruchomości w wysokości brutto podając jedynie wywoławczą kwotę netto, do której doliczony zostanie VAT. Wadium ustalono w wysokości 44.000,00 zł stanowiącej 10,05% ceny netto i 8,18% ceny wywoławczej brutto, tj. zgodnej z uregulowaniami ust. 2 § 4 powyższego rozporządzenia, formę i termin jego wniesienia określając zgodnie z ust. 4 i 6 powołanego § 4. W ogłoszeniu zawarto informacje dotyczące zwrotu wadium oraz zaliczenia wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę na poczet ceny nabycia oraz zgodne z zapisami ust. 2 art. 41 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, pouczenie dotyczące skutków uchylecia się od zawarcia umowy sprzedaży. Termin przetargu ustalono na 30 sierpnia 2013 roku, zaś termin dokonania wpłaty wadium – do 26 sierpnia 2013 roku.

Nie udokumentowano dokonania przeliczenia ceny wywoławczej nieruchomości na euro zgodnie z zapisami § 6 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości z tym, że w okazanej kontrolującym dokumentacji znajdował się wycinek z dziennika Rzeczpospolita określający kursy walut NBP z 26 czerwca 2013 roku, z którego wynikało, że kurs euro na ten dzień wynosił 4,3348 zł. Wskazać należy, że przeliczenie wartości nieruchomości na euro niezbędne jest w celu ustalenia zasad publikacji ogłoszenia o przetargu zgodnie z uregulowaniami obowiązującego w dacie przeprowadzania czynności rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Z daty upublicznienia ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Urzędu zamieszczonego na okres od 24 czerwca 2013 roku do 30 sierpnia 2013 roku wynika, że przeliczenia na euro należało dokonać według kursu najpóźniej z dnia 18 czerwca 2013 roku. Według danych Narodowego Banku Polskiego, kurs na ten dzień wynosił 4,2406 zł, a przeliczona przez kontrolujące cena wywoławcza stanowiła 103.143,42 euro, wobec czego z § 6 ust. 1 i 5 ww. rozporządzenia wynikał obowiązek podania do publicznej wiadomości ogłoszenia o przetargu co najmniej na okres 2 miesięcy przed wyznaczonym terminem przetargu i zamieszczenia wyciągu z ogłoszenia o przetargu co najmniej na 2 miesiące przed wyznaczonym terminem przetargu, w prasie codziennej ogólnokrajowej.

Ogłoszenie o przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż ww. nieruchomości, zamieszczono w dniu 24 czerwca 2013 roku na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego, co potwierdzała stosowna adnotacja merytorycznego pracownika, tj. po upływie terminu określonego zapisami art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o

gospodarce nieruchomościami, co było zgodne z uregulowaniami art. 38 ust. 2 ww. ustawy, w terminie spełniającym wymogi § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, w ówczesnym brzmieniu. Upublicznienie ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej udokumentowano wydrukiem z dnia 4 lipca 2013 roku. Ogłoszenie zamieszczono w Dzienniku Gazecie Prawnej z dnia 26 czerwca 2013 roku, tj. codziennej gazecie ogólnokrajowej oraz w Tygodniku Opoczyńskim obejmującym swoim zasięgiem powiat opoczyński. Powyższe wypełniało wymogi określone § 6 ust. 1, 5 i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości oraz art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, z tym że ww. przepisy prawa określają wymóg publikacji ogłoszenia na stronach internetowych właściwego urzędu, a nie w Biuletynie Informacji Publicznej. Do przeprowadzenia przetargu zarządzeniem z dnia 29 sierpnia 2013 roku przewodniczący komisji przetargowej powołał jej trzyosobowy skład, a członkowie komisji z datą 30 sierpnia 2013 roku złożyli oświadczenia o braku okoliczności określonych § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

Podpisany przez komisję przetargową w trzyosobowym składzie, w tym jej przewodniczącego oraz wyłonionego w przetargu oferenta, protokół ustnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości obejmującej działki o numerach ewidencyjnych 1, 2, 3/1 i 309 w obrębie 20 miasta Opoczno zawierał elementy wymagane § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Z treści przedmiotowego protokołu wynikało, że do przetargu dopuszczono dwóch oferentów, którzy wnieśli wymagane wadium, przewodniczący ustalił minimalne postąpienie w kwocie 4.380,00 zł (tj. w wysokości zgodnej z zapisami § 14 ust. 3 ww. rozporządzenia, z tym, że z przepisu tego wynika, że o postąpieniu decydują uczestnicy przetargu, a nie jak w opisanym przypadku – przewodniczący komisji przetargowej).

Jak wynikało z okazanych kontrolującym dokumentów, dwaj dopuszczeni do udziału w przetargu uczestnicy dokonali wpłaty wadium w wymaganym przez organizatora terminie, tj. w dniu 26 sierpnia 2013 roku w kasie Urzędu (co zaewidencjonowano na kontach Wn 101 Ma 240 (z rozszerzeniem), Wn 141 Ma 101 i Wn 139 Ma 141 i w dniu 22 sierpnia 2013 roku – na rachunek bankowy Urzędu (wb 332/1), a operację zaewidencjonowano Wn 139-1 Ma 240 (z rozszerzeniem).

W wyniku licytacji uzyskano najwyższą cenę w kwocie 700.000,00 zł plus Vat zaofiarowaną przez PHU ROLMASZ, Przysucha.

W protokole przetargu wskazano wyłonionego w jego wyniku nabywcę, określono termin zapłaty należności w łącznej kwocie 861.000,00 zł najpóźniej na jeden dzień przed ustaloną datą zawarcia umowy.

Informację zawierającą dane wymagane zapisami § 12 ww. rozporządzenia podpisał z datą 9 września 2013 roku Zastępca Burmistrza Opoczna, a jej zamieszczenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego na okres od 9 do 16 września 2013 roku potwierdzała stosowna notatka merytorycznego pracownika.

Wyłonionego w przetargu nabywcę poinformowano pismem RiGG.6840.25.2013 WG z dnia 25 września 2013 roku o zaliczeniu na poczet ceny nabycia wpłaconego wadium, konieczności dopłaty kwoty 817.000,00 zł najpóźniej dzień przed podpisaniem umowy sprzedaży oraz wyznaczonej na 9 października 2013 roku dacie podpisania aktu notarialnego sprzedaży nieruchomości. Na piśmie zawierającym również pouczenie wynikające z zapisów art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami odnotowano fakt jego doręczenia w dniu 25 września 2013 roku, co

potwierdzało wywiązanie się przez organizatora przetargu z obowiązku nałożonego zapisami art. 41 ust. 1 ww. ustawy.

Wadium podmiotu, który nie wygrał przetargu zostało zwrócone w dniu 3 września 2013 roku (wb 352/1), tj. zgodnie z zapisami ogłoszenia i § 4 ust. 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, co zostało zaewidencjonowane na kontach: Wn 240 (z rozszerzeniem) Ma 139-1.

Przypisu należności dokonano na podstawie faktury VAT 3582/10/13 z 11 października 2013 roku w kwocie 861.000,00 zł (Wn 221 (z rozszerzeniem) Ma 720 z klasyfikacją dział 700 rozdział 70005 § 0750).

Wadium w kwocie 44.000,00 zł wpłacone przez wygrywającego przetarg zostało zaliczone na poczet ceny nabycia (co zaewidencjonowano na kontach jednostki na podstawie wyciągu bankowego nr 419/1 z 16 października 2013 roku: Wn 240 (z rozszerzeniem) Ma 139-1 i Wn 130-4 Ma 221-1 (z rozszerzeniem)).

Dopłaty do ceny nabycia w kwocie 817.000,00 zł dokonano w dniu 2 października 2013 roku, co dokumentował wyciąg bankowy nr 394/1, a operację zaewidencjonowano Wn 130 Ma 221 (z rozszerzeniem) z klasyfikacją dział 700 rozdział 70005 § 0750.

Powyższe dochody przeksięgowano z datą 31 października 2013 roku na podstawie PK 342/4 do klasyfikacji budżetowej dział 700 rozdział 70005 § 0870.

Aktem notarialnym repertorium A 5999/2013 z dnia 9 października 2013 roku, reprezentujący Gminę Opoczno Zastępca Burmistrza działający na podstawie pełnomocnictwa notarialnego sprzedał, wyłonionemu w przetargu ustnym nieograniczonym nabywcy, nieruchomość obejmującą działki gruntu o numerach ewidencyjnych 1, 2, 3/1 i 309 w obrębie 20 miasta Opoczno o łącznej powierzchni 0,5410 ha za cenę 861.000,00 zł potwierdzając dokonanie zapłaty ceny sprzedaży przed podpisaniem aktu.

Zbycie opisanej nieruchomości odnotowano w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Opocznie na podstawie dowodu PK nr 2/153/2013 z dnia 28 października 2013 roku wystawionego w oparciu o ww. akt notarialny, co zaewidencjonowano z datą 24 października 2013 roku na kontach jednostki: Wn 800-2 Ma 011.

Sprzedaż działki o powierzchni 0,1309 ha o numerze ewidencyjnym 822 w obrębie 7 Opoczna

Zarządzeniem nr 145/2014 z dnia 21 sierpnia 2014 roku w sprawie ogłoszenia wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży i wdzierżawienia Burmistrz Opoczna postanowił podać do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży obejmujący, między innymi, działkę gruntu położoną w obrębie 7 miasta Opoczno o numerze ewidencyjnym 822 o pow. 0,1309 ha. Zgodnie z treścią zarządzenia, wykaz podlegał wywieszeniu na tablicy ogłoszeń na okres od 21 sierpnia do 10 września 2014 roku. Upublicznienie wykazu w siedzibie organizatora przetargu na ww. okres udokumentowano notatką merytorycznego pracownika, publikację w Biuletynie Informacji Publicznej potwierdzał stosowny wydruk. Ogłoszenie o wywieszeniu wykazu ukazało się w Tygodniku Opoczyńskim – gazecie lokalnej o zasięgu powiatowym nr 34 z 21 sierpnia 2014 roku.

Wykaz zawierał wszystkie elementy określone art. 35 ust. 2 ww. ustawy, z tym że w kolumnie „cena lokalu lub cena nieruchomości” (z zaznaczeniem, że do ceny będzie doliczony podatek vat wg. obowiązujących przepisów), zamiast ceny nieruchomości wpisano kwotę netto w wysokości 95.000,00 zł, tj. ustaloną nieco powyżej wartości określonej operatem szacunkowym sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 3068 według stanu i z datą 10 lipca 2014 roku, który rynkową wartość nieruchomości określał na 93.300,00 zł.

W wykazie określono sześciotygodniowy termin, od wywieszenia wykazu, do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje **pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami**, co nie było zgodne z ustaleniami art. 35 ust. 2 pkt 12 ww. ustawy, którym określono, że w wykazie należy podać termin do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2.

Zarządzeniem 189/2014 z dnia 9 października 2014 roku w sprawie zbycia nieruchomości w obrębie 7 m. Opoczno, Burmistrz Opoczna postanowił zbyć w trybie przetargu ustnego nieograniczonego, między innymi, niezabudowaną nieruchomość położoną w obrębie 7 miasta Opoczno obejmującą działkę o numerze ewidencyjnym 822 i powierzchni 0,1309 ha.

Ogłoszeniem z dnia 10 października 2014 roku Burmistrz Opoczna ogłosił przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż, między innymi, ww. nieruchomości ustalając termin przetargu na dzień 25 listopada 2014 roku godz. 12⁰⁰, termin dokonania wpłaty wadium, co było warunkiem przystąpienia do przetargu, w kasie Urzędu lub na wskazany rachunek bankowy do dnia 20 listopada 2014 roku oraz jego wysokość w kwocie 9.500,00 zł, stanowiącej 10% kwoty wywoławczej (netto) i 8,1% ceny wywoławczej, co było zgodne z uregulowaniami § 4 ust. 1-4 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

W ogłoszeniu zawarto, zgodnie z zapisami § 4 ust. 7 i 8 ww. rozporządzenia, informacje dotyczące zwrotu wadium oraz zaliczenia wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę na poczet ceny nabycia oraz wskazano, zgodnie z zapisami art. 41 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, termin poinformowania o dacie zawarcia umowy sprzedaży a także pouczenie dotyczące skutków uchylenia się od zawarcia umowy sprzedaży.

Nie udokumentowano dokonania przeliczenia ceny wywoławczej nieruchomości na euro zgodnie z zapisami § 6 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Z dokonanego przez kontrolujące przeliczenia ceny wywoławczej nieruchomości na euro według kursu NBP z 4 października 2014 roku, tj. 7 dni przed terminem zamieszczenia ogłoszenia o przetargu, który wynosił 4,1937 zł wynikało, że cena wywoławcza stanowiła 27.863,22 euro, co skutkowało, określonym § 6 ust. 4 ww. rozporządzenia, obowiązkiem publikacji wyciągu z ogłoszenia o przetargu w prasie o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest zbywana nieruchomość, ukazującej się nie rzadziej niż raz w tygodniu, co najmniej na 30 dni przed wyznaczonym terminem przetargu.

Ogłoszenie o przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż ww. nieruchomości, zamieszczono w dniu 10 października na okres do 25 listopada 2014 roku na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego, co potwierdzała stosowna adnotacja merytorycznego pracownika. Zamieszczenie ogłoszenia na stronie internetowej Miasta Opoczno udokumentowano stosownym wydrukiem. Ogłoszenie opublikowano w Tygodniku Opoczyńskim nr 42 z dnia 16 października 2014 roku wypełniając opisany wyżej wymóg wynikający z zapisów § 6 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Publikacji ogłoszenia dokonano po upływie terminu określonego zapisami art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z uregulowaniami art. 38 ust. 2 ww. ustawy, w dacie spełniającej wymogi § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Zarządzeniem z dnia 24 listopada 2014 roku przewodniczący komisji przetargowej powołał jej trzyosobowy skład do przeprowadzenia w dniu 25 listopada 2014 roku

przetargu na sprzedaż nieruchomości oznaczonej jako działka o numerze ewidencyjnym 822 położona w obrębie 7 miasta Opczno. Członkowie komisji z datą 25 listopada 2014 roku złożyli oświadczenia o nie istnieniu przesłanek określonych § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

Z okazanych kontrolującym dokumentów wynikało, że w wymaganym terminie wpłat wadium dokonało sześciu oferentów, co potwierdzały dowody dokonania wpłaty w kasie Urzędu w dniu 20 listopada 2014 roku oraz wyciągi bankowe z dnia 19 i 20 listopada 2014 roku. Operacje wpłaty wadium zaewidencjonowano na kontach jednostki: wpłaty w kasie – Wn 101-5 Ma 240-5 (z rozszerzeniem) i Wn 141-1 Ma 101-5, Wn 139-1 Ma 141-1, zaś wpłaty w na rachunek bankowy na kontach: Wn 139-1 Ma 240-5.

Sporządzony w dniu 25 listopada 2014 roku, podpisany przez wszystkich członków komisji przetargowej, w tym jej przewodniczącego, a także wyłonionego w przetargu nabywcę nieruchomości, protokół ustnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż nieruchomości stanowiącej działkę o numerze ewidencyjnym 822 w obrębie 7 miasta Opczno zawierał wszystkie elementy wymagane zapisami § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Z treści protokołu wynikało, że do przetargu dopuszczono sześciu uczestników, którzy wnieśli wymagane wadium, a przewodniczący komisji przetargowej poinformował o cenie wywoławczej i minimalnym postąpieniu w kwocie 950,00 zł (tj. w wysokości zgodnej z zapisami § 14 ust. 3 ww. rozporządzenia). Wskazać należy, że zgodnie z uregulowaniem § 14 ust. 3 powołanego wyżej rozporządzenia, o wysokości postąpienia decydują uczestnicy przetargu.

W protokole określono najwyższą uzyskaną w wyniku licytacji cenę w kwocie 241.000,00 zł plus Vat w wysokości 55.430,00 zł oraz dane wygrywającego przetarg.

Informację zawierającą dane wymagane zapisami § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości podpisaną z datą 3 grudnia 2014 roku przez Burmistrza Opczna zamieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego na okres od 3 do 10 grudnia 2014 roku, co potwierdzała adnotacja merytorycznego pracownika dokonana na tym dokumencie.

Wadnia wpłacone przez uczestników przetargu zwrócono: w dniu 27 listopada 2014 roku poprzez wypłatę w kasie Urzędu (co zaewidencjonowano Wn 101-5 Ma 141-2, Wn 141-2 Ma 139-1 i Wn 240-5 Ma 101-5) oraz na rachunek bankowy wyciąg nr 481 z dnia 26 listopada 2014 roku spełniając wymogi określone zapisami § 4 ust. 7 ww. rozporządzenia, ewidencjonując te operacje na kontach: Wn 240-5 (z rozszerzeniem) Ma 139-1.

Pismem RiGG.6840.30.2014WG z dnia 12 grudnia 2014 roku, którego odbiór potwierdzono z tą samą datą, wyłonionego w przetargu nabywcę poinformowano o zaliczeniu wpłaconego wadium w kwocie 9.500,00 zł na poczet ceny nabycia, terminie dopłaty kwoty 286.930,00 zł najpóźniej dzień przed podpisaniem aktu notarialnego, wyznaczonym na 22 grudnia 2014 roku. W piśmie przekazano informację o uprawnieniu organizatora do odstąpienia od zawarcia umowy i zatrzymania wadium jeżeli osoba ustalona jako nabywca nieruchomości nie przystąpi bez usprawiedliwienia do zawarcia umowy w miejscu i w terminie podanych w zawiadomieniu. Termin zawarcia umowy sprzedaży oraz doręczenia zawiadomienia wypełniały wymogi określone zapisami art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Przypisu dokonano na podstawie faktur VAT: nr 3713/11/14 z 28 listopada 2014 roku na kwotę 60.000,00 zł, nr 3919/12/14 z 20 grudnia 2014 roku na kwotę 60.000,00 zł, nr 3922/12/14 z dnia 17 grudnia 2014 roku na 60.000,00 zł i 3924/12/14 z 18 grudnia 2014 roku na 116.430,00 zł, co zaewidencjonowano: Wn 221 (z rozszerzeniem) i Ma 720 w dziale 700 rozdział 70005 § 0750.

Wadium wyłonionego w przetargu nabywcy nieruchomości zaliczono na poczet ceny nabycia, co znalazło odzwierciedlenie w ewidencji księgowej poprzez dokonanie zapisów na kontach: Wn 240-5 (z rozszerzeniem) Ma 139-1 i Wn 130-4 Ma 221-1.

Dopłaty do ceny nabycia w wymaganej kwocie 286.930,00 zł dokonano przelewami w dniach: 28 listopada 2014 roku - kwota 60.000,00 zł, 8 grudnia 2014 roku - 60.000,00 zł, 16 grudnia 2014 roku - 60.000,00 zł i w dniu 17 grudnia 2014 roku na kwotę 106.930,00 zł, a operacje powyższe na podstawie wyciągów bankowych zaewidencjonowano: Wn 130-4 Ma 221-1 z klasyfikacją dział 700 rozdział 70005 § 0750.

Dochody przeksięgowano z datą 28 listopada i 31 grudnia 2014 roku do klasyfikacji dział 700 rozdział 70005 § 0870.

Aktem notarialnym repertorium A 4470/2014 z dnia 22 grudnia 2014 roku, reprezentująca Gminę Opczno Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego w Opcznie, działająca na podstawie pełnomocnictwa notarialnego, sprzedała wyłonionemu w przetargu ustnym nieograniczonym nabywcy nieruchomość stanowiącą działkę o numerze ewidencyjnym 822 położoną w obrębie 7 miasta Opczno o powierzchni 0,1309 ha za cenę 296.430,00 zł potwierdzając dokonanie zapłaty ceny sprzedaży przed podpisaniem aktu.

Zbycie opisanej nieruchomości odnotowano w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Opcznie na podstawie PK nr 2/169/2014 z 2 stycznia 2015 roku, z datą 31 grudnia 2014 roku, co zaewidencjonowano Wn 800-2 Ma 011 i znalazło odzwierciedlenie w zapisach dokonanych w ewidencji środków trwałych.

Sprzedaż w przetargu ograniczonym nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako działki o numerach 8/2 i 8/3 w obrębie 20 Opczna

Zarządzeniem nr 140/2013 z dnia 10 października 2013 roku w sprawie ogłoszenia wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży i wydzierżawienia Burmistrz Opczna postanowił podać do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, stanowiący załącznik nr 1 do zarządzenia, obejmujący, między innymi, działki gruntu położone w obrębie 20 miasta Opczno o numerach ewidencyjnych 8/2 i 8/3 o powierzchni, odpowiednio, 0,0053 ha i 0,1219 ha. Zgodnie z treścią zarządzenia, wykaz podlegał wywieszeniu na tablicy ogłoszeń na okres od 10 do 30 października 2013 roku. Upublicznienie wykazu w siedzibie organizatora przetargu na ww. okres udokumentowano notatką merytorycznego pracownika, publikację w Biuletynie Informacji Publicznej potwierdzał wydruk z 10 października 2013 roku. Ogłoszenie o wywieszeniu wykazu ukazało się w Tygodniku Opczyńskim - gazecie lokalnej o zasięgu powiatowym nr 41 z 10 października 2013 roku.

Wykaz zawierał wszystkie elementy określone art. 35 ust. 2 ww. ustawy, z tym że w kolumnie cena lokalu lub cena nieruchomości (z zaznaczeniem, że do ceny będzie doliczony podatek vat wg. obowiązujących przepisów), zamiast ceny nieruchomości wpisano kwotę netto w wysokości 103.000,00 zł, tj. kwotę ustaloną, zgodnie z zasadami określonymi zapisami art. 67 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, powyżej wartości określonej operatem szacunkowym sporządzonym według stanu i z datą 7 sierpnia 2013 roku przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 5555, którym ustalono rynkową wartość nieruchomości na 102.510,00 zł. Jak opisano powyżej, **w wykazie nie określono ceny**, którą zgodnie z zapisami art. 3 obowiązującej wówczas ustawy z dnia 5 lipca 2001 roku o cenach - stanowiła wyrażona w jednostkach pieniężnych wartość, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę; w cenie uwzględnia się podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem akcyzowym.

W wykazie określono sześciotygodniowy termin, od wywieszenia wykazu, do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje **pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami**, co nie było zgodne z ustaleniami art. 35 ust. 2 pkt 12 ww. ustawy, którym określono, że w wykazie należy podać termin do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2. W treści wykazu w odniesieniu do opisywanych działek o numerach ewidencyjnych 8/2 i 8/3 w obrębie 20 miasta Opoczno określono, że są one przeznaczone do sprzedaży w przetargu ograniczonym do osób, które udokumentują prawo do naniesień budowlanych znajdujących się na zbywanej działce, tj. wskazano przesłanki do zastosowania trybu przetargu ograniczonego określone zapisami art. 40 ust. 2a ww. ustawy.

Zarządzeniem 17/2014 z dnia 12 lutego 2014 roku w sprawie zbycia nieruchomości w trybie przetargu ograniczonego, Burmistrz Opoczna postanowił zbyć zabudowaną naniesieniami stanowiącymi odrębny od gruntu przedmiot własności, nieruchomość położoną w obrębie 20 miasta Opoczno, obejmującą działki o numerach ewidencyjnych 8/2 i 8/3 o powierzchni łącznej 0,1272 ha.

Ogłoszeniem z dnia 17 lutego 2014 roku Burmistrz Opoczna ogłosił przetarg ustny ograniczony na sprzedaż ww. nieruchomości ustalając termin przetargu na dzień 21 marca 2014 roku godz. 11⁰⁰, termin dokonania wpłaty wadium (co było warunkiem przystąpienia do przetargu) w kasie Urzędu lub na wskazany rachunek bankowy ustalając do dnia 17 marca 2014 roku oraz jego wysokość w kwocie 10.300,00 zł, stanowiącej 10% kwoty wywoławczej (netto), co było zgodne z uregulowaniami § 4 ust. 1-4 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

W ogłoszeniu zawarto, zgodnie z zapisami § 4 ust. 7 i 8 ww. rozporządzenia, informacje dotyczące zwrotu wadium oraz zaliczenia wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę na poczet ceny nabycia oraz wskazano, zgodny z zapisami art. 41 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, termin poinformowania o dacie zawarcia umowy sprzedaży a także pouczenie dotyczące skutków uchylenia się od zawarcia umowy sprzedaży.

Nie udokumentowano dokonania przeliczenia ceny wywoławczej nieruchomości na euro zgodnie z zapisami § 6 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Z dokonanego przez kontrolujące przeliczenia ceny wywoławczej nieruchomości na euro według kursu NBP z 10 lutego 2014 roku, tj. 7 dni przed terminem zamieszczenia ogłoszenia o przetargu, który wynosił 4,1822 zł wynikało, że cena wywoławcza stanowiła 24.628,19 euro, co skutkowało, określonym § 6 ust. 4 ww. rozporządzenia, obowiązkiem publikacji wyciągu z ogłoszenia o przetargu w prasie o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest zbywana nieruchomość, ukazującej się nie rzadziej niż raz w tygodniu, co najmniej na 30 dni przed wyznaczonym terminem przetargu.

Ogłoszenie o przetargu ustnym ograniczonym na sprzedaż ww. nieruchomości, zamieszczono na okres od 17 lutego do 4 marca 2014 roku na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego, co potwierdzała stosowna adnotacja merytorycznego pracownika. Zamieszczenie ogłoszenia na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Miasta Opoczno udokumentowano stosownym wydrukiem. Wyciąg z ogłoszenia opublikowano w Tygodniku Opoczyńskim nr 8 z dnia 20 lutego 2014 roku, wypełniając opisany wyżej wymóg wynikający z zapisów § 6 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Publikacji ogłoszenia dokonano po upływie terminu określonego zapisami art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o

gospodarce nieruchomościami, zgodnie z uregulowaniami art. 38 ust. 2 ww. ustawy, w dacie spełniającej wymogi § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Ogłoszeniem z dnia 4 marca 2014 roku, wywieszonym na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Opocznie w dniu 4 marca 2014 roku, co potwierdzała notatka merytorycznego pracownika, Burmistrz Opoczna odwołał ogłoszony na dzień 21 marca 2014 roku przetarg ograniczony wobec nieuwzględnienia w ogłoszeniu o przetargu treści § 15 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Ogłoszenie opublikowano w nr 10 z dnia 6 marca 2014 roku Tygodnika Opoczyńskiego. Odwołanie przetargu i publikacja informacji w tym zakresie nastąpiło zgodnie z uregulowaniami art. 38 ust.4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Ponowne ogłoszenie o przetargu ustnym ograniczonym na sprzedaż ww. nieruchomości, zamieszczono na okres od 15 maja do 25 czerwca 2014 roku na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego, co potwierdzał opis ww. dokumentu dokonany przez merytorycznego pracownika. Zamieszczenie ogłoszenia na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Opocznie udokumentowano wydrukiem z dnia 15 maja 2014 roku, a wyciąg z ogłoszenia opublikowano w Tygodniku Opoczyńskim nr 20 z dnia 15 maja 2014 roku, wypełniając wymogi określone zapisami § 6 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

W treści ogłoszenia zawarto informacje wymagane zapisami art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, ustalając termin przetargu na dzień 25 czerwca 2014 roku godz. 11⁰⁰, termin dokonania wpłaty wadium, określonego w gotówce, w kasie Urzędu lub na wskazany rachunek bankowy ustalając do dnia 18 czerwca 2014 roku, a jego wysokość w kwocie 10.300,00 zł, stanowiącej 10% kwoty wywoławczej (netto), była zgodna z uregulowaniami § 4 ust. 1-4 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Ponadto określono, jako warunek zakwalifikowania do przetargu okazanie dokumentów potwierdzających prawo do naniesień oraz termin złożenia pisemnego zgłoszenia uczestnictwa w przetargu oraz dokumentów potwierdzających prawo do naniesień - do dnia 18 czerwca 2014 roku. W ogłoszeniu zawarto, zgodnie z zapisami § 4 ust. 7 i 8 ww. rozporządzenia, informacje dotyczące zwrotu wadium oraz zaliczenia wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę na poczet ceny nabycia oraz wskazano, zgodny z zapisami art. 41 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, termin poinformowania o dacie zawarcia umowy sprzedaży a także pouczenie dotyczące skutków uchylenia się od zawarcia umowy sprzedaży.

Z okazanych kontrolującym dokumentów wynikało, że w wymaganym terminie wpłaty wadium dokonał jeden oferent, co potwierdzał wyciąg bankowy nr 236/1 z dnia 12 czerwca 2014 roku. Operację wpłaty wadium zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 139-1 Ma 240-5 (z rozszerzeniem).

Zgłoszenia udziału w przetargu w wymaganym terminie dokonał jeden oferent, co potwierdzał wpływ zgłoszenia w dniu 16 czerwca 2014 roku. Zgłoszenie zawierało: dowód wniesienia wadium, zaświadczenie o użytkowaniu gruntu, zaświadczenie z dokumentacji podatkowej, wypis z rejestru gruntów, zaświadczenie o wydaniu pozwolenia na budowę, mapę oraz operat szacunkowy określający wartość naniesień według stanu na 15 maja 2014 roku na kwotę 122.250,00 zł.

Zarządzeniem z dnia 18 czerwca 2014 roku przewodniczący komisji przetargowej powołał jej trzyosobowy skład do przeprowadzenia w dniu 25 czerwca 2014 roku przetargu na sprzedaż nieruchomości zabudowanej obejmującej działki o numerach ewidencyjnych 8/2 i 8/3 położone w obrębie 20 miasta Opoczno. Członkowie komisji z

datą 25 czerwca 2014 roku złożyli oświadczenia o nieistnieniu przesłanek określonych § 9 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

Komisja przetargowa sporządziła, bez daty, listę osób zakwalifikowanych do udziału w I przetargu ustnym ograniczonym na sprzedaż ww. nieruchomości. Komisja ustaliła, że zgłoszenia uczestnictwa w przetargu dokonał jeden oferent, który spełnił wymogi określone przez organizatora przetargu i został zakwalifikowany do udziału w ustnym przetargu ograniczonym na sprzedaż działek gruntu o numerach ewidencyjnych 8/2 i 8/3 położonych w obrębie 20 miasta Opoczno. Listę uczestników zakwalifikowanych do udziału w przetargu ustnym podpisali wszyscy członkowie komisji przetargowej.

Nie udokumentowano opublikowania ww. dokumentu zgodnie z wymogami określonymi w § 15 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

Spisany w dniu 25 czerwca 2014 roku protokół przeprowadzonego w tym dniu przetargu ograniczonego podpisany został przez wszystkich członków komisji przetargowej, w tym jej przewodniczącego, a także wyłonionych w przetargu nabywców nieruchomości. Przedmiotowy protokół zawierał wszystkie elementy wymagane zapisami § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Z treści protokołu wynikało, że warunki dopuszczenia do przetargu spełnił jeden uczestnik, który zaferował cenę nieruchomości w wysokości 104.030,00 zł, tj. cena wywoławcza podwyższona o minimalne postąpienie. Wobec powyższego, komisja stwierdziła, że nabywcą nieruchomości jest uczestnik przetargu z małżonką. Określono termin wpłaty ceny najpóźniej na dzień przed wyznaczoną datą zawarcia aktu notarialnego.

Informację zawierającą dane wymagane zapisami § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości sporządzono z datą 3 lipca 2014 roku i została ona podpisana przez Burmistrza Opoczna. Zamieszczenia ww. informacji na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego na okres wymagany zapisami § 12 ust. 2 ww. rozporządzenia nie udokumentowano.

Pismem RiGG.6840.17.2014 WG z dnia 11 lipca 2014 roku, którego odbiór potwierdzono w dniu 14 lipca 2014 roku, wyłonionych w przetargu nabywców poinformowano o zaliczeniu wpłaconego wadium w kwocie 10.300,00 zł na poczet ceny nabycia, terminie dopłaty kwoty 93.730,00 zł najpóźniej dzień przed podpisaniem aktu notarialnego wyznaczonym na 22 lipca 2014 roku. W piśmie przekazano informację o uprawnieniu organizatora o możliwości odstąpienia od zawarcia umowy i zatrzymania wadium jeżeli osoba ustalona jako nabywca nieruchomości nie przystąpi bez usprawiedliwienia do zawarcia umowy w miejscu i w terminie podanych w zawiadomieniu. Termin zawarcia umowy sprzedaży oraz doręczenia zawiadomienia wypełniały wymogi określone zapisami art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Wadium wpłacone przez uczestników przetargu zostało przeksięgowane jako wpłata na poczet ceny nabycia, co zaewidencjonowano na kontach jednostki Wn 240-5 Ma 139-1 i Wn 130-4 Ma 221-1 w dziale 700 rozdział 70005 § 0750. Dopłaty w wymaganej kwocie nabywcy nieruchomości dokonali w określonym przez organizatora przetargu terminie - operację zaewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego nr 287/4 z dnia 18 lipca 2014 roku na kontach Wn 130-4 Ma 221-1 w dziale 700 rozdział 70005 § 0750. Przypisu zobowiązania dokonano na podstawie faktury VAT nr 2537/07/14 z korektą wynikającą z faktury VAT 63/08/14 na kontach Wn 221-1 Ma 720 w dziale 700 rozdział 70005 § 0750. Dochody przeksięgowano z datą 31 lipca 2014 roku do działu 7000 rozdział 70005 § 0870.

Aktem notarialnym repertorium A 495/2014 z dnia 22 lipca 2014 roku, reprezentujący Gminę Opoczno Zastępca Burmistrza Opoczna, działający na podstawie pełnomocnictwa notarialnego sprzedał, wyłonionym w przetargu ustnym ograniczonym nabywcom, nieruchomość stanowiącą działki o numerach ewidencyjnych 8/2 i 8/3 położoną w obrębie 20 miasta Opoczno za cenę 104.030,00 zł zgodną z rozstrzygnięciem przetargu, a sprzedający potwierdził dokonanie zapłaty ceny sprzedaży przed podpisaniem aktu.

Zbycie opisanej nieruchomości odnotowano w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Opocznie z datą 31 lipca 2014 roku na podstawie polecenia księgowania nr 2/86/2014 z 25 sierpnia 2014 roku sporządzonego w oparciu o akt notarialny z dnia 22 lipca 2014 roku, co zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 800-2 Ma 011.

Sprzedaż lokali mieszkalnych

W latach 2013, 2014 i półroczu 2015 roku Gmina Opoczno dokonała sprzedaży lokali mieszkalnych z jej zasobu. Powyższe nie wynikało z ustaleń Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy, którego na lata 2013-2014 nie uchwalono, zaś Program przyjęty na okres od 2015 do 2019 roku wskazywał ogólnie możliwość sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz ich najemców bez wyszczególnienia lokali przeznaczonych do sprzedaży.

Sprzedaży dokonywano bezprzetargowo na rzecz najemców, a zestawienie lokali sprzedanych na rzecz najemców w objętym kontrolą okresie zawarto w tabelach **stanowiących załącznik nr 36 protokołu kontroli**.

Z powyższego zestawienia wynika, że w 2013 roku sprzedano 18 lokali mieszkalnych o powierzchni 791,62 m² za łączną cenę (po zastosowaniu bonifikaty) 163.600,15 zł, w 2014 roku dziewięć lokali mieszkalnych o powierzchni 444,03 m² za 179.018,62 zł, zaś w I półroczu 2015 roku - cztery lokale o pow.181,34 m² za 39.576,70 zł.

Ponadto w trybie przetargowym sprzedano w 2014 roku lokal mieszkalny przy ul. Kossaka 16 m. 10 o powierzchni 57,86 m² za cenę 90.427,32 zł.

Wskazać należy, że przedmiotowy lokal stanowił mieszkaniowy zasób gminy, a Rada Miejska w Opocznie wieloletnim programem gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, przyjętym uchwałą nr XVI/156/08 z 28 marca 2008 roku, jak również uchwałą nr XII/101/2015 z dnia 28 sierpnia 2015 roku w sprawie przyjęcia „Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Opoczno na lata 2015-2019” nie określiła zasad przeznaczania do sprzedaży zwolnionych lokali mieszkalnych.

W ww. uregulowaniach (na lata 2008-2012) zawarto jedynie odesłanie do ustaleń umożliwiających nabycie po preferencyjnej cenie lokali zbywanych na rzecz ich najemców, natomiast „Wieloletnim Programem Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Opoczno na lata 2015-2019” określono, że ze względu na niewystarczającą liczbę lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, ewentualna sprzedaż prowadzona będzie wyłącznie na zasadach określonych odrębną uchwałą Rady Miejskiej w Opocznie.

Należy wskazać, że z przepisy ustawy z dnia z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 150 ze zm.) określają, że planowana sprzedaż lokali w poszczególnych latach winna być określona przez organ stanowiący wieloletnim programem gospodarowania zasobem mieszkaniowym, uchwalonym zgodnie z dyspozycją art. 21 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ww. ustawy, a jak opisano powyżej **Rada Miejska w Opocznie nie przeznaczyła do sprzedaży przedmiotowego lokalu.**

Sprzedaż w przetargu nieograniczonym lokalu mieszkalnego nr 10 w budynku przy ul. Kossaka 16 w Opocznie.

Zbycia lokalu dokonano w oparciu o zarządzenie nr 37/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 12 marca 2014 roku w sprawie zbycia lokalu mieszkalnego nr 10 usytuowanego w

budynku położonym w Opocznie przy ul. Kossaka 16, podjęte na podstawie zapisów uchwały nr V/37/11 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 30 marca 2011 roku, którą określono zasady nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata. Przedmiotowa uchwała, podjęta na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami regulowała zasady gospodarowania zasobem nieruchomości gminy, a **w tym okresie brak było uregulowań w zakresie planowanej sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących zasób mieszkaniowy gminy, do których ustalenia zobowiązany był organ stanowiący** na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Ww. zarządzeniem Burmistrz Opoczna postanowił zbyć w trybie przetargu ustnego nieograniczonego stanowiący własność gminy lokal mieszkalny wraz z oddaniem w użytkowanie wieczyste ułamkowej części gruntu.

Wykaz nieruchomości, między innymi, przedmiotowego lokalu mieszkalnego, stanowiący załącznik do zarządzenia nr 5/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 23 stycznia 2014 roku podlegający wywieszeniu na tablicy ogłoszeń od 23 stycznia 2014 roku do 12 lutego 2014 roku, zawierał dane wymagane uregulowaniami art. 35 ust. 2 ww. ustawy, **nie określono jednak wymaganej punktem 7 tegoż artykułu, stawki procentowej opłat z tytułu użytkowania wieczystego.** Wykaz upubliczniono na stronie BIP Opoczno w dniu 23 stycznia 2014 roku, zaś informację o jego wywieszeniu zamieszczono w dniu 23 stycznia 2014 roku w Tygodniku Opoczyńskim nr 4. Cenę nieruchomości ustalono na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego w dniu 27 sierpnia 2013 roku przez rzeczoznawcę majątkowego nr uprawnień 5555, który wartość lokalu określał na 133.309,00 zł, a wartość ułamkowego udziału w działce gruntu – na 3.515 zł, tj. zgodnie z uregulowaniami art. 67 ust. 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Jako cenę wykazano dwie wielkości, tj. 135.000,00 zł jako cenę lokalu i 3.515,00 zł jako cenę udziału w prawie użytkowania ułamkowej części gruntu, wskazując że do tej wartości doliczony zostanie podatek VAT.

Wykazem wskazano sześciotygodniowy, od dnia wywieszenia wykazu, termin złożenia wniosku przez osoby, którym przysługiwało pierwszeństwo w nabyciu na zasadach określonych zapisami **art. 34 ust. 1 pkt 1 i ust. 2** ww. ustawy, podczas gdy, zgodnie z uregulowaniami art. 35 ust. 2 pkt 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, w wykazie nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, do oddania w użytkowanie wieczyste, określa się termin do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2.

Ogłoszeniem z daty 12 kwietnia 2014 roku, opublikowanym zgodnie z zasadami określonymi art. 38 ust. 2 ustawy, Burmistrz Opoczna ogłosił przetarg nieograniczony na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 10 w budynku przy ul. Kossaka nr 16 w Opocznie wraz z oddaniem w użytkowanie wieczyste do dnia 18 lipca 2103 roku ułamkowej części gruntu, ustalając termin i miejsce przetargu na 24 kwietnia 2014 roku godz. 11.⁰⁰ w Urzędzie Miejskim w Opocznie.

Przetarg nie doszedł do skutku, co potwierdzał protokół sporządzony w dniu 24 kwietnia 2014 roku przez komisję przetargową powołaną zarządzeniem z 23 kwietnia 2014 roku przez Przewodniczącego komisji przetargowej, działającego na podstawie zarządzenia Burmistrza Opoczna nr 126/2008 z dnia 12 sierpnia 2008 roku.

Zarządzeniem nr 78/2014 z dnia 20 maja 2014 roku Burmistrz Opoczna, na podstawie art. 67 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, obniżył cenę wywoławczą sprzedaży w II przetargu ustnym ww. lokalu, do kwoty 120.000,00 zł brutto.

Ogłoszenie o II przetargu nieograniczonym na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 10 w budynku przy ul. Kossaka 16 w Opocznie zawierające elementy określone zapisami art.

38 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w dniu 21 maja 2014 roku i Tygodniku Opoczyńskim z dnia 22 maja 2014 roku, zaś upublicznienie ogłoszenia na okres od 19 maja do 27 czerwca 2014 roku na tablicy ogłoszeń Urzędu udokumentowano stosowną notatką merytorycznego pracownika. **W treści ogłoszenia nie zawarto informacji o terminie I przetargu, czego wymóg wynikał z zapisów art. 38 ust. 2 ww. ustawy.**

Komisja przetargowa powołana do przeprowadzenia II przetargu nieograniczonego na sprzedaż ww. nieruchomości, w składzie ustalonym zarządzeniem z dnia 26 czerwca 2014 roku, którym mylnie wskazano datę przetargu na 24 kwietnia 2014 roku, w dniu 27 czerwca 2014 roku (tj. w dacie wyznaczonej jako termin II przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 10 przy ul. Kossaka nr 16 w Opocznie) sporządziła protokół, w którym stwierdzono zakończenie przetargu wynikiem negatywnym wobec niedokonania wpłaty wadium uprawniającego do udziału w przetargu.

Zarządzeniem nr 114/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 8 sierpnia 2014 roku, zgodnie z art. 67 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, obniżono cenę wywoławczą sprzedaży ww. lokalu mieszkalnego określając ją na kwotę 105.000,00 zł brutto (w tym pierwsza opłata za oddanie w użytkowanie wieczyste).

W dniu 9 lipca 2014 roku, na okres do 26 sierpnia 2014 roku wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego ogłoszenie z dnia 9 lipca 2014 roku Burmistrza Opoczna o III przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż przedmiotowego lokalu mieszkalnego. Ogłoszenie zawierało wszystkie elementy określone zapisami art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, w tym informacje o terminach I i II przetargu, a termin przetargu wyznaczono na 26 sierpnia 2014 roku. Przedmiotowe ogłoszenie opublikowano na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w dniu 14 lipca 2014 roku oraz w Tygodniku Opoczyńskim nr 29 z dnia 17 lipca 2014 roku.

Wyznaczona zarządzeniem z dnia 25 sierpnia 2014 roku komisja przetargowa sporządziła w dniu 26 sierpnia 2014 roku protokół III ustnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż lokalu nr 10 w budynku przy ul. Kossaka 16 określając, że przetarg zakończył się wynikiem negatywnym wobec niedokonania żadnej wpłaty wadium.

Wskazać należy, że informacji o wyniku I, II i III przetargu na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 10 w budynku przy ul. Kossaka 16 nie upubliczniono na zasadach określonych § 12 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 1490).

Po uzyskaniu klauzuli określonej zapisami art. 156 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zarządzeniem nr 196/2014 z 16 października 2014 roku Burmistrz Opoczna, zgodnie z uregulowaniami art. 39 ust.1 ww. ustawy, stosownie do zapisów jej art. 67 ust. 2 pkt 2, obniżył cenę wywoławczą ww. lokalu mieszkalnego do kwoty 90.000,00 zł brutto. Kontrolującym nie okazano przeliczenia ceny wywoławczej na euro sporządzonego zgodnie z wymogami ust. 6 § 6 powołanego rozporządzenia.

Ogłoszeniem z dnia 21 października 2014 roku Burmistrz Opoczna ogłosił IV przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 10 przy ul. Kossaka 16 w Opocznie, wyznaczając jego termin na 26 listopada 2014 roku godz. 10.⁰⁰ w Urzędzie Miejskim w Opocznie, tj. zachowując okres upublicznienia i termin wymagane zapisami § 6 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Terminy I, II, III i IV przetargu na sprzedaż nieruchomości stanowiącej lokal mieszkalny nr 10 w budynku przy ul. Kossaka 16 w Opocznie określono zgodnie z wymogami art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

W treści ogłoszenia zawarto wszystkie informacje wymagane zapisami art. 38 ust. 2 ww. ustawy, w tym terminy przeprowadzenia I, II i III przetargu nieograniczonego na sprzedaż ww. lokalu. Termin wpłaty wadium ustalono do 21 listopada 2014 roku w kasie Urzędu lub na rachunek bankowy, co było zgodne z uregulowaniami ust. 6 § 4 ww. rozporządzenia, zaś jego wysokość ustalono w kwocie 9.000,00 zł, zgodnej z uregulowaniami ust. 2 powołanego wyżej paragrafu, określając również, zgodnie z zapisami ust. 7 i 8 § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, zasady jego zwrotu bądź zaliczenia na poczet ceny nabycia. W ogłoszeniu określono minimalne postąpienie stanowiące 1% ceny wywoławczej, tj. 900,00 zł. Wskazać należy, że ustalenie postąpienia, zgodnie z zapisami § 14 ust. 3 ww. rozporządzenia należy do uczestników przetargu.

W ogłoszeniu o IV przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż lokalu mieszkalnego oznaczonego nr 10 w budynku nr 16 przy ul. Kossaka w Opcznie zamieszczono ponadto dane wymienione w art. 35 ust. 2 pkt 1-5 i 7-11 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, cenie wywoławczej ustalonej zgodnie z wymogami określonymi § 7 ww. rozporządzenia, sposobie ustalenia opłat z tytułu użytkowania wieczystego oraz skutkach uchylecia się od zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości. Ustalono również termin dokonania przez wygrywającego przetarg wpłaty kwoty równej 100% ceny lokalu osiągniętej w przetargu pomniejszonej o wadium oraz wniesienia pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego ułamekowej części gruntu stanowiącej 20% ceny ułamekowej części powiększonej o vat.

Ogłoszenie o przetargu opublikowano na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w dniu 21 października 2014 roku, wyciąg z ogłoszenia zawierający wszystkie elementy określone zapisami § 6 ust. 5a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości zamieszczono w tygodniku lokalnym o zasięgu powiatowym Tygodnik Opczyński nr 43 z 23 października 2014 roku, zaś upublicznienie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Opcznie w okresie od 21 października do 26 listopada 2014 roku udokumentowano stosowną notatką merytorycznego pracownika.

W dniu 26 listopada 2014 roku członkowie komisji przetargowej w składzie ustalonym zarządzeniem z dnia 25 listopada 2014 roku złożyli oświadczenia o braku wystąpienia okoliczności uniemożliwiających uczestniczenie w pracach komisji stosownie do zapisów § 9 ww. rozporządzenia.

Protokół przeprowadzonego w dniu 26 listopada 2014 roku IV ustnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 10 w budynku przy ul. Kossaka 16 w Opcznie wraz z udziałem w częściach wspólnych budynku oraz ułamekową częścią użytkowania wieczystego gruntu, na którym posadowiony jest budynek, zawierający wszystkie elementy określone zapisami § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, został sporządzony w trzech egzemplarzach i podpisany zgodnie z wymogami określonymi ustępem 3 ww. przepisu prawa. Do przetargu dopuszczono jednego licytanta, który w wymaganym terminie dokonał wpłaty wadium i zaoferował najwyższą cenę 90.900,00 zł stanowiącą cenę wywoławczą powiększoną o kwotę 900,00 zł stanowiącą minimalne postąpienie. W treści protokołu określono cenę nieruchomości oraz kwoty wynikające z rozstrzygnięcia przetargu – pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego stanowiącej 20% ceny ułamekowej części gruntu oraz wysokość opłat rocznych, termin i zasady uiszczenia dopłaty do ceny nabycia nieruchomości.

Informację o wyniku przetargu zawierającą wszystkie elementy określone zapisami § 12 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, opublikowano w sposób zgodny z ustaleniami ww. przepisu prawa, co udokumentowano

notatką merytorycznego pracownika o zamieszczeniu ww. informacji na tablicy ogłoszeń Urzędu na okres od 4 do 11 grudnia 2014 roku.

Pismo RiGG.6840.36.2014.WG z dnia 12 grudnia 2014 roku, którego odbiór potwierdził wyłoniony w przetargu nabywca w dniu 12 grudnia 2014 roku dokumentowało wywiązanie się z obowiązków organizatora przetargu nałożonych zapisami art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, tj. zawiadomienia nabywcy o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży w terminach określonych powołanym przepisem prawa, a przedmiotowe pismo zawierało pouczenie w zakresie skutków nie przystąpienia do zawarcia umowy w określonym zawiadomieniem miejscu i terminie.

Właściciel – Gmina Opoczno wystąpiła z wnioskiem i uzyskała zaświadczenie z dnia 23 grudnia 2014 roku znak AB.I.6740.79.2014 o samodzielności lokalu mieszkalnego nr 10 przy ul. Kossaka 16 w Opocznie.

Z okazanych kontrolującym dokumentów źródłowych wynikało, że uczestnik przetargu dokonał wpłaty wadium w wymaganej wysokości w określonym przez organizatora przetargu terminie (wpłata dokonana w kasie w dniu 18 listopada 2014 roku nr 201/34057), a operację zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 101-5 Ma 240-5/3678, Wn 141-1 Ma 101-5 i Wn 139-1 Ma 141-1 (wb 469/1 z datą 19 listopada 2014 roku) wobec, jak wyjaśniła Zastępca Skarbnika Gminy, omyłkowego przekazania przez bank środków na inny rachunek bankowy Gminy i dopiero w dniu 19 listopada 2014 roku przekazanie ich na rachunek depozytowy.

Przypisu zobowiązania dokonano na podstawie: faktury VAT nr 3925/12/14 z dnia 22 grudnia 2014 roku na kwotę 90,00 zł (brutto) i faktury VAT nr 3933/12/24 z 31 grudnia 2014 roku na kwotę 90.337,32 zł brutto (zwolnienie z VAT), tj. na łączną kwotę 90.427,32 zł stanowiącą cenę lokalu, co zaewidencjonowano Wn 221 (z rozszerzeniem) Ma 720 z klasyfikacją budżetową 700 rozdział 70005 § 0750 oraz (w zakresie pierwszej raty z tytułu użytkowania wieczystego ułamkowej części gruntu) na podstawie faktury VAT nr 3926/12/14 z dnia 22 grudnia 2014 roku na kwotę 108,72 zł i faktury VAT nr 3934/12/14 z dnia 31 grudnia 2014 roku na kwotę 472,68 zł brutto, ewidencjonując na kontach jednostki: Wn 221 (z rozszerzeniem) Ma 720. Jak wynikało z okazanych dokumentów stanowiących podstawę dokonania przypisu pierwszej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego i wyjaśnienia Zastępcy Skarbnik Gminy, omyłkowo wystawiono fakturę na kwotę 108,72 zł (w wysokości należnego podatku VAT) jako kwotę brutto opłaty z tytułu użytkowania wieczystego. Po stwierdzeniu błędu, wystawiono kolejną fakturę, a z łącznej kwoty należności netto i podatku VAT z obu faktur wyniknęły prawidłowe wartości w zakresie pierwszej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego oraz kwoty VAT od tej należności.

Wadium przeksięgowano na poczet ceny nabycia - wb 531/2 z dnia 31 grudnia 2014 roku, którą to operację zaewidencjonowano w dacie 31 grudnia 2014 roku: Wn 240-5/3678 Ma 139-1 i Wn 130 Ma 221 (z rozszerzeniem) z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0750.

Dopłaty do ceny nabycia wygrywający przetarg dokonał w dniach 19 i 29 grudnia 2014 roku, tj. terminie zgodnym z wymogiem określonym przez organizatora przetargu wobec wyznaczonego na 30 grudnia 2014 roku terminu zawarcia umowy sprzedaży. Wpłatę wymaganej kwoty 81.900,00 zł z tytułu ceny nabycia dokumentowały wyciągi bankowe: z dnia 19 grudnia 2014 roku na kwotę 90,00 zł oraz z dnia 29 grudnia 2014 roku na kwotę 81.337,32 zł, co zaewidencjonowano: Wn 130 Ma 221 (z rozszerzeniem) z klasyfikacją dział 700 rozdział 70005 § 0750 i przeksięgowano na podstawie sprawozdania dokumentem PK 428/3 do klasyfikacji dział 700 rozdział 70005 § 0870 na zasadach zgodnych w powołanym we wcześniejszej części protokołu wyjaśnieniem Zastępcy Skarbnika Gminy Opoczno.

Wpłaty: w kwocie 108,72 zł – podatek Vat od pierwszej opłaty z tytułu użytkowania wieczystego dokumentował wyciąg bankowy z dnia 22 grudnia 2014 roku, a wpłatę 472,68 zł – z dnia 29 grudnia 2014 roku, operacje powyższe zaewidencjonowano na

kontakach jednostki: Wn 130 Ma 221 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0470.

Aktem notarialnym repertorium A nr 4601/2014 z dnia 30 grudnia 2014 roku działająca w imieniu i na rzecz Gminy Opoczno na podstawie pełnomocnictwa sporządzonego w formie aktu notarialnego Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego w Opocznie sprzedała wyłonionemu w przetargu nabywcy lokal mieszkalny oznaczony numerem 10 w budynku przy ul. Kossaka 16 w Opocznie wraz z udziałami w częściach wspólnych nieruchomości oraz ułamkową częścią użytkowania wieczystego w działce o numerze ewidencyjnym 501/2 w obrębie 10 miasta Opoczno za cenę ustaloną w przetargu, tj. kwotę 90.900,00 zł. Na podstawie zapisów art. 43 ust. 1 pkt 10 ustawy o z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług, sprzedaż zwolniona była z podatku VAT, a podstawę stwierdzenia podstaw zastosowania zwolnienia stanowiły dokumenty potwierdzające brak ustaleń ważnego miejscowego plany zagospodarowania przestrzennego oraz nie wydanie warunków zabudowy.

Na podstawie PK nr 2/170/2014 z dnia 2 stycznia 2015 roku z datą 31 grudnia 2014 roku zaewidencjonowano zdjęcie ze stanu środków trwałych lokalu mieszkalnego nr 10 w budynku przy ul. Kossaka 16 poprzez zmniejszenie wartości środka trwałego (budynek mieszkalny przy ul. Kossaka 16 w Opocznie) i jego umorzenia. Powyższą operację zaewidencjonowano na kontakach jednostki: Wn 800-2 Ma 011 na kwotę 15.203,12 zł i Wn 071-1 Ma 011 na kwotę 11.258,21 zł.

Nabywca nie złożył informacji w sprawie podatku od nieruchomości, do czego zobowiązany był zapisami art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku poz. 849), wobec czego wystosowano do niego wezwanie z dnia 15 maja 2015 roku (na dokumencie zamieszczono informacje o trudnościach w dostarczeniu-niedoręczone) i wezwanie PiOL.3111.94.2015 z 30 czerwca 2015 roku na podstawie art. 274 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, doręczone w dniu 1 lipca 2015 roku, w wyniku czego podatnik złożył w dniu 8 lipca 2015 roku informację w sprawie podatku od nieruchomości, na podstawie której organ podatkowy wydał decyzję nr 3120.90170287.1.2015 z dnia 10 lipca 2015 roku w sprawie podatku od nieruchomości, doręczoną w dniu 14 lipca 2015 roku.

Sprzedaż lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców

Uchwałą nr XLVI/401/10 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 7 października 2010 roku, która weszła w życie z dniem 23 grudnia 2010 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 351, poz. 3123, zmienioną uchwałą nr VI/49/11 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 19 kwietnia 2011 roku, organ stanowiący określił zasady zbywania lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Opoczno w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców.

Przedmiotową uchwałą - podjętą w oparciu o zapisy art. 34 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami - objęto najemców lokali mieszkalnych posiadających tytuł prawny do lokalu na czas nieoznaczony i określono warunki sprzedaży oraz wyłączenia przedmiotowe, zasady ustalania ceny lokalu mieszkalnego, od której Rada Miejska w Opocznie ustaliła bonifikatę w wysokości 90%, zaś w przypadku lokali mieszkalnych zlokalizowanych w budynkach jedno- i dwulokalowych - w wysokości 70%, obejmującą również cenę udziału w prawie własności ułamkowej części gruntu, a w przypadku udziału obejmującego prawo użytkowania wieczystego - pierwszą opłatę z tego tytułu (ustalona w wysokości 20% ceny nieruchomości gruntowej). Organ stanowiący określił, że cena sprzedaży w przypadku jednorazowej wpłaty musi być uiszczona przez nabywcę najpóźniej do dnia zawarcia umowy analogicznie jak pierwsza rata w odniesieniu do, dopuszczonej uchwałą, sprzedaży ratalnej. W takim przypadku pierwsza rata nie może być niższa niż

jedna rata roczna wynikająca z rozłożenia ceny sprzedaży na raty, z tym że dopuszczono rozłożenie ceny sprzedaży na równe raty roczne na okres nie dłuższy niż trzy lata, określając płatność w terminach rocznych przypadających na dzień zawarcia umowy sprzedaży. Ustalono zasady oprocentowania niespłaconej części ceny nabycia oraz zabezpieczania wierzytelności gminy z tego tytułu a także oprocentowania w razie zwłoki w terminie zapłaty.

Określono, że sprzedaży nie podlegają lokale, których najemca lub współmałżonek posiadają tytuł prawny do innego lokalu, mieszkania lub działki budowlanej zabudowanej budynkiem mieszkalnym oraz lokale przeznaczone do remontu, lokale socjalne oraz usytuowane w budynkach stanowiących siedziby placówek oświatowych i użytkowanych przez inne jednostki organizacyjne miasta. W § 7 uchwały ustalono, że **nabywca lokalu mieszkalnego ponosi koszty przygotowania lokalu do zbycia, w szczególności koszty sporządzenia operatu szacunkowego, aktu notarialnego i zabezpieczenia hipotecznego, a uiszczona opłata za wycenę lokalu nie podlega zwrotowi.** Wskazać należy, że zapisy dotyczące poniesienia przez nabywcę kosztów opracowania operatu szacunkowego nie znajdują oparcia w obowiązujących przepisach i de facto stanowią przeniesienie na najemcę obowiązku oszacowania wartości lokalu.

Kontrolujące przeanalizowały zgodność przeprowadzenia w latach 2013, 2014 i I półroczu 2015 roku sprzedaży trzech lokali mieszkalnych na rzecz ich najemców, w tym w jednym przypadku z rozłożeniem należności na raty, z uregulowaniami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami oraz powołanej wyżej uchwały Rady Miejskiej w Opocznie.

Sprzedaż lokalu mieszkalnego przy ul. Kossaka 16 m. 59 w Opocznie:

Do wniosku z 12 listopada 2012 roku zawierającego oświadczenie o nie posiadaniu tytułu do innego lokalu oraz nie zaleganiu z tytułu czynszu, najemcy (małżonkowie) powołując się na umowę najmu z 3 lutego 1983 roku, załączyli **potwierdzenie dokonania w kasie Urzędu wpłaty z tytułu wyceny mieszkania w kwocie 210,00 zł**, a wpłatę zaewidencjonowano w dniu 12 listopada 2012 roku: Wn 221-1/1183 Ma 720-1/1183 i Wn 101-1 Ma 221-1/1183 Wn 130-4 Ma 141-1 w dziale 700 rozdział 70005 § 0690.

W dokumentacji zgromadzono potwierdzające tytuł prawny do lokalu oraz nieposiadanie zadłużenia: kserokopie umowy najmu i notatkę służbową sporządzoną w oparciu o dane przekazane przez pracownika Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej.

Wyceny lokalu dokonała rzeczoznawca majątkowy uprawnienia nr 5319 w dniu 12 grudnia 2011 roku, określając wartość rynkową lokalu mieszkalnego w celu sprzedaży na rzecz najemcy wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej i w prawie użytkowania wieczystego gruntu na kwotę 124.096,00 zł, w tym 3.086,00 zł – wartość udziału w gruncie.

Wykaz nieruchomości obejmujący, m.in., przeznaczony do sprzedaży na rzecz najemcy lokal mieszkalny nr 59 przy ul. Kossaka 16 w Opocznie, w którym zawarto wszystkie elementy określone zapisami art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, stanowiący załącznik do zarządzenia Burmistrza Opoczna nr 16/2013 z dnia 14 lutego 2013 roku, upubliczniono na tablicy ogłoszeń Urzędu na okres od 14 lutego do 6 marca 2013 roku, informacje o powyższym podając w publikatorach wymaganych zapisami art. 35 ust. 1 ww. ustawy. W wykazie **podano 6 tygodniowy termin do złożenia wniosków przez osoby uprawnione do pierwszeństwa w nabyciu na podstawie art. 34 ust. 1 i 2 ww. ustawy**, co nie było zgodne z zapisami tegoż artykułu, gdyż termin ten dotyczy uprawnionych do nabycia wymienionych w art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zaś tryb postępowania w odniesieniu do osób określonych w art. 34 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy uregulowano odrębnie.

W opisanym przypadku najemców nie poinformowano o terminie wynikającym z uregulowań art. 34 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce

nieruchomościami, który określa, że osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 3 (najemcy lokalu mieszkalnego posiadający umowę na czas nieoznaczony), zawiadamia się na piśmie o przeznaczeniu nieruchomości do zbycia oraz o przysługującym im pierwszeństwie w nabyciu tej nieruchomości, pod warunkiem złożenia wniosków o nabycie w terminie określonym w zawiadomieniu. Termin ten nie może być krótszy niż 21 dni od dnia otrzymania zawiadomienia.

Zarządzeniem nr 47/2013 roku z dnia 23 kwietnia 2013 roku Burmistrz Opoczna przeznaczył do sprzedaży na rzecz dotychczasowych najemców w trybie bezprzetargowym lokal mieszkalny nr 59 w budynku przy ul. Kossaka 16 w Opocznie wraz z oddaniem we współużytkowanie wieczyste ułamkowej części gruntu.

Po zapoznaniu się z wyceną wnioskodawcy zwrócili się z prośbą o rozłożenie należnej kwoty 12.101,00 zł na raty obejmujące trzy lata, a zarządzeniem nr 60/2013 z 20 maja 2013 roku Burmistrz Opoczna wyraził zgodę na rozłożenie należności z tytułu ceny lokalu mieszkalnego zbywanego na rzecz wnioskodawców na cztery raty, z których pierwsza płatna najpóźniej do dnia zawarcia aktu notarialnego i kolejne do 31 marca 2014, 2015 i 2016 roku, określił warunki i zasady dotyczące zabezpieczenia należności Gminy oraz jej oprocentowania.

Protokołem rokowań spisanych w dniu 22 maja 2013 roku, podpisanym przez najemców oraz działających w imieniu Gminy Naczelników Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami i Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej określono warunki sprzedaży lokalu nr 59 w budynku przy ul. Kossaka 16 w Opocznie, cenę sprzedaży ustalając zgodnie z wyceną sporządzoną przez rzeczoznawcę majątkowego z zastosowaniem bonifikat wynikających z uchwały nr XLVI/401/10 Rady Miejskiej w Opocznie i określając wysokość i terminy płatności poszczególnych rat. W protokole zawarto informacje dotyczące podstaw i zasad ewentualnego zwrotu udzielonej bonifikaty, jej zabezpieczenie hipoteką umowną, hipoteczne zabezpieczenie odsetek od niespłaconej należności, termin zapłaty pierwszej raty ceny sprzedaży oraz pierwszej opłaty rocznej – trzy tygodnie od podpisania protokołu rokowań, a nie później niż trzy dni przed zawarciem aktu notarialnego.

Dokonanie wpłaty pierwszej raty stanowiącej $\frac{1}{4}$ ceny nabycia, tj. kwoty 3.025,25 zł w kasie Urzędu potwierdzało pokwitowanie nr 2013/11932 z 22 maja 2013 roku oraz pokwitowanie nr 2013/11933 dokumentujące zapłatę pierwszej opłaty za oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste w kwocie 75,91 zł (wyliczonej zgodnie z zasadami określonymi powołaną wyżej uchwałą Rady Miejskiej w Opocznie).

Aktem notarialnym repertorium A 1482/2013 z 27 maja 2013 roku działająca na podstawie stosownego pełnomocnictwa Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego sprzedała wnioskodawcom (na prawach wspólności ustawowej) lokal mieszkalny nr 59 w budynku przy ul. Kossaka 16 w Opocznie, a umową notarialną określono zabezpieczenie hipoteką umowną wierzytelności Gminy Opoczno z tytułu udzielonej bonifikaty, a także ratalnej zapłaty należności.

Wpłaty rat dokonywano terminowo w wymaganej wysokości w kasie Urzędu, co potwierdzały pokwitowania wpłaty: I raty – przed zawarciem umowy sprzedaży – w dniu 22 lutego 2013 roku, II raty nr 2014/06842 w dniu 19 lutego 2014 roku, III raty w dniu 9 marca 2015 roku i IV raty w dniu 22 kwietnia 2015 roku. Terminy płatności poszczególnych rat ustalono na 31 marca każdego roku, IV rata płatna była do 31 marca 2016 roku, najemcy dokonali jej zapłaty w dniu 22 kwietnia 2015 roku tym samym regulując należność za lokal. Powyższe operacje ewidencjonowano na podstawie wystawianych faktur (VAT nr 1796/05/13 z 23 maja 2013 roku na kwotę I raty i VAT nr 1804/05/13 z 29 maja 2013 roku na kwotę 9.075,75 zł, tj. pozostałe trzy raty), na kontach jednostki: Wn 221 (z rozszerzeniem) Ma 720, Wn 101 Ma 221 (z rozszerzeniem) z klasyfikacją dział 700 rozdział 70005 § 0750 przeksięgowując na podstawie dowodów PK do działu 700 rozdział 70005 § 0870. Od pozostałej do zapłaty kwoty należności naliczano odsetki zgodne z uregulowaniami protokołu uzgodnień, tj.

stopą redyskonta weksli stosowaną przez NBP. Pierwszą opłatę roczną wpłacono na podstawie faktury vat 1797/05/13 w wymaganej kwocie 75,91 zł (Wn 101 Ma 2219 z rozszerzeniem i Wn 221 (z rozszerzeniem) Ma 720) w dziale 700 rozdział 70005 § 0470. Likwidacja środka trwałego nastąpiła poprzez zmniejszenie wartości środka trwałego – budynku przy ul. Kossaka 16 w Opcznie, co zaewidencjonowano na podstawie PK 48/1 z 31 maja 2013 roku na kontach jednostki: Wn 800-2 Ma 011 i Wn 071-1 Ma 011. Informację w sprawie podatku od nieruchomości właściciele złożyli 11 czerwca 2013 roku tj. w terminie wymaganym zapisami art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych.

Lokal mieszkalny przy ul. Partyzantów 26 m.18 w Opcznie

W dniu 31 października 2013 roku wpłynął wniosek najemcy uprawnionego do nabycia lokalu zawierający oświadczenie o niezaleganiu w opłatach z tytułu opłat czynszowych oraz o nieposiadaniu tytułu do innego lokalu, mieszkania lub działki budowlanej zabudowanej budynkiem mieszkalnym. Do wniosku załączono kserokopię niepodpisanej przez najemcę umowy 4/10/2013 z dnia 21 października 2013 roku najmu lokalu mieszkalnego przy ul. Partyzantów 26 m. 18 na czas nieoznaczony oraz **dowód wpłaty kwoty 216,48 zł za wycenę lokalu.** Przedmiotową wpłatę zaewidencjonowano w dniu 31 października 2013 roku na kontach jednostki: Wn 101-1 Ma 221-1/1183 i Wn 221-1/1183 Ma 720-1/1183 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0690.

Notatka służbowa z dnia 24 marca 2014 roku potwierdzała nieposiadanie przez wnioskodawcę zaległości w opłatach tytułu najmu lokalu. W dokumentacji postępowania **brak dokumentu potwierdzającego, że tytułu prawnego do innego lokalu, mieszkania, działki budowlanej zabudowanej budynkiem mieszkalnym nie posiada współmałżonek najemcy**, podczas gdy w § 2 ust. 1 pkt 1 uchwały nr XLVI/401/10 Rady Miejskiej w Opcznie z dnia 7 października 2010 roku ze zmianą określono, że sprzedaży nie podlegają lokale, których najemca, bądź współmałżonek posiadają tytuł prawny do innego lokalu lub budynku. W opisanym przypadku nie zbadano spełnienia tej przesłanki.

Wyceny lokalu dokonała rzeczoznawca majątkowy uprawnienia nr 5555 w dniu 15 listopada 2013 roku, określając wartość rynkową lokalu mieszkalnego w celu sprzedaży na rzecz najemcy wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej i w prawie użytkowania wieczystego gruntu na kwotę 128.044,00 zł, w tym 4.919,00 zł – wartość udziału w gruncie.

Wykaz nieruchomości, obejmujący m.in. przeznaczony do sprzedaży na rzecz najemcy lokal mieszkalny nr 18 przy ul. Partyzantów 26 w Opcznie, w którym zawarto wszystkie elementy określone zapisami art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, stanowiący załącznik do zarządzenia Burmistrza Opczna nr 181/2013 z dnia 19 grudnia 2013 roku upubliczniono w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu 19 grudnia 2013 roku, w Tygodniku Opczyńskim w dniu 20 grudnia 2014 roku, a także poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu na okres od 19 grudnia 2013 roku do 8 stycznia 2014 roku, co potwierdzała stosowna notatka pracownika. W wykazie **podano 6 tygodniowy termin do złożenia wniosków przez osoby uprawnione do pierwszeństwa w nabyciu na podstawie art. 34 ust. 1 i 2** ww. ustawy, co nie było zgodne z zapisami tegoż artykułu, gdyż termin ten dotyczy uprawnionych do nabycia wymienionych w art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zaś tryb postępowania w odniesieniu do osób określonych w art. 34 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy uregulowano odrębnie.

Najemcy nie poinformowano o terminie wynikającym z uregulowań art. 34 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, który określa, że osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 3 (najemcy lokalu mieszkalnego posiadający umowę na czas nieoznaczony), zawiadamia się na piśmie o przeznaczeniu nieruchomości do zbycia oraz o przysługującym im pierwszeństwie w nabyciu tej nieruchomości, pod warunkiem

złożenia wniosków o nabycie w terminie określonym w zawiadomieniu. Termin ten nie może być krótszy niż 21 dni od dnia otrzymania zawiadomienia.

Zarządzeniem nr 11/2014 z 5 lutego 2014 roku Burmistrz Opoczna przeznaczył do sprzedaży w trybie bezprzetargowym lokale mieszkalne w budynkach stanowiących własność Gminy Opoczno wraz z oddaniem we współużytkowanie wieczyste ułamkowej części gruntu niezbędnego do racjonalnego korzystania z budynków, w tym opisywany lokal przy ul. Partyzantów.

Protokołem rokowań spisany w dniu 31 marca 2014 roku, podpisanym przez najemcę oraz działających w imieniu Gminy Naczelników Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami i Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej określono warunki sprzedaży lokalu nr 18 w budynku przy ul. Partyzantów 26 w Opocznie, cenę sprzedaży lokalu ustalając zgodnie z wyceną sporządzoną przez rzeczoznawcę majątkowego w kwocie 123.125,00 zł, co po zastosowaniu bonifikaty stanowiło 12.312,50 zł, pierwszą opłatę roczną naliczoną od wartości gruntu określonej operatem szacunkowym, która po zastosowaniu bonifikaty wyniosła 121,00 zł brutto. Powyższe kwoty były zgodne z ustaleniami uchwały Rady Miejskiej. W protokole zawarto informacje dotyczące podstaw i zasad ewentualnego zwrotu udzielonej bonifikaty, ustalenia w zakresie zabezpieczenia hipoteką umowną kwoty udzielonej bonifikaty oraz terminu zapłaty ceny sprzedaży i pierwszej opłaty rocznej – trzy tygodnie od podpisania protokołu rokowań, a nie później niż trzy dni przed zawarciem aktu notarialnego.

Przypisu dokonano na podstawie faktury VAT 1541/04/14 z 8 kwietnia 2014 roku, a dokonanie w dniu 4 kwietnia 2014 roku wpłaty ceny nabycia, tj. kwoty 12.312,50 zł w kasie Urzędu, zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 101 Ma 221 (z rozszerzeniem) i Wn 221 (z rozszerzeniem) Ma 720 w dziale 700 rozdział 70005 § 0750, przeksięgowując na podstawie PK z dnia 30 kwietnia 2014 roku do § 0870. Zapłaty pierwszej opłaty rocznej w kwocie 121,00 zł dokonano na podstawie faktury VAT nr 1542/04/14 z dnia 8 kwietnia 2014 roku ewidencjonując powyższe operacje: Wn 221 (z rozszerzeniem) Ma 720 i Wn 101 Ma 221 (z rozszerzeniem) w dziale 700 rozdział 70005 § 0470.

Aktem notarialnym repertorium A 1065/2014 z 15 kwietnia 2014 roku działający na podstawie stosownego pełnomocnictwa Zastępca Burmistrza Opoczna sprzedał wnioskodawczyni lokal mieszkalny nr 18 w budynku przy ul. Partyzantów 26 w Opocznie, a umową notarialną określono zabezpieczenie hipoteką umowną wierzytelności Gminy Opoczno z tytułu udzielonej bonifikaty. Do aktu stanął małżonek nabywczyni lokalu oświadczając, że nabycie następuje do majątku odrębnego.

Środek trwały został zdjęty z ewidencji na podstawie PK nr 2/56/2014 z 8 maja 2014 roku, a powyższą operację zaewidencjonowano z datą 30 kwietnia 2014 roku na kontach: Wn 800-2 Ma 011 i Wn 071-1 Ma 011.

Informację w sprawie podatku od nieruchomości, właścicielka lokalu złożyła w dniu 6 maja 2014 roku, tj. 7 dni po terminie określonym art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych.

Sprzedaż lokalu mieszkalnego przy ul. Piotrkowskiej 59 m. 1 w Opocznie:

Do wniosku o sprzedaż ww. lokalu mieszkalnego, złożonego w dniu 30 lipca 2014 roku zawierającego oświadczenie o nieposiadaniu tytułu prawnego do innego lokalu, mieszkania lub działki budowlanej zabudowanej budynkiem mieszkalnym oraz nie zaleganiu w opłatach z tytułu czynszu, najemca załączył **potwierdzenie dokonania w kasie Urzędu wpłaty z tytułu wyceny mieszkania (pokwitowanie nr 2014/25006 z dnia 30 lipca 2014 roku na kwotę 180,00 zł)**, a operację zaewidencjonowano: Wn 221-1/1183 Ma 720 i Wn 101-1 Ma 221-19 (z rozszerzeniem), Wn 130-4 Ma 141-1 z klasyfikacją dział 700 rozdział 70005 § 0830. Do wniosku załączono kserokopię umowy najmu lokalu mieszkalnego zawartej w dniu 4 czerwca 2014 roku na czas nieokreślony. Operatem szacunkowym sporządzonym 15 września 2014 roku rzeczoznawca majątkowy o numerze uprawnień 3068, określił wartość rynkową lokalu mieszkalnego w

celu sprzedaży na rzecz najemcy wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej na kwotę 153.818,00 zł, w tym 2.437,00 zł – wartość udziału w gruncie.

Wykaz nieruchomości obejmujący, m.in., przeznaczony do sprzedaży na rzecz najemcy lokal mieszkalny nr 1 przy ul. Piotrkowskiej nr 59 w Opcznie, w którym zawarto wszystkie elementy określone zapisami art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, stanowiący załącznik do zarządzenia Burmistrza Opczna nr 187/2014 z dnia 9 października 2014 roku upubliczniono na okres od 9 do 29 października 2014 roku na tablicy ogłoszeń Urzędu, a informację o wywieszeniu wykazu podano w publikatorach zgodnie z wymogami art. 35 ust. 1 ww. ustawy. W wykazie **podano 6 tygodniowy termin do złożenia wniosków przez osoby uprawnione do pierwszeństwa w nabyciu na podstawie art. 34 ust. 1 i 2** ww. ustawy, co nie było zgodne z zapisami tegoż artykułu, gdyż termin ten dotyczy uprawnionych do nabycia wymienionych w art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zaś tryb postępowania w odniesieniu do osób określonych w art. 34 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy uregulowano odrębnie.

Najemcy nie poinformowano, w trybie wynikającym z uregulowań art. 34 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, o przeznaczeniu nieruchomości do sprzedaży. Powyższy przepis prawa określa, że osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 3 (najemca lokalu mieszkalnego posiadający umowę na czas nieoznaczony), zawiadamia się na piśmie o przeznaczeniu nieruchomości do zbycia oraz o przysługującym im pierwszeństwie w nabyciu tej nieruchomości, pod warunkiem złożenia wniosków o nabycie w terminie określonym w zawiadomieniu. Termin ten nie może być krótszy niż 21 dni od dnia otrzymania zawiadomienia.

Zarządzeniem nr 236/2014 z dnia 22 grudnia 2014 roku Burmistrz Opczna przeznaczył do sprzedaży na rzecz dotychczasowego najemcy w trybie bezprzetargowym wraz z oddaniem we współużytkowanie wieczyste ułamkowej części gruntu niezbędnego do racjonalnego korzystania z budynku, lokal mieszkalny nr 1 przy ul. Piotrkowskiej 59.

Protokołem rokowań z dnia 19 stycznia 2015 roku, podpisanym przez współnajemców oraz działających w imieniu Gminy: Naczelnika Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami i Naczelnika Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej określono warunki sprzedaży lokalu nr 1 w budynku przy ul. Piotrkowskiej 59 w Opcznie, określając:

- cenę sprzedaży zgodną z wyceną sporządzoną przez rzeczoznawcę majątkowego w kwocie 151.381,00 zł za lokal mieszkalny, co po zastosowaniu bonifikaty wynikającej z uchwały nr XLVI/401/10 Rady Miejskiej w Opcznie stanowiło 15.138,10 zł,
- pierwszą opłatę roczną ustaloną na podstawie dokonanej przez rzeczoznawcę majątkowego wyceny wartości ułamkowej części gruntu przynależnej do lokalu, w kwocie 2.437,00 zł, wobec czego wyliczona, z zastosowaniem bonifikat kwota pierwszej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego ułamkowej części gruntu wyniosła 59,95 zł (w tym 23% VAT),
- warunki i podstawy żądania zwrotu udzielonej przez Gminę bonifikaty i jej zabezpieczenie hipoteka umowną,
- termin zapłaty ceny sprzedaży i pierwszej opłaty rocznej – trzy tygodnie od podpisania protokołu rokowań, a nie później niż trzy dni przed zawarciem aktu notarialnego.

Dokonanie w dniu 5 lutego 2015 roku wpłaty ceny nabycia lokalu mieszkalnego na podstawie faktury nr 705/02/15 na kwotę 15.138,10 zł zaewidencjonowano Wn 221 Ma 720 i Wn 130 Ma 221 w dziale 700 rozdział 70005 § 0750 (dochody te przeksięgowano w dniu 28 lutego 2015 roku do § 0870), zaś zapłaty pierwszej opłaty rocznej za oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste, na podstawie faktur 706/02/15 i 724/02/15 w kwocie brutto 59,95 zł zaewidencjonowano w urzędzeniach księgowych Wn 101 Ma 221 i Wn 221 Ma 720 w dniach 5 lutego i 6 marca 2015 roku.

Aktem notarialnym repertorium A 444/2015 z 16 lutego 2015 roku działający na rzecz i w imieniu Gminy Opoczno na podstawie stosownego pełnomocnictwa Sekretarz Miasta sprzedał wnioskodawczyni (stawającej do aktu z małżonkiem na prawach wspólności ustawowej) lokal mieszkalny nr 1 w budynku przy ul. Piotrkowskiej 59 w Opocznie. W umowie notarialnej określono, że wierzytelności Gminy z tytułu udzielonej bonifikaty zabezpieczono hipoteką umowną.

Stosownych zapisów w ewidencji środków trwałych dokonano z datą 28 lutego 2015 roku na podstawie PK 2/18/2015 na kontach jednostki: Wn 800-2 Ma 011 i Wn 071-1 Ma 011.

Informację w sprawie podatku od nieruchomości złożono w dniu 30 marca 2015 roku, tj. z 22 dniowym opóźnieniem w stosunku do terminu określonego zapisami art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych.

Z opisanych powyżej ustaleń wynika, że sprzedaży lokali mieszkalnych dokonano zgodnie z zasadami określonymi uchwałą nr XLVI/401/10 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 7 października 2010 roku zmienionej uchwałą nr VI/49/11 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 19 kwietnia 2011 roku w sprawie określenia zasad zbywania lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Opoczno w trybie bezprzetargowym na rzecz najemców oraz zapisami art. 34 ust. 1 pkt 3 i ust. 6 i 6a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, cenę nabycia określając zgodnie z zapisami art. 67 ust. 1a i 3 tej ustawy.

Najemców nie informowano przeznaczeniu lokalu do zbycia na zasadach określonych art. 34 ust.4 ww. ustawy z tym, że jak wynika z wyjaśnienia udzielonego przez merytorycznego pracownika, od 2016 roku w postępowaniach dotyczących sprzedaży lokali na rzecz ich najemców, ww. informacje są przesyłane.

Na podstawie ustaleń zawartych w uchwale Rady Gminy **od wnioskodawców pobierano opłatę za sporządzenie operatu - wycenę nieruchomości do sprzedaży**, z czego wynika, że Rada przeniosła na najemcę obowiązek oszacowania wartości lokalu. Powyższe nie znajduje umocowania w przepisach obowiązującego prawa. Zgodnie z treścią art. 23 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami - zasobem nieruchomości Gminy gospodaruje wójt (burmistrz, prezydent), a gospodarowanie to polega w szczególności na wykonywaniu czynności, o których mowa w art. 23 ust. 1. Regulacja ustawowa określa podmiot, na którym spoczywa obowiązek dokonania (a więc i pokrycia kosztów) wyceny nieruchomości stanowiących wynajmowane lokale mieszkalne, którym w przypadku gminy jest jej organ wykonawczy. Potwierdza to przepis art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, regulujący tryb sprzedaży nieruchomości gminnych, który wskazuje, że właściwy organ sporządza i podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, do oddania w użytkowanie wieczyste, użytkowanie, najem lub dzierżawę i określa wymagane elementy wykazu, w tym cenę nieruchomości. Zatem regulacje ustawowe nakładają na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) obowiązek podania ceny nieruchomości już w chwili przeznaczenia do sprzedaży i nie zawierają podstawy do przerzucenia obowiązku oszacowania lokalu na nabywcę. (por. rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 13 lipca 2012 roku NK.4.4131.235.2012.SA oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 24 stycznia 2012 roku, sygn. akt I OSK 1807/11).

2.2. Dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

Dochody z tytułu użytkowania wieczystego, użytkowania i zarządu planowano w oparciu o dane przedkładane przez merytoryczny Wydział przy opracowywaniu projektu budżetu Miasta i Gminy Opoczno. Na podstawie uchwał w sprawie uchwalenia budżetu Gminy

Opczno na 2013, 2014 i 2015 rok, zmian do powyższych uchwał oraz sprawozdań RB 27S ze stanem na dzień 31 grudnia 2013 roku, 31 grudnia 2014 roku oraz 30 czerwca 2015 roku ustalono plan dochodów z tego tytułu i jego realizację:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12. 2013rok	180 000,00	235 750,00	252 196,25
31.12.2014 rok	190 000,00	218 760,00	219 784,51
30.06.2015 rok	245 000,00	245 000,00	197 008,50

Użyczenie

Gmina Opczno w latach 2013 – I połowa 2015 roku oddała w użyczenie trzy nieruchomości, a w okresie objętym kontrolą obowiązywało 40 umów użyczenia, w tym trzy na czas oznaczony. Zestawienie umów użyczenia obowiązujących w okresie objętym kontrolą zawarto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 37 protokołu kontroli**.

Kontrolujące przeanalizowały dokumentację dotyczącą użyczenia nieruchomości dla:

- Miejskiej Biblioteki Publicznej Filia nr 1 w Opcznie umową nr RiGG.6850.5.2013 z dnia 31 grudnia 2013 roku zawartą na czas nieoznaczony z trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia na podstawie zarządzenia Burmistrza Opczno nr 190/2013 z dnia 31 grudnia 2013 roku, dotyczącą użyczenia budynku usytuowanego na działce nr 1203/16 o pow. 0,1712 ha w obrębie 12 miasta Opczno. W umowie określono, że użyczenie następuje na prowadzenie działalności statutowej, a wszelkie koszty związane z korzystaniem z nieruchomości ponosi biorący w użyczenie,
- Miejskiego Domu Kultury w Opcznie umową nr RiGG.6850.1.2015 z dnia 21 stycznia 2015 roku zawartą na czas nieoznaczony z trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia, którą na potrzeby działalności statutowej oddano nieruchomość gruntową położoną w obrębie Karwice gm. Opczno oznaczoną jako działka o numerze ewidencyjnym 500. Biorący w używanie zobowiązał się do ponoszenia kosztów związanych z urządzeniem i zwykłym użytkowaniem przedmiotu użyczenia i prowadzenia książki obiektu budowlanego. Umowę zawarto na podstawie zarządzenia nr 7/2015 Burmistrza Opczno z dnia 21 stycznia 2015 roku. Dowodem OT 12/2014z 26 listopada 2014 roku przekazano Miejskiemu Domowi Kultury obiekt powstały w wyniku realizacji zadania „Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku sklepu wraz ze zmianą sposobu użytkowania na świetlicą wiejską w miejsc. Karwice Gmina Opczno”,
- Wspólnoty Mieszkaniowej „ZGODA”, której umową RiGG.6850.1.2014 zawartą w dniu 15 maja 2014 roku na okres trzech lat użyczono, celem wykonania tymczasowego parkingu, nieruchomość stanowiącą część działki gruntu oznaczonej numerem ewidencyjnym 53/223 o pow. 0,2100 ha w obrębie 13 miasta Opczno – parking przy ul. Skłodowskiej 16 na podstawie zarządzenia nr 71/2014 Burmistrza Opczno z dnia 8 maja 2014 roku,
- Ludowego Klubu Sportowego „Opocznianka” w Opcznie, któremu umową RiGG.6850.4.2013 z dnia 4 marca 2014 roku zawartą na czas nieoznaczony z trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia, oddano nieruchomość zabudowaną położoną w obrębie 12 miasta Opczno oznaczoną jako działka o numerze ewidencyjnym 1203/16 na potrzeby prowadzenia Klubu Sportowego LKS „Opocznianka”. Biorący w używanie zobowiązał się do ponoszenia kosztów związanych ze zwykłym użytkowaniem przedmiotu użyczenia i wykonywaniem bieżących napraw oraz kosztów eksploatacji, a także założenia i prowadzenia książki obiektu budowlanego. Umowę zawarto na podstawie zarządzenia nr 190/2013 Burmistrza Opczno z dnia 31 grudnia 2013 roku.

Biorący w użyczenie obciążani byli kosztami związanymi z użytkowaniem nieruchomości lub posiadali zawarte umowy dotyczące kosztów eksploatacji obiektów.

Kontrolujące stwierdziły, że objęci analizą biorący w użyczenie, składali deklaracje na podatek od użyczonych przez Gminę nieruchomości.

Trwały zarząd

Na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych obowiązywało 18 decyzji w sprawie ustanowienia trwałego zarządu, a z analizy okazanego kontrolującym zestawienia wynikało, że w tę formę władania oddano w drodze decyzji, tj. zgodnie z zapisami art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, nieruchomości Gminy jednostkom organizacyjnym – szkołom i zespołom szkół, przedszkolom oraz Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala”.

Kontrolujące przeanalizowały tryb oddania w trwały zarząd nieruchomości w 2004 roku na rzecz Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala” oraz w 2013 roku dla Przedszkola nr 2 w Opocznie.

Z analizy dokumentacji stanowiącej podstawę wydania decyzji RiGG.7224-tz/1/04 z 5 kwietnia 2004 roku ustanawiającej trwały zarząd na czas nieoznaczony na rzecz Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala” wynikało, że:

- wydana została na wniosek z dnia 16 grudnia 2003 roku złożony przez dyrektora Pływalni, tj. zgodnie z zapisami art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami,
- uchwałą nr XV/173/04 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 31 marca 2004 roku, w oparciu o przepisy art. 84 ust. 3 ww. ustawy, organ stanowiący udzielił bonifikaty w wysokości 99% ustalonej opłaty,
- operat szacunkowy sporządzony z datą 10 października 2003 roku przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 3068 określał wartość nieruchomości gruntowej położonej przy ul. Biernackiego w Opocznie obejmującej działki o numerach ewidencyjnych 57/13 o powierzchni 0,5337 ha i 121/1 o pow. 0,0392 ha w obrębie 13 Miasta Opoczno na 243.480,00 zł,
- wartość wybudowanego na przedmiotowych działkach obiektu wraz z wyposażeniem, na podstawie danych księgowych ustalono na kwotę 11.212.920,65 zł,
- opłata roczna ustalona zgodnie z uregulowaniami art. 83 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami w wysokości 0,03%, stanowiła kwotę 34.369,20 zł, a po zastosowaniu bonifikaty – 343,70 zł rocznie,
- decyzja stała się ostateczna i podlegała wykonaniu od dnia 22 kwietnia 2004 roku,
- w wykonaniu ww. decyzji sporządzono w dniu 29 kwietnia 2004 roku protokół zdawczo-odbiorczy przekazania nieruchomości w trwały zarząd.

Opłata roczna z tytułu trwałego zarządu w okresie jego obowiązywania nie była aktualizowana na zasadach określonych art. 87 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Analiza wpłat opłat z tytułu trwałego zarządu dokonanych przez Krytą Pływalnię w latach 2013, 2014 i 2015 wykazała, że wpłat dokonano, odpowiednio: za 2013 rok w dniu 10 maja 2013 roku, a od nieterminowej wpłaty pobrano odsetki w prawidłowo wyliczonej wysokości 4,65 zł, za 2014 rok w dniu 26 czerwca 2014 roku z odsetkami **8,81 zł - winno być 10,65 zł**, za 2015 rok w dniu 20 kwietnia 2015 roku, a od nieterminowej wpłaty **nie pobrano odsetek w kwocie 1,51 zł**.

Powyższe operacje ewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 221 (z rozszerzeniem) Ma 720 i Wn 130 Ma 221 (z rozszerzeniem) klasyfikując je w dziale 700 rozdział 70005 § 0470, zaś w zakresie odsetek - w § 0920.

Analiza dokumentów dotyczących decyzji RiGG.6844.1.2013 z 10 października 2013 roku ustanawiającej trwałą zarząd na czas nieoznaczony nieruchomości położonej w obrębie 11 miasta Opoczno oznaczonej numerem ewidencyjnym 255/1 na rzecz Przedszkola nr 2 w Opocznie wykazała, że:

- wydana została na wniosek z dnia 3 września 2013 roku złożony przez dyrektora placówki, tj. zgodnie z zapisami art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami,
- zarządzeniem nr 131/2013 Burmistrza Opoczna z dnia 16 marca 2013 roku, w oparciu o zapisy uchwały Rady Miejskiej w Opocznie nr V/37/11 z dnia 30 marca 2011 roku, organ wykonawczy podjął decyzję o przekazaniu w trwałą zarząd wnioskowanej nieruchomości,
- operat szacunkowy sporządzony z datą 7 czerwca 2013 roku przez rzeczoznawcę majątkowego o numerze uprawnień 5555 określał wartość nieruchomości gruntowej zabudowanej położonej przy ul. Szkolnej 11 w Opocznie stanowiącej działkę o numerze ewidencyjnym 255/1 o powierzchni 0,1601 ha na 220.982,00 zł, w tym wartość gruntu 123.373,00 zł,
- na podstawie art. 81 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (w ówczesnym brzmieniu tekst jednolity z 2004 roku, Dz.U. nr 256, poz.2672 ze zm.) odstąpiono od ustalania opłat z tytułu trwałego zarządu,
- decyzja stała się ostateczna i podlegała wykonaniu od dnia 29 października 2013 roku,
- w wykonaniu ww. decyzji sporządzono w dniu 26 listopada 2013 roku protokół zdawczo-odbiorczy przekazania nieruchomości w trwałą zarząd, a dowodami PT 8-12/2014 przekazano z dniem 31 marca 2014 roku dyrektorowi Przedszkola nr 2 środki trwałe: budynek przedszkola, działkę, ogrodzenie, altanę dydaktyczną i budynek gospodarczy.

Na podstawie okazanej dokumentacji kontrolujące stwierdziły, że ww. podmioty, którym oddano nieruchomości w trwałą zarząd wywiązały się w latach 2013-2015 z obowiązku złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości.

Zaległości w opłatach z tytułu trwałego zarządu na 31 grudnia 2013 roku, na 31 grudnia 2014 roku i na 30 czerwca 2015 roku nie występowały.

Użytkowanie wieczyste nieruchomości

Dochody w tym zakresie pochodziły z opłat za grunty stanowiące własność Gminy Opoczno oddane w użytkowanie wieczyste, a w badanym okresie w użytkowanie wieczyste oddanych było: w 2013 roku 25.7338 ha na podstawie 2033 umów, w 2014 roku – powierzchnia 25.0445 ha - 2033 umowy i w 2015 roku 23.8328 ha na podstawie 2043 umów. Zmiany w ilości użytkowników wieczystych i powierzchni gruntów znajdujących się w użytkowaniu wieczystym wynikały z dokonywanych przekształceń i sprzedaży użytkowania wieczystego.

W poddanym analizie okresie, tj. latach 2013-2015 nie oddawano gruntów Gminy w użytkowanie wieczyste, zaś umowy o oddanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste zawierane były tylko w odniesieniu do udziałów w użytkowaniu wieczystym związanych ze sprzedażą lokali mieszkalnych, w których wcześniej dokonano sprzedaży lokalu z udziałami w użytkowaniu wieczystym, co potwierdza oświadczenie złożone przez Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego w Opocznie **stanowiące załącznik nr 38 protokołu kontroli.**

Gmina Opoczno w analizowanym okresie dokonywała aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego: w 2013 roku w odniesieniu do 202 użytkowników wieczystych (aktualizacją objęto 24,46% powierzchni oddanej w użytkowanie wieczyste), w 2014

roku – 557 aktualizacji, którą objęto 27,64% oddanej w użytkowanie wieczyste powierzchni, a w 2015 roku 712 aktualizacji – 16,25% powierzchni.

Kontrolujące przeanalizowały tryb przeprowadzenia procedury i prawidłowość stosowania zasad oraz podstawy dokonania naliczania opłat z tytułu użytkowania wieczystego w odniesieniu do:

- użytkownika wieczystego gruntu położonego w obrębie 12 miasta Opoczno przy ul. Partyzantów oznaczonego jako działka o numerze ewidencyjnym 1159/14 opow. 0,1047 ha - prawo użytkowania wieczystego ustanowione aktem notarialnym repertorium A nr 10977/2009 z dnia 29 grudnia 2009 roku. Stawka procentowa opłaty rocznej dla tej nieruchomości ustalona została w wysokości 3%, tj. zgodnej z zapisami art. 72 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Wypowiedzenia dotychczasowej stawki dokonano pismem RiGG.6843.2269.2015 z dnia 21 września 2015 roku, doręczonym wszystkim współużytkownikom wieczystym dnia 29 września 2015 roku, tj. w wymaganym zapisami art. 78 ust. 1 ww. ustawy terminie, a w jego treści zawarto elementy wymagane zapisami powołanego wyżej przepisu prawa, tj. : propozycję nowej opłaty obowiązującej od 1 stycznia 2016 roku, informację o możliwości zapoznania się z treścią operatu szacunkowego oraz pouczenie dotyczące zasad kwestionowania wysokości zaktualizowanej opłaty. Zaktualizowaną opłatę roczną wyliczono w kwocie 2.412,93 zł (ustalona na 4 września 2015 roku przez rzeczoznawcę majątkowego numer uprawnień 5555 wartość rynkowa prawa własności nieruchomości gruntowej w celu aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego wynosiła 80.431,00 zł). Poprzedniej aktualizacji dokonano w 2010 roku z obowiązywaniem opłaty od 1 stycznia 2011 roku,
- użytkownika wieczystego ustanowionego z przeznaczeniem na cele mieszkaniowe aktem notarialnym repertorium A nr 1548/88 z dnia 18 października 1988 roku na rzecz osób fizycznych obejmującego działkę położoną w obrębie 6 miasta Opoczno (ul. Partyzantów 56) o numerze ewidencyjnym 526 o obszarze 0,0524 ha. Ustalona dla nieruchomości stawka procentowa 1% była zgodna z zapisami art. 72 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Operat szacunkowy sporządzony przez rzeczoznawcę majątkowego nr 5555 w dniu 26 października 2015 roku określał wartość rynkową prawa własności nieruchomości dla potrzeb aktualizacji opłat rocznych na kwotę 43.157,00 zł. Wyliczona na 431,57 zł opłata miała zastosowanie od dnia 1 stycznia 2016 roku, a wypowiedzenia obowiązującej do końca 2015 roku opłaty dokonano pismem RiGG.6843.243.2015 z dnia 19 listopada 2015 roku, którego odbiór potwierdzono w dniu 25 listopada 2015 roku. Wypowiedzenie zawierało propozycję nowej opłaty wyliczonej zgodnie z zapisami art. 72 ust. 1 ww. ustawy. Pismo wypowiedzające opłatę zawierało, zgodnie z zapisami art. 78 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, informację o możliwości zapoznania się z operatem szacunkowym określającym wartość rynkową nieruchomości oraz o zasadach kwestionowania wysokości dokonywanej aktualizacji. Poprzedniej aktualizacji dokonano w 2010 roku z obowiązywaniem opłaty od 1 stycznia 2011 roku,
- użytkownika wieczystego działki gruntu położonej w obrębie 12 miasta Opoczno oznaczonej numerem ewidencyjnym 518/1 o powierzchni 0,0266 ha nabytego aktem notarialnym repertorium A nr 4039/99 z dnia 1 września 1999 roku. Stawkę procentową opłat z tytułu użytkowania wieczystego ustalono na 5% zgodnie z uchwałą nr I/16/91 Rady Gminy i Miasta w Opocznie z dnia 25 lutego 1991 roku w sprawie ustalenie opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste i zarząd gruntów stanowiących własność gminy. Ustalona operatem szacunkowym sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego nr 3068 określającym wartość rynkową prawa własności nieruchomości dla potrzeb aktualizacji opłat rocznych według stanu na dzień 8 października 2015 roku, wartość wynosiła 21.732,00 zł.

Wyliczona na 1.086,60 zł (stanowiąca 5% ustalonej wartości) opłata miała zastosowanie od dnia 1 stycznia 2015 roku, a wypowiedzenia obowiązującej do końca 2014 roku opłaty dokonano pismem RiGG.6843.146.2014 z dnia 3 listopada 2014 roku, którego odbiór potwierdzili obydwaj współużytkownicy wieczystości odpowiednio, **w dniu 12 października 2014 roku** (co wskazuje na błąd w doręczeniu decyzji) i w dniu 12 listopada 2014 roku. Wypowiedzenie zawierało propozycję nowej opłaty wyliczonej na podstawie określonej przez rzeczoznawcę wartości i 5% stawki opłaty rocznej. Pismo wypowiadające opłatę zawierało, zgodnie z zapisami art. 78 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, informację o możliwości zapoznania się z operatem szacunkowym określającym wartość rynkową nieruchomości oraz o zasadach kwestionowania wysokości dokonywanej aktualizacji. Poprzedniej aktualizacji dokonano w 2009 roku z obowiązywaniem opłaty od 1 stycznia 2010 roku.

Kontrolujące przeanalizowały terminowość dokonywania wpłat opłat z tytułu użytkowania wieczystego w odniesieniu do trzech użytkowników wieczystych, których aktualizacje opłat rocznych przeanalizowano powyżej, a zestawienie danych w tym zakresie *zawiera tabela stanowiąca załącznik nr 39 protokołu kontroli*.

Z analizy zawartych w tabeli danych wynika, że wpłaty dokonywano w terminach określonych art. 71 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami w należnej wysokości. Nieterminowo dokonał wpłaty we wszystkich latach użytkownik działki o numerze ewidencyjnym 518/1 w obrębie 12 miasta Opoczno. Od nieterminowo uiszczonych opłat naliczono i pobrano odsetki w prawidłowo wyliczonej wysokości. Analiza czynności podejmowanych w odniesieniu do ww. użytkownika wieczystego wykazała, że: w dniu 9 maja 2013 roku (odbior potwierdzono 14 maja 2013 roku) wystosowano wezwanie nr 106/2013 obejmujące opłatę roczną za 2012 i 2013 rok, w 2014 roku - wezwanie do zapłaty nr 13/2014 z 7 maja 2014 roku (doręczenie potwierdzono 13 maja 2014 roku), a w 2015 roku wezwanie do zapłaty nr 6.2015 z 23 kwietnia 2015 roku (doręczone 28 kwietnia 2015 roku).

Dla poszczególnych użytkowników wieczystych prowadzono indywidualne kartoteki, a wpłaty z tytułu użytkowania wieczystego dokonywane w kasie Urzędu ewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 221 (z rozszerzeniem) Ma 720, Wn 101, Ma 221 (z rozszerzeniem), zaś wpłaty dokonywane przelewem - na podstawie wyciągów bankowych, na kontach: Wn 221 (z rozszerzeniem) Ma 720, Wn 130, Ma 221 (z rozszerzeniem) z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0470, a operację przekazania środków z kasy na rachunek bankowy ewidencjonowano na kontach jednostki z wykorzystaniem zapisów na koncie, tj. Wn 141 Ma 101 i Wn 130 Ma 141.

Na podstawie analizy dokumentacji dotyczącej wyszczególnionych wyżej użytkowników wieczystych, kontrolujące ustaliły, że grunty oddane w użytkowanie wieczyste za kontrolowany okres zostały opodatkowane podatkiem od nieruchomości.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego wynoszące 17.268,32 zł dotyczyły 204 użytkowników wieczystych, zaległość na dzień 31 grudnia 2014 roku obejmująca 53 użytkowników wynosiła 9.048,81 zł, na dzień 30 czerwca 2015 roku - 19.769,24 zł i dotyczyła 232 użytkowników wieczystych. Kontrolujące przeanalizowały czynności mające na celu wyegzekwowanie zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego podejmowane w stosunku do trzech użytkowników wieczystych z najwyższymi kwotami zaległości na 31 grudnia 2014 roku. Na zaległość użytkownika wieczystego o numerze ewidencyjnym 312, która na dzień 1 kwietnia 2013 roku wynosiła 165,00 zł i obejmowała opłaty roczne z 2010, 2011, 2012 i 2013 roku wystawiono w dniu 11 października 2013 roku wezwanie (nr 201.2013) do zapłaty doręczone w dniu 24 października 2013 roku, w dniu 9 maja 2014 roku wystosowano wezwanie o numerze 49.2014, którego odbiór potwierdzono w dniu 12

maja 2014 roku, obejmujące zaległość w kwocie 203,65 zł wynikającą z opłat rocznych za 2011, 2012, 2013 i 2014 rok. Wobec bezskutecznego upływu terminu zapłaty określonego w wezwaniu, wystosowano w dniu 25 sierpnia 2014 roku wezwanie nr 398.2014 doręczone 27 września 2014 roku obejmujące ponownie opłaty za lata 2011, 2012, 2013, 2014. Powyższe działania okazały się bezskuteczne, a brak zapłaty w wyznaczonym terminie nie skutkowało podjęciem dalszego postępowania, tj. wystąpienia do sądu o wydanie nakazu zapłaty.

Zaległość użytkownika wieczystego o numerze ewidencyjnym 2337 na 31 grudnia 2013 roku wynosiła 104,62 zł i obejmowała opłaty roczne za 2012 i 2013 rok, na 31 grudnia 2014 roku kwota zaległości stanowiła 156,93 zł i wynikała z opłat za 2012, 2013 i 2014 rok, a umowa użytkowania wieczystego wygasła z dniem 12 września 2014 roku. Na ww. zaległości wystawiono wezwania: nr 479.2013 z 18 listopada 2013 roku (potwierdzenie odbioru z 3 grudnia 2013 roku), nr 291.2014 z dnia 11 czerwca 2014 roku (nie odebrano, adnotacje o dwukrotnym awizowaniu, zwrócone w dniu 25 lipca 2014 roku), nr 463.2014 z dnia 21 listopada 2014 roku (brak odbioru, dwukrotnie awizowane, zwrot do Urzędu 9 grudnia 2014 roku) oraz nr 45.2015 z dnia 23 kwietnia 2015 roku (nie podjęto, awizowane dwukrotnie, zwrócono do Urzędu w dniu 29 września 2015 roku). Powyższe wezwania były bezskuteczne, co nie skutkowało podjęciem dalszych działań mających na celu wyegzekwowanie zaległości.

W odniesieniu do użytkownika wieczystego o numerze ewidencyjnym 2342, którego zaległość na 11 czerwca 2014 roku wynosiła 1.431,18 zł obejmując opłaty roczne za 2011, 2012, 2013 i 2014 rok uzyskano wyrok IC 428/14, któremu nadano rygor wykonalności w dniu 19 grudnia 2014 roku, a którym zasądzono na rzecz Gminy Opczno kwotę 1.671,93 zł (zaległość 1.431,18 zł plus odsetki 240,75 zł). Powyższe skutkowało dokonaniem wpłaty w kwocie 1.334,08 zł dotyczącej należności głównej oraz 240,75 zł z tytułu odsetek. Na zaległość obejmującą część opłaty za 2014 rok (po zaliczeniu wyegzekwowanej kwoty na należność główną i odsetki) i opłatę za 2015 rok wystawiono wezwanie z 23 kwietnia 2015 roku nr 42.2015, którego odbiór potwierdzono w dniu 30 kwietnia 2015 roku. Wobec bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego w wezwaniu, w dniu 28 lipca 2015 roku wystosowano wezwanie nr 302.2015 odebrane w dniu 4 sierpnia 2015 roku. Brak zapłaty nie skutkowało podjęciem dalszych czynności mających na celu wyegzekwowanie zaległości.

Dochody z tytułu przekształcenia użytkowania wieczystego nieruchomości we własność nieruchomości

Według danych z ewidencji księgowej Urzędu Miejskiego w Opcznie, danych wynikających z uchwał budżetowych oraz sprawozdań Rb-27S, dochody z tytułu przekształcenia użytkowania wieczystego w prawo własności uzyskane przez Gminę Opczno w latach 2013, 2014, I półrocze 2015 roku, klasyfikowane w dziale 700 rozdział 70005 § 0760 przedstawiały się następująco:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12. 2013rok	165 000,00	372 000,00	455 289,40
31.12.2014 rok	165 000,00	243 850,00	299 484,80
30.06.2015 rok	160 000,00	446 000,00	437 691,00

W analizowanym okresie dokonano przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości w odniesieniu do:

- w 2013 roku czternastu użytkowników wieczystych nieruchomości o łącznej powierzchni 1,4119 ha,
- w 2014 roku ośmiu użytkowników wieczystych nieruchomości o łącznej powierzchni 0,6735 ha,

- w I półroczu 2015 roku jedenastu użytkowników wieczystych nieruchomości o łącznej powierzchni 1,0183 ha, a szczegółowe dane w tym zakresie zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 40 protokołu kontroli.*

2.3. Dochody z tytułu najmu i dzierżawy nieruchomości

Na podstawie danych zawartych w uchwałach budżetowych na lata 2013, 2014 i 2015, ich zmianach oraz sprawozdaniach z wykonania budżetu Gminy Opoczno Rb-27S za rok 2013, 2014 i I półrocze 2015 roku ustalono, że Gmina Opoczno planowane i wykonane dochody z tytułu dzierżawy nieruchomości ujmowała w § 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami.

W dziale 801 rozdziałach 80101, 80101 i 80148 § 0750 ujmowano dochody z tytułu najmu realizowane przez jednostki organizacyjne Gminy (oświatowe) i przekazywane do budżetu.

Powyższe dochody w latach 2013, 2014, I półrocze 2015 roku wyniosły:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12. 2013 rok	156 326,00	169 580,00	168 634,12
31.12.2014 rok	119 046,00	146 246,00	124 629,15
30.06.2015 rok	105 811,00	105 861,00	61 183,72

Jak wynikało z danych ujętych w sprawozdaniach oraz ustnej informacji Zastępcy Skarbnika Gminy, dochodów z dzierżaw gruntów rolnych nie ujmowano w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo, wykazano je w dziale 700 rozdział 70005 § 0750 i stanowiły one w 2013 roku kwotę 2.507,11 zł, w 2014 roku – 1.910,19 zł, a za I półrocze 2015 roku – 2.306,65 zł.

Planowane i wykonane dochody z dzierżawy gruntów pozostałych przedstawiono w tabeli:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12. 2013 rok	607 000,00	744 465,00	708 297,73
31.12.2014 rok	609 100,00	609 100,00	728 169,83
30.06.2015 rok	608 100,00	608 100,00	310 835,22

Gmina Opoczno uzyskiwała dochody z czynszu dzierżawnego z umów dzierżawy nieruchomości zabudowanych naniesieniami stanowiącymi odrębny od gruntu przedmiot własności lub gruntów wydzierżawianych na poprawę zagospodarowania nieruchomości przyległej oraz umów dzierżawy na grunty pod pawilonami handlowymi, pomieszczeń handlowych w hali targowiska miejskiego, grunty zajęte pod działalność gospodarczą oraz grunty pod garażami, a zestawienie danych dotyczących ilości zawartych umów i wydzierżawianych powierzchni w odniesieniu do ww. kategorii zawarto w informacji *stanowiącej załącznik nr 41 protokołu kontroli.*

Burmistrz Miasta i Gminy Opoczno określił wysokość czynszu dzierżawnego za nieruchomości gminne dla poszczególnych kategorii gruntów obowiązującym w analizowanym okresie zarządzeniem nr 6/2012 z dnia 20 stycznia 2012 roku w sprawie ustalenia stawek czynszu za dzierżawę nieruchomości stanowiących własność Gminy Opoczno, które utraciło moc z dniem wejścia w życie zarządzenia nr 39/2014 Burmistrza

Opczna z dnia 13 marca 2014 roku w sprawie stawek czynszów dzierżawnych za użytkowanie nieruchomości komunalnych położonych na terenie miasta i gminy Opczna oraz ustalenia wysokości opłat za umieszczanie reklam na budynkach i terenach komunalnych nie będących pasami drogowymi.

Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość trybu zawarcia trzech umów dzierżawy, tj.:

- umowy zawartej w dniu 11 lipca 2014 roku na czas nieoznaczony od 1 sierpnia 2014 roku, dotyczącej gruntu o powierzchni 10,30 m² stanowiącego część działki o numerze ewidencyjnym 1143/262 w obrębie 12 miasta Opczna. Przedmiotowa umowa została zawarta przez Burmistrza Opczna z właścicielem naniesienia - pawilonu handlowego, stanowiącego odrębny od gruntu przedmiot własności, na zasadach określonych § 13 ust. 2 pkt 2 uchwały nr V/37/11 Rady Miejskiej w Opcznie z dnia 30 marca 2011 roku w sprawie zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata, a jej podpisanie poprzedzono przeprowadzeniem stosownego postępowania:
 - Burmistrz Opczna sporządził wykaz nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia nr 93/2014 Burmistrza Opczna z dnia 12 czerwca 2014 roku,
 - wykaz nieruchomości zawierał wszystkie dane wymagane zapisami art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, z tym że w kolumnie „wysokość czynszu dzierżawnego” nie określono wysokości czynszu dzierżawnego lecz miesięczną stawkę czynszu za 1 m² dzierżawionej powierzchni plus 23% stawka VAT, w wysokości zgodnej z ww. zarządzeniem Burmistrza Opczna nr 39/2014 z dnia 13 marca 2014 roku,
 - wykaz zawierał informację, że podano go do publicznej wiadomości od 12 czerwca do 2 lipca 2014 roku,
 - zamieszczenie wykazu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego na okres od 12 czerwca do 2 lipca 2014 roku udokumentowano stosowną notatką pracownika. Informację o zamieszczeniu wykazu podano do publicznej wiadomości w prasie lokalnej – Tygodniku Opoczyńskim z nr 24 z 12 czerwca 2014 roku, zaś wydruk z 12 czerwca 2014 roku potwierdzał zamieszczenie wykazu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Opcznie, co było zgodne zapisami art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.Umowę zawarto w dniu 11 lipca 2014 roku dokonując w jej treści ustaleń w zakresie: wysokości czynszu dzierżawnego zgodnej z podaną w wykazie i załączniku nr 1 do zarządzenia Burmistrza nr 39/2014 z dnia 13 marca 2014 roku, termin jego płatności do 10-tego dnia każdego miesiąca z góry w kasie Urzędu lub na podany rachunek bankowy, zastrzeżenie o możliwości zmiany wysokości czynszu stosownie do stopy inflacji ogłaszanej przez Prezesa GUS oraz ponoszeniu przez dzierżawcę kosztów utrzymania przedmiotu umowy, kosztów eksploatacji, a także trzymiesięczny okres wypowiedzenia umowy,
- umowy dzierżawy nieruchomości rolnej - gruntu o powierzchni 0,0643 ha stanowiącego działkę o numerze ewidencyjnym 210 i o powierzchni 0,2623 ha stanowiącego działkę oznaczoną numerem ewidencyjnym 35, obie położone w obrębie 3 miasta Opczna, zawartej w dniu 27 marca 2015 roku przez Burmistrza Opczna na okres od 1 kwietnia 2015 roku na czas oznaczony do 31 grudnia 2017 roku. Zawarcie przedmiotowej umowy poprzedziło postępowanie:
 - sporządzono wykaz nieruchomości stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia nr 20/2015 Burmistrza Opczna z dnia 12 lutego 2015 roku, w tym działki przeznaczonej do wydzierżawienia pod uprawy rolne położonej w obrębie 3 miasta Opczna stanowiącej działki o numerach ewidencyjnych nr 210 i nr 35, ustalając roczną wysokość czynszu na 63,00 zł. Powyższa stawka, jak wynika z ustnego wyjaśnienia merytorycznego pracownika wynikała z zapisów § 2 ust.2

zarządzenia Burmistrza Opoczna nr 39/2014 z 13 marca 2014 roku, którym określono, że w przypadku zawierania nowej umowy dzierżawy z nabywcą naniesienia lub nabywcą nakładów poniesionych przez dotychczasowego dzierżawcę gruntu, stawka czynszu dzierżawnego nie może być niższa od obowiązującej, określonej w poprzedniej umowie. Powyższy zapis nie wskazuje jednoznacznie, że czynsz ustala się w dotychczas obowiązującej wysokości również w odniesieniu do kolejnych umów dzierżawy nieruchomości, na której nie ma naniesień i na którą poprzedni dzierżawca nie poniósł nakładów. Określono zasady waloryzacji czynszu, **nie wskazano natomiast terminu wnoszenia opłat, co nie było zgodne z zapisami art. 35 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami,**

- w wykazie zawarto informację o jego podaniu do publicznej wiadomości na okres od 12 lutego do 4 marca 2015 roku, dokumentując dokonanie tej czynności poprzez stosowną notatkę merytorycznego pracownika potwierdzającą wywieszenie wykazu na tablicy ogłoszeń, podanie do publicznej wiadomości informacji o upublicznieniu wykazu w Biuletynie Informacji Publicznej - wydruk z 12 lutego 2015 roku oraz ogłoszenie w Tygodniku Opoczyńskim nr 6, tj. w sposób określony zapisami art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.
- umowę zawarto w dniu 27 marca 2015 roku.

W umowie zawarto zapisy zgodne z ustaleniami wykazu, możliwość waloryzacji czynszu, zastrzeżono obowiązek ponoszenia innych świadczeń, w tym kosztów utrzymania i opłat eksploatacyjnych, możliwość rozwiązania umowy przez wydzierżawiającego w przypadku, jeśli przedmiot dzierżawy stanie się potrzebny z powodów nieprzewidzianych w chwili zawarcia umowy.

Przedmiotową umowę zawarto na wniosek dotychczasowego dzierżawcy o przedłużenie umowy dzierżawy przedmiotowego gruntu, który wpłynął do Urzędu w dniu 8 grudnia 2014 roku.

Wcześniejsza umowa dzierżawy z przeznaczeniem pod uprawy rolne obejmująca działki o numerach ewidencyjnych 210 o powierzchni 0,0643 ha i nr 35 o powierzchni 0,2623 ha położone w obrębie 3 miasta Opoczno zawarta została w dniu 5 kwietnia 2011 roku na czas określony od 1 kwietnia 2011 roku do 31 grudnia 2013 roku. **Po upływie okresu jej obowiązywania, w dniu 22 stycznia 2014 roku, dzierżawca zgłosił wniosek o przedłużenie umowy dzierżawy przedmiotowych działek.** Zgodnie z decyzją Burmistrza – wyciąg z protokołu nr 1/2014 posiedzenia kierownictwa Urzędu Miejskiego z dnia 4 lutego 2014 roku, Burmistrz wyraził zgodę na przedłużenie umowy na dotychczasowych warunkach na jeden rok, w wyniku czego w dniu 17 lutego 2014 roku zawarto aneks nr 1 do umowy dzierżawy RiGG.7224.6845.303.4R.2011, którym dokonano zmiany treści § 3 umowy określając okres jej obowiązywania do dnia 31 grudnia 2014 roku ze wskazaniem, że umowę przedłuża się na okres 1 roku. Wskazać należy, że **aneks nr 1 z dnia 17 lutego 2014 roku RiGG.6845.3030.2014 był bezprzedmiotowy, gdyż na dzień jego zawierania, umowa dzierżawy nie obowiązywała** (wygasła z dniem 31 grudnia 2013 roku),

- umowy dzierżawy gruntu o pow. 0,0027 ha oznaczonego numerem działki 800 położonej w obrębie 13 miasta Opoczno, zawartej w dniu 12 listopada 2013 roku na czas nieokreślony od 1 listopada 2013 roku, z kwartalnym czynszem dzierżawnym w wysokości 39,00 zł plus podatek vat płatnym z góry do 15 dnia miesiąca rozpoczynającego kwartał, po wystawieniu faktury vat. W umowie, zawartej na zasadach określonych zapisami § 13 ust. 2 pkt 2 uchwały nr V/37/11 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 30 marca 2011 roku zastrzeżono trzymiesięczny okres wypowiedzenia, ponoszenie przez dzierżawcę wszelkich kosztów z tytułu korzystania z przedmiotu dzierżawy, zawarto uregulowania w zakresie zasad waloryzacji czynszu, nie wskazując obowiązku podatkowego. Przed zawarciem umowy:

- sporządzono wykaz nieruchomości stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia nr 140/2013 Burmistrza Opoczna z dnia 10 października 2013 roku, w tym nieruchomości, na której znajduje się naniesienie (garaż) będące odrębnym od gruntu przedmiotem własności, położonej w obrębie 13 miasta Opoczno stanowiącej działkę o numerze ewidencyjnym 800, wskazując wysokość czynszu dzierżawnego płatnego w stosunku kwartalnym w kwocie 39,00 zł, zgodnej z zapisami załącznika do zarządzenia nr 6/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 20 stycznia 2012 roku, z określeniem zasad jego waloryzacji,
- w treści wykazu zawarto informację o jego podaniu do publicznej wiadomości na okres od 10 do 30 października 2013 roku, dokonanie tej czynności dokumentując notatką merytorycznego pracownika. Publikację wykazu na stronie Biuletynu Informacji Publicznej dokumentował wydruk z 10 października 2013 roku, a informację o wywieszeniu wykazu zamieszczono w Tygodniku Opoczyńskim nr 41 z 10 października 2013 roku,
- umowę zawarto w dniu 27 marca 2015 roku.

Kontrolujące przeanalizowały terminowość dokonywania wpłat czynszu dzierżawnego za rok 2013, 2014 i I półrocze 2015 roku uiszczanego przez trzech dzierżawców (w odniesieniu do których przeanalizowano tryb zawarcia umów) za 2013 rok, za 2014 rok czterech dzierżawców (wobec sprzedaży naniesienia i zawarcia kolejnej umowy) oraz trzech dzierżawców w 2015 roku, a ustalenia w powyższym zakresie ujęto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 42 protokołu kontroli.**

Z zawartych w tabeli danych i okazanych kontrolującym dokumentów wynikało, że wpłat czynszu za poddany analizie okres dokonywano:

- na podstawie faktur wystawianych przez Urząd, za okres i na kwoty zgodne z zawartymi umowami (z tym, że faktur nie wystawiano na dzierżawę terenów rolnych),
- dzierżawca gruntów rolnych uiszczal wpłaty terminowo, stwierdzono przypadki nieterminowych płatności czynszu dzierżawnego dotyczącego gruntu pod garażem i pod pawilonem handlowym, z tym że kilkudniowe terminy opóźnień w płatności nie skutkowały koniecznością wystawiania wezwań,
- stwierdzono, że opóźnienia w płatnościach za styczeń 2013, 2014 i 2015 roku dotyczące wszystkich analizowanych dzierżawców wynikały z nieterminowego wystawiania faktur za ten miesiąc (29 stycznia 2013 roku, 22 i 24 stycznia 2014 roku, 23 i 26 stycznia 2015 roku wobec określonego umowami terminu płatności do 10 i 15 dnia miesiąca),
- od dokonanych nieterminowo wpłat naliczono i pobierano odsetki (z wyłączeniem wpłat dotyczących faktur wystawionych z opóźnieniem).

Wpłaty dokonywane w kasie Urzędu ewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 101 Ma 221 (z rozszerzeniem) i Wn 221(z rozszerzeniem) Ma 720, przekazanie środków na rachunek bankowy Wn 141 Ma 101 i Wn 130 Ma 141, zaś wpłaty dokonywane przelewem: Wn 130 Ma 221 (z rozszerzeniem) i Wn 221 (z rozszerzeniem) Ma 720, z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0750.

Jak wynikało z ustaleń dokonanych przez kontrolujące, dzierżawcy składali stosowne informacje zgłaszając dzierżawione powierzchnie do opodatkowania.

Zaległości z tytułu czynszu dzierżawnego na 31 grudnia 2013 roku wynosiły 247.918,02 zł i dotyczyły 106 dzierżawców, na 31 grudnia 2014 roku 217.380,24 zł, a z opłatami zalegało 102 dzierżawców, na 30 czerwca 2015 roku - 236.738,12 zł dotycząc 130 dzierżawców.

Z analizy danych dotyczących zaległości z tytułu czynszu dzierżawnego wynikało, że najwyższe zaległości dotyczyły Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, plac Kościuszki 1 w Opocznie i stanowiły:

- w odniesieniu do kartoteki nr 1054 na 31 grudnia 2013 roku kwotę 134.799,71 zł, na 31 grudnia 2014 roku - 123.718,15 zł i tę samą kwotę na 30 czerwca 2015 roku. W zakresie przedmiotowych zaległości podejmowano działania polegające na wysyłaniu wezwań do zapłaty: nr 73/2013 z 19 kwietnia 2013 roku, nr 175/2013 z 9 września 2013 roku, nr 277/2013 z 20 grudnia 2013 roku, nr 67/2014 z 7 maja 2014 roku, nr 59/2014 z 7 maja 2014 roku, nr 173/2014 z 5 listopada 2014 roku, nr 40.2015 z 4 maja 2015 roku, nr 95.2015 z 16 lipca 2015 roku, nr 184.2015 roku z 16 grudnia 2015 roku (zaległości obejmowały okres od sierpnia 2003 roku), w wyniku czego uzyskano: w 2014 roku kwotę 83.147,27 zł i w 2013 roku - 137.464,67 zł,
- w odniesieniu do kartoteki nr 1055: na 31 grudnia 2013 roku, na 31 grudnia 2014 roku i na 30 czerwca 2015 roku tę samą kwotę 2.113,36 zł. Na przedmiotowe zaległości wystawiono wezwania: nr 74/2013 z 19 kwietnia 2013 roku, nr 176/2013 z 9 września 2013 roku, nr 278/2013 z 20 grudnia 2013 roku, nr 60/2014 z 7 maja 2014 roku, nr 174.2015 z 5 listopada 2014 roku, nr 41.2014 z 4 maja 2015 roku, nr 96.2015 z 16 lipca 2015 roku i nr 185.2015 z 16 grudnia 2015 roku (zaległość dotycząca grudnia 2005 roku), które okazały się bezskuteczne.

Kontrolującym nie okazano dokumentacji, z której wynikałoby, że podejmowano dalsze działania egzekucyjne mające na celu windykację należności.

Wyjaśnienie dotyczące działań windykacyjnych dotyczących zaległości z tytułu czynszu dzierżawnego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, plac Kościuszki 1 w Opcznie złożyła Skarbnik Gminy Opczno i *stanowi ono załącznik nr 43 protokołu kontroli.*

Jak wynika z przedmiotowego wyjaśnienia, kwota zaległości dotyczy lat 2002-2005 i pochodzi z obowiązującej wówczas umowy o zarządzanie zasobami mieszkaniowymi Gminy zawartej z Towarzystwem Budownictwa Społecznego spółka z o.o. (obecnie Zakład Gospodarki Mieszkaniowej spółka z o.o.). Z przedmiotowej umowy wynikało, że Spółka zobowiązana była, między innymi, do pobierania od najemców czynszu będącego przychodem Gminy, pobierania opłat za świadczenia dodatkowe (media) będące przychodem Gminy, prowadzenia obsługi finansowo-księgowej oraz dokonywania rozliczeń VAT. TBS sp. z o.o. przekazywał wpływy z czynszu i świadczeń dodatkowych i był upoważniony do ich dochodzenia w postępowaniu sądowym i egzekucyjnym. Gmina corocznie przypominała o nieściągniętych należnościach z tytułu czynszu i mediów wysyłając upomnienia, jak również potwierdzenia salda, nie prowadziła jednak egzekucji wobec ZGM-u, gdyż spółka gminy była tylko „przełożnikiem” należnych gminie dochodów i to spółka, zgodnie z zawartą umową, winna dochodzić od najemców należności.

Ponadto kontrolujące przeanalizowały terminowość podejmowania działań windykacyjnych w odniesieniu do dzierżawców:

- nr 349, którego zaległość na 31 grudnia 2013 roku wynosiła 10.891,36 zł obejmując okres od lipca 2000 roku do lipca 2002 roku, na którą uzyskano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym sygn. akt INC 32/03, który uzyskał rygor natychmiastowej wykonalności z dniem 25 sierpnia 2003 roku, a powyższa kwota została wyegzekwowana w wyniku działań komornika sądowego w wysokości 8.906,05 zł i w zakresie odsetek umorzona w kwocie 2.174,04 zł. Na 31 grudnia 2014 roku dzierżawca nr 349 nie posiadał zaległości z tytułu czynszu dzierżawnego,
- nr 231 i nr 236, którego zaległość wynosiła:
w odniesieniu do umowy na pomieszczenie handlowe nr 7 – kartoteka nr 231, na 31 grudnia 2013 roku – 7.237,93 zł, na 31 grudnia 2014 roku – 9.186,76 zł, a na 30 czerwca 2015 roku – 10.644,70 zł, wystosowano wezwania do zapłaty: nr 40/2013 z 20 lutego 2013 roku za okres od maja 2012 roku do lutego 2013 roku, nr 55/2013 z

19 kwietnia 2013 roku obejmujące okres od maja 2012 roku do kwietnia 2013 roku, nr 197/2013 z 25 września 2013 roku (maj 2012 – wrzesień 2013 roku), nr 238/2013 z 20 grudnia 2013 roku (maj 2012- grudzień 2013 roku), nr 65/2014 z 7 maja 2014 roku (okres od 11 maja 2012 roku do 11 kwietnia 2014 roku), a w odniesieniu do umowy pomieszczenia nr 12 (kartoteka nr 236) na 31 grudnia 2013 roku – 9.491,58 zł, na 31 grudnia 2014 roku – 12.060,80 zł, a na 30 czerwca 2015 roku – 13.922,44 zł, wystosowano wezwania: nr 41/2013 z 20 lutego 2013 roku obejmujące okres od maja 2012 roku do lutego 2013 roku, nr 56/2013 z 19 kwietnia 2013 roku (maj 2012 - kwiecień 2013), nr 198/2013 z 25 września 2013 roku za okres od maja 2012 roku do września 2013 roku, nr 239/2013 z 20 grudnia 2013 roku za okres od maja 2012 roku do grudnia 2013 roku, nr 66/2014 z dnia 7 maja 2014 roku obejmujące okres od maja 2012 roku do kwietnia 2014 roku, a wobec bezskuteczności ww. wezwań, w wyniku wystąpienia na drogę sądową, Gmina uzyskała nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym INc 425/14 z dnia 13 czerwca 2014 roku na łączną kwotę 15.363,10 zł plus należne odsetki, zaś w wyniku egzekucji prowadzonej przez komornika sądowego, wierzyciel uzyskał w 2014 roku kwotę 696,01 zł i 688,70 zł, a w 2015 roku 575,50 zł i 688,70 zł.

Do ww. dzierżawcy wystosowano wezwania do zapłaty zaległości za kolejny okres – od czerwca 2014 roku:

- w odniesieniu do kartoteki nr 231 (pomieszczenie nr 7): nr 14.2015 z 4 maja 2015 roku obejmujące okres od czerwca 2014 roku do kwietnia 2015 roku, nr 75.2015 z 16 lipca 2015 roku za okres od czerwca 2014 roku do lipca 2015 roku oraz 147.2015 z 4 listopada 2015 roku za okres od czerwca 2014 roku do października 2015 roku,
- a w odniesieniu do kartoteki nr 236 (pomieszczenie nr 12): nr 17.2015 z 4 maja 2015 roku (za okres od czerwca 2014 roku do kwietnia 2015 roku), nr 76.2015 z 16 lipca 2015 roku (czerwiec 2014 - lipiec 2015) i nr 146.2015 z 4 listopada 2015 roku obejmujące okres od czerwca 2014 roku do października 2015 roku. W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych trwało postępowanie w trybie upominawczym przed Sądem Rejonowym w Opocznie wobec pozwu z dnia 11 grudnia 2015 roku złożonego przez Gminę Opoczno obejmującego zaległości ww. dzierżawcy za okres od czerwca 2014 roku do grudnia 2015 roku w łącznej kwocie 10.105,56 zł (z odsetkami kwota 10.725,36 zł).

Z opisanych wyżej czynności wynika, że wezwania wysyłano terminowo, z tym że bezskuteczny upływ terminów zapłaty w nich określonych nie skutkowało podejmowaniem dalszych czynności, a wezwania wystosowywano wielokrotnie na zaległości dotyczące tych samych okresów płatności czynszu.

Zagadnienie zbadano w oparciu o test stanowiący załącznik nr 44 protokołu kontroli.

Najem lokali mieszkalnych

Uchwałą nr XVI/156/08 z dnia 28 marca 2008 roku w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Opoczno, która weszła w życie po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z 2008 roku, poz. 1437, Rada Miejska w Opocznie przyjęła Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Opoczno w latach 2008-2012, który obowiązywał do 31 grudnia 2012 roku.

Na okres od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2014 roku, Rada Miejska w Opocznie nie uchwaliła wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Opoczno, co nie było zgodne z zapisami art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego (w ówczesnym brzmieniu

tekst jednolity z 2005 roku Dz. U. nr 31, poz. 266 ze zm., obecnie tekst jednolity z 2014 roku poz. 150).

Z dniem 15 października 2015 roku weszła w życie opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego poz. 3733 uchwała nr XII/101/2015 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 28 sierpnia 2015 roku w sprawie przyjęcia „Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Opoczno na lata 2015-2019”.

Powyższym dokumentem określono wielkość i prognozę zmian zasobu z analizą potrzeb, plan remontów i modernizacji mieszkaniowego zasobu gminy, planowaną sprzedaż lokali, analizę potrzeb oraz plan remontów i modernizacji, zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu. Przedmiotową uchwałą organ stanowiący określił katalog czynników obniżających wartość użytkową zgodny z brzmieniem art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów (...) nie wskazując wag poszczególnych czynników i zasad określania stawki czynszu w zależności do wyszczególnionych czynników, w odniesieniu do stawki bazowej. **Przedmiotowym Programem nie ustalono sposobu i zasad zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz przewidywanych zmian w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy w kolejnych latach**, co było wymagane zapisami art. 21 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy, określono jedynie czynności obejmujące zarządzanie zasobem wskazując, że zarządzanie i eksploatacja zasobem mieszkaniowym gminy Opoczno prowadzone jest w sposób bezpośredni przez właściciela zasobu w oparciu o odrębną umowę określającą zakres świadczonych usług, a w okresie obowiązywania *Programu* podjęte zostaną działania mające na celu opracowanie zmian zasad i kierunków restrukturyzacji zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy. Ustalono źródła finansowania zasobu mieszkaniowego i wysokość wydatków z podziałem na kolejne lata z wyodrębnieniem kosztów bieżącej eksploatacji oraz kosztów remontów i modernizacji z uwzględnieniem kosztów zarządu nieruchomościami wspólnymi.

Zgodnie z uregulowaniami art. 8 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, Burmistrz Opoczna ustalał wysokość miesięcznej stawki czynszu najmu lokali mieszkalnych z uwzględnieniem czynników określonych Wieloletnim Programem Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy.

Stawki czynszu w komunalnych zasobach mieszkaniowych obowiązujące w objętym kontrolą okresie ustalił Burmistrz Opoczna: zarządzeniem nr 166/2011 z dnia 21 września 2011 roku w sprawie określenia stawek czynszu w komunalnych zasobach mieszkaniowych, zarządzeniem nr 130/2013 z dnia 16 września 2013 roku, a obecnie zarządzeniem nr 259/2015 z dnia 23 listopada 2015 roku.

Z przedłożonej kontrolującym umowy zawartej między Gminą Opoczno a Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą plac Kościuszki 1 w Opocznie, obowiązującej od 1 stycznia 2014 roku na czas nieoznaczony wynikało, że Gmina Opoczno oddała w dzierżawę, do używania i pobierania pożytków, nieruchomości zabudowane stanowiące własność Gminy Opoczno, pozostające w jej samoistnym posiadaniu, pozostające dotychczas we władaniu gminy Opoczno lub podmiotów działających na jej zlecenie oraz lokale stanowiące własność Gminy w budynkach wspólnot mieszkaniowych, zgodnie z załącznikiem nr 1 do umowy, a z zawartych w treści umowy regulacji wynika, że nosi ona znamiona umowy o zarządzanie. Powyższe potwierdza również ustalenie czynszu dzierżawnego na symbolicznym poziomie 0,01 zł za 1 m² powierzchni użytkowej miesięcznie Dzierżawca zobowiązany został do używania przedmiotu dzierżawy zgodnie z przeznaczeniem i utrzymywania go w stanie niepogorszonym, w szczególności dokonywania niezbędnych jego napraw i przeglądów, remontów bieżących i konserwacji wynikających z bieżącej eksploatacji, wyszczególnionych w załączniku nr 2.

Wydzierżawiający zobowiązał się do pokrywania kosztów robót budowlanych i inwestycji wykonywanych w przedmiocie dzierżawy oraz pokrycia kosztów związanych z utrzymaniem obiektów budowlanych stanowiących przedmiot dzierżawy, a koszty tych robót rozliczane będą na podstawie odrębnych porozumień. W terminie do 15 listopada każdego roku dzierżawca zobowiązany był przedkładać plany remontów na kolejny rok, a plany te winny być uzgodnione z wydzierżawiającym. Dzierżawcę zobowiązano do corocznego, do 15 lutego każdego roku, przedstawiania informacji za rok poprzedni obejmujących rzeczowe i finansowe wykonanie remontów bieżących, kapitalnych i modernizacji na nieruchomościach objętych umową. Ponadto dzierżawca przyjął na siebie obowiązek przekazywania w imieniu wydzierżawiającego zaliczek na utrzymanie nieruchomości wspólnych zgodnie z uchwałami wspólnot mieszkaniowych.

Na podstawie zapisów powyższej umowy, dzierżawca zobowiązany był do zawierania umów najmu lokali z mieszkaniowego zasobu Gminy Opoczno zgodnie z przydziałami dokonywanymi przez Burmistrza Miasta Opoczno.

Zakres zadań zleconych do realizacji dzierżawcy określony opisywaną umową zawiera katalog czynności określanych jako zarządzanie nieruchomością, które to czynności, w odniesieniu do publicznego zasobu nieruchomości, obejmującego również zasób mieszkaniowy i lokale użytkowe stanowiące własność gminy, zgodnie z zapisami art. 185 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, wykonywane są na podstawie zawartej w formie pisemnej – umowy o zarządzanie.

Wskazać należy, że zgodnie z uregulowaniami art. 25 ust. 1 i 2 ww. ustawy, gminnym zasobem nieruchomości gospodaruje wójt (burmistrz, prezydent), do którego obowiązków należą, między innymi, określone zapisami art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami: zabezpieczanie nieruchomości przed uszkodzeniem lub zniszczeniem, wykonywanie czynności związanych z naliczaniem należności za nieruchomości udostępniane z zasobu oraz prowadzenie windykacji tych należności, podejmowanie czynności w postępowaniu sądowym, w szczególności w sprawach o zapłatę należności za korzystanie z nieruchomości, o roszczenia ze stosunku najmu i dzierżawy.

*Kserokopia umowy dzierżawy zawartej między Gminą Opoczno a Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą plac Kościuszki 1 w Opocznie, obowiązującej od 1 stycznia 2014 roku na czas nieoznaczony stanowi **akta kontroli strony 303-307.***

Zasady i kryteria wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy ustalone zostały przez Radę Miejską w Opocznie uchwałą nr XII/110/07 z dnia 11 października 2007 roku w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Opoczno, która weszła w życie z dniem 30 listopada 2007 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 347, poz. 3105.

Na podstawie art. 21 ust. 3 pkt 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego i § 16 pkt 3 i 5 uchwały nr XII/110/07 z dnia 11 października 2007 roku w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Opoczno, Burmistrz Opoczna zarządzeniem nr 49/2008 z dnia 31 marca 2008 roku powołał Komisję Mieszkaniową do sprawdzania warunków mieszkaniowych, opiniowania wniosków o przydział lokali mieszkalnych oraz przygotowania projektu rocznych wykazów przydziału mieszkań.

W 2013 roku Burmistrz Opoczna wydał 26 skierowań do zawarcia umowy najmu, z czego dwa skierowania dotyczyły lokali zastępczych a pięć – lokali socjalnych, a spośród skierowań do zawarcia umów najmu lokali mieszkalnych, dwanaście dotyczyło zamian. W 2014 roku wydano 12 skierowań, z czego dwa dotyczyły zawarcia umów najmu lokali socjalnych, a pięć – zamian lokali, w I półroczu 2015 roku Burmistrz Opoczna wydał

osiemnaście skierowań, z czego trzy dotyczyły lokali socjalnych, a sześć - zamian lokali. Zestawienie danych w zakresie wydanych w latach 2013, 2014 i półrocze 2015 roku skierowań do zawarcia umów najmu lokali zawarto w tabelach *stanowiących załącznik nr 45 protokołu kontroli*.

Kontrolujące dokonały analizy procedury oddania w najem lokali z zasobu mieszkaniowego Gminy:

- lokalu mieszkalnego przy ul. Przemysłowej 3/18 przyznanego pismem GKMIOS.7140.10.2014 z dnia 16 kwietnia 2014 roku stwierdzając, że:
 - w dokumentacji znajdował się wniosek z 22 stycznia 2002 roku o przyznanie lokalu docelowego, a z danych zawartych we wniosku wynikało, że rodzina spełniała warunki określone uchwałą w zakresie warunków mieszkaniowych. Do wniosku załączono oświadczenie o wysokości dochodów, które kwalifikowały do przyznania lokalu,
 - 30 sierpnia 2002 roku dokonano sprawdzenia warunków mieszkaniowych, co dokumentował stosowny protokół podpisany przez trzech członków Komisji Mieszkaniowej,
 - oświadczenie z dnia 11 sierpnia 2006 roku o wysokości przeciętnych miesięcznych dochodów za II kwartał 2006 roku potwierdzało ich wysokość uprawniającą do uzyskania lokalu z zasobów Gminy,
 - dokumenty z kwietnia 2014 roku, w tym zaświadczenia z Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie potwierdzające korzystanie ze świadczeń tej placówki, potwierdzały wysokość dochodów rodziny z tym, że nie dokonano wyliczenia, z którego wynikało spełnianie przez rodzinę, określonych zapisami § 16 ust. 6 uchwały nr XII/110/07 Rady Miejskiej w Opocznie w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Opoczno, wymogów w zakresie dochodów na członka rodziny,
 - wnioskodawcę umieszczono na *Liście przydziału lokali mieszkalnych w zasobach komunalnych na 2013 rok* zatwierdzonej w dniu 26 października 2012 roku przez Burmistrza Opoczna, a dane zawarte w tym dokumencie potwierdzały cenzus zarobkowy uprawniający do przydziału lokalu a także wskazywały status zajmowanego lokalu - mieszkanie wynajmowane od osoby prywatnej,
- lokalu mieszkalnego przy ul. Przemysłowej 3/16 przyznanego pismem GKMIOS.7140.14.2013 z dnia 1 marca 2013 roku stwierdzając, że:
 - w dokumentacji znajdował się wniosek z 24 czerwca 2008 roku o przyznanie lokalu docelowego, a z danych zawartych we wniosku wynikało, że wnioskodawczyni zamieszkuje wraz dzieckiem w jednym pomieszczeniu w lokalu o pow. 22 m² wraz z byłym mężem, a z oświadczenia o dochodach wynikało, że ich wysokość kwalifikowała wnioskodawczynię do przyznania lokalu,
 - nie udokumentowano dokonania wstępnej oceny wniosku, co było wymagane zapisami ust. 2 § 16 uchwały nr XII/110/07 Rady Miejskiej w Opocznie oraz weryfikacji spełniania kryteriów określonych treścią § 8 i 9 ww. uchwały,
 - podaniem z dnia 28 lutego 2013 roku wnioskodawczyni opisała swoje trudne warunki mieszkaniowe wnosząc o przyspieszenie przydziału mieszkania. Z powyższego pisma wynikało, że wnioskodawczyni z synem zameldowani byli w mieszkaniu byłego męża, a obecnie nie mają stałego miejsca pobytu (...) ²³,

²³ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- **w dokumentacji brak danych w zakresie dochodów wnioskodawczyni oraz dokonania wstępnej oceny wniosku w zakresie określonym i wymaganym zapisami § 16 ust. 2 ww. uchwały,**
- **kontrolującym nie okazano dokumentacji potwierdzającej dokonanie weryfikacji spełniania warunków kwalifikujących do przyznania lokalu mieszkalnego określonych zapisami § 8 i 9 zgodnie z ustaleniami wynikającymi z treści § 16 ust. 7 uchwały nr XII/110/07 Rady Miejskiej w Opcznie w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Opczno, tj. spełniania w chwili otrzymania skierowania do zawarcia umowy najmu, kryteriów dochodowych oraz warunków mieszkaniowych w lokalu, w którym w dacie przydziału lokalu, zamieszkiwała wnioskodawczyni (...)²⁴,**
- wnioskodawcę umieszczono na *Liście przydziału lokali mieszkalnych w zasobach komunalnych na 2013 rok* zatwierdzonej w dniu 26 października 2012 roku przez Burmistrza Opczna,
- lokalu mieszkalnego przy ul. Rolnej 14/32 przyznanego w ramach zamiany pismem GKMIOŚ.7140.20.2013 z dnia 12 kwietnia 2013 roku stwierdzając, że:
 - w dokumentacji znajdował się wniosek z dnia 19 lutego 2008 roku o zamianę lokalu mieszkalnego zajmowanego przez wnioskodawcę. We wniosku wskazano, że wnioskodawczyni jest najemcą lokalu nie wyposażonego w łazienkę, centralne ogrzewanie i ciepłą wodę, a opalanie lokalu węglem ze względu na wiek i stan zdrowia wnioskodawczyni stanowi dla Niej znaczną uciążliwość. Powyższe warunki mieszkaniowe i zdrowotne nie zostały potwierdzone ustaleniami Komisji Mieszkaniowej takimi jak oględziny, notatki potwierdzające wyposażenie lokalu oraz dokumentacja w zakresie stanu zdrowia wnioskodawczyni,
 - wnioskodawczynię poinformowano o zarejestrowaniu jej wniosku w Wydziale Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Ochrony Środowiska pod numerem GMMIOŚ.7141.47.08.,
 - nie udokumentowano przeprowadzenia weryfikacji spełniania warunku określonego zapisami § 13 ust. 7 uchwały, tj. uregulowania wszelkich należności wynajmującego z tytułu najmu lokalu mieszkalnego należącego do mieszkaniowego zasobu gminy,
 - wnioskodawcę umieszczono na *Liście zamian lokali mieszkalnych w zasobach komunalnych na 2013 rok* zatwierdzonej w dniu 26 października 2012 roku przez Burmistrza Opczna, a dane zawarte w tym dokumencie nie określały cenzusu zarobkowego uprawniającego do przydziału lokalu zawierały natomiast informację o warunkach mieszkaniowych- mieszkanie bez wygód,
- lokalu mieszkalnego przy ul. Sobieskiego 1/4 przyznanego, w ramach wzajemnej zamiany, pismem GKMIOŚ.7144.20.2015 z dnia 7 kwietnia 2015 roku stwierdzając, że:
 - w dokumentacji znajdował się wniosek z dnia 30 marca 2015 roku najemcy lokalu mieszkalnego przy ul. Sobieskiego 1/3 o zamianę lokalu mieszkalnego z najemcą lokalu mieszkalnego przy ul. Sobieskiego 1/4, a na wzajemną zamianę wyraziła zgodę współnajemczyni tegoż lokalu,
 - wnioskodawczyni argumentowała potrzebę zamiany pozyskaniem mniejszego lokalu, co pozwoli jej na regularne uiszczanie czynszu,
 - nie udokumentowano spełniania warunków wzajemnej zamiany określonych zapisami, tj. spełniania, w opisywanym przypadku przez obu zainteresowanych najemców, warunku określonego zapisami § 13 ust. 7 uchwały, tj. uregulowania

²⁴ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak

wszelkich należności wynajmującego z tytułu najmu lokalu mieszkalnego należącego do mieszkaniowego zasobu gminy,

- lokalu socjalnego przy ul. Piotrkowskiej 53/3 przyznanego pismem GKMiOŚ.7142.52.2013 z dnia 4 grudnia 2013 roku stwierdzając, że:
 - w dokumentacji znajdował się wyrok IC 40/10 z dnia 10 kwietnia 2010 roku z klauzulą wykonalności nadaną 7 czerwca 2010 roku, którym z powództwa Gminy Opoczno, nakazano eksmisję z lokalu mieszkalnego nr 16 położonego w budynku nr 14 przy ul. Rolnej w Opocznie i którym orzeczono uprawnienie do lokalu socjalnego,
 - pismem z dnia 30 lipca 2013 roku eksmitowani zwrócili się z prośbą o zaproponowanie im innego lokalu socjalnego wobec propozycji najmu lokalu przy ul. 1 Maja 11/3 w Opocznie argumentując powyższe położeniem lokalu niespełniającym wymogów rodziny z małymi dziećmi,
 - pismem GKMiOŚ.7144.20.3.2013 z 22 sierpnia 2013 roku Burmistrz Opoczna wyraził zgodę na wstrzymanie wykonania wyroku eksmisyjnego, zaś pismem GKMiOŚ.7142.52.2013 z 4 grudnia 2013 roku przyznał eksmitowanym lokal socjalny położony w Opocznie przy ul. Piotrkowskiej 53/3 na czas określony do 31 grudnia 2015 roku wskazując nieprzekraczalny termin zgłoszenia się do Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej sp. z o.o. w Opocznie do dnia 16 grudnia 2013 roku w celu zawarcia umowy najmu.

Kontrolującym nie okazano projektów rocznych wykazów sporządzonych zgodnie z ustaleniami § 16 ust. 5 uchwały nr XII/110/07 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 11 października 2007 roku w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Opoczno.

Uchwałą nr XLVI/400/10 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 7 października 2010 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych, mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Opoczno i jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów do tego uprawnionych, która weszła w życie z dniem 10 grudnia 2010 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 335, poz. 2952, organ stanowiący określił warunki, szczegółowe zasady, sposób i tryb postępowania oraz wskazał osoby uprawnione do podejmowania decyzji co do stosowania ulg w odniesieniu do wierzytelności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny. Ponadto ww. uchwałą określono sposób opracowywania sprawozdania w zakresie udzielonych ulg i obowiązek jego przedkładania w informacji o przebiegu wykonania budżetu za dany rok budżetowy.

Kwoty zastosowanych ulg w zakresie należności cywilnoprawnych wynosiły: za 2013 roku 2.567,01 zł, w tym 155,90 zł odsetki, za rok 2014 – 31.956,09 zł, z tego 14.576,50 zł odsetki i I półrocze 2015 roku 10.853,25 zł, w tym 1.029,40 zł odsetki, a podjęto je w odniesieniu do, odpowiednio, trzech, pięciu i czterech dłużników, a szczegółowe zestawienie ulg udzielonych w ww. okresie zawarto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 46 protokołu kontroli.**

Kontrolujące przeanalizowały dokumentację dotyczącą ulg udzielonych w 2014 roku:

- w zakresie umorzenia czynszu dzierżawnego dzierżawcy o numerze kartoteki 231 w kwocie 16.553,24 zł, z czego odsetki stanowiły 14.379,20 zł, stwierdzając, że:
 - ulgi udzielono na wniosek z dnia 20 września 2013 roku, w którym dzierżawca zwrócił się o pomniejszenie zaległości czynszowej o należność za osiem miesięcy, w ciągu których nie mógł korzystać z dzierżawionej nieruchomości wobec braku możliwości podłączenia energii elektrycznej oraz umorzenie odsetek od zaległości. **Do wniosku nie załączono, wymaganego uregulowaniami ww. uchwały, oświadczenia majątkowego, a uprawniony do udzielenia ulgi**

organ nie żądał uzupełnienia dokumentu. W odpowiedzi na powyższy wniosek, pismem z 1 października 2013 roku Burmistrz poinformował o możliwości rozpatrzenia podania o umorzenie odsetek po dokonaniu wpłaty zaległości czynszowej i kosztów procesowych. Pismem Bż-320/11/2014 z 9 października, w nawiązaniu do pisma z dnia 1 października 2013 roku wnioskodawcę poinformowano o wysokości zaległości, która w wyniku dokonanej egzekucji komorniczej z nakazu zapłaty INC 32/03 stanowiła kwotę 4.582,81 zł wzywając do jej uregulowania w terminie do 31 października 2014 roku. Wnioskodawca pismem z 21 października 2014 roku ponownie zwrócił się o pomniejszenie należności o kwotę 2.898,72 zł wynikającą z czynszu za osiem miesięcy, podczas których nie mógł korzystać z nieruchomości. **Pismem, co nie było zgodne z określoną przez organ stanowiący formą, z dnia 23 października 2014 roku Bż-320/13/2014 zastępca Burmistrza Opoczna poinformował,** że Burmistrz Opoczna rozpatrzył podanie z dnia 21 października 2014 roku i umorzył zaległość w wysokości 2.174,04 zł (czynsz za sześć miesięcy) wskazując termin zapłaty pozostałej kwoty (2.408,77 zł) do końca października 2014 roku oraz poinformował, że w przypadku dokonania spłaty należności w wyznaczonym terminie, umorzone zostaną odsetki od zaległości z nakazu zapłaty INC32/0. **W dokumentacji postępowania nie określono przesłanek uzasadniających udzielenie ulgi w odniesieniu do katalogu określonego § 4 uchwały.** Dowodem PK 6/26/2014 z dnia 23 października 2014 roku umorzono zaległość w kwocie 2.174,04 zł. Kontrolującym okazano dokumentację potwierdzającą uregulowanie przez dłużnika (za pośrednictwem komornika), po przeksięgowaniu wpłat, ewidencjonowanych na należność główną i odsetki, w całości na należność główną oraz po uwzględnieniu opisanego wyżej umorzenia, kwot wynikających z zasądzonej nakazem zapłaty należności głównej (10.891,36 zł) z kosztami procesu, kosztami postępowania egzekucyjnego. **Odsetki naliczone od uregulowanej w całości (po uwzględnieniu opisanego wyżej umorzenia zaległości) stanowiły na 9 października 2014 roku kwotę 14.379,20 zł. Dokumentu stanowiącego podstawę umorzenia ww. odsetek nie okazano kontrolującym,**

- w zakresie wstrzymania naliczania opłat oraz odroczenia terminu płatności należności za 2013 rok, którą ustalono na kwotę 6.723,18 zł z tytułu bezumownego użytkowania gruntu stwierdzono, że:
 - wnioskodawca (dzierzawca o numerze 837) pismem z dnia 4 marca 2014 roku zwrócił się o wstrzymanie naliczania opłat i odroczenie terminu płatności podatku, do momentu rozstrzygnięcia sprzedaży gruntu. Prośbę umotywowano faktem, iż wnioskodawca nadal zainteresowany jest nabyciem przedmiotowej (nie określonej w podaniu) działki po jej ponownej wycenie, a wniosek uzupełniono o oświadczenie o stanie majątkowym złożone na telefoniczne wezwanie, w dniu 18 marca 2014 roku,
 - **pismem Bż-320/4/2014 z 28 marca 2014 roku Skarbnik Gminy poinformowała,** że zaległości wnioskodawcy dotyczą: w kwocie 3.822,84 zł opłat za 2013 rok za bezumowne korzystanie z gruntu oraz w wysokości 2.900,34 zł – bezumownego usytuowania tablic reklamowych, natomiast kwestia tymczasowego wstrzymania opłat za 2014 rok została rozpatrzona w piśmie RiGG.722.2014, a na posiedzeniu kierownictwa Urzędu, w dniu 20 marca 2014 roku Burmistrz podjął decyzję o rozłożeniu zaległości na dwie raty: pierwsza w kwocie 3.361,59 zł płatna do 15 kwietnia 2014 roku, druga – 3.361,59 zł płatna do 31 sierpnia 2014 roku. **W dokumentacji postępowania nie odniesiono się do odsetek z tytułu ww. zaległości nie dokonując ich wyliczenia i ewentualnego wykazania jako udzielonej ulgi jak również do przesłanek uzasadniających udzielenie ulgi.** Kontrolujące stwierdziły, że wpłat dokonano

w dwóch ratach: w dniu 15 kwietnia 2014 roku w kwocie 3.822,84 zł i w dniu 1 września – 2.900,34 zł.

Opisane postępowania przeprowadzono niezgodnie z trybem postępowania określonym uchwałą nr XLVI/400/10 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 7 października 2010 roku w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych, mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Opoczno i jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów do tego uprawnionych, która określa, że:

- umorzenie, odroczenie lub rozłożenie na raty spłaty należności przypadających Gminie Opoczno następuje na wniosek dłużnika, który składany jest wraz z dokumentami na jego poparcie i winien zawierać szczegółowe informacje dotyczące przesłanek uzasadniających udzielenie ulgi, oraz oświadczeniem o sytuacji majątkowej według wzoru określonego uchwałą,
 - w przypadku stwierdzenia w wyniku weryfikacji przedstawionych dokumentów, że przedłożone dokumenty lub informacje są niewystarczające, właściwy organ wzywa do uzupełnienia dokumentacji, a nieuzupełnienie wniosku powoduje jego pozostawienie bez rozpatrzenia,
 - dla umorzenia należności, odroczenia terminu jej spłaty lub rozłożenia na raty, które następuje na wniosek dłużnika, właściwa jest forma porozumienia, zaś w przypadku umorzenia z urzędu – forma jednostronnego oświadczenia woli złożonego przez uprawniony organ,
 - do umarzania, odraczania terminu spłaty lub rozkładania na raty należności pieniężnych przypadających Gminie uprawniony jest Burmistrz Opoczna, a w przypadku Jego nieobecności – Pierwszy Zastępca Burmistrza Opoczna,
- a w § 4 enumeratywnie wymienia przesłanki umorzenia w całości lub części należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny.

Kserokopia dokumentów dotyczących udzielenia ulgi dzierżawcy o numerze 837 stanowi akta kontroli strony 308-315.

Wyjaśnienie dotyczące procedury udzielenia ulgi dzierżawcy o numerze kartoteki 231 złożyła Skarbnik Gminy i *stanowi ono załącznik nr 47 protokołu kontroli.*

Jak wyjaśniła Skarbnik Gminy, Burmistrz rozpatrzył wniosek dzierżawcy dotyczący zmniejszenia należności za okres braku prądu, a po wywiązaniu się przez dzierżawcę z ustaleń dotyczących kwoty i terminu wpłaty zaległości, podjęto decyzję o umorzeniu odsetek w kwocie 14.370,20 zł. Brak formalnego pisma informującego o umorzeniu ww. odsetek był wynikiem przeoczenia, którego przyczyną było rozpatrywanie sprawy w trybie pilnym, w okresie wyborów samorządowych.

3. POZOSTAŁE DOCHODY

Opłata adiacencka

Rada Miejska w Opocznie uchwałą nr XXXV/323/06 z dnia 31 marca 2006 roku, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 22 kwietnia 2006 roku nr 134, poz. 1055, ustaliła wysokość stawki procentowej opłaty adiacenckiej należnej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanego budową urządzeń infrastruktury technicznej na podstawie zapisów art. 146 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami w wysokości 50% różnicy wartości gruntu przed wybudowaniem tych urządzeń, a wartością gruntu po ich wybudowaniu, określoną na dzień, w którym powstał obowiązek poniesienia opłaty.

Uchwałą nr IX/115/03 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 27 czerwca 2003 roku w sprawie scalenia i podziału nieruchomości przeznaczonych pod budownictwo

jednorodzinne w Opocznie – Osiedle Kwiatowa II ustalono 50% stawkę opłaty adiacenckiej.

Rada Miejska w Opocznie nie ustaliła stawki procentowej opłaty adiacenckiej wynikającej ze wzrostu wartości nieruchomości wynikającej z jej podziału, co nie było zgodne z uregulowaniami art. 98a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, który określa, że wysokość stawki procentowej opłaty adiacenckiej ustala rada gminy, w drodze uchwały, w wysokości nie większej niż 30% różnicy wartości nieruchomości. Oświadczenie w sprawie nie ustalenia przez Radę Miejską w Opocznie stawki procentowej opłaty adiacenckiej na podstawie art. 98a ust. 1 ww. ustawy złożyła Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego w Opocznie i **stanowi ono załącznik nr 48 protokołu kontroli.**

Uchwałą nr XXXV/323/06 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 31 marca 2006 roku w sprawie ustalenia wysokości stawki procentowej opłaty adiacenckiej na terenie Gminy Opoczno, organ stanowiący ustalił stawkę opłaty adiacenckiej wynikającej z obowiązku uczestniczenia przez właścicieli gruntów w kosztach budowy infrastruktury technicznej w wysokości 50% różnicy wartości gruntu przed wybudowaniem tych urządzeń a wartością gruntu po ich wybudowaniu. Dochody z tego tytułu klasyfikowane w dziale 756 rozdział 75618 § 0490 wyniosły: w 2013 roku 149.994,47 zł, w 2014 roku -100.427,35 zł, a w roku 2015 - 55.493,25 zł.

Zaległości z tytułu opłaty adiacenckiej na 31 grudnia 2014 roku wynosiły 82.373,01 zł, zaś nadpłaty 71.856,68 zł.

Renta planistyczna

Powierzchnia Miasta i Gminy Opoczno objęta jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Gminy, a w okresie objętym kontrolą obowiązywało szesnaście uchwał Rady Miejskiej w Opocznie w tym zakresie.

Na podstawie analizy zapisów wybranych planów miejscowych, tj.:

- uchwały nr V/39/11 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 30 marca 2011 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla strefy przemysłowej położonej w rejonie ulicy Przemysłowej w Opocznie, opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 137, poz. 1260,
- uchwały nr VI/61/07 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 26 kwietnia 2007 roku w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów sołectw: Libiszów, Libiszów-Kolonia, Międzybórz, Sobawiny, opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 185, poz. 1741,
- uchwały nr XXIII/198/12 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 5 października 2012 roku w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla fragmentu miasta Opoczna położonego między ulicami: Waryńskiego, 17-go Stycznia, rzeką Drzewiczką a granicą administracyjną miasta od strony południowo-wschodniej, opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 4 grudnia 2012 roku, poz. 3972

stwierdzono, że uchwalając miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, ustalano stawkę procentową służącą naliczaniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości, odpowiednio: w wysokości 20% dla wskazanych terenów oznaczonych na rysunku planu, z wyłączeniem działek posiadających według państwowej ewidencji gruntów opis użytku rozpoczynający się od litery „B”, **dla pozostałych obszarów stawki nie ustalając**; w wysokości 15% dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami U i P - 15%, dla terenów oznaczonych RM/MN, RM, ML- 10%, dla terenów przeznaczonych dla realizacji celów publicznych, w tym pod budowę dróg - 0%; dla terenu oznaczonego symbolami: 1.U-15%, 1.P,U-10%, 2.U,3.U, 4.U-5%, 1.K,1.KDL, 1.KDZ-1%.

W roku 2013 dochody z tytułu renty planistycznej wyniosły 4.840,50 zł, w 2014 i I półroczu 2015 roku nie naliczono i nie pobrano opłat z tytułu wzrostu wartości nieruchomości określonych zapisami art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 199 ze zm.). Jak wynikało z wyjaśnienia Naczelnika Wydziału Rozwoju Miasta, w latach objętych kontrolą nie zaistniały okoliczności uzasadniające naliczenie i pobranie opłat, a przedmiotowe wyjaśnienie **stanowi załącznik nr 49 protokołu kontroli.**

Dochody z tytułu zajęcia pasa drogowego

Uchwałą nr XIX/201/04 Rady Miejskiej w Opcznie z dnia 26 sierpnia 2004 roku w sprawie ustalenia stawek za zajęcie pasa drogowego dróg gminnych oraz umieszczenie w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej i obiektów budowlanych nie związanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego oraz reklam, która weszła w życie z dniem 5 października 2004 roku, po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 262, poz. 2235, organ stanowiący ustalił wysokość opłat z tytułu zajęcia pasa drogowego drogi gminnej w celach niezwiązanych z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg, dotyczących : prowadzenia robót w pasie drogowym, umieszczenia w pasie drogowym urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, umieszczenia w pasie drogowym obiektów budowlanych niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego oraz reklam, a także za zajęcie pasa drogowego na prawach wyłączności w innych celach.

Gmina Opczno uzyskała dochody z tego tytułu w 2013 roku w kwocie 132.656,08 zł, w 2014 roku – 81.400,48 zł, a w 2015 roku – 113.964,71 zł, stanowiące odpowiednio: 0,14%, 0,08% i 0,12 % dochodów budżetu Gminy. Wpłaty z tytułu zajęcia pasa drogowego i umieszczenia w pasie drogowym urządzenia nie związanego z funkcjonowaniem drogi były ewidencjonowane z klasyfikacją w dziale 756 Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem, rozdziale 75618 Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw, § 0490 Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw. Wobec skali dochodów z tego tytułu uzyskiwanych przez Gminę odstąpiono od szczegółowej analizy tego zagadnienia.

Darowizny

Gmina Opczno w latach 2013, 2014 i I półroczu 2015 roku osiągnęła z tytułu darowizn klasyfikowanych w § 0960 dziale 801 rozdziale 80101, 80104, 80106 i 80110 dochody w kwotach odpowiednio: 23.519,25 zł, 35.589,84 zł i 12.362,73 zł. Jak wynikało z ustnego wyjaśnienia Zastępcy Skarbnika Gminy Opczno dochody powyższe realizowane były przez placówki oświatowe i pochodziły z dobrowolnych wpłat dokonywanych z przeznaczeniem na funkcjonowanie tych placówek.

VII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

1. WYDATKI NA ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ - 2014 ROK

1.1. Informacje ogólne

W kontrolowanym okresie kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie była – Jadwiga Oleksik, powołana przez Burmistrza Miasta z dniem 16 listopada 2001 roku. Z dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że ww. ukończyła specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Zgodnie z wymogami art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 roku, poz. 163), osoba kierująca ośrodkiem jest obowiązana posiadać, co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie spełniała wymogi w zakresie stażu pracy oraz w zakresie wymagań kwalifikacyjnych.

1.2. Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej

Wykonanie zadań finansowych w 2015 roku

Wyszczególnienie	2015 rok (zł)
Dział 851 Rozdział 85154 (Przeciwdziałanie alkoholizmowi)	268.015,00
Dział 851 Rozdział 85195 (Koszty wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni)	
Dział 852 Rozdział 85201 (Placówki opiekuńczo-wychowawcze)	
Dział 852 Rozdział 85202 (Domy pomocy społecznej)	557.967,58
Dział 852 Rozdział 85203 Ośrodek wsparcia -stołówka	411.924,94
Dział 852 Rozdział 85203 Ośrodek wsparcia – Środowiskowy Dom Pomocy	513.223,00
Dział 852 Rozdział 85205 (Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie)	22.886,00
Dział 852 Rozdział 85204 (Rodziny zastępcze)	62.578,12
Dział 852 Rozdział 85206 (Wspieranie rodziny)	39.077,50
Dział 852 Rozdział 85212 (Świadczenia Rodzinne)	9.646.895,90
Dział 852 Rozdział 85213 (Składki na ubezpieczenie zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia)	144.699,27
Dział 852 Rozdział 85214 (zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego)	662.770,81
Dział 852 Rozdział 85215 (Dodatki mieszkaniowe)	367.594,25
(Dodatek energetyczny)	992,60
Dział 852 Rozdział 85216 (Zasiłki Stałe)	838.856,88
Dział 852 Rozdział 85219 (Koszty utrzymania Ośrodków Pomocy Społecznej) (Świadczenia dla opiekunów za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną lub niepełnosprawną)	1.297.487,21
Dział 852 Rozdział 85228 (Usługi Opiekuńcze)	206.925,97
Dział 852 Rozdział 85231 Pomoc dla cudzoziemców	5.400,00
Dział 852 Rozdział 85278 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	10.000,00
Dział 852 Rozdział 85295 (Pozostała działalność)	1.603.923,51

Dział 854 Rozdział 85415 (Pomoc materialna dla uczniów)	232.404,05
Razem	16.893.622,59

Wykonanie zadań rzeczowych w 2015 roku

Forma pomocy	2015 rok		
	Liczba osób/rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zadania zlecone	8.020	59.531	10.147.825,16
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	259	259	259.000,00
Zasiłki rodzinne + dodatki	5.935	41.226	4.443.761,10
Zasiłki pielęgnacyjne	988	10.607	1.622.871,00
Świadczenia pielęgnacyjne	128	1.095	1.313.760,00
Fundusz alimentacyjny	295	3.219	1.056.649,01
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych			282.892,55
Specjalny zasiłek opiekuńczy	36	248	126.273,70
Świadczenia dla opiekunów za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną lub niepełnosprawną	27	269	136.534,80
Koszty obsługi zasiłków dla opiekuna			4.834,98
Składki Emerytalno-Rentowe od św. pielęgnacyjnych	79	832	272.132,79
Składki Emerytalno-Rentowe od specjalnego zasiłku dla opiekunów	31	226	31.658,70
Składki Emerytalno-Rentowe od zasiłku dla opiekunów	15	162	23.086,85
Odsetki od wypłaconych świadczeń dla opiekuna prawnego			
Składki na ubezpieczenia zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia	61	545	44.869,20
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2	2	10.000,00
Dodatek energetyczny		82	992,60
Pomoc finansowa realizowana w ramach Rządowego Programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	2	3	600,00
Pomoc finansowa w formie zasiłków celowych dla cudzoziemców	1	12	5.400,00
Karta dużej rodziny	161	826	2.186,88
Środowiskowy Dom Pomocy	-	-	510.321,00
Zadania własne	3.279	145.646	6.744.807,43
Zasiłki stałe ogółem	204	1.883	838.856,88
Posiłki dla dzieci i młodzieży	750	89.530	494.604,60
Posiłki dla dorosłych	161	32.277	96.831,00
Zasiłki celowe na posiłki w ramach programu wieloletniego	732	2.971	573.614,40
Pozostałe koszty związane z dożywianiem (koszt dowozu posiłków, obsługa, punktu wydania posiłków doposażenie punktów)			47.686,80
Zasiłki celowe i w naturze	422	5.814	279.150,09
Przeciwdziałanie alkoholizmowi			268.015,00
Oplata za DPS	26		556.967,58
Zasiłki okresowe	240	1.040	383.620,72
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych			73.440,42
Koszty ośrodka wsparcia-stołówki			411.924,94
Usługi opiekuńcze (wydatki)	34	7.364	206.925,97
Rodziny zastępcze (piecza zastępcza)	17	197	62.578,12
Asystent rodziny	19	180	39.077,50

Koszty utrzymania MGOPS			1.297.487,21
Koszty prowadzenia Magazynu żywności			108.765,30
Pozostała Działalność (Projekt „Praca i edukacja szansa lepszego życia”)	42	126	279.634,53
Zadania z zakresu polityki społecznej			
Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie)-m.in. Niebieska Karta	98	305	22.886,00
Składki na ubezpieczenia zdrowotne płacone za osoby pobierające zasiłek stały	199	1.686	70.625,34
Składki na ubezpieczenia zdrowotne płacone za osoby Uczestniczące w Centrum Integracji Społecznej	87	593	29.204,73
Dodatki mieszkaniowe		2.310	367.594,25
Stypendia i zasiłki szkolne	274	1.680	210.601,00
Wyprawka szkolna	90		21.803,05
Środowiskowy Dom Pomocy			2.912,00
Zadania porozumienia			
Gminne programy aktywizacji społeczno – zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego edycja 2014 - 2015			

Prawidłowość w zakresie udzielania i wypłaty świadczeń przyznawanych w ramach pomocy społecznej skontrolowano na podstawie dokumentacji źródłowej dotyczącej wypłaconych w 2015 roku nw. 5 zasiłków stałych, jako zadań własnych oraz wypłaconych na podstawie nw. decyzji 10 zasiłków celowych, finansowanych ze środków własnych Miasta i Gminy Opoczno.

Zasiłki celowe

Skontrolowano następujące decyzje w sprawie przyznania zasiłków celowych:

- decyzja nr OPS.DPŚ.8212.1254.2015 z dnia 23 czerwca 2015 roku - na wniosek z dnia 22 czerwca 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup żywności. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz wywiadu środowiskowego z dnia 23 czerwca 2015 roku, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 100,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu żywności;
- decyzja nr OPS.DPŚ.8212.2881.2015 z dnia 16 grudnia 2015 roku - na wniosek z dnia 3 grudnia 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup żywności. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz załączonego wywiadu środowiskowego z dnia 8 grudnia 2015 roku, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w kwocie 200,00 zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu żywności w miesiącu grudniu 2015 roku;
- decyzja nr OPS.DPŚ.8212.3001.2015 z dnia 21 grudnia 2015 roku - na wniosek z dnia 4 grudnia 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup żywności. W oparciu o wywiad środowiskowy przeprowadzony w dniu 11 grudnia 2015 roku oraz dokonaną analizę sytuacji bytowej wnioskodawcy przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 200,00 zł z przeznaczeniem na zakup żywności w miesiącu grudniu 2015 roku;
- decyzja nr OPS.DPŚ.8212.1738.2015 z dnia 15 września 2015 roku - na wniosek z dnia 27 sierpnia 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej na zaspokojenie innych potrzeb w miesiącu wrześniu 2015 roku. W oparciu o wywiad środowiskowy przeprowadzony w dniu 2 września 2015 roku oraz dokonaną analizę sytuacji bytowej wnioskodawcy przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 300,00 zł z przeznaczeniem na zaspokojenie innych potrzeb w miesiącu wrześniu 2015 roku;

- decyzja nr OPS.DPŚ.8212.336.2015 z dnia 23 lutego 2015 roku – na wniosek z dnia 10 lutego 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej na zaspokojenie innych potrzeb. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz załączonego wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 18 lutego 2015 roku, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 150,00 zł, z przeznaczeniem na zaspokojenie innych potrzeb w miesiącu lutym 2015 roku;
- decyzja nr OPS.DPŚ.8212.368.2015 z dnia 24 lutego 2015 roku – na wniosek z dnia 10 lutego 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup żywności. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 17 lutego 2015 roku oraz dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 100,00 zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu żywności w miesiącu lutym 2015 roku;
- decyzja nr OPS.DPŚ.8212.2106.2015 z dnia 19 października 2015 roku – na wniosek z dnia 8 października 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup żywności. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 8 października 2015 roku oraz dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 200,00 zł, z przeznaczeniem na zakup żywności;
- decyzja nr OPS.DPŚ.8212.1135.2015 z dnia 15 czerwca 2015 roku – na wniosek z dnia 26 maja 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup leków. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 8 czerwca 2015 roku oraz dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 200,00 zł, z przeznaczeniem na zakup leków oraz pokrycie kosztów leczenia w miesiącu czerwcu 2015 roku;
- decyzja nr OPS.DPS.8212.1561.2015 z dnia 24 sierpnia 2015 roku – na wniosek z dnia 10 sierpnia 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej na produktów niezbędnych do funkcjonowania. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 14 sierpnia 2015 roku oraz dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 30,00 zł, z przeznaczeniem na zaspokojenie innych potrzeb;
- decyzja nr OPS.DPŚ.8212.2292.2015 z dnia 29 października 2015 roku – na wniosek z dnia 16 października 2015 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup opału. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 26 października 2015 roku oraz dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 400,00 zł, z przeznaczeniem na zakup opału w miesiącu październiku 2015 roku.

Zasiłki stałe

- decyzja nr OPS.DPŚ.8210.16.2015 z dnia 9 lutego 2015 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 529,00 zł miesięcznie od dnia 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 22 stycznia 2015 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 30 stycznia roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr OPS.DPŚ.8210.223.2015 z dnia 13 października 2015 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 525,17 zł miesięcznie od dnia 1 października 2015 roku bezterminowo oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 1 października 2015 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu

8 października 2015 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;

- decyzja nr OPS.DPŚ.8210.316.2015 z dnia 16 października 2015 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 604,00 zł miesięcznie od dnia 1 października 2016 roku do 28 lutego 2016 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 7 października 2015 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 15 października 2015 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr OPS.DPŚ.8210.390.2015 z dnia 11 grudnia 2015 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 305,00 zł miesięcznie od dnia 1 grudnia 2015 roku do 31 października 2016 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 7 grudnia 2015 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 10 grudnia 2015 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr OPS.DPŚ.8210.384.2015 z dnia 2 grudnia 2015 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 339,00 zł od dnia 1 listopada 2015 roku do dnia 31 października 2016 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 23 listopada 2015 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 1 grudnia 2016 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego.

W wyniku kontroli wymienionych powyżej decyzji o przyznaniu zasiłku stałego i celowego stwierdzono, co następuje:

- zasiłki celowe były przyznawane podopiecznym będącym w trudnej sytuacji materialnej;
- wnioskodawcy, którzy otrzymali pomoc finansową w postaci zasiłku celowego spełniali wymogi określone w art. 39 ustawy o pomocy społecznej;
- zasiłki stałe wypłacone były zgodnie z art. 37 ust. 1-5 ustawy o pomocy społecznej;
- podstawą do wypłaty zasiłku było wydane orzeczenie o niepełnosprawności ze stopniem umiarkowanym lub znacznym;
- wysokość zasiłku stałego uzależniona była od dochodu rodziny;
- w aktach świadczeniobiorców znajdowały się niezbędne dokumenty potwierdzające sytuację materialną i rodzinną (wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego oraz jego aktualizacje, zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia, zaświadczenia z urzędu pracy o pobieraniu zasiłku dla osób bezrobotnych, odcinki emerytur i rent, dokumenty potwierdzające aktywne poszukiwanie pracy, dokumenty potwierdzające leczenie itp.);
- w aktach podopiecznych będących przedmiotem kontroli nie stwierdzono przypadku; w którym dochód rodziny przekraczałby ustawowe kryterium dochodowe;
- ustalając wysokość zasiłku rozważano rzeczywiste potrzeby rodziny, jak również możliwości finansowe Ośrodka Pomocy Społecznej w Opcznie.

2. WYDATKI (DOTACJE) NA REALIZACJĘ ZADAŃ ZLECONYCH NA PODSTAWIE UMOWY JEDNOSTKOM SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH - 2014 ROK

Plan i wykonanie wydatków z zakresu dotacji udzielanych na realizację zadań Gminy Opoczno przez jednostki spoza sektora finansów publicznych w 2014 roku przedstawiał się następująco:

Zadanie dział, rozdział, paragraf	Plan pierwotny wg uchwały budżetowej w (zł)	Plan końcowy w (zł)	Wykonanie wg sprawozdań w (zł)	Wykonanie w %
Zadania z zakresu zwalczania narkomanii 851/85153§2820	3.500,00	3.500,00	3.500,00	100,00%
Zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi 851/85154§2360	8.000,00	8.000,00	8.000,00	100,00%
Zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi 851/85154§2820	178.000,00	183.700,00	183.700,00	100,00%
Zadania z zakresu pomocy społecznej 852/85203§2360	378.000,00	435.779,00	435.779,00	100,00%
Zadania z zakresu polityki społecznej 853/85311§2360	40.000,00	40.000,00	40.000,00	100,00%
Zadania z zakresu kultury fizycznej 926/92605§2820	265.000,00	230.950,00	230.950,00	100,00%
Ogółem	882.919,00	901.929,00	901.929,00	100,00%

Wykaz dotacji udzielonych w 2014 roku na realizację zadań powierzonych na podstawie umowy podmiotom spoza sektora finansów publicznych stanowi załącznik nr 50 protokołu kontroli

Dotacje przyznane na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Konsultacje z organizacjami pozarządowymi

Rada Miejska w Opocznie w dniu 7 października 2010 roku podjęła uchwałę nr XLVI/406/10 w sprawie szczegółowego sposobu konsultowania z radą pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że w dniu 10 października 2013 roku Burmistrz Opoczna ogłosił przeprowadzenie konsultacji społecznych dotyczących projektu programu współpracy Gminy Opoczno na 2014 rok z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Treść ogłoszenia zamieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Opocznie oraz na stronie internetowej. W ogłoszeniu ustalono, że konsultacje odbędą się w okresie od 10 do 24 października 2013 roku.

W dniu 25 października 2013 roku sporządzono sprawozdanie z przeprowadzonych konsultacji projektu uchwały w sprawie przyjęcia programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na

2014 rok. Z przedłożonego do kontroli sprawozdania wynika, że w wyznaczonym terminie konsultacji nie zgłoszono żadnych opinii.

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Uchwałą nr XXXVI Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 14 listopada 2013 roku został przyjęty Program współpracy Gminy Opoczno z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2014 rok.

Realizacja zadań poprzez powierzenie lub wsparcie zadań podmiotom spoza sektora finansów publicznych w trybie otwartego konkursu ofert.

Zarządzeniem nr 3/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 9 stycznia 2014 roku wprowadzono Regulamin otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu: pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej; wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej; pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej; działalności na rzecz osób niepełnosprawnych; wypoczynku dzieci i młodzieży; kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; wspierania i upowszechniania kultury fizycznej oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

W dniu 19 lutego 2014 roku Burmistrz Opoczna ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu w 2014 roku. W ogłoszeniu określono m.in.: [1] rodzaj zadania i wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania (łącznie wysokość środków przeznaczonych na poszczególne zadania - 145.650,00 zł); [2] termin i warunki realizacji zadania (zadania nr: 1, 2, 3, 9 - do 31 grudnia 2014 roku; zadania nr: 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12 - do 30 czerwca 2014 roku); [3] terminy i warunki składania ofert (termin składania ofert do dnia 11 marca 2014 roku; warunki m.in. wymagany wkład własny w wysokości 25% kosztu całkowitego zadania); [4] kryteria, tryb i termin rozpatrywania i wyboru ofert.

Ogłoszenie zostało opublikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz wywieszane w siedzibie Urzędu Miejskiego w Opocznie (w okresie od 19 lutego do 11 marca 2014 roku).

Zarządzeniem nr 31/2014 z dnia 5 marca 2014 roku Burmistrz Opoczna powołał komisję konkursową do zaopiniowania ofert złożonych w otwartym konkursie na realizację zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

Na podstawie przedłożonego protokołu z otwarcia ofert stwierdzono, że w odpowiedzi na ogłoszony konkurs wpłynęło 12 ofert. Ogłoszenie o wyborze ofert opublikowano na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w dniu 18 marca 2014 roku. Przyznane kwoty dotacji z budżetu Gminy Opoczno w 2014 roku, dla poszczególnych podmiotów przedstawia tabela poniżej:

Lp.	Nazwa klubu sportowego	Nazwa zadania do realizacji	Termin wykonania zadania	Kwota udzielonej dotacji
1.	Ludowy Klub Sportowy „Opocznianka”	Organizacja szkolenia sportowego oraz udział w zawodach i rozgrywkach organizowanych w szachach	31 grudnia 2014	4.100,00
2.	Ludowy Klub Sportowy „Opocznianka”	Organizacja szkolenia sportowego oraz udział w zawodach i rozgrywkach organizowanych w pływaniu	31 grudnia 2014	10.100,00
3.	Ludowy Klub Sportowy „Opocznianka”	Organizacja szkolenia sportowego oraz udział w zawodach i rozgrywkach organizowanych w	31 grudnia 2014	45.500,00

		podnoszeniu ciężarów		
4.	Zakładowy Ludowy Klub Sportowy „WOY – Bukowiec Opoczyński”	Organizacja szkolenia sportowego oraz udział w zawodach i rozgrywkach organizowanych w piłce nożnej w środowisku wiejskim w północnej części Gminy Opoczno	30 czerwca 2014	12.550,00
5.	Ludowy Klub Sportowy „Ceramika” Opoczno	Organizacja szkolenia sportowego oraz udział w zawodach i rozgrywkach organizowanych w piłce nożnej w środowisku miejskim Gminy Opoczno	30 czerwca 2014	34.150,00
6.	Ludowy Klub Sportowy „Sparta Ostrów” w Ostrowie	Organizacja szkolenia sportowego oraz udział w zawodach i rozgrywkach organizowanych w piłce nożnej w środowisku wiejskim w południowej części Gminy Opoczno	30 czerwca 2014	3.550,00
7.	Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Mroczków – Dzielna”	Organizacja szkolenia sportowego oraz udział w zawodach i rozgrywkach organizowanych w piłce nożnej w środowisku wiejskim we wschodniej części Gminy Opoczno – klasa B	30 czerwca 2014	3.400,00
8.	Ludowy Klub Sportowy „Mroczków” w Mroczkowie Gościnnym	Organizacja szkolenia sportowego oraz udział w zawodach i rozgrywkach organizowanych w piłce nożnej w środowisku wiejskim we wschodniej części Gminy Opoczno – klasa okręgowa Junior Starszy	30 czerwca 2014	3.550,00
9.	Uczniowski Międzyszkolny Ludowy Klub Sportowy „PEGAZ”	Organizacja szkolenia sportowego oraz udział w zawodach organizowanych w lekkoatletyce	31 grudnia 2014	14.100,00
10.	Ludowy Klub Sportowy „Atom Januszewice” w Januszewicach	Organizacja szkolenia sportowego oraz udział w zawodach i rozgrywkach organizowanych w piłce nożnej w środowisku wiejskim w zachodniej części Gminy Opoczno	30 czerwca 2014	7.850,00
11.	Ludowy Klub Sportowy „Olimpia Wola Załęzna” w Woli Załęznej	Organizacja szkolenia sportowego oraz udział w zawodach i rozgrywkach organizowanych w piłce nożnej w środowisku wiejskim w północno-wschodniej części Gminy Opoczno	30 czerwca 2014	3.400,00
12.	Ludowy Zespół Sportowy „Modrzewianka” w Modrzewiu	Organizacja szkolenia sportowego oraz udział w zawodach i rozgrywkach organizowanych w piłce nożnej w środowisku wiejskim w północno-zachodniej części Gminy Opoczno	30 czerwca 2014	3.400,00
Ogółem:				145.650,00

Szczegółowej kontroli poddano dokumentację związaną z udzieleniem i rozliczeniem dwóch dotacji przyznanych w najwyższych kwotach następującym podmiotom: [1] Ludowemu Klubowi Sportowemu „Opocznianka” na realizację zadania publicznego w zakresie organizacji szkolenia sportowego oraz udziału w zawodach i rozgrywkach organizowanych w podnoszeniu ciężarów; [2] Ludowemu Klubowi Sportowemu „Ceramika” na realizację zadania publicznego w zakresie organizacji szkolenia sportowego oraz udziału w zawodach i rozgrywkach organizowanych w piłce nożnej w środowisku wiejskim Gminy Opoczno.

Ludowy Klub Sportowy „Opocznianka” – dotacja w wysokości 45.500,00

W odpowiedzi na otwarty konkurs ofert do Urzędu Miejskiego w Opocznie w dniu 10 marca 2014 roku wpłynęła oferta Ludowego Klubu Sportowego „Opocznianka” na realizację zadania publicznego mającego na celu upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w zakresie podnoszenia ciężarów. Oferta określała realizację zadania poprzez: [1] prowadzenie treningów w zakresie podnoszenia ciężarów; [2] udział w zawodach sportowych; [3] przygotowanie do udziału w zawodach; [4] utrzymanie bazy lokalowej; [5] prowadzenie dokumentacji finansowo-księgowej; [6] prowadzenie rachunku bankowego. **Kontrolujące zauważają, że w harmonogramie w pkt 9 oferty (poszczególne działania w zakresie realizowanego zadania publicznego) nie określono terminów rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych działań oraz liczbowego określenia rozmiaru działań planowanych przy realizacji zadania, np. podania liczby uczestników tych zajęć i dokładnych danych dotyczących terminów i częstotliwości zajęć. Zgodnie z treścią przypisu nr 13 przy punkcie 9**

oferty - w harmonogramie należy podać terminy rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych działań oraz liczbowe określenie skali działań planowanych przy realizacji zadania publicznego (tzn. miar adekwatnych dla danego zadania publicznego, np. liczba świadczeń udzielanych tygodniowo, miesięcznie, liczba adresatów).

Zgodnie z załączonym do oferty kosztorysem łączny koszt zadania skalkulowano na 60.667,00 zł, w tym 45.500,00 zł to kwota pochodząca z dotacji, 4.547,00 zł - środki finansowe własne, a 10.620,00 zł - wkład osobowy.

W dniu 17 marca 2014 roku z posiedzenia komisji konkursowej sporządzono protokół, który został podpisany przez członków komisji. Z protokołu wynika, że oferta złożona przez klub uzyskała 90 pkt, w tym maksymalną ilość punktów (20) przyznaną w kategorii: „spełnienie warunków realizacji zadania przedstawionych w ogłoszeniu”. **Kontrolujące zauważają, że przyznanie ofercie maksymalnej ilości punktów w powyższej kategorii nie znajdowało uzasadnienia, bowiem zgodnie z treścią ogłoszenia jednym z warunków było, iż oferta powinna zawierać „szczegółowy zakres rzeczowy zadania publicznego proponowanego do realizacji”. W ocenie kontrolujących powyższy warunek nie został spełniony przez LKS „Opocznianka” z uwagi na brak w harmonogramie terminów rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych działań oraz liczbowego określenia skali działań planowanych przy realizacji zadania publicznego (tzn. miar adekwatnych dla danego zadania publicznego, np. liczba świadczeń udzielanych tygodniowo, miesięcznie, liczba adresatów). Powyższe stanowiło tym samym naruszenie przepisu art. 14 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 roku, poz. 1118 ze zm.), zgodnie z którym oferta realizacji zadania publicznego złożona w trybie otwartego konkursu ofert powinna zawierać w szczególności szczegółowy zakres rzeczowy zadania publicznego proponowanego do realizacji.**

Kserokopia oferty Ludowego Klubu Sportowego „Opocznianka” oraz protokołu komisji konkursowej stanowi akta kontroli strony 316-339.

W dniu 17 marca 2014 roku Burmistrz Opoczna zatwierdził protokół komisji, akceptując zaproponowaną wysokość dotacji. Na realizację przedmiotowego zadania udzielono dotacji w wysokości 45.500,00 zł. Ogłoszenie wyników otwartego konkursu ofert zostało opublikowane w dniu 18 marca 2014 roku na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz wywieszono w siedzibie Urzędu Miejskiego w Opocznie.

W wyniku otwartego konkursu ofert w dniu 1 kwietnia 2014 roku pomiędzy Gminą Opoczno reprezentowaną przez Burmistrza Jana Wieruszewskiego przy kontrasygnacie Skarbnika a Ludowym Klubem Sportowym „Opocznianka” reprezentowanym przez Prezesa Adama Belicę i Wiceprezesa Wojciecha Gancarza zawarto umowę nr 9/2014 na realizację zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu w dyscyplinie podnoszenia ciężarów, przyznając dotację w wysokości 45.500,00 zł. Zgodnie z zapisem § 2 ust. 1 umowy termin realizacji zadania publicznego ustalono od dnia zawarcia umowy do dnia 31 grudnia 2014 roku. Dotujący zobowiązał się do przekazania kwoty dotacji w wysokości 45.500,00 zł w następujący sposób:

- I transza w wysokości 9.180,00 zł w terminie do dnia 16 maja 2014 roku;
- II transza w wysokości 9.080,00 zł w terminie do dnia 16 czerwca 2014 roku;
- III transza w wysokości 9.080,00 zł w terminie do dnia 16 lipca 2014 roku;
- IV transza w wysokości 9.080,00 zł w terminie do dnia 18 sierpnia 2014 roku;
- V transza w wysokości 9.080,00 zł w terminie do dnia 16 października 2014 roku.

Zleceniobiorca zobowiązał się do zachowania procentowego udziału dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego. W umowie wskazano, iż procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego wynosi nie więcej niż 75%.

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli stwierdzono, że podmiot dotowany złożył sprawozdanie końcowe z realizacji zadania publicznego w dniu 30 stycznia 2015 roku, co było zgodne z art. 18 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz z umową dotacji nr 9/2014 z dnia 1 kwietnia 2014 roku. Sprawozdanie podpisane zostało przez Prezesa Ludowego Klubu Sportowego „Opocznianka”.

W sprawozdaniu końcowym w pkt 2 – rozliczenie ze względu na źródło finansowania wykazano, co następuje:

Źródło finansowania	Całość zadania (zgodnie z umową)		Całość zadania (zgodnie ze sprawozdaniem)	
	(zł)	(%)	(zł)	(%)
Koszty pokryte z dotacji	45.500,00	75	45.500,00	73,69
Koszty pokryte ze środków własnych	4.547,00	7,49	5.526,93	8,95
Koszty pokryte ze środków finansowych z innych źródeł	–	–	–	–
Koszty pokryte z wkładu osobowego	10.620,00	17,51	10.720,00	17,36
Ogółem	60.667,00	100	61.746,93	100

Dotacja wykorzystana została przez Ludowy Klub Sportowy „Opocznianka” w 100%.

Należy wskazać, że przedłożone przez beneficjenta sprawozdanie stanowiło wyłącznie lakoniczne rozliczenie poniesionych wydatków. Wskazać należy, że w przedmiotowym sprawozdaniu w części merytorycznej zapisano jedynie, iż w ramach zadania zrealizowano: „prowadzenie treningów, udział w zawodach, utrzymanie bazy lokalowej, prowadzenie dokumentacji finansowej oraz prowadzenie rachunku bankowego”, co było niezgodne z treścią przypisu nr 5 przy punkcie 2 wzoru sprawozdania (określonego w umowie dotacji) stanowiącego załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 roku w sprawie wzoru sprawozdania z wykonania zadania publicznego. Zapis przypisu nr 5 przy punkcie 2 wzoru sprawozdania stanowi, iż opis wykonania zadania publicznego powinien zawierać szczegółową informację o zrealizowanych działaniach. W opisie konieczne jest uwzględnienie wszystkich planowanych działań oraz zakres w jakim zostały one zrealizowane.

Ponadto kontrolujące zauważają, że złożenie tak lakonicznego sprawozdania przez dotowanego, nie udokumentowało dotującemu skali działań zrealizowanych w ramach zadania publicznego.

Poszczególne transze dotacji jednostka kontrolowana przekazywała w następujących wysokościach i terminach:

- 9.180,00 zł przekazano w dniu 28 kwietnia 2014 roku – wyciąg bankowy nr 66;
- 9.080,00 zł przekazano w dniu 16 czerwca 2014 roku – wyciąg bankowy nr 101;
- 9.080,00 zł przekazano w dniu 14 lipca 2014 roku – wyciąg bankowy nr 117;
- 9.080,00 zł przekazano w dniu 19 sierpnia 2014 roku – wyciąg bankowy nr 133;
- 9.080,00 zł przekazano w dniu 14 października 2014 roku – wyciąg bankowy nr 174.

Łączna kwota przekazanych dla klubu środków finansowych, jak wynika z powyższego zestawienia wyniosła 45.500,00 zł.

W oparciu o przedłożoną kontrolującym dokumentację stwierdzono, że organ przeprowadził kontrolę zadania publicznego w ramach audytu wewnętrznego Urzędu Miejskiego w Opocznie. Zgodnie z przedłożonym sprawozdaniem audytowym z dnia 9 września 2015 roku sporządzonym przez audytora wewnętrznego Edwarda Krajewskiego, podczas audytu celowości wykorzystania środków udzielonych przez Gminę Opoczno dla Ludowego Klubu Sportowego „Opocznianka nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ludowy Klub Sportowy „Ceramika” – dotacja w wysokości 34.150,00 zł

W odpowiedzi na otwarty konkurs ofert do Urzędu Miejskiego w Opocznie w dniu 11 marca 2014 roku wpłynęła oferta Ludowego Klubu Sportowego „Ceramika” na realizację zadania publicznego mającego na celu upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w zakresie piłki nożnej w środowisku miejskim w I półroczu 2014 roku, z podziałem na: klasę okręgową, klasę okręgową Kuchar, klasę okręgową Górski, ligę wojewódzką Junior Starszy, ligę wojewódzką Junior Młodszy, ligę wojewódzką Deyna, ligę wojewódzką Michałowicz. Oferta określała realizację zadania poprzez: [1] organizowanie treningów od trzech do siedmiu razy w tygodniu w ośmiu grupach, w zależności od grupy wiekowej; [2] udział w meczach odbywających się raz w tygodniu; [3] uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych związanych z uprawianiem piłki nożnej 180 zawodników młodzieżowych.

Zgodnie z załączonym do oferty kosztorysem łączny koszt zadania skalkulowano na 74.562,00 zł, w tym 34.150,00 zł to kwota pochodząca z dotacji, a 40.412,00 zł - środki finansowe własne.

W dniu 17 marca 2014 roku z posiedzenia komisji konkursowej sporządzono protokół, który został podpisany przez członków komisji. Z protokołu wynika, że oferta złożona przez klub uzyskała maksymalną ilość punktów możliwą do uzyskania tj. 100 pkt.

W dniu 17 marca 2014 roku Burmistrz Opoczna zatwierdził protokół komisji, akceptując zaproponowaną wysokość dotacji. Na realizację przedmiotowego zadania udzielono dotacji w wysokości 34.150,00 zł. Ogłoszenie wyników otwartego konkursu ofert zostało opublikowane w dniu 18 marca 2014 roku na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz wywieszono w siedzibie Urzędu Miejskiego w Opocznie.

W wyniku otwartego konkursu ofert w dniu 1 kwietnia 2014 roku pomiędzy Gminą Opoczno reprezentowaną przez Burmistrza Jana Wieruszewskiego przy kontrasygnacie Skarbnika a Ludowym Klubem Sportowym „Ceramika” reprezentowanym przez Prezesa Pawła Kosno i Członka Zarządu Marcina Niemca zawarto umowę nr 11/2014 na realizację zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu w dyscyplinie piłki nożnej w środowisku miejskim w I półroczu, przyznając dotację w wysokości 34.150,00 zł z czego: na klasę okręgową – 6.800,00 zł, klasę okręgową Kuchar – 3.350,00 zł, klasę okręgową Górski – 5.600,00 zł, ligę wojewódzką Junior Starszy – 4.600,00 zł, ligę wojewódzką Junior Młodszy – 4.600,00 zł, ligę wojewódzką Deyna – 4.600,00 zł, ligę wojewódzką Michałowicz – 4.600,00 zł. Zgodnie z zapisem § 2 ust. 1 umowy termin realizacji zadania publicznego ustalono od dnia zawarcia umowy do dnia 30 czerwca 2014 roku. Dotujący zobowiązał się do przekazania kwoty dotacji w wysokości 34.150,00 zł w następujący sposób:

- I transza w wysokości 14.150,00 zł w terminie do dnia 16 maja 2014 roku;
- II transza w wysokości 20.000,00 zł w terminie do dnia 16 czerwca 2014 roku.

Zleceniobiorca zobowiązał się do zachowania procentowego udziału dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego. W umowie wskazano, iż procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego wynosi nie więcej niż 45,80%.

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli stwierdzono, że podmiot dotowany złożył sprawozdanie końcowe z realizacji zadania publicznego w dniu 24 lipca 2014 roku, co było zgodne z art. 18 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz z umową dotacji nr 11/2014 z dnia 1 kwietnia 2014 roku. Sprawozdanie podpisane zostało przez Prezesa Ludowego Klubu Sportowego „Ceramika”.

W sprawozdaniu końcowym w pkt 2 – rozliczenie ze względu na źródło finansowania wykazano, co następuje:

Źródło finansowania	Całość zadania (zgodnie z umową)		Całość zadania (zgodnie ze sprawozdaniem)	
	(zł)	(%)	(zł)	(%)
Koszty pokryte z dotacji	34.150,00	45,80	34.150,00	43,28
Koszty pokryte ze środków własnych	40.412,00	7,49	44.754,00	56,72
Koszty pokryte ze środków finansowych z innych źródeł	-	-	-	-
Koszty pokryte z wkładu osobowego	-	-	-	-
Ogółem	74.562,00	100	78.904,00	100

Dotacja wykorzystana została przez Ludowy Klub Sportowy „Ceramika” w 100%.

W części merytorycznej sprawozdania z wykonania zadania publicznego wykazano w sposób ogólny poszczególne działania podejmowane w zakresie zrealizowanego zadania, tj. zapisano jedynie, że: „przeprowadzono treningi od 2 do 7 razy w tygodniu w zależności od grupy oraz mecze zgodnie z harmonogramem rozgrywek”, co było niezgodne z treścią przypisu nr 5 przy punkcie 2 wzoru sprawozdania (określonego w umowie dotacji) stanowiącego załącznik nr 3 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 grudnia 2010 roku w sprawie wzoru sprawozdania z wykonania zadania publicznego. Zapis przypisu nr 5 przy punkcie 2 wzoru sprawozdania stanowi, iż opis wykonania zadania publicznego powinien zawierać szczegółową informację o zrealizowanych działaniach. W opisie konieczne jest uwzględnienie wszystkich planowanych działań oraz zakres w jakim zostały one zrealizowane. Kontrolujące wskazują, że nieskonkretyzowany zapis o przeprowadzonych treningach od 2 do 7 razy w tygodniu bez wyszczególnienia dokładnej ich ilości dla poszczególnych klas i lig przewidzianych w przedmiotowym zadaniu oraz brak podanej rozpiętości czasowej treningów, nie dokumentuje skali działań zrealizowanych w ramach zadania publicznego.

Transze dotacji jednostka kontrolowana przekazywała w następujących wysokościach i terminach:

- 14.150,00 zł przekazano w dniu 16 maja 2014 roku – wyciąg bankowy nr 80;
- 20.000,00 zł przekazano w dniu 16 czerwca 2014 roku – wyciąg bankowy nr 101.

Łączna kwota przekazanych dla klubu środków finansowych, jak wynika z powyższego zestawienia wyniosła 34.150,00 zł.

W oparciu o przedłożoną kontrolującym dokumentację stwierdzono, że organ przeprowadził kontrolę zadania publicznego w ramach audytu wewnętrznego Urzędu Miejskiego w Opocznie. Zgodnie z przedłożonym sprawozdaniem audytowym z dnia

9 września 2015 roku sporządzonym przez audytora wewnętrznego Edwarda Krajewskiego, podczas audytu celowości wykorzystania środków udzielonych przez Gminę Opoczno dla Ludowego Klubu Sportowego „Opocznianka” nie stwierdzono nieprawidłowości.

3. WYDATKI OSOBOWE

4.1. Wydatki na wynagrodzenia – 2014-2015 rok

Prawidłowość ustalania i wypłaty wynagrodzeń na rzecz pracowników jednostki

W kontrolowanej jednostce na dzień 31 grudnia 2015 roku przeciętna liczba osób zatrudnionych (z uwzględnieniem osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy) wynosiła 167 pracowników.

Plan i wykonanie wydatków na wynagrodzenia w latach 2014 - 2015 przedstawiał się następująco:

Wydatki na wynagrodzenia				
Dział/rozdział § 401	2014 rok		2015 rok	
	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie
010/01095	5.100,00	5.100,00	5.290,00	5.290,00
750/75011	357.413,00	346.023,44	349.973,00	340.800,58
750/75023	4.111.099,00	4.034.645,19	4.189.362,00	4.136.298,48
750/75095	0,00	0,00	19.200,00	19.170,94
751/75101	4.300,00	4.300,00	4.300,00	4.300,00
754/75416	315.679,00	307.217,94	300.846,00	289.273,39
801/80101	10.309.517,00	10.264.231,44	10.355.356,30	10.298.549,23
801/80103	1.293.504,00	1.277.807,08	999.287,00	995.853,71
801/80104	2.797.398,00	2.794.005,26	2.763.256,00	2.722.726,56
801/80106	94.424,00	94.153,27	100.866,00	100.164,68
801/80110	6.398.321,00	6.390.318,05	5.951.992,70	5.937.543,34
801/80114	314.039,00	310.891,00	299.991,00	282.717,80
801/80120	1.867.231,00	1.867.231,00	1.571.447,00	1.571.447,00
801/80146	14.295,00	14.294,85	12.628,00	12.628,09
801/80148	875.940,00	811.661,50	817.488,00	767.118,71
801/80149	0,00	0,00	144.624,00	132.811,63
801/80150	0,00	0,00	1.329.435,00	1.143.008,72
852/85203	172.559,00	171.765,66	178.000,00	167.598,31
852/85205	0,00	0,00	17.779,00	17.779,00
852/85206	24.170,00	22.225,43	29.556,00	27.713,74
852/85212	225.682,00	225.681,75	243.921,00	242.705,49
852/85219	784.241,00	748.527,54	958.016,00	949.188,28
852/85228	145.681,00	140.127,69	155.300,00	155.127,29
852/85295	54.639,00	52.460,87	57.908,00	51.799,33
852/85295/4017	237.806,74	237.605,19	114.886,39	114.886,39
852/85295/4019	12.589,77	12.579,06	6.082,17	6.082,17
853/85305	112.365,00	112.063,47	107.582,00	107.568,75
854/85404	14.706,00	14.173,31	22.232,00	16.544,80
900/90002	0,00	0,00	83.721,00	80.975,06
900/90003	838.098,00	837.499,72	1.095.742,00	1.092.994,47
900/90013	90.100,00	88.622,37	111.100,00	108.127,54
900/90095	0,00	0,00	30.922,00	27.114,08

RAZEM	31.470.897,51	31.185.212,08	32.428.089,56	31.925.907,56
--------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

W kontrolowanym okresie warunki płacy dla Burmistrza Miasta i Gminy Opoczno stosownie do postanowień art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz. 1202) ustalała Rada Miejska w Opocznie. Pozostałym pracownikom w tym Skarbnikowi, wysokość wynagrodzenia wynikającego ze stosunku pracy ustalał Burmistrz Miasta i Gminy Opoczno.

Kontrolą wynagrodzeń z uwzględnieniem stanowisk, kategorii zaszeregowania i składników wynagrodzenia, objęto dokumenty źródłowe (akta osobowe, listy wypłat wynagrodzenia) za miesiące: październik, listopad, grudzień 2015 roku, dotyczące pracowników administracji samorządowej i pracowników obsługi Urzędu Miasta i Gminy w Opocznie zatrudnionych na nw. stanowiskach:

- Burmistrza,
- zastępców Burmistrza,
- Skarbnika,
- zastępcy Skarbnika,
- Sekretarza,
- Naczelnika Wydziału Organizacyjnego,
- Naczelnika Wydziału Rozwoju Miasta i Zamówień Publicznych,
- Naczelnika Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego,
- inspektora w Wydziale Organizacyjnym,
- inspektora w Wydziale Promocji, Kultury, Sportu i Funduszy Europejskich,
- podinspektora w Wydziale Rozwoju Miasta i Zamówień Publicznych,
- referenta w Wydziale Podatków i Opłat Lokalnych,
- pracownika gospodarczego.

W czasie postępowania kontrolnego stwierdzono, że wynagrodzenie w 2015 roku dla Burmistrza Miasta i Gminy Opoczno wypłacano w wysokości określonej uchwałą Rady Miejskiej w Opocznie nr III/8/14 z dnia 17 grudnia 2014 roku.

Miesięczne wynagrodzenie wypłacane Burmistrzowi w kontrolowanym okresie z podziałem na poszczególne składniki przedstawia tabela poniżej:

Składniki wynagrodzenia	Kwota
Wynagrodzenie zasadnicze	5.940,00 zł
Dodatek funkcyjny	2.100,00 zł
Dodatek stażowy w wysokości 20% wynagrodzenia zasadniczego	1.188,00 zł
Dodatek specjalny w wysokości 39% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego	3.135,60 zł
Razem	12.363,60 zł

Ustalona kwota wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego oraz dodatku specjalnego dla Burmistrza Miasta i Gminy Opoczno była zgodna z postanowieniami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania

pracowników samorządowych – załącznik nr 3, tabela nr 1 oraz § 6 rozporządzenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1786). Wynagrodzenie Burmistrza nie przekroczyło w okresie miesiąca siedmiokrotności kwoty bazowej zgodnie z art. 37 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. nr 110, poz. 1255 ze zm.).

W naliczeniach wynagrodzenia dla Burmistrza Miasta i Gminy Opoczno nieprawidłowości nie stwierdzono.

Na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych, Burmistrz Miasta zarządzeniem nr 117/09 z dnia 15 czerwca 2009 roku wprowadził regulamin wynagradzania pracowników w Urzędzie Miejskim w Opocznie, który to regulamin określał wymagania kwalifikacyjne, szczegółowe warunki wynagradzania, warunki przyznawania oraz warunki i sposób wypłacania premii i nagród, dodatku funkcyjnego i specjalnego. Załącznikami nr 1-3 do regulaminu były: tabela maksymalnych miesięcznych kwot wynagrodzenia zasadniczego, tabela maksymalnych stawek dodatku funkcyjnego, tabela maksymalnych kategorii zaszeregowania oraz stawek dodatku funkcyjnego dla stanowisk, na których stosunek pracy nawiązano na podstawie umowy o pracę.

W wyniku kontroli wynagrodzeń wyżej wymienionych pracowników przyjętych do próby, ustalono, co następuje:

- wynagrodzenie zasadnicze wypłacone pracownikom było zgodne z kwotami zawartymi w tabelach załączonych w regulaminie wynagradzania,
- kwalifikacje pracowników zajmujących wymienione stanowiska, były zgodne z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z 18 marca 2009 roku,
- dodatek funkcyjny otrzymywali Burmistrz, zastępcy Burmistrza, Skarbnik, zastępca Skarbnika, Sekretarz oraz Naczelnicy Wydziałów,
- karty wynagrodzeń odzwierciedlały dane zawarte w angażach oraz umowach o pracę załączonych do akt osobowych,
- skontrolowane listy wypłat wynagrodzeń pracowników z 2015 roku za miesiące: październik, listopad, grudzień były sprawdzone i zawierały podpisy osób upoważnionych, tj. przez: osobę sporządzającą, osobę sprawdzającą pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym. Listy płac zatwierdzał z upoważnienia z-ca Burmistrza Andrzej Kacprzak, które następnie przekazywano do wypłaty za pośrednictwem banku.

Nieprawidłowości w zakresie dekretacji księgowej oraz klasyfikacji budżetowej wypłaconych wynagrodzeń nie stwierdzono.

Wypłata odpraw i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

Wypłata odpraw

W 2014 roku nie wypłacono żadnej odprawy w związku z rozwiązaniem stosunku pracy. W 2015 roku wypłacono dwie odprawy w związku z rozwiązaniem stosunku pracy:

- z dniem 9 grudnia 2014 roku rozwiązano stosunek pracy z Burmistrzem Opoczna Janem Wieruszewskim, z powodu upływu kadencji. Na podstawie pisemnego wniosku Przewodniczącego Rady Miejskiej w Opocznie, w dniu 9 stycznia 2015 roku wypłacono jednorazową odprawę pieniężną w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia, w kwocie 37.091,00 zł brutto;

– (...) ²⁵.

Odnosnie prawidłowości naliczenia kwoty odpraw nie wniesiono zastrzeżeń. W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że listy wypłat przedmiotowych odpraw zostały podpisane przez uprawnione osoby: pracownika sprawdzającego pod względem merytorycznym, pod względem formalnym i rachunkowym, osobę sporządzającą listę, oraz Skarbnika i z-cę Burmistrza.

Wypłata ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że w 2014 roku wypłacono dwieście trzy ekwiwalenty za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, natomiast w 2015 roku wypłacono sto sześćdziesiąt sześć ekwiwalentów. Sprawdzone losowo prawidłowość naliczenia i wypłaty 10 wypłaconych ekwiwalentów (2014 rok - pięć ekwiwalentów i 2015 rok - 5 ekwiwalentów) przysługujących:

- pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty przedmiotowego ekwiwalentu było rozwiązanie stosunku pracy z dniem 7 marca 2014 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 3 dni za 2014 rok. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 241,96 zł brutto;
- pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty przedmiotowego ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 9 marca 2014 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 3 dni. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 242,12 zł brutto;
- pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty przedmiotowego ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 6 marca 2014 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 2 dni. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 161,31 zł brutto;
- pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty przedmiotowego ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 9 marca 2014 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 2 dni. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 161,31 zł brutto;
- pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty przedmiotowego ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 14 marca 2014 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 1 dnia. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 80,69 zł brutto;
- pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty przedmiotowego ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 29 maja 2015 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 1 dnia. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 83,42 zł brutto;

²⁵ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty przedmiotowego ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 14 maja 2015 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 3 dni. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 249,99 zł brutto;
- pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty przedmiotowego ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 25 maja 2015 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 3 dni. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 250,28 zł brutto;
- pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty przedmiotowego ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 7 maja 2015 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 3 dni. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 250,28 zł brutto;
- pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku robotnika gospodarczego. Przesłanką do wypłaty przedmiotowego ekwiwalentu było rozwiązanie umowy o pracę z dniem 4 maja 2015 roku po upływie okresu, na który zawarto umowę, a tym samym niewykorzystanie przysługującego urlopu wypoczynkowego w wymiarze 1 dnia. Kwota wypłaconego ekwiwalentu wynosiła 83,33 zł brutto.

Odnosnie prawidłowości naliczenia ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy zastrzeżeń nie wniesiono. Ekwiwalenty naliczono zgodnie z przepisami rozporządzenia z dnia 8 stycznia 1997 r. Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. nr 2, poz. 14 ze zm.), z uwzględnieniem wysokości współczynnika ekwiwalentu obowiązującego w 2014 i 2015 roku. W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że listy wypłat ekwiwalentów zostały podpisane przez uprawnione osoby: pracownika sprawdzającego pod względem merytorycznym, pod względem formalnym i rachunkowym, osobę sporządzającą listę, oraz zatwierdzającą do wypłaty.

3.2. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych został przyjęty zarządzeniem nr 28/2010 Burmistrza Opoczna z dnia 26 lutego 2010 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, a następnie zmieniony:

- aneksem nr 1/2011 z dnia 22 sierpnia 2011 roku - zarządzenie nr 143A/2011 z dnia 22 sierpnia 2011 roku;
- aneksem nr 2/2012 z dnia 19 listopada 2012 roku - zarządzenie nr 202/2012 z dnia 19 listopada 2012 roku;
- aneksem nr 3/2013 z dnia 29 listopada 2013 roku - zarządzenie nr 165/2013 z dnia 29 listopada 2013 roku o zmianie Regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Urzędzie Miejskim w Opocznie.

Kontroli poddano prawidłowość dokonania odpisów na ZFŚS w 2014 roku w odniesieniu do pracowników Urzędu Miejskiego w Opocznie. Ustalono, że odpisu dokonano w wysokości 37,5% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2010 roku – 2 917,14 zł, zgodnie z Obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 18 lutego 2011 roku w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2010 roku i w drugim półroczu 2010 roku (M.P. nr 15, poz. 156), co wynikało z art. 5 ust. 2 i art. 5a ustawy z dnia 4 marca 1994

roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity z 2015 r. Dz.U. poz 111).

Ponadto odpis na ZFŚS został zwiększony o 6,25 % przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego wskazanego powyżej na każdego emeryta i rencistę objętego opieką socjalną zgodnie z art. 5 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Odpis na ZFŚS przekazany został w 2014 roku na rachunek bankowy funduszu w następujących terminach:

- pierwsza część odpisu została przekazana na podstawie WB nr 24/7 z 10 kwietnia 2014 roku w wysokości 30.000,00 zł
- druga część odpisu przekazana na podstawie WB nr 34/1 z 26 maja 2014 roku w wysokości 93.500,00. Pierwsza i druga część odpisu stanowiła równowartość 75,18 % odpisu na ZFŚS;
- trzecia część przekazana na podstawie WB nr 74/1 z 30 września 2014 roku w wysokości 40.771,75 zł, stanowiła różnicę między przekazanymi środkami a równowartością 100 % planowanego odpisu na ZFŚS w 2014 roku;
- odpis uzupełniający został przekazany na podstawie pisma z dnia 12 grudnia 2014 roku w wysokości 17.502,88 zł (WB nr 95/1 z dnia 29 grudnia 2014 roku) i stanowił równowartość zwiększenia odpisu w związku ze skorygowaniem przeciętnej planowanej liczby zatrudnionych do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych.

Ustalono, że w 2014 roku w Urzędzie Miejskim w Opocznie w przeliczeniu na pełny etat planowany przeciętny stan zatrudnienia na 2014 rok wynosił – 159 etatów.

Odpis środków na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych na 2014 rok wynikał z wyliczenia:

- pracownicy:	1 093,93 zł x 159	=	173 934,87 zł
- emeryci i renciści	182,32 zł x 43	=	7 839,76 zł

Razem planowany odpis na ZFŚS na 2014 rok wynosił – 181 774,63 zł.

Stosownie do przepisów § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 9 marca 2009 roku w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. nr 43, poz. 349 ze zmianami), kontrolowana jednostka w wyniku przeliczenia planowanego średniorocznego zatrudnienia pracowników skorygowanego do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych, ustaliła końcowy odpis na ZFŚS, który kształtował się następująco:

- pracownicy $1.093,93 \text{ zł} \times 9,00 = 9 845,37 \text{ zł}$ (rozdział 75011)
- pracownicy $1.093,93 \text{ zł} \times 141,00 = 154 244,13 \text{ zł}$ (rozdział 75023)
- $1.093,93 \text{ zł} \times 9,00 = 9 845,37 \text{ zł}$ (rozdział 75416)
- emeryci i renciści $182,32 \text{ zł} \times 43 = 7 839,76 \text{ zł}$ (rozdział 75023)

Łącznie: 181 774,63 zł

Wydatkowane środki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w 2014 roku przedstawia poniższa tabela:

Wydatki ZFŚS	2014 rok	
	Liczba świadczeń	Kwota w złotych
w tym :		
dofinansowanie wypoczynku dla pracowników – tzw. wczasy pod gruszą (netto)	105	30.849,00
Dofinansowanie do wypoczynku letniego dzieci (netto)	23	9.055,00
Zapomogi losowe (netto)	8	8.016,00
Paczki dla dzieci	51	11.262,00
udzielone pożyczki ZFŚS	22	55.000,00
dofinansowanie do działalności kulturalno-oświatowej i sportowo-rekreacyjnej	190*	22.989,36
Pomoc na święta w związku ze zwiększonymi wydatkami świątecznymi dla pracowników(netto)	115	74.173,00
Pomoc na święta w związku ze zwiększonymi wydatkami świątecznymi dla emerytów	43	9.535,00
zaliczki na podatek dochodowy od świadczeń wypłaconych z ZFŚS		14.195,00
Razem		235.074,36

***) Liczba świadczeń:**

liczba pracowników, którzy skorzystali ze świadczeń takich jak:

- wycieczka;
- piknik z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego.

Dokonana przez kontrolujące analiza obrotów w 2014 roku na rachunku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (konto 135) nie wykazała przekazywania środków z rachunku na inne cele niż działalność socjalna.

3.3. Wydatki na podróże służbowe pracowników - 2015 rok

Zgodnie z rejestrem poleceń wyjazdów służbowych w 2015 roku wydano 451 poleceń. Osobami upoważnionymi do podpisywania poleceń wyjazdów służbowych Burmistrz oraz inne osoby posiadające upoważnienie Burmistrza do przedmiotowej czynności. Delegujący podpisując polecenie wyjazdu służbowego określał środek lokomocji, z jakiego może skorzystać pracownik. Zgodnie z załącznikiem nr 1 do zarządzeniem nr 208/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 14 listopada 2014 roku w sprawie zasad wystawiania i rozliczania delegacji służbowych w Urzędzie Miejskim w Opocznie - rozliczenia kosztów delegacji służbowych pracownicy zobowiązani byli dokonywać w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od zakończenia podróży służbowej. Sprawdzone losowo prawidłowość 10 wystawionych i rozliczonych poleceń wyjazdów służbowych, zaewidencjonowanych w rejestrze delegacji w 2015 roku pod numerami:

- nr delegacji 53, wydana 3 marca 2015 roku – **rozliczona 28 sierpnia 2015 roku,**
- nr delegacji 425, wydana 24 listopada 2015 roku – brak daty rozliczenia delegacji,
- nr delegacji 443, wydana 14 grudnia 2015 roku – brak daty rozliczenia delegacji,
- nr delegacji 330, wydana 8 października 2015 roku – brak daty rozliczenia delegacji,

- nr delegacji 16, wydana 21 stycznia 2015 roku – brak daty rozliczenia delegacji,
- nr delegacji 313, wydana 21 września 2015 roku – brak daty rozliczenia delegacji,
- nr delegacji 284, wydana 15 października 2015 roku – brak daty rozliczenia delegacji oraz złożonego podpisu osoby delegowanej,
- nr delegacji 123, wydana 4 maja 2015 roku – brak daty rozliczenia delegacji,
- nr delegacji 232, wydana 18 sierpnia 2015 roku – brak daty rozliczenia delegacji,
- nr delegacji 170, wydana 8 maja 2015 roku – brak daty rozliczenia delegacji.

Analiza przedmiotowej dokumentacji wykazała, że:

- wydane polecenia wyjazdów służbowych ujęto w rejestrze prowadzonym przez pracownika sekretariatu;
- na poleceniach ujęto numer zgodny z rejestrem, termin wykonania podróży służbowej, miejsce i cel podróży, środek transportu;
- zlecającymi wyjazdy służbowe byli Burmistrz i z-cy Burmistrza Miasta i Gminy Opoczno;
- zastosowano prawidłowe stawki do wyliczenia diet oraz ryczałtów;
- **w przypadku delegacji nr 170, 284, 16, 313, 443 brak było daty rozliczenia delegacji przez delegowanego Burmistrza Opoczna Rafała Kądziele, w przypadku delegacji nr 330, 123, 232, 425 brak było daty rozliczenia delegacji przez delegowanego zastępcę Burmistrza Opoczna Andrzeja Kacprzaka - w związku z powyższym kontrolujące nie miały podstaw do stwierdzenia, czy przedmiotowe delegacje rozliczono terminowo tj. w ciągu 14 dni od powrotu z wyjazdu służbowego. Ponadto delegacja nr 284 nie posiadała podpisu złożonego przez delegowanego Burmistrza Opoczna Rafała Kądziele;**
- **delegacja nr 53, na podstawie której delegowanym do wyjazdu służbowego w dniu 11 marca 2015 roku był Doradca Burmistrza Opoczna Paweł Gusta, rozliczona została przez delegowanego w dniu 28 sierpnia 2015 roku. Powyższe prowadzi do wniosku, że delegację rozliczono z rażącym naruszeniem postanowień zarządzenia nr 208/14 Burmistrza Opoczna z dnia 14 listopada 2014 roku w sprawie zasad wystawiania i rozliczania delegacji służbowych w Urzędzie Miejskim w Opocznie, zgodnie z którym: „rachunki kosztów podróży składa się do weryfikacji w Wydziale Budżetowym w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od zakończenia podróży służbowej”. Powyższe stanowi także naruszenie przepisów § 5 ust.1 rozporządzenia Ministra pracy i polityki społecznej z dnia 29 stycznia 2013 roku w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, zgodnie z którym pracownik dokonuje rozliczenia kosztów podróży krajowej lub podróży zagranicznej nie później niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia tej podróży;**
- przedłożone do realizacji polecenia, sprawdzane były merytorycznie, pod względem formalno-rachunkowym, akceptowane przez Skarbnika i zatwierdzane do wypłaty przez Burmistrza lub zastępców Burmistrza.

3.4. Wydatki na wypłaty diet dla radnych oraz członków władz jednostek pomocniczych - 2015 rok

Zasady wypłaty diet

Zasady wypłaty diet radnym Rady Miejskiej w Opocznie określała uchwała nr IV/28/11 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 28 stycznia 2011 roku w sprawie ustalenia zasad przyznawania i wysokości diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych dla radnych Rady Miejskiej w Opocznie. W uchwale wprowadzono miesięczny ryczałtowy system naliczania diet. Ryczałt stanowił półtora krotność kwoty bazowej określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska. Rada Miejska ustaliła następujące wysokości miesięcznych ryczałtowych diet w stosunku procentowym do ww. ryczałtu:

- dla Przewodniczącego Rady Miejskiej – 75% ryczałtu;
- dla Wiceprzewodniczącego Rady Miejskiej – 53% ryczałtu;
- dla przewodniczącego komisji – 49% ryczałtu;
- dla radnego będącego członkiem dwóch komisji – 36% ryczałtu;
- dla radnego będącego członkiem jednej komisji – 23% ryczałtu.

W przedmiotowej uchwale wprowadzono zmiany uchwałą nr XXVIII/297/2013 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 25 marca 2013 roku. Zmiana dotyczyła obniżenia o 20% wysokości diety radnemu, który w toku kadencji przestał być członkiem jakiegokolwiek stałej komisji Rady, a uczestniczył w sesjach Rady.

Zasady wypłaty diet dla sołtysów, określała uchwała Rady Miejskiej w Opocznie nr XLIII/435/14 z dnia 29 sierpnia 2014 roku w sprawie ustalenia wysokości diet dla sołtysów. W uchwale ustalono miesięczną dietę dla sołtysów sołectw Gminy Opoczno z tytułu wykonywania funkcji sołtysa w wysokości 350,00 zł.

Prawidłowość wypłaty diet

Kontrolą objęto wydatki przeznaczone na wypłaty diet dla radnych w 2015 roku. Prawidłowość wypłaty diet radnym skontrolowano na podstawie list wypłat z miesięcy: październik (25.581,40 zł), listopad (25.356,00 zł), grudzień (24.749,00 zł) 2015 roku.

Wysokość diet radnych została przyznana zgodnie z art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2015 roku, poz. 1515) przy uwzględnieniu maksymalnej wysokości diety dla radnych w gminach od 15 tys. do 100 tys. mieszkańców (75%) zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 roku w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. z 2000 r. nr 61, poz. 710). Dieta przysługująca radnemu w ciągu miesiąca w 2015 roku nie przekroczyła półtorakrotności kwoty bazowej, określonej w ustawie budżetowej odpowiednio na 2015 rok dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że:

- wysokość diet wypłaconych radnym była zgodna z wartością, określoną w uchwale Rady Miejskiej w Opocznie w sprawie wysokości diet,
- obecność radnych na sesjach Rady Miejskiej oraz na posiedzeniach komisji potwierdzana była na sporządzonych listach obecności, które zawierały imię, nazwisko oraz własnoręczny podpis,
- listy wypłat były sprawdzane pod względem formalno-rachunkowym, merytorycznym i zatwierdzane do wypłaty przez zastępcę Burmistrza i Skarbnika, posiadały klasyfikację budżetową i dekretację księgową.

W zakresie prawidłowości ustalenia i wypłaty diet dla sołtysów za uczestnictwo w sesji Rady Miejskiej, kontrolą objęto listy wypłat z miesięcy: październik (11.900,00 zł), listopad (11.900,00 zł) oraz grudzień 2014 roku (11.900,00 zł).

Kontrola wykazała co następuje:

- diety dla sołtysów wypłacono w wysokości ustalonej w uchwale Rady Miejskiej w Opcznie,
- listy wypłat zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez zastępcę Burmistrza i Skarbnika, posiadały klasyfikację budżetową i dekretację księgową.

4. WYDATKI INWESTYCYJNE

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2014 – III kwartał 2015

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2014 – III kwartał 2015					
Rozdział	§	2014 rok		I- III kwartał 2015 roku	
		Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
60013	6050			1 920 000,00	4 650,40
60014	6300	18 233,00	18 232,23		
	6057	95 144,85	95 144,85		
	6059	78 063,00	78 062,50		
60016	6050	4 232 517,00	4 000 151,53	771 458,37	373 763,86
	6057	195 364,15	195 364,29		
	6059	143 647,00	143 646,75		
63003	6050			103 000,00	86 569,44
	6060	1 521 000,00	999 988,64	1 150 000,00	818 911,59
70095	6050	241 000,00	140 957,71	464 973,00	54 686,68
75023	6050	72 000,00	32 545,10	332 000,00	3 075,00
	6060	186 670,00	171 638,38	126 657,00	119 596,73
75075	10 000,00	10 000,00			
75405	6170	225 000,00	224 994,66	225 000,00	170 000,00
75411	6300			12 000,00	12 000,00
75416	6060	99 000,00	98 800,00		
75495	6060			14 000,00	4 666,00
80101	6050	75 877,00	74 978,92		
	6060			5 500,00	0,00
80103	6050			3 700,00	3 690,00
	6057			300 986,70	0,00
	6059			53 115,30	0,00
	6067			40 859,50	0,00
	6069			7 210,50	0,00
80104	6050	22 922,00	22 248,24		
80110	6050	3 839,00	3 838,35		
	6060			4 000,00	0,00
80195	6050	50 800,00	50 396,04	403 331,00	321 336,03
	6067	577 743,30	577 743,30		

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W MIEŚCIE i GMINIE OPOCZNO
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

	6060	19 600,00	19 569,30		
	6069	101 954,70	101 954,70		
90001	6050	40 000,00	29 001,07		
	6057	1 353 000,00	1 303 600,22		
	6059	918 824,00	878 090,10		
90003	6060	23 250,00	23 247,00		
90015	6050	114 461,74	84 231,20	486 398,58	83 338,27
90095	6010	904 000,00	904 000,00	1 035 500,00	1 035 500,00
	6050	14 000,00	13 776,00	1 100 000,00	84 221,33
	6060	68 456,36	63 446,00	2 159 900,00	32 104,00
	6660			1 000 000,00	0,00
92109	6050	249 504,20	211 420,12	57 340,66	11 847,40
	6057	572 910,00	546 743,73		
92109	6059	618 940,00	542 179,65		
	6060			7 000,00	6 999,00
92118	6050	20 000,00	19 691,55	130 000,00	56 862,31
92695	6050	63 607,10	60 201,07	31 600,00	7 872,00
	6060			9 800,00	9 750,00
	6210	29 200,00	29 200,00	60 000,00	60 000,00
Razem		12 960 528,40	11 759 083,20	12 015 330,61	3 361 440,04
Wydatki budżetowe ogółem		102 427 784,46	97 737 698,22	100 852 375,46	67 284 308,77
% udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem		12,65	12,03		5,00

Źródła finansowania realizowanych inwestycji w latach 2014 - III kwartał 2015

Źródło finansowania inwestycji	2014 rok	I- III kwartał 2015 roku
Środki własne z budżetu Gminy	8 684 498,29	1 560 077,89
Kredyty i pożyczki, emisja obligacji	0,00	0,00
Dotacje z innych źródeł (Urząd Marszałkowski, Urząd Wojewódzki, PFRON, Budżet Państwa, Powiat)	775 922,20	1 502 015,95
Środki z budżetu Unii Europejskiej	2 298 662,71	299 346,20

* W 2015 roku wpłynęły dotacje ze środków europejskich w kwocie 836.171,56 zł z tytułu zwrotu wydatków za zadania realizowane w 2014 roku. W tym też roku otrzymano również częściowy zwrot środków za zadania inwestycyjne realizowane w 2014 roku w ramach funduszu sołeckiego, w kwocie 34.422,33 zł.

Ewidencja księgową wydatków inwestycyjnych

Wydatki poniesione na realizację zadań inwestycyjnych ewidencjonowane są na kontach analitycznych prowadzonych do konta syntetycznego „080 – środki trwale w budowie (inwestycje)”. Na stronie Wn konta 080 ujmuje się poniesione koszty dotyczące

poszczególnych zadań inwestycyjnych (środków trwałych w budowie) realizowanych przez wykonawców jak i we własnym zakresie, a po stronie Ma konta ujmuje się wartość uzyskanych efektów inwestycyjnych. Na kontach analitycznych do konta 080 prowadzona jest ewidencja kosztów oddzielnie dla każdego zadania zapewniająca wyodrębnienie kosztów środków trwałych poszczególnych inwestycji .

Organizacja procesu inwestycyjnego (planowanie i nadzór)

Zadania inwestycyjne realizowane w okresie objętym kontrolą, zostały zaplanowane przez Radę Miejską w Opocznie w uchwałach budżetowych na lata 2014-2015. W trakcie roku budżetowego Rada Miejska w Opocznie dokonywała zmian wysokości środków finansowych przeznaczonych na ich realizację w drodze uchwał.

Zgodnie z rozdziałem C, § 13, pkt. VI, zarządzenia Burmistrza Opoczna nr 31/2013 z dnia 22 marca 2013 roku w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Urzędowi Miejskiemu w Opocznie, a od 6 sierpnia 2014 roku zgodnie z rozdziałem III, § 13, pkt. VI, Regulaminu organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Opocznie nadanego zarządzeniem Burmistrza Opoczna nr 132/2014 z dnia 6 sierpnia 2014 roku (zmienianego zarządzeniami nr 203/2014 z dnia 31 października 2014 roku, nr 232/2014 z dnia 16 grudnia 2014 roku i nr 62/2015 z dnia 30 marca 2015 roku) wykonywanie zamówień publicznych (prowadzenie postępowania w tym zakresie, przygotowywanie umów, kompletowanie dokumentacji) powierzono Wydziałowi Rozwoju Miasta i Zamówień Publicznych.

Bezpośredni nadzór nad pracą Wydziału Rozwoju Miasta i Zamówień Publicznych w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 8 grudnia 2014 roku sprawował Burmistrz Opoczna Jan Wieruszewski, od 9 grudnia 2014 roku do 11 grudnia 2014 roku sprawował Burmistrz Opoczna Rafał Kądziera, a od 11 grudnia 2014 roku z-ca Burmistrza Opoczna Anna Zięba (na podstawie zmiany w Regulaminie organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Opocznie wprowadzonej zarządzeniem Burmistrza Opoczna nr 232/2014 z dnia 16 grudnia 2014 roku). Zastępcy burmistrza Anna Zięba i Andrzej Kacprzak posiadają upoważnienia do wykonywania czynności zastrzeżonych dla kierownika zamawiającego wydane przez Burmistrza Opoczna na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych. W okresie objętym kontrolą, nadzór nad realizacją robót budowlanych sprawowali pracownicy Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego w ramach posiadanych uprawnień budowlanych lub inspektorzy nadzoru dla danej inwestycji, wyłanianii zgodnie z obowiązującym w urzędzie regulaminem udzielania zamówień, których wartość nie przekracza kwoty o jakiej mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zarządzeniem nr 83 z dnia 7 maja 2010 roku w sprawie prowadzenia postępowań o udzielenie zamówienia publicznego w Urzędzie Miejskim w Opocznie, Burmistrz Opoczna wprowadził: instrukcję w zakresie przygotowania i obiegu dokumentów w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oraz regulamin działania komisji przetargowej przy Urzędzie Miejskim w Opocznie. Zarządzeniem nr 2/2011 z dnia 5 stycznia 2011 roku Burmistrz Opoczna dokonał zmiany zarządzenia nr 83 poprzez wykreślenie pkt. 4 i 5 w § 3 oraz wykreślenie § 10. Zmiany eliminowały prowadzenie dodatkowego protokołu z postępowania i związanych z tym czynności ze względu na wejście w życie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 roku w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wprowadzającego nowy, rozbudowany wzór protokołu.

Zgodnie z przywołanym zarządzeniem nr 83 wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego wymagało sporządzenia pisemnego wniosku, którego wzór opracowywał naczelnik Wydziału Rozwoju Miasta i Zamówień Publicznych. Wniosek wypełniał kierujący komórką wnioskującą o udzielenie zamówienia. Wniosek wymagał zatwierdzenia przez Burmistrza lub zastępcę Burmistrza oraz Skarbnika. W zakresie

kompetencji Wydziału Rozwoju Miasta i Zamówień Publicznych było opracowywanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia i prowadzenie postępowania. Szacowania wartości zamówienia i opisu przedmiotu zamówienia dokonywano w komórkach występujących z wnioskiem o udzielenie zamówienia. Oceny ofert dokonywała komisja przetargowa powoływana zarządzeniem Burmistrza odrębnie do każdego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Do zadań komisji przetargowej należało w szczególności przedkładanie do zatwierdzenia propozycji: wykluczenia wykonawcy, odrzucenia oferty, wskazania oferty najkorzystniejszej lub unieważnienia postępowania. Propozycje komisji zatwierdza Burmistrz. Za prowadzenie protokołu z postępowania oraz ogłoszenia i zawiadomienia, jak również kompletowanie dokumentacji przetargowej odpowiadał sekretarz komisji, którym jest pracownik Wydziału Rozwoju Miasta i Zamówień Publicznych.

Zamówienia o wartości szacunkowej przekraczającej 5.000,00 zł i nie przekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14.000 euro, a od 16 kwietnia 2014 roku kwoty 30.000 euro udzielane są w oparciu o regulamin wprowadzony zarządzeniami:

- nr 61/2010 z dnia 30 marca 2010 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 000 euro, zmienione zarządzeniem nr 95/2012 z dnia 25 maja 2012 roku,
- nr 140/2014 z dnia 8 sierpnia 2014 roku wprowadzającym Regulamin udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro, zmienione zarządzeniem nr 110/2015 z dnia 28 maja 2015 roku.

W regulaminach wprowadzono wzór wniosku, wzór zaproszenia do złożenia oferty, wzór protokołu z czynności postępowania, wzór formularza ofertowego oraz wzór umowy. Wniosek sporządzany był przez kierującego komórką wnioskującą o zamówienie i podlegał zatwierdzeniu przez Burmistrza lub zastępcę Burmistrza nadzorującego pracę danej komórki organizacyjnej. Zaproszenie kierowane było do co najmniej:

- trzech wykonawców (zgodnie z zarządzeniem nr 61/2010),
- pięciu wykonawców (w okresie od 8 sierpnia 2014 roku do 27 maja 2015 roku, zgodnie z zarządzeniem nr 140/2014),
- trzech wykonawców (od 28 maja 2015 roku, zgodnie z zarządzeniem nr 110/2015 z dnia 28 maja 2015 roku w sprawie wprowadzenia zmian w Regulaminie udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro).

Postępowania, których wartość nie przekracza kwoty o jakiej mowa w art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych, prowadzone są w formie pisemnej. Oceny ofert dokonuje komisja w składzie trzy osobowym powoływana przez kierownika komórki organizacyjnej wnioskującej o zamówienie lub Sekretarza Miasta i Gminy, w przypadku gdy komórka organizacyjna jest mniejsza, a także gdy zamówienie udzielane jest na potrzeby samodzielnego stanowiska pracy. W protokole z czynności postępowania opisywane są wszystkie istotne czynności komisji ze wskazaniem oferty najkorzystniejszej i uzasadnieniem wyboru. Protokół, łącznie z wyborem wykonawcy zatwierdza Burmistrz.

Kontrola realizacji wybranych inwestycji

Wykaz inwestycji realizowanych w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych w latach 2014 – 2015 stanowi załącznik nr 51 protokołu kontroli.

Kontroli poddano dokumentację dotyczącą realizacji następujących inwestycji:

1. „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno”
2. „Budowa pętli autobusowej długość 395 m z przystankiem i stanowiskami postojowymi, chodnika, pochylni dla osób niepełnosprawnych do stacji Opoczno Południe na trasie Centralnej Magistrali Kolejowej w Opocznie”

I. „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno”

Tryb udzielenia zamówienia publicznego: przetarg nieograniczony o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 907 ze zm.).

Przedmiot zamówienia – przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno o łącznej długości 1.182,41 m; przebudowa chodników o łącznej długości ok. 720 m; przebudowa zatok postojowych i wykonanie innych robót towarzyszących. Szczegółowe informacje dotyczące przedmiotu zamówienia określone zostały w załącznikach do specyfikacji istotnych warunków zamówienia: [1] dokumentacja techniczna; [2] projekt budowlany; [3] przedmiar, kosztorys ofertowy.

Etap przygotowania inwestycji

Dokumentację projektową opracowało Przedsiębiorstwo Projektowo-Budowlane „ESKA-PROJEKT” 61-131 Poznań, ul. Katowicka 63a/12. Dokumentacja zawierała: [1] projekt budowlany przebudowy dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno na działkach położonych w obrębie 13 o nr ewidencyjnych: 53/288, 53/20, 53/286, 53/220, 53/221, 53/222, 53/223, 53/224, 53/225, 53/280; [2] projekt budowlany przebudowy dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno – usunięcie kolizji z siecią elektroenergetyczną na działkach położonych w obrębie 13 o nr ewidencyjnych: 53/288, 53/20, 53/286, 53/220, 53/221, 53/222, 53/223, 53/224, 53/225, 53/280; [3] projekt docelowej organizacji ruchu. W opisie technicznym wskazano, że projektowane układy komunikacyjne składają się z następujących odcinków:

- odcinek nr 1 o długości – 405,24 m;
- odcinek nr 2 o długości – 92,71 m;
- odcinek nr 3 o długości – 46,20 m;
- odcinek nr 4 o długości – 107,81 m;
- odcinek nr 5 o długości – 121,14 m;
- odcinek nr 6 o długości – 109,43 m;
- odcinek nr 7 o długości – 299,88 m.

Łączna długość przebudowywanych dróg wynosi – 1.182,41 m. Ponadto projektuje się remont istniejącej nawierzchni ciągów dla pieszych wzdłuż przebudowywanych odcinków dróg o nr 1, 3, 4, 5 i 7 – o łącznej długości ok. 720 m oraz remont i budowę zatok postojowych dla samochodów osobowych.

Kserokopia projektu budowlanego dotyczącego zadania pn. „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno” stanowi akta kontroli strony 340-379.

Kosztorys inwestorski sporządził Tomasz Synowiec, z datą opracowania styczeń 2014 roku. Wartość kosztorysowa robót została ustalona na kwotę 1 216.143,09 zł netto.

Wartość zamówienia według kosztorysu budowlanego wynosiła 1 216.143,09 zł netto, co stanowiło równowartość 287.851,33 euro. Wartość zamówienia oszacowano na

podstawie Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw z 2013 roku poz. 1692.

Zarządzeniem nr 53/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 roku Burmistrz Opoczna powołał komisję przetargową do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno”.

Prawidłowość stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych

Ogłoszenie o zamówieniu, którego przedmiotem była „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno” zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 7 kwietnia 2014 roku numer ogłoszenia 117208 - 2014. Ogłoszenie o zamówieniu zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Opocznie w dniach 7 – 25 kwietnia 2014 roku oraz zamieszczone na stronie internetowej zamawiającego w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem www.um.opoczno.pl w dniu 7 kwietnia 2014 roku.

W ogłoszeniu o zamówieniu zawarto informacje określone w art. 41 ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym m.in.:

- określenie przedmiotu oraz zakresu zamówienia: przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno o łącznej długości 1.182,41 m; przebudowa chodników o łącznej długości ok. 720 m; przebudowa zatok postojowych i wykonanie innych robót towarzyszących (budowa nowych wpustów deszczowych, regulacja studzienek, położenie kabli energetycznych, wykonanie oznakowania organizacji ruchu); wykonanie inwentaryzacji geodezyjnej powykonawczej,
- rodzaj zamówienia – roboty budowlane,
- tryb postępowania - przetarg nieograniczony,
- kryteria oceny i wyboru ofert – najniższa cena,
- termin wykonania zamówienia – do 15 października 2014 roku,
- termin składania ofert: do dnia 23 kwietnia 2014 roku do godz. 11:00,
- warunki udziału w postępowaniu,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu ostatecznego terminu składania ofert.

Kserokopia ogłoszenia o zamówieniu na zadanie „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno” stanowi akta kontroli strony 380-398.

W dniu 3 kwietnia 2014 roku Burmistrz Opoczna Jan Wieruszewski zatwierdził specyfikację istotnych warunków zamówienia. Specyfikacja w swojej treści zawierała informacje wynikające z art. 36 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zamawiający udostępnił specyfikację na stronie internetowej; www.um.opoczno.pl w dniu 7 kwietnia 2014 roku, zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Specyfikacja zawierała w formie załączników: formularz ofertowy, oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, wzór umowy, projekty budowlane i wykonawcze, przedmiary robót oraz specyfikacje techniczne, projekt umowy. W treści specyfikacji podano m.in.:

- opis przedmiotu zamówienia: przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno o łącznej długości 1.182,41 m; przebudowa chodników o łącznej długości ok. 720 m; przebudowa zatok postojowych i wykonanie innych robót towarzyszących. Wykonawca jest zobowiązany do wykonania inwentaryzacji geodezyjnej powykonawczej,

- miejsce i termin składania ofert – w siedzibie zamawiającego w Urzędzie Miejskim w Opcznie, do dnia 23 kwietnia 2014 roku do godz. 11:00,
- termin realizacji zamówienia – do 15 października 2014 roku,
- kryteria oceny ofert – najniższa cena,
- opis sposobu obliczenia ceny,
- opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu terminu składania ofert - zgodnie z art. 85 ust.1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zamawiający nie żąda wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania zamówienia,
- wykonanie części robót może być powierzone podwykonawcy,
- warunki udziału w postępowaniu oraz wykaz oświadczeń i dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia tych warunków.

*Kserokopia specyfikacji istotnych warunków zamówienia dot. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opczno” stanowi **akta kontroli** strony 399-409.*

We wskazanym przez zamawiającego terminie wpłynęły następujące oferty:

Nr oferty	Nazwa oferenta	Kwota (brutto)
Oferta nr 1	Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. 05-300 Mińsk Mazowiecki, ul. Kolejowa 28	1 277.207,03 zł
Oferta nr 2	„TRAKT” S.A. 26-065 Piekoszów k/Kielc Górki Szczukowskie 1	1 272.298,93 zł
Oferta nr 3	„DROMED” Sp. Jawna 26-300 Opczno, ul. Leśna 11	1 477.771,06 zł
Oferta nr 4	Zakład Robót Inżynieryjno-Drogowych 97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Polna 75A	1 328.954,07 zł
Oferta nr 5	Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych 97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Południowa 17/10	1 281.197,08 zł
Oferta nr 6	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Zaskórski i Wspólnicy Sp. z o.o. 26-434 Gielniów, ul. Opczyńska 38	1 250.874,65 zł
Oferta nr 7	„STRABAG” Sp. z o.o. 05-800 Pruszków, ul. Parzniewska 10	1 176.484,40 zł

Bezpośrednio przed otwarciem ofert, jak wynika z protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia, zamawiający poinformował, że na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę 1 495.856,00 zł brutto. Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 23 kwietnia 2014 roku o godz. 11:15. Członkowie komisji przetargowej oraz Burmistrz i z-ca Burmistrza Opczna w dniu 23 kwietnia 2014 roku złożyli, na podstawie art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych, na drukach ZP-1 oświadczenia o braku istnienia okoliczności powodujących wyłączenie ich z udziału w postępowaniu.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynikało, że oferty złożone przez Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Zaskórski i Wspólnicy - Gielniów oraz Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów – Mińsk Mazowiecki nie spełniały warunków udziału w postępowaniu określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Pismem z dnia 25 kwietnia 2014 roku zamawiający wezwał oferentów, którzy w określonym terminie nie złożyli, zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, wymaganych przez zamawiającego dokumentów do uzupełnienia złożonej

oferty. Zamawiający wezwał w nieprzekraczalnym terminie do dnia 29 kwietnia 2014 roku do godz. 15.30 do przedłożenia brakujących dokumentów.

*Kserokopie wezwań z dnia 25 kwietnia 2014 roku do uzupełnienia brakujących dokumentów stanowią **akta kontroli** strony 410-417.*

Z przedłożonych kontrolującym dokumentów wynika, że ww. podmioty przesłały w wyznaczonym przez zamawiającego terminie dokumenty żądane przez zamawiającego, stanowiące uzupełnienie oferty.

Protokół postępowania o udzielenie zamówienia w przetargu nieograniczonym o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art.11 ust. 8 Prawo zamówień publicznych sporządzony został na druku ZP-PN zgodnym z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 roku. Zamawiający wybrał ofertę złożoną przez „STRABAG” Sp. z o.o. 05-800 Pruszków, ul. Parzniewska 10 - cena ofertowa brutto – 1 176.484,40 zł. Protokół postępowania został zatwierdzony i podpisany przez Burmistrza Opoczna.

*Kserokopia protokołu postępowania o udzielenie zamówienia na zadanie „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno” stanowi **akta kontroli** strony 418-425.*

Zgodnie z art. 92 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający w dniu 5 maja 2014 roku przesłał faksem oferentom zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty wraz z uzasadnieniem (potwierdzenie - raport z transmisji danych z dnia 5 maja 2014 roku). W dniu 5 maja 2014 roku zamawiający zamieścił ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty na własnej stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Opocznie, zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W dniu 14 maja 2014 roku (zachowując termin wynikający z art. 94 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych nie krócej niż 5 dni od daty przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty) Gmina Opoczno reprezentowana Burmistrza Opoczna Jana Wieruszewskiego przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarła ze „STRABAG” Sp. z o.o. reprezentowaną przez pełnomocnika Bartłomieja Mazura umowę nr 272.12.14.2014 na realizację zadania pn. „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno”. Wartość przedmiotu umowy stanowiła łączną kwotę 1 176.484,40 zł brutto. W przedmiotowej umowie ustalono m.in.:

- termin zakończenia przedmiotu zamówienia: 15 października 2014 rok,
- wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy w wysokości: 1 176.484,40 zł brutto,
- płatność I raty w wysokości 70% wynagrodzenia nastąpi po dokonaniu odbioru końcowego robót, w ciągu 30 dni od daty złożenia faktury. Płatność II raty w wysokości 30% wynagrodzenia nastąpi do dnia 28 lutego 2015 roku,
- termin gwarancji na wykonane roboty budowlane: 36 miesięcy,
- rękojmia za wady: 24 miesiące od daty upływu gwarancji.

*Kserokopia umowy nr 272.12.14.2014 z dnia 14 maja 2014 roku na wykonanie zadania pn. „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno” stanowi **akta kontroli** strony 426-438.*

Zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 14 maja 2014 roku (numer ogłoszenia 162318-2014).

Wybór inspektora nadzoru

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że nadzór inwestorski nad realizacją przedmiotowego zadania realizowany był we wszystkich wymaganych specjalnościach

budowlanych przy pomocy własnych służb inwestycyjnych Urzędu Miejskiego w Opcznie. Bezpośredni nadzór nad inwestycją pełniły osoby posiadające odpowiednie uprawnienia budowlane do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie oraz posiadające aktualny wpis na listę członków właściwej miejscowo izby samorządu zawodowego – Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa: [1] nadzór nad realizacją robót drogowych pełniła Małgorzata Ziółkowska posiadająca uprawnienia budowlane w branży konstrukcyjno-inżynierskiej w zakresie dróg i lotniskowych dróg startowych; [2] nadzór nad realizacją robót instalacyjnych w specjalności elektroenergetycznej pełnił Waldemar Sulgostowski prowadzący stałą obsługę inwestycji realizowanych przez Wydział Techniczno-Inwestycyjny w ww. specjalności.

Realizacja inwestycji

Przekazanie terenu budowy nastąpiło pomiędzy stronami umowy, protokołem wprowadzenia na budowę w dniu 14 maja 2014 roku. Z dokumentacji przedłożonej do kontroli wynika, że zamawiający w trakcie realizacji zamówienia podstawowego udzielił zamówienia na roboty dodatkowe, w oparciu o sporządzony protokół konieczności wykonania prac dodatkowych w ramach realizowanej inwestycji.

Zamówienie na roboty dodatkowe udzielone na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 5b ustawy Prawa zamówień publicznych

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że w trakcie realizacji przedmiotowej inwestycji zaistniała konieczność wykonania robót dodatkowych. Zgodnie z protokołem konieczności nr 1/2014 z dnia 18 września 2014 roku strony ustaliły, że: *„Roboty zwiększające dla zadania pn. „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opczno” wynikają z konieczności połączenia ciągów pieszych istniejących z realizowanymi, wymiany zniszczonego krawężnika na nowy, frezowania nierówności istniejącej nawierzchni oraz zapewnienia bezpiecznego dojścia do placu zabaw poprzez wykonanie chodników”*. W uzasadnieniu stwierdzono, że od czasu opracowania dokumentacji technicznej do czasu realizacji inwestycji, stan techniczny istniejących w terenie chodników oraz nawierzchni bitumicznej pogorszył się, co wymaga dodatkowych robót. Zgodnie z zapisami protokołu konieczności koszt robót dodatkowych oszacowano na podstawie kosztorysu inwestorskiego opracowanego przez „ESKA-PROJEKT” 61-131 Poznań, ul. Katowicka 63a - na kwotę 96.370,93 zł brutto. Zgodnie z kosztorysem roboty dodatkowe, które zamierzał realizować zamawiający obejmowały:

- budowę chodnika przy bloku nr 10 – powierzchnia 114,00 m²;
- budowę dodatkowego chodnika za blokiem nr 18 – powierzchnia 79,44 m²;
- budowę dodatkowego chodnika za blokiem nr 14 (skwerek przy placu zabaw) – powierzchnia 466,66 m²;
- roboty dodatkowe polegające na frezowaniu nawierzchni – 2.300,00 m²;
- roboty dodatkowe polegające na ułożeniu nowego krawężnika przy sklepie – 26,00 m.

Szczegółowy zakres robót dodatkowych do realizacji oznaczono na mapie sytuacyjnej, stanowiącej załącznik do kosztorysu.

W dniu 24 września 2014 roku Burmistrz Jan Wieruszewski zatwierdził wniosek Naczelnika Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego Andrzeja Snopczyńskiego o przeprowadzenie zamówienia publicznego na roboty dodatkowe na zadaniu pn. „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opczno”.

Kserokopia protokołu konieczności wykonania robót dodatkowych, kosztorysu robót dodatkowych wraz z mapami sytuacyjnymi oraz wniosku do kierownika zamawiającego o

*zatwierdzenie przeprowadzenia zamówienia publicznego na podstawie art. 67 ust.1 pkt 5 stanowi **akta kontroli** strony 439-461.*

W dniu 30 września 2014 roku zarządzeniem nr 177/2014 Burmistrz Opoczna powołał zespół do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki, jako roboty dodatkowe do umowy nr 272.12.14.2014 z dnia 14 maja 2014 roku na realizację zadania pn. „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno”.

Zaproszenie do negocjacji przesłano wykonawcy – firmie „STRABAG” Sp. z o.o. w dniu 30 września 2014 roku. W dniu 6 października 2014 roku w siedzibie zamawiającego odbyły się negocjacje na roboty dodatkowe. Zgodnie z przedłożonym kontrolującym protokołem z negocjacji, ustalono: [1] zakres realizacji robót dodatkowych zostanie wykonany zgodnie z przedmiotem robót i umową; [2] termin wykonania robót dodatkowych – do 14 listopada 2014 roku; [3] wynagrodzenie ostateczne po przeprowadzonych negocjacjach – 73.000,00 zł brutto.

Na podstawie dokumentacji przedłożonej do kontroli kontrolujące stwierdziły, że zamawiający nie skorzystał z możliwości, o której mowa w art. 66 ust. 2, zgodnie z którym zamawiający po wszczęciu postępowania może zamieścić w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy. Przywołany przepis ma charakter fakultatywny, nie mniej jednak publiczne poinformowanie o prowadzonym postępowaniu świadczy o przejrzystości prowadzonego przez zamawiającego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie zamówienia z wolnej ręki. Ponadto umożliwia wykonawcom skorzystanie ze środków ochrony prawnej na wybór trybu postępowania. W przypadku braku takiego ogłoszenia wykonawcy mają ograniczone możliwości uzyskania informacji o prowadzonym postępowaniu.

W dniu 7 października 2014 roku Gmina Opoczno reprezentowana przez Burmistrza Jana Wieruszewskiego przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarła z firmą „STRABAG” Sp. z o.o. reprezentowaną przez pełnomocnika Sylwestra Głodowskiego umowę nr 272.35.29.2014 na roboty dodatkowe dla zadania pn. „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno”. Wartość przedmiotu umowy stanowiła kwotę 73.000,00 zł brutto. W przedmiotowej umowie ustalono m.in.:

- termin zakończenia przedmiotu zamówienia: wykonawca zobowiązany jest zrealizować przedmiot zamówienia w terminie nie dłuższym niż do dnia 14 listopada 2014 roku,
- wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy w wysokości: 73.000,00 zł brutto,
- wykonawca wystawi fakturę końcową po skutecznym odbiorze przedmiotu umowy dokonany przez zamawiającego, potwierdzającym prawidłowe wykonanie wszystkich robót składających się na przedmiot umowy,
- płatność za fakturę nastąpi w terminie nie dłuższym niż do dnia 31 grudnia 2014 roku,
- termin gwarancji na wykonane roboty budowlane: 36 miesięcy.

*Kserokopia umowy nr 272.35.29.2014 z dnia 7 października 2014 roku na wykonanie robót dodatkowych stanowi **akta kontroli** strony 462-472.*

Zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia dodatkowego w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 8 października 2014 roku (numer ogłoszenia 212845-2014).

*Kserokopia ogłoszenia o udzieleniu zamówienia dodatkowego oraz protokołu postępowania dla zadania „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opoczno” stanowi **akta kontroli** strony 473-484.*

Należy wskazać, że opisany powyżej stan faktyczny nie spełniał przesłanek określonych w art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający może udzielić zamówień dodatkowych tylko dotychczasowemu wykonawcy robót budowlanych, nieobjętych zamówieniem podstawowym i nieprzekraczających łącznie 50% wartości realizowanego zamówienia, niezbędnych do jego prawidłowego wykonania, których wykonanie stało się konieczne na skutek sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia.

Kontrolujące zauważają, że istotą zamówień dodatkowych jest nieprzewidywalność konieczności wykonania robót dodatkowych i niezbędność ich wykonania, tak aby zamówienie podstawowe mogło zostać prawidłowo zrealizowane. Powyższa przesłanka nie zachodziła w przypadku opisanego zadania, w okolicznościach gdy zamawiający zmienił koncepcję na wykonanie zamówienia podstawowego w trakcie realizacji inwestycji, rozszerzając zakres przedmiotu zamówienia o wykonanie dodatkowych odcinków chodników. Zgodnie bowiem z wyjaśnieniem złożonym przez Naczelnika Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego: „...Podczas realizacji zadania podstawowego na wniosek mieszkańców oraz radnej Rady Miejskiej w Opcznie, udzielono zamówienia dodatkowego obejmującego przebudowę części chodników łączących bloki na osiedlu. Ponadto niższa kwotowo oferta złożona na etapie postępowania pozwoliła na włączenie do zamówienia podstawowego robót dodatkowych...”.

Wyjaśnienie Naczelnika Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego Andrzeja Snopczyńskiego w sprawie udzielenia zamówienia dodatkowego stanowi załącznik nr 52 protokołu kontroli.

Odnosząc się do wyjaśnienia kontrolujące wskazują, że zamawiający mógł przewidzieć konieczność wykonania prac objętych robotami dodatkowymi już na etapie przygotowywania specyfikacji zamówienia podstawowego, zwiększając jego zakres rzeczowy. Jednocześnie należy podkreślić, że zwiększony zakres prac objęty zamówieniem dodatkowym, nie był niezbędnym do prawidłowego wykonania zamówienia podstawowego, a stanowił jedynie realizację wniosku mieszkańców i radnej Rady Miejskiej w Opcznie.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że w dniu 15 października 2014 roku wykonawca zgłosił do odbioru końcowego zakończenie robót zadania podstawowego pn. „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opczno”. Protokołem z dnia 6 listopada 2014 roku przystąpiono do odbioru inwestycji. Z zapisów protokołu wynika, że komisja po sprawdzeniu dokumentacji wykonania robót, wyników badań kontrolnych oraz po dokonaniu oględzin stwierdziła, iż roboty zostały wykonane zgodnie z dokumentacją projektową. Do protokołu załączono zbiorcze zestawienie kosztów (kosztorys powykonawczy).

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli stwierdzono, że zamawiający dokonał odbioru robót dodatkowych protokołem z dnia 19 listopada 2014 roku, stwierdzając wykonanie robót zgodnie z umową.

Gmina Opczno pismem z dnia 19 listopada 2014 roku zawiadomiła Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Opcznie o zakończeniu robót budowlanych.

Kserokopia protokołu odbioru końcowego robót podstawowych oraz odbioru końcowego robót dodatkowych dla zadania pn. „Przebudowa dróg na osiedlu Kolejowym w m. Opczno” stanowi akta kontroli strony 485-488.

Z tytułu realizacji umowy na wykonanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego wykonawca wystawił następujące faktury:

- faktura VAT nr 91400017 z dnia 21 listopada 2014 roku na kwotę 1 175.654,15 zł (faktura wystawiona z tytułu wykonania robót zrealizowanych w ramach zadania podstawowego),
- faktura VAT nr 91400020 z dnia 28 listopada 2014 roku na kwotę 73.000,00 zł (faktura wystawiona z tytułu zrealizowanych robót dodatkowych do zadania podstawowego).

Pod względem merytorycznym ww. faktury opisali: Naczelnik Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego potwierdzając wykonanie robót pod względem rzeczowym i finansowym, jako zgodne z zawartą umową i dokumentacją oraz zgodność czynności pod względem legalności, celowości i gospodarności; Skarbnik sprawdził faktury pod względem formalno-rachunkowym. Burmistrz zatwierdził przedmiotowe faktury do wypłaty. Do faktur załączono protokoły odbioru robót wykonanych podpisane przez inspektorów nadzoru oraz wykonawcę. Ustalono, że należności wynikające z ww. faktur zapłacone zostały z zachowaniem terminów płatności określonych w umowie.

Rozliczenie kosztów inwestycji

Ogółem wartość zrealizowanych nakładów inwestycyjnych w 2014 roku wyniosła 1 251.215,68 zł.

Na podstawie dokumentu OT 3/14/D z dnia 12 grudnia 2014 roku przyjęto na stan środków trwałych drogi o nawierzchni bitumicznej, chodniki z kostki betonowej, parkingi o łącznej wartości 1 251.215,68 zł.

Szczegółowe rozliczenie kosztów inwestycji o przedłożone do kontroli dokumenty przedstawia tabela poniżej:

LP.	NAZWA	ROK WYDATKU BRUTTO	KWOTA WYDATKU	DATA ZAPŁATY	NR I DATA DOWODU DOSTAWY	DOSTAWCA-WYKONAWCA
1	2	3	4	5	6	7
1	AKTUALIZACJA KOSZTORYSÓW WRAZ Z AKTUALIZACJĄ PRZEDMIARU ROBÓT	2014	1.845,00	11.03.2014	F-RA 02/2014 Z DNIA 12.02.2014	PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWO BUDOWLANE „ESKA-PROJEKT” SZYMON KOSMAŁSKI, POZNAŃ
2	ZAKUP MAP	2014	198,37	2.06.2014	OPLATA ADMINISTRACYJNA NR 3780/2014 Z DNIA 16.05.2014	POWIAT OPOCZYŃSKI OPOCZNO
3	ZAKUP DZIENNIKA BUDOWY	2014	18,16	2.06.2014	F-RA 197/AB/P/2014 Z DNIA 22.05.2014	POWIAT OPOCZYŃSKI OPOCZNO
4	OPRACOWANIE KOSZTORYSU INWESTORSKIEGO NA ROBOTY DODATKOWE	2014	500,00	30.09.2014	F-RA 25/2015 Z DNIA 22.09.2014	PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWO BUDOWLANE „ESKA-PROJEKT” SZYMON KOSMAŁSKI, POZNAŃ
5	PRZEBUDOWA DRÓG NA OSIEDLU KOLEJOWYM	2014	1.175.654,15	8.12.2014 - 823.540,40 zł 23.02.2015 - 352.113,75 zł	F-RA DP91400017 Z DNIA 21.11.2014	„STRABAG” SP.Z O.O. PRUSZKÓW

6	ROBOTY DODATKOWE	2014	73.000,00	10.12.2014	F-RA DP91400020 Z DNIA 28.11.2014	„STRABAG” SP.Z O.O. PRUSZKÓW
R A Z E M			1.251.215,68			

Zabezpieczenie środków w budżecie

Zadanie pn. „Przebudowa dróg na osiedlu kolejowym w Opcznie” zostało wprowadzone do budżetu na 2014 rok uchwałą Rady Miejskiej nr XXXVII/368/13 z dnia 16 grudnia 2013 roku w dziale 600 rozdział 60016§6050 w kwocie 400.000,00 zł. W 2014 roku dokonano zmian finansowania zadania. Zmiany dokonywane w budżecie Gminy Opczno w zakresie przedmiotowego zadania obrazuje poniższa tabela:

LP.	UCHWAŁA	PLAN	ZWIĘKSZENIE	ZMNIJSZENIE	PLAN PO ZMIANIE
ROK 2014					
1	UCHWAŁA NR XXXVII/368/13 Z DNIA 16.12.2013 ROKU 600/60016 §6050	400.000,00			400.000,00
2	UCHWAŁA NR XL/388/14 Z DNIA 21.03.2014 ROKU 600/60016 §6050	400.000,00	500.000,00		900.000,00

ROK 2015					
1	UCHWAŁA NR V/36/15 Z DNIA 29.01.2015 ROKU 600/60016 §6050	353.000,-			353.000,-

Zabezpieczenie środków w budżecie w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową

Przedsięwzięcie pn. „Przebudowa dróg na osiedlu kolejowym w Opcznie” – wykazano w załączniku nr 2 do WPF w roku 2014 – uchwałą Rady Miejskiej nr XXXVII/368/13 z dnia 16 grudnia 2013 z łącznymi nakładami finansowymi 1.802.495,00 zł (limit wydatków: rok 2014 - 1.786.647,00 zł).

W 2014 roku wystąpiły zmiany limitów wydatków (uchwałą Rady Miejskiej nr XL/387/14 z dnia 21 marca 2014 roku). Nakłady i limity WPF na wymienioną inwestycję przedstawia poniższa tabela:

LP	NR UCHWAŁY	KLASYFIKACJA	ŁĄCZNE NAKŁADY FINANSOWE	LIMITY WYDATKÓW W LATACH				LIMITY ZOBOWIĄZAŃ
				2014	2015	2016	2017	
2014 ROK								
1	UCHWAŁA NR XXXVII/368/13 Z DNIA 16.12.2013 ROKU	600/60016	1.802.495	400.000	500.000	886.647	-	1.786.647
2	UCHWAŁA NR XL/387/14 Z DNIA 21.03.2014 ROKU	600/60016	1.513.704	900.000	597.856		-	1.497.856
2015 ROK								
1	UCHWAŁA NR V/35/15 Z DNIA 29.01.2015 ROKU	600/60016	1.513.704		353.000		-	0,00

Rozliczenie całkowite inwestycji

Koszt całkowity zrealizowanego zadania wynosił **1 251.215,68 zł** i sfinansowany został ze środków własnych Gminy Opoczno.

II. „Budowa pętli autobusowej długość 395 m z przystankiem i stanowiskami postojowymi, chodnika, pochylni dla osób niepełnosprawnych do stacji Opoczno Południe na trasie Centralnej Magistrali Kolejowej w Opocznie”

Tryb udzielenia zamówienia publicznego: przetarg nieograniczony o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Etap przygotowania inwestycji

Dokumentację projektową opracował Henryk Wójtowicz (...) ²⁶.

Dokumentacja zawierała: [1] projekt budowlany budowy pętli autobusowej z przystankiem i stanowiskami postojowymi dla 30 pojazdów osobowych. Budowy ciągu pieszego (chodnika) od pętli autobusowej do przejścia pod torami Centralnej Magistrali Kolejowej do stacji Opoczno Południe na działkach o nr ewidencyjnych: 500/1, 501/1, 502/1, 503/1, 504/1, 505/1, 507/1, 522/1, 523/1, 524/1, 525/1, 537/1, 538/1, 539/1, 540/1, 760/1, 761/1, 762/1, 763/1, 764/1, 765/1, 766/1, 767/1, 768, 769, 770, 771, 772, 1210/1, 1368/1, 1369/1, 1370/1, 1371/1, 1372/1, 1373/1, 1374/1, 1375/1, 1376/1, obręb 10 – Kliny, Gmina Opoczno. Długość odcinka 395 m; [2] projekt budowlany budowy drogi dojazdowej łączącej pętlę autobusową z przystankiem i stanowiskami postojowymi dla 33 pojazdów osobowych na działce o nr ewidencyjnym 509/1 obręb Kliny, Gmina Opoczno. Długość odcinka drogi 62 m. Budowy ciągu pieszego (chodnika) na działkach o nr ewidencyjnym 541/1, 541/2 obręb 10 – Kliny, do przejścia pod torami CMK stacji Opoczno Południe. Długość odcinka 15 m; [3] projekt budowlany budowy pochylni dla osób niepełnosprawnych przy chodniku dla pieszych łączącym przejście pod torami CMK do stacji Opoczno Południe, na działkach o nr ewidencyjnym 541/1, 542/1 obręb 10 Kliny, Gmina Opoczno. Długość odcinka 15 m.

Należy wskazać, iż poszczególne części dokumentacji projektowej były niespójne w zakresie ilości zaprojektowanych miejsc postojowych. W projekcie budowlanym dotyczącym budowy stanowisk postojowych wskazano, że zaprojektowano 30 miejsc, natomiast w projekcie dotyczącym drogi dojazdowej projektant wskazał, iż droga łączy się z 33 stanowiskami postojowymi.

Projekt budowlany w zakresie budowy pętli autobusowej z przystankiem i stanowiskami postojowymi dla 30 pojazdów, zatwierdzony został decyzją nr 309/14 Wojewody Łódzkiego z dnia 18 sierpnia 2014 roku. Niniejszą decyzją udzielono Gminie Opoczno pozwolenia na budowę przedmiotowej inwestycji. Projekt budowlany w zakresie budowy drogi dojazdowej, łączącej pętlę autobusową z przystankiem i stanowiskami postojowymi dla 33 pojazdów, zatwierdzony został decyzją nr 347/2014 Starosty Opoczyńskiego z dnia 3 lipca 2014 roku. Wniosek Gminy Opoczno dotyczący zgłoszenia robót budowlanych polegających na budowie pochylni dla osób niepełnosprawnych, przy chodniku dla pieszych łączącym przejście pod torami CMK do stacji Opoczno – został

²⁶ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

zatwierdzony z upoważnienia Starosty Opoczyńskiego przez Dyrektora Wydziału Administracji Architektoniczno-Budowlanej pismem nr I.6743.484.2014 z dnia 11 czerwca 2014 roku.

Kosztorys inwestorski sporządził Henryk Wójtowicz, z datą opracowania czerwiec 2014 roku. Wartość kosztorysowa robót została ustalona na kwotę 945.969,65 zł netto. Z dokumentów przedłożonych kontrolującym wynika, że zgodnie z zapisami w protokole postępowania wartość szacunkowa zamówienia wynosiła 609.756,10 zł netto, co stanowiło równowartość 144.324,39 euro. Wartość zamówienia oszacowano na podstawie Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych, ogłoszonego w Dzienniku Ustaw z 2013 roku poz. 1692.

Kontrolujące zauważają, że ustalenie wartości szacunkowej przedmiotu zamówienia w wysokości 609.756,10 zł było sprzeczne z wartością kosztorysową robót oszacowaną na kwotę 945.969,65 zł. Powyższe stanowiło naruszenie przepisów art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym - wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane.

Zarządzeniem nr 146/2014 z dnia 21 sierpnia 2014 roku Burmistrz Opoczna powołał komisję przetargową do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn. „Budowa pętli autobusowej długość 395 m z przystankiem i stanowiskami postojowymi, chodnika, pochylni dla osób niepełnosprawnych do stacji Opoczno Południe na trasie Centralnej Magistrali Kolejowej w Opocznie”.

Prawidłowość stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych

Ogłoszenie o zamówieniu, którego przedmiotem była „Budowa pętli autobusowej długość 395 m z przystankiem i stanowiskami postojowymi, chodnika, pochylni dla osób niepełnosprawnych do stacji Opoczno Południe na trasie Centralnej Magistrali Kolejowej w Opocznie” zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 21 sierpnia 2014 roku numer ogłoszenia 180011 - 2014. Ogłoszenie o zamówieniu zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Opocznie w dniach 21 sierpnia do 5 września 2014 roku oraz zamieszczone na stronie internetowej zamawiającego w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem www.um.opoczno.pl w dniu 21 sierpnia 2014 roku.

W ogłoszeniu o zamówieniu zawarto informacje określone w art. 41 ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym m.in.:

- określenie przedmiotu oraz zakresu zamówienia: budowa pętli autobusowej długość 395 m z przystankiem i stanowiskami postojowymi, chodnika, pochylni dla osób niepełnosprawnych do stacji Opoczno Południe na trasie Centralnej Magistrali Kolejowej w Opocznie,
- rodzaj zamówienia – roboty budowlane,
- tryb postępowania - przetarg nieograniczony,
- kryteria oceny i wyboru ofert – najniższa cena,
- termin wykonania zamówienia – do 31 października 2014 roku,
- termin składania ofert: do dnia 5 września 2014 roku do godz. 11:00,

- warunki udziału w postępowaniu,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu ostatecznego terminu składania ofert.

*Kserokopia ogłoszenia o zamówieniu na zadanie „Budowa pętli autobusowej długość 395 m z przystankiem i stanowiskami postojowymi, chodnika, pochylni dla osób niepełnosprawnych do stacji Opoczno Południe na trasie Centralnej Magistrali Kolejowej w Opocznie” stanowi **akta kontroli** strony 489-502.*

W dniu 21 sierpnia 2014 roku Burmistrz Opoczna Jan Wieruszewski zatwierdził specyfikację istotnych warunków zamówienia. Specyfikacja w swojej treści zawierała informacje wynikające z art. 36 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zamawiający udostępnił specyfikację na stronie internetowej; www.um.opczno.pl w dniu 21 sierpnia 2014 roku, zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Specyfikacja zawierała w formie załączników: formularz ofertowy, oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, wzór umowy, projekty budowlane i wykonawcze, przedmiary robót oraz specyfikacje techniczne, projekt umowy. W treści specyfikacji podano m.in.:

- opis przedmiotu zamówienia: rozdział III pkt 2 zawierał zapis, zgodnie z którym opis przedmiotu zamówienia stanowi dokumentacja techniczna. W dokumentacji technicznej określono, że zakres wykonywanych robót będzie zgodny z dokumentacją projektową. **Kontrolujące wskazują, że dokumentacja projektowa przewidywała budowę stanowisk postojowych dla 30 pojazdów osobowych, podczas gdy zapisy opisu przedmiotu zamówienia zawarte w rozdziale III pkt 2 specyfikacji istotnych warunków zamówienia wskazują, że zamawiający zamierzał wybudować 33 stanowiska postojowe dla pojazdów osobowych. Z przeprowadzonych czynności kontrolnych wynika, że zamawiający faktycznie zlecił wykonawcy wybudowanie 33 stanowisk postojowych dla pojazdów osobowych,**
- miejsce i termin składania ofert – w siedzibie zamawiającego w Urzędzie Miejskim w Opocznie, do dnia 5 września 2014 roku do godz. 11:00,
- termin realizacji zamówienia – do 30 października 2014 roku,
- kryteria oceny ofert – najniższa cena,
- opis sposobu obliczenia ceny,
- opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu terminu składania ofert - zgodnie z art. 85 ust.1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zamawiający nie żąda wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania zamówienia,
- wykonanie części robót może być powierzone podwykonawcy,
- warunki udziału w postępowaniu oraz wykaz oświadczeń i dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia tych warunków.

*Kserokopia specyfikacji istotnych warunków zamówienia dot. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie „Budowa pętli autobusowej długość 395 m z przystankiem i stanowiskami postojowymi, chodnika, pochylni dla osób niepełnosprawnych do stacji Opoczno Południe na trasie Centralnej Magistrali Kolejowej w Opocznie” stanowi **akta kontroli** strony 503-528.*

We wskazanym przez zamawiającego terminie wpłynęła jedna oferta firmy „DROMED” Rospędek, Więckowski Sp. Jawna 26-300 Opoczno, ul. Leśna 11 – cena oferty 1 217.814,23 zł.

Bezpośrednio przed otwarciem ofert, jak wynika z protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia, zamawiający poinformował, że na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę 1 220.000,00 zł brutto. Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 5 września 2014 roku o godz. 11:15. Członkowie komisji przetargowej oraz Burmistrz i z-ca Burmistrza Opoczno w dniu 8 września 2014 roku złożyli, na podstawie art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych, na drukach ZP-1 oświadczenia o braku istnienia okoliczności powodujących wyłączenie ich z udziału w postępowaniu.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynikało, że w dniu 10 września 2014 roku zamawiający na podstawie art. 87 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych zwrócił się do wykonawcy o wyjaśnienie rozbieżności występujących pomiędzy przedmiarem robót zamawiającego a kosztorysem ofertowym złożonym przez firmę „DROMED”. Rozbieżności dotyczyły wysokości warstwy po zagęszczeniu (pod chodnik). Zamawiający żądał 15 cm warstwy, a wykonawca w kosztorysie ofertowym wpisał 25 cm wysokość warstwy po zagęszczeniu.

W dniu 11 września 2014 roku do Urzędu Miejskiego w Opocznie wpłynęło wyjaśnienie firmy „DROMED”, zgodnie z którym wykonawca oświadczył, iż powstałe rozbieżności są skutkiem oczywistej omyłki pisarskiej.

*Kserokopia pisma zamawiającego z dnia 10 września 2014 roku oraz wyjaśnienia wykonawcy stanowią **akta kontroli** strony 529-530.*

Protokół postępowania o udzielenie zamówienia w przetargu nieograniczonym o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art.11 ust. 8 Prawo zamówień publicznych sporządzony został na druku ZP-PN zgodnym z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 roku. Zamawiający wybrał ofertę złożoną przez firmę „DROMED” Rospędek, Więckowski 26-300 Opoczno, ul. Leśna 11 - cena ofertowa brutto – 1 217.814,23 zł. Protokół postępowania został zatwierdzony i podpisany przez Burmistrza Opoczno Jana Wieruszewskiego.

*Kserokopia protokołu postępowania o udzielenie zamówienia na zadanie „Budowa pętli autobusowej długość 395 m z przystankiem i stanowiskami postojowymi, chodnika, pochylni dla osób niepełnosprawnych do stacji Opoczno Południe na trasie Centralnej Magistrali Kolejowej w Opocznie” stanowi **akta kontroli** strony 531-537.*

Zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający w dniu 12 września 2014 roku doręczył oferentowi zawiadomienie o wyborze oferty wraz z uzasadnieniem (potwierdzenie – podpis wykonawcy na piśmie złożony z datą 12 września 2014 roku). W dniu 12 września 2014 roku zamawiający zamieścił ogłoszenie o wyborze oferty na własnej stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miejskiego w Opocznie, zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W dniu 15 września 2014 roku (zachowując termin wynikający z art. 94 ust. 2 pkt 1a ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający może zawrzeć umowę w sprawie zamówienia publicznego przed upływem terminów, o których mowa w ust. 1, jeżeli w postępowaniu o udzielenie zamówienia w przypadku trybu przetargu nieograniczonego złożono tylko jedną ofertę) Gmina Opoczno reprezentowana przez Burmistrza Jana Wieruszewskiego przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarła z firmą „DROMED” 26-300 Opoczno, ul. Leśna 11, reprezentowaną przez współwłaściciela Grzegorza Więckowskiego umowę nr 272.30.26.2014 na realizację zadania pn. „Budowa pętli autobusowej długość 395 m z przystankiem i stanowiskami postojowymi, chodnika, pochylni dla osób niepełnosprawnych do stacji Opoczno Południe na trasie Centralnej Magistrali Kolejowej w Opocznie”. Wartość przedmiotu umowy stanowiła łączną kwotę 1 217.814,23 zł brutto. W przedmiotowej umowie ustalono m.in.:

- rozpoczęcie wykonania przedmiotu umowy nastąpi od dnia przekazania terenu budowy,
- termin zakończenia przedmiotu zamówienia: 31 października 2014 rok,
- wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy w wysokości: 1 217.814,23 zł brutto,
- płatność nastąpi w ciągu 30 dni od daty otrzymania faktury wystawionej po zakończeniu robót oraz załączonym do faktury protokole odbioru robót,
- termin gwarancji na wykonane roboty budowlane: 36 miesięcy,
- rękojmia za wady: 60 miesięcy,
- zmiany w umowie – zamawiający dopuścił możliwość zmian postanowień zawartej umowy w przypadku enumeratywnie wymienionych w umowie okoliczności. Warunkiem wprowadzenia istotnych zmian zawartej umowy jest sporządzenie podpisanego przez strony protokołu konieczności określającego przyczyny zmiany oraz potwierdzającego wystąpienie okoliczności wymienionej w ust. 2, 3 i 4 § 10 umowy. Protokół konieczności będzie załącznikiem do aneksu zmieniającego niniejszą umowę. Termin powiadomienia o konieczności wprowadzenia zmian w zawartej umowie nie może nastąpić później niż 3 dni od zaistnienia okoliczności uzasadniających zmiany w umowie.

*Kserokopia umowy nr 272.30.26.2014 z dnia 15 września 2014 roku na wykonanie zadania pn. „Budowa pętli autobusowej długość 395 m z przystankiem i stanowiskami postojowymi, chodnika, pochylni dla osób niepełnosprawnych do stacji Opoczno Południe na trasie Centralnej Magistrali Kolejowej w Opocznie” stanowi **akta kontroli** strony 538-547.*

Zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 16 września 2014 roku (numer ogłoszenia 196683-2014).

Wybór inspektora nadzoru

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że nadzór inwestorski nad realizacją przedmiotowego zadania realizowany był przy pomocy własnych służb inwestycyjnych Urzędu Miejskiego w Opocznie. Bezpośredni nadzór nad inwestycją pełniła osoba posiadająca odpowiednie uprawnienia budowlane do wykonywania samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie oraz posiadająca aktualny wpis na listę członków właściwej miejscowo izby samorządu zawodowego (Łódzkiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa) tj. – Małgorzata Ziółkowska posiadająca uprawnienia budowlane w branży konstrukcyjno-inżynierskiej w zakresie dróg i lotniskowych dróg startowych.

Realizacja inwestycji

Przekazanie terenu budowy nastąpiło pomiędzy stronami umowy, protokołem wprowadzenia na budowę w dniu 17 września 2014 roku.

W trakcie realizacji przedmiotowego zadania inwestycyjnego Gmina Opoczno reprezentowana przez Burmistrza Jana Wieruszewskiego przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarła z firmą „DROMED” reprezentowaną przez współwłaściciela Grzegorza Więckowskiego, aneks nr 1 sporządzony w dniu 29 października 2014 roku do umowy nr 272.30.26.2014 z dnia 15 września 2014 roku. Aneks sporządzono na okoliczność wniosku wykonawcy z dnia 23 października 2014 roku w sprawie wydłużenia terminu realizacji robót na budowie do dnia 15 listopada 2014 roku. W uzasadnieniu wykonawca wskazał, że: „Przeciągające się procedury związane z rozstrzygnięciem przedmiotowego przetargu spowodowały znaczne skrócenie czasu na wykonanie robót objętych zamówieniem”. W przedmiotowym aneksie strony wyraziły zgodę na zmianę terminu wykonania umowy, w związku z przyczynami niezawinionymi i niezależnymi od

wykonawcy, wynikającymi z terminów formalno-prawnych rozstrzygnięć przetargowych. Ustalono, iż zakończenie wykonania przedmiotu umowy nastąpi do dnia 14 listopada 2014 roku.

Kserokopia wniosku wykonawcy z dnia 23 października 2014 roku oraz aneksu nr 1 do umowy nr 272.30.26.2014 z dnia 15 września 2014 roku stanowi akta kontroli strony 548-549.

Kontrolujące zauważają, że uzasadnienie wniosku wykonawcy, zgodnie z którym: **„Przeciągające się procedury związane z rozstrzygnięciem przedmiotowego przetargu spowodowały znaczne skrócenie czasu na wykonanie robót objętych zamówieniem”** nie znajdowały uzasadnienia, biorąc pod uwagę fakt, iż **strony zawarły umowę w dziesiątym dniu od dnia, w którym upływał termin składania ofert**. Zatem procedury związane z rozstrzygnięciem przetargu uznać można za niezwłoczne. Wskazać należy także, iż w przedłożonej kontrolującym dokumentacji brak było protokołu konieczności upoważniającego do zawarcia aneksu, co było wymagane zapisem § 10 ust. 5 umowy, zgodnie z którym: **„Warunkiem wprowadzenia istotnych zmian zawartej umowy jest sporządzenie podpisanego przez strony protokołu konieczności określającego przyczyny zmiany oraz potwierdzającego wystąpienie okoliczności wymienionej w ust. 2, 3 i 4 § 10 umowy”**. Ponadto zapis § 10 ust. 6 umowy stanowił, iż: **„Termin powiadomienia o konieczności wprowadzenia zmian w zawartej umowie nie może nastąpić później niż 3 dni od zaistnienia okoliczności uzasadniających zmiany w umowie”**. Zatem bezspornym jest, że **złożenie wniosku przez wykonawcę w 38 dniu od zaistnienia okoliczności**, na które powołał się wykonawca (tj. od zakończenia procedur związanych z rozstrzygnięciem przetargu) było sprzeczne z zapisami § 10 ust. 6 umowy.

Odnosząc się do przesłanek upoważniających zamawiającego do zawarcia aneksu do umowy, zgodnie z którym przedłużono termin realizacji inwestycji o 14 dni, należy wskazać, że powyższe stanowiło dokonanie przez zamawiającego istotnej zmiany postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy. W ustalonym przez kontrolujące stanie faktycznym stwierdzono bowiem, że termin realizacji zamówienia określony przez zamawiającego w ogłoszeniu o zamówieniu do dnia 31 października 2014 roku, biorąc pod uwagę trzydziestodniowy termin związania ofertą, liczony od dnia otwarcia ofert tj. 5 września 2014 roku – był terminem krótkim, w stosunku do przewidzianego zakresu prac. Zakładając bowiem, że na etapie badania przez zamawiającego złożonych ofert, mogły wystąpić okoliczności powodujące wydłużenie terminu rozstrzygnięcia przetargu (do 30 dni, zgodnie z przewidzianym okresem związania ofertą), to przyjąć należy, że czas na realizację inwestycji mógłby zostać znacznie ograniczony. Zatem przyjmując, że w okolicznościach, w których najkrótszy termin do realizacji przedmiotu zamówienia mógł wynosić 26 dni, to przedłużenie terminu realizacji inwestycji o kolejne 14 dni stanowiłoby ponad 50% całego pierwotnie ustalonego czasu realizacji zamówienia. Także w okolicznościach, gdy wykonawca, z którym zawarto umowę w dniu 15 września 2014 roku posiadał 46 dni na realizację inwestycji, przedłużenie terminu zakończenia zadania o 14 dni stanowiło ponad 30% ustalonego w umowie czasu ukończenia przedmiotu zamówienia.

Zamawiający dokonał zatem istotnej zmiany umowy poprzez zmianę terminu realizacji inwestycji, a w konsekwencji naruszył przepis art. 144 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym - **zakazuje się istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty**, na podstawie której

dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany.

W świetle postanowień wyżej przywołanego przepisu, ustawa uzależnia możliwość dokonania istotnej zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego od przewidzenia możliwości dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że zamawiający zarówno w ogłoszeniu o zamówieniu oraz w specyfikacji istotnych warunków zamówienia przewidział zmianę terminu realizacji przedmiotu umowy, jednak żadna z przesłanek określonych przez zamawiającego nie uprawniała do zmiany terminu umowy. Dopuszczalne przez zamawiającego zmiany postanowień umowy dotyczące zmiany terminu realizacji inwestycji, dotyczyły następujących okoliczności: „[1] działania siły wyższej tj. wyjątkowego zdarzenia lub okoliczności spowodowanych klęskami żywiołowymi; [2] wynikających z decyzji nadzoru budowlanego, archeologicznego lub innych organów administracji niezależnych od wykonawcy oraz innych terminów formalno-prawnych mających wpływ na terminy realizacji zamówienia; [3] wystąpienia konieczności wykonania zamówień dodatkowych; [4] niekorzystnych warunków atmosferycznych nie pozwalających na wykonywanie robót ze względów technologicznych; [5] konieczności wprowadzenia zmian w dokumentacji projektowej”.

Z wyjaśnień złożonych w dniu 22 stycznia 2016 roku przez Naczelnika Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego Andrzeja Snopczyńskiego, wynika że: „...Przesłanką do zawarcia aneksu nr 1 do umowy nr 272.30.26.2014 z dnia 15 września 2014 roku, zawartego w dniu 29 października 2014 roku był fakt, iż zamawiający uznał zasadność przedłużenia terminu wykonania zadania z powodu innych terminów formalno-prawnych mających wpływ na terminy realizacji zamówienia. Z uwagi na wysokość kwoty złożonej oferty, która przewyższała kwotę przeznaczoną na realizację zamówienia zamawiający zmuszony był unieważnić I postępowanie i dokonać ponownego ogłoszenia. Czas, który upłynął pomiędzy I a II ogłoszeniem o zamówieniu wynosił 15 dni. Decyzja zamawiającego o wydłużeniu terminu wynosiła 14 dni. Zamawiający nie dokonał zmiany terminu realizacji zadania przy II ogłoszeniu z uwagi na pilny termin wykonania robót. Zmiana terminu przy II ogłoszeniu mogła spowodować brak mobilizacji ze strony wykonawcy, co do jak najszybszego wykonania zadania”.

Wyjaśnienie Naczelnika Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego Andrzeja Snopczyńskiego w sprawie zawarcia aneksu nr 1 do umowy nr 272.30.26.2014 z dnia 15 września 2014 roku stanowi załącznik nr 53 protokołu kontroli.

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień, kontrolujące zauważają, że żaden z dopuszczonych przez zamawiającego w ogłoszeniu o zamówieniu powodów nie potwierdzał, że zamawiający przewidział możliwość dokonania zmiany terminu ze względu na przesłankę, na którą powołano się w aneksie do umowy tj. „przyczyny niezawinione i niezależne od wykonawcy wynikające z terminów formalno-prawnych rozstrzygnięć przetargowych”. Nie można bowiem uznać, że pojęcie: „terminy formalno-prawne rozstrzygnięć przetargowych” wpisuje się w pojęcie: terminy formalno-prawne mające wpływ na terminy realizacji zamówienia. Bezspornym jest, że pojęcia „terminy formalno-prawne mające wpływ na terminy realizacji zamówienia” nie można interpretować rozszerzająco, odnosząc je do terminów wynikających z rozstrzygnięć przetargowych, które zamawiający był w stanie przewidzieć na etapie ogłaszania zamówienia. Zgodnie z obowiązującym orzecnictwem przesłanki uprawniające do dokonywania zmian postanowień umowy, nie mogą być interpretowane przez zamawiającego w sposób subiektywny i rozszerzający, gdyż stoi to w sprzeczności z zasadami prawa zamówień publicznych przewidującymi, iż zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie w

sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji i równe traktowanie wykonawców.

Natomiast argument, zgodnie z którym: „*zmiana terminu przy drugim ogłoszeniu mogła spowodować brak mobilizacji ze strony wykonawcy, co do jak najszybszego wykonania zadania*”, jest nie do przyjęcia z uwagi na okoliczność, w świetle której zamawiający przewidział w zapisach umowy, kary umowne za ewentualne opóźnienie w oddaniu przedmiotu umowy.

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi odnosząc się do ustalonego stanu faktycznego wskazują ponadto, że zmiana terminu realizacji zamówienia poprzez jego wydłużenie, stanowiła także naruszenie podstawowej zasady wynikającej z ustawy Prawo zamówień publicznych, to jest reguły określonej w art. 7 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców. Zmiana terminu realizacji przedmiotu zamówienia, po zawarciu umowy z wykonawcą, mogła wpłynąć na krąg podmiotów ubiegających się o przedmiotowe zamówienie. Uznając, że każda zmiana, która w jakikolwiek sposób zmieniałaby treść oferty wybranej w postępowaniu, będzie cechowała się istotnością, to za istotną należy uznać również zmianę terminu realizacji zamówienia stanowiącego niewątpliwie treść oferty. Poprzez swoje działanie zamawiający mógł doprowadzić bowiem do sytuacji, w której niektórzy oferenci nie złożyli ofert, z uwagi na zbyt krótki termin realizacji zadania w stosunku do zakresu prac. Natomiast w okolicznościach, gdy od początku wiadomo byłoby, że termin realizacji umowy jest dłuższy o 14 dni albo, że przy realizacji zamówienia możliwe będzie wydłużenie terminu ukończenia zadania o 14 dni - to nie można wykluczyć, że do udziału w postępowaniu przystąpiłaby większa ilość wykonawców. Tym samym zwiększyłoby to konkurencyjność i mogło doprowadzić do wykonania zadania inwestycyjnego za niższe wynagrodzenie, niż wynagrodzenie wynikające z umowy zawartej z wykonawcą „DROMED” 26-300 Opczno, ul. Leśna 11, którego oferta była jedyną złożoną na realizację przedmiotowego zadania.

W ocenie kontrolujących fakt, iż w przedmiotowym postępowaniu wpłynęła tylko jedna oferta (w okolicznościach, gdy w postępowaniu dotyczącym także robót drogowych, opisanym we wcześniejszej części protokołu wpłynęło 7 ofert) potwierdza, że wielu wykonawców mogło zrezygnować z udziału w postępowaniu ze względu na zbyt krótki termin realizacji zamówienia, mając na uwadze szeroki zakres robót budowlanych niezbędnych do zrealizowania inwestycji.

Ponadto złożenie wniosku przez firmę „DROMED” o przedłużenie terminu ukończenia zadania, na 7 dni przed umownym terminem ukończenia realizacji inwestycji, w sytuacji gdy nie zaistniały przesłanki niezawinione przez wykonawcę – może wskazywać na okoliczność, w której wykonawca składając wniosek o przedłużenie terminu, miał na celu uniknięcie kar umownych za opóźnienie w oddaniu przedmiotu umowy. Bezsprzeczne jest bowiem, że okoliczność, na którą powołał się wykonawca we wniosku o przedłużenie terminu tj. „przeciągające się procedury związane z rozstrzygnięciem przedmiotowego przetargu”, znana była wykonawcy już w dniu udzielenia zamówienia. Argument powołany przez wykonawcę nie znajdował uzasadnienia, także z uwagi na okoliczność niezwłocznego rozstrzygnięcia przetargu (tj. 10 dni). Zatem wniosek wykonawcy o przedłużenie terminu realizacji inwestycji nie spełniał przesłanek do wprowadzenia zmian w umowie. W tym miejscu należy podkreślić, że wykonawca decydując się na ubieganie o udzielenie zamówienia publicznego, co do zasady powinien brać pod uwagę

m.in. zakres przedmiotu zamówienia oraz termin, w jakim będzie musiał zamówienie zrealizować, uwzględniając te czynniki przy kalkulacji ceny oferty.

Konkludując należy podkreślić, że zamawiający dokonując istotnej zmiany terminu realizacji umowy, powinien mieć na uwadze wpływ takiej zmiany na warunki konkurencji w przedmiotowym postępowaniu. Niewątpliwie przedłużenie terminu realizacji umowy o 14 dni w powyżej ustalonym stanie faktycznym, stanowiło istotną zmianę postanowień umowy w rozumieniu art. 144 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, bowiem uwzględnienie wydłużenia terminu realizacji umowy o 14 dni na etapie pierwotnej procedury udzielenia przetargowej, mogło spowodować poszerzenie kręgu wykonawców, gotowych do ubiegania się o udzielenie przedmiotowego zamówienia. Powyższe stanowisko uzasadnia wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 19 czerwca 2008 roku w sprawie C-454/06 Presstext Nachrichtenagentur, zgodnie z którym: „zmiana zamówienia publicznego w czasie jego trwania może zostać uznana za istotną, jeżeli wprowadza ona warunki, które gdyby zostały ujęte w ramach pierwotnej procedury udzielania zamówień, umożliwiłyby dopuszczenie innych oferentów niż ci, którzy brali udział w postępowaniu (...)”.

Ponadto należy wskazać, że przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych dotyczące umów zawieranych w sprawach zamówień publicznych ograniczają swobodę umów wynikającą z art. 353¹ kodeksu cywilnego, co wyraża się w ograniczeniu dopuszczalności zmiany umowy do okoliczności wyraźnie wskazanych w ustawie. Sankcją zmiany umowy dokonanej z naruszeniem przepisu art. 144 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, jest nieważność takiej umowy, o czym stanowi art. 144 ust. 2 ustawy.

Z dalszych czynności kontrolnych wynika, że protokołem z dnia 18 listopada 2014 roku przystąpiono do odbioru inwestycji. Z zapisów protokołu wynika, że po sprawdzeniu dokumentacji, wyników badań kontrolnych oraz po dokonaniu oględzin stwierdzono, iż roboty zostały wykonane zgodnie z dokumentacją projektową.

Gmina Opoczno pismem z dnia 19 listopada 2014 roku zawiadomiła Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Opocznie o zakończeniu robót budowlanych w zakresie budowy pochylni dla osób niepełnosprawnych oraz budowy drogi wewnętrznej z chodnikiem dla pieszych do przejścia pod torami CMK do stacji Opoczno Południe. Pismem z dnia 5 grudnia 2014 roku Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Opocznie poinformował o zawiadomieniu przez Gminę Opoczno o zakończeniu robót budowlanych. Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika ponadto, że Łódzki Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego decyzją nr 339/2014 z dnia 11 grudnia 2014 roku, udzielił Gminie Opoczno pozwolenia na użytkowanie dróg wewnętrznych (pętli), dwóch parkingów o łącznej liczbie 30 miejsc postojowych, chodnika, wiaty przystankowej, zlokalizowanych w miejscowości Kliny na działkach położonych w obrębie 10 Kliny, na terenie kolejowym zamkniętym.

Kserokopia protokołu odbioru końcowego robót z dnia 19 listopada 2014 roku stanowi akta kontroli strony 550-556.

Należy wskazać, że decyzją Łódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego udzielono pozwolenia na użytkowanie m.in. dwóch parkingów o łącznej liczbie 30 miejsc. Natomiast zgodnie z przedłożoną do kontroli dokumentacją powykonawczą, wybudowano 33 stanowiska postojowe dla pojazdów osobowych.

Z wyjaśnień złożonych przez Naczelnika Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego Andrzeja Snopczyńskiego wynika, że: „W składanym przez Gminę Opoczno wniosku o udzielenie pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego do Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru

Budowlanego w Łodzi, popełniony został błąd poprzez przeniesienie zapisów z dokumentacji technicznej, co do ilości stanowisk postojowych. Rozbieżność pomiędzy tytułem projektu budowlanego 30 szt. a przedmiarem robót, kosztorysem oraz mapą sytuacyjno-wysokościową, w których zaprojektowano i zapisano 33 szt. - wynikała z błędu projektanta, co do sumarycznej ilości stanowisk postojowych i spowodowała niespójność w dokumentach”.

Wyjaśnienie Naczelnika Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego Andrzeja Snopczyńskiego w sprawie rozbieżności ilości miejsc parkingowych stanowi załącznik nr 54 protokołu kontroli.

Z tytułu realizacji umowy na wykonanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego wykonawca wystawił fakturę VAT nr 32/11/2014 z dnia 18 listopada 2014 roku na kwotę 1 217.814,23 zł. Pod względem merytorycznym ww. fakturę opisali: Naczelnik Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego potwierdzając wykonanie robót pod względem rzeczowym i finansowym, jako zgodne z zawartą umową i dokumentacją oraz zgodność czynności pod względem legalności, celowości i gospodarności; Skarbnik sprawdził faktury pod względem formalno-rachunkowym. Burmistrz zatwierdził przedmiotową fakturę do wypłaty. Do faktury załączono protokół odbioru robót wykonanych podpisany przez inspektora nadzoru oraz wykonawcę. Ustalono, że należność wynikająca z ww. faktury zapłacona została z zachowaniem terminu płatności określonego w umowie.

Rozliczenie kosztów inwestycji

Ogółem wartość zrealizowanych nakładów inwestycyjnych w 2014 roku wyniosła 1.828.013,72 zł.

Na podstawie dokumentu OT 8-D/14 z dnia 31 grudnia 2014 roku przyjęto na stan środków trwałych pętlę autobusową wraz z miejscami postojowymi oraz oświetleniem pętli - o łącznej wartości 1.318.044,19 zł.

Szczegółowe rozliczenie kosztów inwestycji o przedłożone do kontroli dokumenty przedstawia tabela poniżej:

LP.	NAZWA	ROK WYDATKU BRUTTO	KWOTA WYDATKU	DATA ZAPŁATY	NR I DATA DOWODU DOSTAWY	DOSTAWCA-WYKONAWCA
1	2	3	4	5	6	7
1	KSERO MAP	2014	26,63	30.07.2014	F-RA VAT NR 409/2014 Z DNIA 17.07.2014	POWIAT OPOCZYŃSKI; OPOCZNO
2	POŚWIADCZENIE ZGODNOŚCI UMÓW NOTARIALNYCH	2014	44,28	13.08.2014	F-RA NR 51/2014 Z DNIA 1.08.2014	KANCELARIA NOTARIALNA NOTARIUSZ ANDRZEJ PIEKARSKI; OPOCZNO
3	UZGODNIENIE PROJEKTU REALIZACJI ROBÓT BUDOWLANYCH	2014	404,28	4.09.2014	F-RA VAT NR S/5100013000/2014 Z DNIA 26.08.2014	POLSKIE KOLEJE PAŃSTWOWE SPÓŁKA AKCYJNA; WARSZAWA
4	ZAKUP DZIENNIKA BUDOWY	2014	11,55	4.09.2014	F-RA VAT NR 346/AB/P/2014 Z DNIA 29.08.2014	POWIAT OPOCZYŃSKI; OPOCZNO
5	ZAKUP DZIENNIKA BUDOWY	2014	11,55	6.11.2014	F-RA VAT NR 446/AB/P/2014 Z DNIA 03.11.2014	POWIAT OPOCZYŃSKI; OPOCZNO
6	BUDOWA PĘTLI AUTOBUSOWEJ Z PRZYSTANKIEM I STANOWISKAMI POSTOJOWYMI, CHODNIKIEM	2014	1 217.814,23	8.12.2014	F-RA NR 32/11/2014 Z DNIA 18.11.2014	„DROMED „ROSPĘDEK, WIĘCKOWSKI SPÓŁKA JAWNA; OPOCZNO
7	WYKONANIE	2014	99.731,67	23.12.2014	F-RA 26/2014 Z DNIA	ZAKŁAD ROBÓT

	OŚWIETLENIA PĘTLI AUTOBUSOWEJ I CIĄGU PIESZEGO				16.12.2014	ELEKTRYCZNYCH EDWARD ZIĘBICKI; BRZUSTOWIEC
R A Z E M			1.318.044,19			

Ponadto na podstawie dokumentu OT 9-D/14 z dnia 31 grudnia 2014 roku przyjęto na stan środków trwałych dodatkowy parking przy CMK w Opcznie (po zachodniej stronie) - o wartości 509.969,53 zł, zrealizowany w oparciu o udzielone odrębne zamówienie publiczne.

Szczegółowe rozliczenie kosztów inwestycji o przedłożone do kontroli dokumenty przedstawia tabela poniżej:

LP.	NAZWA	ROK WYDATKU BRUTTO	KWOTA WYDATKU	DATA ZAPŁATY	NR I DATA DOWODU DOSTAWY	DOSTAWCA-WYKONAWCA
1	2	3	4	5	6	7
1	ROBOTY DROGOWE BUDOWA PARKINGU WRAZ Z OŚWIETLENIEM	2014	450.732,34	5.12.2014	F-RA NR 70/2014 Z DNIA 20.11.2014	ZAKŁAD DROGOWO- BUDOWLANY „ASDROG” S.C. B.JEZIORSKA, M.JEZIORSKI; ŁÓDŹ
2	ROZBIÓRKA TRZECH BUDYNKÓW NA STACJI OPOCZNO POŁUDNIE	2014	39.999,99	10.12.2014	F-RA NR 55/11/2014 Z DNIA 27.11.2014	„DROMED” ROSPĘDEK, WIĘCKOWSKI SPÓŁKA JAWNA; OPOCZNO
3	OPŁATA JEDNORAZOWA ZA WYKONANIE PRZEBUDOWY KABLI TELETECHNICZNYCH	2014	19.237,20	29.12.2014	F-RA VAT NR FVS/2014/12/212 Z DNIA 15.12.2014	PKP UTRZYMANIE SP.Z O.O.; WARSZAWA
R A Z E M			509.969,53			

Zabezpieczenie środków w budżecie

Zadanie pn. „Budowa pętli autobusowej, ciągów pieszych, parkingów po stronie zachodniej i wschodniej stacji Opczno Południe na trasie CMK w Opcznie” zostało wprowadzone do budżetu 2014 roku uchwałą Rady Miejskiej nr XXLII/425/14 z dnia 26 czerwca 2014 roku w dziale 600 rozdział 60016 § 6050 w kwocie 1.100.000,00 zł. W 2014 roku dokonano zmian finansowania zadania. Zmiany dokonywane w budżecie Gminy Opczno w zakresie przedmiotowego zadania obrazuje poniższa tabela:

LP.	UCHWAŁA	PLAN	ZWIĘKSZENIE	ZMNIJSZENIE	PLAN PO ZMIANIE
ROK 2014					
1	UCHWAŁA NR XXLII/425/14 Z DNIA 26.06.2014 ROKU 600/60016 §6050	1.100.000,-			1.100.000,-
2	UCHWAŁA NR XLIII/437/14 Z DNIA 29.08.2014 ROKU 600/60016 &6050		665.000,-		1.765.000,-
3	UCHWAŁA NR XLIV/449/14 Z DNIA 19.09.2014 ROKU 600/60016 & 6050		75.000,-		1.840.000,-

Rozliczenie całkowite inwestycji

Koszt całkowity zrealizowanego zadania wynosił **1.828.013,72 zł** i sfinansowany został środkami własnymi Gminy Opoczno.

VIII. EWIDENCJA MAJĄTKU GMINY. INWENTARYZACJA

1.ZASADY EWIDENCJI SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH (EWIDENCJA ILOŚCIOWA, ILOŚCIOWO–WARTOŚCIOWA)

Zasady prowadzenia ewidencji składników majątkowych w Urzędzie Miejskim w Opocznie określono zarządzeniem nr 3/2005 Burmistrza Opoczna z dnia 17 stycznia 2005 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie, zarządzeniem nr 139/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont dla budżetu gminy Opoczno i Urzędu Miejskiego, a także zarządzeniem nr 1/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 9 stycznia 2012 roku w sprawie wykazu programów komputerowych używanych w Urzędzie Miejskim w Opocznie oraz zasad archiwizacji danych na nośnikach komputerowych, które utraciło moc z dniem wejścia w życie zarządzenia nr 41/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 19 marca 2014 roku i zostało zastąpione zarządzeniem nr 265/2015 Burmistrza Opoczna z dnia 3 grudnia 2015 roku w sprawie aktualizacji programów komputerowych używanych w Urzędzie Miejskim w Opocznie oraz zasad archiwizacji danych na nośnikach komputerowych.

W regulacjach tych ustalono, w szczególności, że:

- za środki trwałe uznaje się stanowiące własność lub współwłasność jednostki grunty, budynki, budowle, inwestycje, maszyny, urządzenia, środki transportu o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż rok i wartości powyżej kwoty określonej w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych przeznaczone na własne użytkowanie jednostki lub oddane w użytkowanie na podstawie umowy dzierżawy lub najmu. Umorzenia środków trwałych dokonuje się stopniowo, naliczenia dokonując według stawek określonych załącznikiem nr 1 do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych,
- pozostałe środki trwałe w użytkowaniu (wyposażenie-przedmioty), to środki trwałe o wartości nieprzekraczającej wielkości stanowiącej dolną granicę wartości środka trwałego, podlegające umorzeniu w pełnej wartości w miesiącu przyjęcia do użytkowania. Pozostałe środki trwałe podlegają ewidencji ilościowo-wartościowej, z tym że określono dolną granicę wartości tych elementów majątku na poziomie 14,3% wartości środków trwałych określonej odrębnymi przepisami (3.500,00 zł), zaś składniki tego majątku o wartości niższej - podlegają ewidencji ilościowej oprócz wyszczególnionych składników majątku (wyposażenie) podlegających ewidencji ilościowo-wartościowej bez względu na ich wartość (meble, komputery, drukarki, maszyny, kosiarki, sprzęt AGD i dekoracje świąteczne),
- do wartości niematerialnych i prawnych zalicza się nabyte przez jednostkę, a niewytworzone we własnym zakresie prawa majątkowe (np. programy komputerowe). Wartości niematerialne i prawne, których jednostkowa wartość przekracza 3.500,00 zł finansowane są ze środków inwestycyjnych i umarzone zgodnie ze stawkami umorzenia, zaś poniżej tej wartości-finansowane z wydatków bieżących i umarzone jednorazowo w dacie przyjęcia do użytkowania,
- długoterminowe aktywa finansowe stanowią udziały pieniężne lub rzeczowe, akcje i inne długoterminowe papiery wartościowe,
- ewidencja analityczna środków trwałych, pozostałych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych prowadzona jest w programie komputerowym „Środki

trwałe” opracowanym przez firmę Usługi Informatyczne INFO-SYSTEM s.j. Roman i Tadeusz Groszek.

Majątek kontrolowanej jednostki stanowiły środki trwałe, pozostałe środki trwałe, wartości niematerialne i prawne, długoterminowe aktywa finansowe oraz środki trwałe w budowie. Stan wymienionych składników majątkowych odzwierciedlały niżej wymienione konta:

konto 011 „Środki trwałe” - służy do ewidencjonowania środków trwałych będących własnością Gminy. Na stronie Wn konta 011 ujmuje się zwiększenia z tytułu przychodów lub zwiększenia wartości początkowej, a na stronie Ma – rozchody i zmniejszenia wartości początkowej środków trwałych. Do konta 011 prowadzi się szczegółową ewidencję środków trwałych w księdze inwentarzowej zawierającej liczbę porządkową, numer inwentarzowy, nazwę środka trwałego, wartość początkową, wartość po aktualizacji, symbole klasyfikacji rodzajowej, procentową stawkę amortyzacji, rok budowy, datę przejścia do użytkowania, miejsce użytkowania oraz wszystkie zmiany dotyczące wartości, stanu, miejsca użytkowania,

konto 013 „Pozostałe środki trwałe” – służy do ewidencji zwiększeń i zmniejszeń wartości pozostałych środków trwałych w użytkowaniu w ewidencji ilościowo-wartościowej, do których należą pozostałe środki trwałe o wartości określonej *Instrukcją gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie*. Po stronie Wn konta 013 księguje się zwiększenia przyjętych do użytkowania środków trwałych od dostawców, z inwestycji, nieodpłatnie otrzymanych oraz ujawnione nadwyżki, zaś na stronie Ma tego konta ujmuje się rozchody pozostałych środków trwałych w wyniku likwidacji, sprzedaży, nieodpłatnego przekazania lub ujawnionego niedoboru. Do konta 013 prowadzona jest ewidencja ilościowo-wartościowa w programie komputerowym do ewidencji wyposażenia obsługiwanym przez Wydział Organizacyjny i, w celu kontroli, równoległe ogólna księga inwentarzowa dla Urzędu prowadzona w Wydziale Budżetowym,

konto 020 „Wartości niematerialne i prawne” - służy do ewidencji stanu początkowego, przychodów i rozchodów wartości niematerialnych i prawnych, do których zalicza się w szczególności programy komputerowe. Wartości niematerialne i prawne, których wartość jednostkowa przekracza 3.500,00 zł finansuje się ze środków inwestycyjnych i umarza zgodnie ze stawkami umorzenia, zaś poniżej tej wartości, finansowane są ze środków na wydatki bieżące i umarzone jednorazowo. Umorzenie jednorazowe księguje się na Ma 072, (w korespondencji z kontami zespołu 4), natomiast umorzenie liniowe: Ma 071 Wn 800,

konto 030 „Długoterminowe aktywa finansowe”, na którym ewidencjonuje się udziały pieniężne i rzeczowe wniesione do obcych podmiotów gospodarczych, akcje i inne długoterminowe papiery wartościowe traktowane jako lokaty o terminie wykupu dłuższym niż jeden rok. Do konta 030 prowadzona jest analityka według spółek, w których Gmina posiada udziały.

W trakcie kontroli stwierdzono, że w roku 2014 Gmina Opoczno ubezpieczyła składniki majątku od ognia i innych zdarzeń losowych, od kradzieży z włamaniem i rabunku, sprzęt elektryczny od wszystkich ryzyk, przedmioty szklane od stłuczenia oraz zawarła ubezpieczenia komunikacyjne posiadanych środków transportu. Zestawienie danych dotyczących ubezpieczenia majątku Gminy Opoczno zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 55 protokołu kontroli*.

Test z zakresu ewidencji składników majątkowych stanowi załącznik nr 56 protokołu kontroli.

2. EWIDENCJA ŚRODKÓW TRWAŁYCH – KONTO 011, 013.

Zasady prowadzenia ewidencji składników majątkowych w urządzeniach księgowych wynikały z obowiązujących w jednostce uregulowań, tj. zakładowego planu kont określonego załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 139/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 30 lipca 2012 roku ze zm., zarządzenia nr 37/2011 Burmistrza Opoczna z dnia 8 marca 2011 roku w sprawie wprowadzenia Zakładowego planu kont dla Projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego oraz Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dowodów finansowo-księgowych Gminy Opoczno dla Projektów w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego a także zarządzenia nr 3/2005 z dnia 17 stycznia 2005 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie oraz zasad funkcjonowania programów komputerowych używanych w Urzędzie Miejskim w Opocznie i archiwizacji danych na nośnikach komputerowych określonych zarządzeniami Burmistrza Opoczna: nr 1/2012 z dnia 9 stycznia 2012 roku, nr 41/2014 z dnia 19 marca 2014 roku i nr 265/2015 z dnia 3 grudnia 2015 roku. Wskazać należy, że ewidencja składników majątkowych w objętym kontrolą okresie prowadzona była w formie komputerowej w programie ŚRODKI TRWAŁE opracowanym przez R. i T. Groszka, z tym że mimo wcześniejszego prowadzenia ewidencji w tym programie, został on ujęty w wykazie użytkowanych programów dopiero zarządzeniem Burmistrza Opoczna nr 265/2015 z dnia 3 grudnia 2015 roku.

W uregulowaniach wewnętrznych, w odniesieniu do ewidencji składników majątkowych, zawarto ustalenia w zakresie odnoszącym się do kont zespołu 0 – majątek trwały, który to zespół obejmuje konta 011, 013, 020, 030, 071, 072 i 080.

Ewidencję środków trwałych (011) prowadzono przy pomocy komputera z wykorzystaniem ww. programu komputerowego. Ewidencję analityczną prowadzono z wyszczególnieniem poszczególnych grup rodzajowych środków trwałych, z ustaleniem komórek organizacyjnych lub osób, w których znajdują się środki trwałe, w porządku chronologicznym. Dla każdego środka trwałego prowadzono kartę środka trwałego, w której ujęto jego nazwę, krótką charakterystykę, datę i źródło nabycia, symbol klasyfikacji środków trwałych, wartość początkową, zmiany wartości początkowej, wskaźnik umorzenia, dane dotyczące skreślenia z ewidencji (data, symbol i numer dowodu oraz sposób likwidacji).

Ewidencja szczegółowa pozostałych środków trwałych (013) prowadzona w systemie komputerowym obejmowała pozostałe środki trwałe określone uregulowaniami wewnętrznymi z tym, że, jak określały ww. regulacje, ewidencja ilościowa winna być prowadzona dla pozostałych środków trwałych o wartości nieprzekraczającej ustalonej granicy (14,3% dolnej granicy wartości środków trwałych określonej odrębnymi przepisami), natomiast ewidencji ilościowo-wartościowej podlegają pozostałe środki trwałe o wartości powyżej ww. wartości a poniżej dolnej granicy wartości środka trwałego oraz, bez względu na wartość meble, komputery, maszyny, kosiarki, sprzęt AGD, odkurzacze i dekoracje świąteczne.

Kontrolującym okazano prowadzoną w Wydziale Budżetowym w formie papierowej książkę inwentaryzacyjną pozostałych środków trwałych zakupionych dla potrzeb urzędu w ujęciu ilościowo-wartościowym dla pozostałych środków trwałych o wartości określonej ww. uregulowaniami, a książkę tę prowadzono z wyodrębnieniem poszczególnych wydziałów oraz *Inwestycji*. Dla pozostałych środków trwałych finansowanych z § 6060 prowadzono wyodrębniony „podrejestr”- *Inwestycje* obejmujący pozostałe środki trwałe o wartościach poniżej 3.500,00 zł a powyżej 500 zł oraz o wartości niższej, których ujęcie w ewidencji wynikało z uregulowań wewnętrznych, w podziale na poszczególne zadania.

Ponadto każdy zakupiony pozostały środek trwały, bez względu na jego wartość (również poniżej ww. wartości granicznej) wprowadzono do systemu prowadzonego w formie elektronicznej, z nadaniem numeru inwentarzowego.

Jak opisano w powyżej, środki trwałe (011) ewidencjonuje się uwzględniając dziewięć grup oznaczonych od 0-8, wynikających z Klasyfikacji Środków Trwałych wprowadzonej rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 roku (Dz. U. 242, poz. 1622 ze zm.).

Zmiany stanu majątku Gminy Opoczno w zakresie środków trwałych obrazuje wydruk obrotów konta 011 - zwiększenia i zmniejszenia środków trwałych w 2014 roku, który **stanowi akta kontroli strony 557-570.**

W celu sprawdzenia dokumentacji stanowiącej podstawę dokonywania zmian, tj. zwiększeń i zmniejszeń wartości majątku w 2014 roku, skontrolowano dziewięć największych kwotowo operacji, a zestawienie danych z przeprowadzonej analizy przedstawione w formie tabelarycznej **stanowi załącznik nr 57 protokołu kontroli.**

Na podstawie analizy przedłożonej dokumentacji dotyczącej wybranej próby stwierdzono, że:

- przyjęcia środków trwałych na majątek Gminy Opoczno dokonano na podstawie dowodów OT, spełniających wymogi określone w § 14 *Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dowodów finansowo-księgowych* określonej zarządzeniem nr 140/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 30 lipca 2012 roku zawierających: charakterystykę obiektu, w tym charakterystykę techniczną, wartość wynikającą z rozliczenia zadania lub ceny nabycia, klasyfikację środka trwałego, stawkę umorzenia, podpisy osób przekazujących i przyjmujących środek trwały, z tym że stwierdzono:
 - przyjęcie na stan działki o numerze ewidencyjnym 322 na mocy decyzji komunalizacyjnej GN-IV.7532.502.2013.DŁ z dnia 28 marca 2014 roku, która stała się ostateczna z dniem 24 kwietnia 2014 roku odnotowano w urzędzeniach księgowych z datą 17 lipca 2014 roku, a wyjaśnienie w sprawie terminu zaewidencjonowania w środkach trwałych przedmiotowej działki złożyła Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego w Opocznie i **stanowi ono załącznik nr 58 protokołu kontroli.**

Jak wynika z przedłożonego wyjaśnienia, znaczna różnica w terminie między uzyskaniem przymiotu ostateczności przez ww. decyzję komunalizacyjną a złożeniem wniosku o wprowadzenie obiektu do ewidencji środków trwałych wynikało z procedury administracyjnej dotyczącej ujawnienia decyzji w ewidencji gruntów i budynków w Wydziale Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami Starostwa Powiatowego, wykonania wypisu i wrysu niezbędnych do założenia księgi wieczystej,

- **znaczną różnicę czasową między datą nabycia środka trwałego a datą przyjęcia go do użytkowania:** środek trwały *Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Opoczno-Zlewnia Kruszewiec- sieć kanalizacji sanitarnej i Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Opoczno-Zlewnia Kruszewiec kanały grawitacyjne, przykanaliki* przyjęto dwoma dowodami OT 2/2014 z 26 listopada 2014 roku i OT 3/2014 z 26 listopada 2014 roku, analogicznie jak środek trwały *Budowa kanalizacji sanitarnej w Gminie Opoczno-Zlewnia Kruszewiec Oczyszczalnia ścieków* zaewidencjonowany na podstawie dowodu OT 4/2014 z 26 listopada 2014 roku, podczas gdy obiekty te zostały odebrane i przekazane do użytkowania protokołem z dnia 5 czerwca 2014 roku,

Kserokopie dowodów OT nr 2, 3, 4 z dnia 26 listopada 2014 roku oraz protokołu odbioru końcowego i przekazania do użytkowania stanowią akta kontroli strony 571-579.

Jak wynika z wyjaśnienia złożonego przez inspektora Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego Urzędu Miejskiego w Opocznie rozbieżność między datą przekazania obiektów do użytkowania a sporządzeniem dowodów OT wynikała z obciążenia pracą

wynikającego z konieczności rozliczenia zadania dofinansowanego ze środków zewnętrznych, konieczności złożenia wniosku o płatność oraz przeprowadzanych przez Urząd Marszałkowski kontroli. Powyższe wyjaśnienie **stanowi załącznik nr 59 protokołu kontroli.**

- dowody księgowe, na podstawie których operacje zaewidencjonowano w księdze głównej jednostki zawierały adnotacje księgowe, potwierdzające ujęcie operacji w urządzeniach księgowych i spełniały, określone ww. *Instrukcją*, wymogi dowodu księgowego podlegającego realizacji i zaewidencjonowaniu,
- naliczenia umorzenia dokonywano od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia do użytkowania,
- zdjęcie z ewidencji środków trwałych ewidencjonowano na podstawie aktów notarialnych w przypadku gruntów, umowy sprzedaży, dowodów LT sporządzonych przez stałą komisję likwidacyjną powołaną zarządzeniem nr 99/2011 Burmistrza Opoczna z dnia 24 maja 2011 roku ze zmianami wynikającymi z zarządzenia nr 108/2011 Burmistrza Opoczna z dnia 3 czerwca 2011 roku, zarządzenia nr 202/2011 Burmistrza Opoczna z dnia 2 listopada 2011, nr 188/2012 z dnia 23 października 2012 roku, zatwierdzonych przez Burmistrza Opoczna lub jego Zastępcę na podstawie stosownych protokołów likwidacji majątku, co było wymagane zapisami § 20 *Instrukcji*, w dacie zgodnej z datą likwidacji danego środka trwałego lub dowodów przekazania środka trwałego PT, które sporządzano zgodnie z zapisami § 20 *Instrukcji*, z tym że stwierdzono **ujęcie w urządzeniach księgowych jednostki z datą 31 marca 2014 roku na podstawie dowodu PT przekazania obiektu przedszkola sporządzonego z datą 31 marca 2014 roku, podczas gdy środek trwały przekazano na mocy decyzji, która stała się ostateczna z dniem 29 października 2013 roku**, co wskazuje na nieterminowe ujęcie ww. operacji w urządzeniach księgowych. Jak wynikało z wyjaśnienia inspektora Włodzimierza Gregorczyka nieterminowe sporządzenie dowodu PT wynikało z braku wiedzy o konieczności sporządzenia tego dokumentu w celu dokonania stosownych zapisów w ewidencji księgowej, a obecnie stosowne dokumenty dotyczące tego typu operacji przekazywane są na bieżąco,
- przyjęcie na stan środków trwałych pochodzących z zakupu bądź powstałych w wyniku realizacji inwestycji odnotowywano na kontach: Wn 011 Ma 080 i Wn 800-4 Ma 800-1, a gruntów Wn 011 Ma 080 Wn 800-257 Ma 800-2,
- zmniejszenie stanu składników majątkowych w urządzeniach księgowych ewidencjonowano: Wn 071-1 Ma 011 i Wn 800-2 Ma 011 ,
- zmiany w stanie analizowanych składników majątkowych zaewidencjonowano w ujęciu syntetycznym i analitycznym,
- nowo przyjęte środki trwałe były grupowane zgodnie z obowiązującą Klasyfikacją Środków Trwałych, na co wskazywały zapisy analityczne w księdze środków trwałych,
- na koniec roku obrachunkowego dokonywano uzgodnień ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną.

Ewidencję analityczną ilościowo - wartościową pozostałych środków trwałych prowadzono w formie papierowej w książce inwentarzowej pozostałych środków trwałych w podziale na wydziały, bez dokonywania na dowodach zakupu stosownych adnotacji wynikających z uregulowań wewnętrznych (załącznik nr 1 do zarządzenia nr 3/2005 Burmistrza Opoczna z dnia 17 stycznia 2005 roku), zgodnie z którymi na rachunkach stanowiących podstawę dokonania zakupu należy wskazać wydział, budynek, pokój, pozycję i numer w ujęciu chronologicznym. Ewidencję ilościowo - wartościową pozostałych środków trwałych dla wyodrębnionej części - *Inwestycje* prowadzono w wydzielonej części książki pozostałych środków trwałych w podziale na poszczególne zadania inwestycyjne.

Zmiany w zakresie pozostałych środków trwałych odnotowywano na koncie 013, a wydruk obrotów konta 013 za 2014 rok **stanowi akta kontroli strony 580-582.**

W celu sprawdzenia dokumentacji będącej podstawą zaewidencjonowania operacji zaksięgowanych na tym koncie, przeprowadzono kontrolę zwiększeń i zmniejszeń majątku na próbie sześciu operacji największych kwotowo.

W wyniku analizy dokumentów stanowiących podstawę dokonania zapisów w ewidencji księgowej stwierdzono, że:

- zakupione pozostałe środki trwałe ewidencjonowano według cen zakupu i przekazywano bezpośrednio do używania,
- przyjęcie na stan zakupionych składników majątkowych ewidencjonowano na kontach syntetycznych Wn 013 Ma 201 i Wn 401 Ma konta 072,
- przyjęcie na stan pozostałych środków trwałych zakupionych w ramach wyodrębnionych zadań realizowanych w ramach projektów RPO ewidencjonowano Wn 013 Ma 080 Wn 080 Ma 201,
- na rachunkach i fakturach odnotowano informacje o dokonanym wpisie do księgi inwentarzowej prowadzonej w wersji elektronicznej nie wskazując ww. danych wymaganych zapisami załącznika nr 1 do zarządzenia nr 3/2005 Burmistrza Opoczna z dnia 17 stycznia 2005 roku, tj. wydziału, budynku, pokoju i pozycji z ksiąg prowadzonych w wersji papierowej przez Wydział Budżetowy,
- zmniejszenie stanu składników majątkowych ewidencjonowano na podstawie stosownych protokołów likwidacji majątku sporządzonych przez stałą komisję likwidacyjną zatwierdzonych przez Burmistrza Opoczna lub jego Zastępcę, na kontach: Wn 072 Ma 013,
- na koniec każdego roku dokonywano uzgodnień ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną poprzez zsumowanie poszczególnych składników pozostałych środków trwałych (analityka), zaewidencjonowanych w poszczególnych wydziałach i wyodrębnionych rejestrach, porównując je z ewidencją syntetyczną - saldem konta 013.

Zestawienie danych z analizy zwiększeń i zmniejszeń pozostałych środków trwałych w 2014 roku (konto 013 – wybrane pozycje) **stanowi załącznik nr 60 protokołu kontroli.**

2.2. Udokumentowanie obrotów na kontach (zwiększenia, zmniejszenia) – 2014 rok

Strukturę majątku trwałego Miasta i Gminy Opoczno (ustaloną na podstawie bilansu oraz ewidencji księgowej Urzędu Miejskiego za 2014 rok) oraz zmiany jego wartości, według wartości brutto, obrazuje poniższa tabela:

W 2014 roku nastąpił wzrost majątku Gminy Opoczno w stosunku do 2013 roku wynikający z zakupu nowych środków trwałych, przyjęcia środków trwałych pochodzących z zakończonych inwestycji oraz nieodpłatnego przekazania środków trwałych. Zwiększenia środków trwałych na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiły 14.458.141,43 zł, natomiast zmniejszenia odnotowano na kwotę 2.397.026,08 zł. Zwiększenia stanu środków udokumentowano dowodami przyjęcia środka trwałego OT z załączonymi decyzjami, protokołami, aktami notarialnymi, natomiast zmniejszenia dokumentowano protokołami likwidacji LT, dowodami zbycia majątku (faktury, akty notarialne) protokołami przekazania PT wraz z dokumentami stanowiącymi podstawę przekazania majątku.

Na 31 grudnia 2014 roku stan konta 013 „Pozostałe środki trwałe” wynosił 5.029.005,18 zł, a w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku dokonano zwiększenia wartości pozostałych środków trwałych na kwotę 136.642,98 zł oraz zmniejszeń na kwotę 27.878,11 zł. Powyższe operacje udokumentowano fakturami zakupu w przypadku zwiększeń, zaś zmniejszenia następowały w wyniku likwidacji pozostałych środków trwałych w związku utratą ich przydatności do użytkowania. Likwidację pozostałych środków trwałych dokumentowano protokołem likwidacji. Protokoły likwidacji środków trwałych oraz pozostałych środków trwałych sporządziła komisja powołana zarządzeniem nr 99/2011 Burmistrza Opoczna z dnia 24 maja 2011 roku w sprawie powołania stałej komisji likwidacyjnej, określenia trybu jej pracy oraz sposobu likwidacji środków trwałych, pozostałych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych Urzędu

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 01.01.2014 rok	Zwiększenia środków trwałych	Zmniejszenie środków trwałych	Stan na 31.12.2014 rok
Środki trwałe zaewidencjonowane na koncie 011					
1	Grunty-grupa „0”	47 715 538,90	2 773 518,10	1 019 186,72	49 469 870,28
2	Budynki-grupa „1”	42 988 534,60	1 922 357,63	845 971,43	44 064 920,80
3	Budowle-grupa „2”	150 865 881,95	8 696 973,34	274 604,25	159 288 251,04
4	Kotły (...) - grupa „3”	418 058,75	0,00	0,00	418 058,75
5	Maszyny i urządzenia-grupa „4”	1 837 460,34	935 896,36	117 719,34	2 655 637,36
6	Specjalistyczne maszyny (...) Grupa „5”	1 897 377,87	27 096,00	0,00	1 924 473,87
7	Urządzenia techniczne – grupa „6”	1 230 679,09	3 500,00	9 044,34	1 225 134,75
8	Środki transportu-grupa „7”	4 667 796,08	98 800,00	125 000,00	4 641 596,08
9	Narzędzia, przyrządy (...) – grupa „8”	584 807,78	0,00	5 500,00	579 307,78
	Ogółem	252 206 135,36	14 458 141,43	2 397 026,08	264 267 250,71
Środki trwałe (programy i licencje) zaewidencjonowane na koncie 020					
		252 206 135,36	13 968 388,34	1 907 272,99	264 267 250,71
		391 543,65	112 105,50	80 138,41	423 510,74
	Razem (konto 011, 020)	252 597 679,01	14 080 493,84	1 987 411,40	264 690 761,45
Pozostałe środki trwałe - konto 013					
		4 920 240,31	136 642,98	27 878,11	5 029 005,18

Miejskiego w Opocznie ze zmianami wynikającymi z zarządzeń Burmistrza Opoczna: nr 108/2011 z dnia 3 czerwca 2011 roku, nr 202/2011 z dnia 2 listopada 2011 roku i

188/2012 z dnia 23 października 2012 roku. Tryb pracy ww. komisji, zasady dokumentowania przeprowadzenia czynności likwidacji majątku oraz wzory stosowanych w tym zakresie dokumentów określono załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 99/2011 Burmistrza Opoczna z dnia 24 maja 2011 roku.

Stwierdzono, że w każdym pokoju w miejscu widocznym, znajduje się wykaz ze spisem inwentarza, a wyposażenie oznaczono numerami inwentarzowymi.

2.3. Prawdliwość stosowanych odpisów umorzeniowych - 2014 rok

W kontrolowanej jednostce metody wyceny aktywów i pasywów opisano w uregulowaniach wewnętrznych obejmujących zarządzenia Burmistrza Opoczna: nr 3/2005 z dnia 17 stycznia 2005 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie, nr 139/2012 z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie wprowadzenia zakładowego planu kont dla budżetu gminy Opoczno i Urzędu Miejskiego ze zm., nr 140/2012 z dnia 30 lipca 2012 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dowodów finansowo-księgowych w Urzędzie Miejskim w Opocznie.

Zgodnie z ww. regulacjami, środki trwałe umarza się wg stawek amortyzacyjnych ustalonych w ustawie z dnia 20 listopada 1999 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 851 ze zm.), a stosownych zapisów dokonuje się na koncie 071.

Kontroli poddano prawidłowość zastosowania stawek umorzeniowych w odniesieniu do wybranej próby środków trwałych zaklasyfikowanych do:

- grupy 1 - Budynki i lokale oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego i spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego - 4 pozycje,
- grupy 2 - Obiekty inżynierii lądowej i wodnej- 4 pozycje,
- grupy 3 - Kotły i maszyny energetyczne – 2 pozycje,
- grupy 4 - Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania – 4 pozycje
- grupy 5 - maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne 2 pozycje,
- grupy 6 - urządzenia techniczne- 2 pozycje,
- grupy 7 - środki transportu – 4 pozycje,
- grupy 8 - narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie, gdzie indziej niesklasyfikowane – 2 pozycje.

Ogółem sprawdzono prawidłowość zastosowania stawek umorzeniowych do 24 pozycji z ośmiu grup rodzajowych środków trwałych, a wyniki analizy przedstawiono w formie tabelarycznej **stanowiącej załącznik nr 61 protokołu kontroli.**

Analiza dokumentacji w zakresie zastosowania stawek amortyzacyjnych oraz wysokości wyliczonej kwoty umorzenia dla środków trwałych zaszeregowanych do każdej z ośmiu grup rodzajowych, dla wybranych pozycji wykazała, że:

- do obliczania odpisów umorzeniowych stosowano prawidłowe stawki amortyzacyjne, zgodne z załącznikiem nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 851 ze zm.), oprócz obiektów: pozycja 519 w księdze inwentarzowej (fontanna) ujęty w klasyfikacji środków trwałych w grupie 2 podgrupa 21 rodzaj 211, w odniesieniu do którego zastosowano stawkę umorzeniową 4,00%, co nie było zgodne z zapisami ww. załącznika, który dla tak zaklasyfikowanego środka trwałego ustala stawkę 4,50% i co skutkowało różnicą w naliczeniu umorzenia w kwocie 170,03 zł (zaniżenie), poz. 971 – klasyfikacja grupa 2 podgrupa 29 rodzaj 291 (basen p.poż), do którego zastosowano stawkę umorzeniową 2,50%, zaś określona załącznikiem wynosi 4,50%, co skutkowało zaniżeniem naliczonego umorzenia o kwotę 101,40 zł, poz. 1017 zbiornik odcieków ZUO zaklasyfikowany do grupy 2 podgrupy 29 rodzaj 291 z zastosowaniem stawki umorzeniowej 2,50%, co nie było zgodne z ww. załącznikiem, w którym dla środków trwałych zaliczonych do tej podziałki klasyfikacji

środków trwałych ustalono 4,50% stawkę umorzeniową i skutkowało zaniżeniem naliczonego umorzenia o kwotę 4.796,73 zł. Jak wynikało z ustnego wyjaśnienia inspektor Małgorzaty Szymańskiej powyższe wynikało z błędu, gdyż w jednostce znajdują się dwa tego typu zbiorniki odcieków ZUO i w odniesieniu do drugiego zastosowano właściwą stawkę - 4,50%, a naniesienie błędnej stawki w przypadku poz. 1017 wynikało z przeoczenia. W trakcie trwania czynności kontrolnych, jednostka dokonała stosownych korekt naliczenia umorzenia w odniesieniu do środków trwałych poz. 519 i 1017, zaś w odniesieniu do środka trwałego zaewidencjonowanego pod pozycją 971 dokonano zmiany zaklasyfikowania do grupy 2 podgrupa 22 rodzaj 224 utrzymując 2,50% stawkę amortyzacyjną,

- środek trwały ujęty w księdze inwentarzowej pod pozycją 1660 – Pomnik Wdzięczności ujęto w grupie 8, podgrupa 80, rodzaj 808 klasyfikacji środków trwałych co nie było zgodne z zapisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2010 roku w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT) (Dz.U. nr 242, poz. 1622), w załączniku do którego Klasyfikacja Środków Trwałych określono, że pomniki ujmuje się w grupie 2 Obiekty inżynierii lądowej i wodnej – patrz objaśnienia szczegółowe. Powyższy obiekt zaklasyfikowany winien być do podgrupy 29 rodzaj 291 ze stawką umorzenia 4,50%. Błędne zaklasyfikowanie przedmiotowego środka trwałego skutkowało zastosowaniem stawki umorzeniowej 20% i naliczeniem umorzenia w kwocie 80.776,20 zł, prawidłowe naliczenie to kwota 18.174,65 zł, tj. odpis zawyżono o kwotę 62.601,55 zł. W trakcie trwania czynności kontrolnych, jednostka dokonała w odniesieniu do środka trwałego pozycja 1660 stosownej korekty naliczenia umorzenia oraz zaklasyfikowania tego obiektu do grupy 2 podgrupa 29 rodzaj 291,
- w odniesieniu do pozostałych analizowanych pozycji dokonano prawidłowego obliczenia kwot umorzeń,
- odpisy umorzeniowe w ujęciu analitycznym za 2014 rok zostały obliczone dla każdego środka trwałego i przedstawione w tabelach amortyzacyjnych z uwzględnieniem podziału na poszczególne grupy środków trwałych,
- umorzenie ewidencjonowano na podstawie poleceń księgowania w odniesieniu do poszczególnych grup, na kontach jednostki: Wn 400 Ma 071, co kontrolujące stwierdziły na podstawie PK 2/13/2014/RPO/2 dotyczącego projektu oraz PK 2/175/2014 sporządzonych dnia 7 stycznia 2015 roku, wprowadzonych do ewidencji z dniem 31 grudnia 2014 roku,
- umorzenie naliczono począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do użytkowania.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku saldo strony Ma konta 071 wynosiło 68.495.923,27 zł z tego: umorzenie środków trwałych w wys. 68.310.469,70 zł oraz umorzenie wartości niematerialnych i prawnych w wys. 185.453,57 zł.

Pozostałe środki trwałe zakupione przez kontrolowaną jednostkę bezpośrednio po zakupie przekazywane były do użytkowania i umarzane w 100%.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku saldo konta 072 „Umorzenie pozostałych środków trwałych” wynosiło Ma 5.163.120,82 zł, co stanowiło wartość umorzenia pozostałych środków trwałych (5.029.005,18 zł) zgodną z saldem Ma konta 013 oraz umorzonej części wartości niematerialnych i prawnych w kwocie 134.115,64 zł.

Testy z zakresu ewidencjonowania środków trwałych stanowią załącznik nr 62 protokołu kontroli

3. EWIDENCJA WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH I PRAWNYCH – KONTO 020. PRAWIDŁOWOŚĆ STOSOWANYCH ODPISÓW UMRZENIOWYCH

Zgodnie z zakładowym planem kont, konto 020 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych.

Według ewidencji księgowej wartość wykazana jako bilans otwarcia stanowiła 391.543,65 zł (saldo strony Wn), a na 31 grudnia 2014 roku, saldo konta 020 zamykało się kwotą 423.510,74 zł (strona Wn). Obroty konta 020 za 2014 rok po stronie Wn zamykały się kwotą 112.105,50 zł i stanowiły wartość dokonanych zakupów programów komputerowych oraz licencji na użytkowanie funkcjonujących aplikacji.

Wydruk obrotów konta 020 za 2014 rok stanowi akta kontroli strony 583-585.

Analiza dokumentacji:

- zakupu o wartości – 57.050,70 zł wprowadzonego do ewidencji syntetycznej na podstawie polecenia księgowania z dnia 2 kwietnia 2014 roku PK 24/3 sporządzonego w oparciu o dowód OT 36/OG/2014-Wrota Regionu Łódzkiego z dnia 2 kwietnia 2014 roku wykazała, że powyższy dokument zaewidencjonowany z datą 23 kwietnia 2014 roku na kontach Wn 020 Ma 800-1 dotyczył zakupu 105 licencji na program System Obiegu Dokumentów. Przedmiotowe wartości wprowadzono do wyodrębnionej dla projektu książki inwentarzowej z datą 30 grudnia 2011 roku na podstawie protokołów przekazania zakupionego oprogramowania przez lidera projektu partnerowi w projekcie „Budowa Zintegrowanego Systemu e-Usług Publicznych Województwa Łódzkiego (Wrota Regionu Łódzkiego)” z dnia 30 grudnia 2011 roku, a po takiej dyspozycji Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi z dnia 25 marca 2014 roku, wprowadzono do ewidencji wartości niematerialnych i prawnych Urzędu,
- zakupu o wartości 9.840,00 zł wprowadzonego do ewidencji na podstawie PK 2/172/2014 z dnia 5 stycznia 2015 roku ze wskazaniem daty księgowania na 31 grudnia 2014 roku, który sporządzono w oparciu o dowód OT nr 48/OG/2014 z 31 grudnia 2014 roku dotyczący zakupu programu komputerowego EDIOM MVD, EDIOM OR wystawiony na podstawie faktury VAT nr 14/0255 z dnia 19 grudnia 2014 roku, która wpłynęła do Urzędu w dniu 19 grudnia 2014 roku. Powyższy dokument po dokonaniu weryfikacji merytorycznej, formalnej i rachunkowej, zweryfikowaniu w zakresie określonym zapisami art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych przez Skarbnik Gminy, został zatwierdzony do wypłaty przez Zastępcę Burmistrza. Fakturę zapłacono przelewem w dniu 29 grudnia 2014 roku, tj. z zachowaniem terminu płatności określonego na 18 stycznia 2015 roku. Operację zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 080, Ma 201-4, Wn 130-2 Ma 201-4 i Ma 998 oraz Wn 020 Ma 080-1 i Wn 800-4 Ma 800-1 a także Wn 130-2 Ma 223-2 (przekazanie środków na wydatki) z klasyfikacją dział 750 rozdział 75023 § 6060 (4100 zadanie). Jak wyjaśniła Zastępca Skarbnika Gminy, w odniesieniu do realizacji projektów przekazania środków na wydatki dokonywano w momencie zaistnienia potrzeby zrealizowania wydatku. Zakupione oprogramowanie zostało (zgodnie z opisem na fakturze) zaewidencjonowane w dniu przekazania do użytkowania w książce inwentaryzacyjnej prowadzonej dla wartości niematerialnych i prawnych.

W 2014 roku odnotowano zmniejszenie stanu wartości niematerialnych i prawnych na kwotę 80.138,41 zł, a analiza podstaw dokonania zapisów w ewidencji wartości niematerialnych i prawnych wykazała, że:

- zmniejszenia w kwocie 73.089,25 zł dokonano na podstawie PK nr 2/148/2014 z dnia 3 grudnia 2014 roku ze wskazaną datą księgowania 2 grudnia 2014 roku sporządzonego na podstawie dowodu **LN – likwidacja przedmiotu nietrwałego** (którego to dokumentu nie przewidywały zapisy *Instrukcji*) nr 1 z dnia 2 grudnia 2014 roku sporządzonego w oparciu o dokument - załącznik nr 1 likwidacja środka trwałego-*Lista programów komputerowych nieużytkowanych na skutek wygaśnięcia*

licencji oraz zmian technologicznych sprzętu komputerowego podpisany przez informatyka oraz Sekretarza Miasta, zatwierdzony przez Burmistrza Opoczna. Powyższy dokument zawierał dane określone wzorem wniosku do komisji likwidacyjnej stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 108/2011 Burmistrza Opoczna z dnia 3 czerwca 2011 roku. Operację odnotowano w książce pozostałych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych,

- zmniejszenia w kwocie 7.049,16 zł dokonano na podstawie PK 5/44/2014 z dnia 20 stycznia 2015 roku zaewidencjonowanego zgodnie z opisem z dniem 31 grudnia 2014 roku na kontach Wn 072 Ma 020 na podstawie dokumentu „załącznik nr 1 Likwidacja Środka Trwałego” zgodnego ze wzorem określonym ww. zarządzeniem. Powyższy dokument (wniosek) podpisał informatyk, Sekretarz Miasta oraz Burmistrz Opoczna. Dokument sporządzono z datą 2 grudnia 2014 roku, operację zaewidencjonowano z datą 2 grudnia 2014 roku oraz odnotowano w księdze inwentarzowej pozostałych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, a kontrolującym **nie okazano protokołów likwidacji określonych załącznikiem nr 4 do zarządzenia Burmistrza Opoczna nr 99/2011 z dnia 24 maja 2011 roku.**

Umorzenia wartości niematerialnych i prawnych za 2014 rok podlegających umorzeniu metodą liniową dokonano na podstawie PK nr 2/173/2014 z dnia 8 stycznia 2015 roku zaewidencjonowanego z datą 31 grudnia 2014 roku na kontach Wn 400 Ma 071-2 na kwotę 48.907,28 zł zgodną z naliczeniem wynikającym z ewidencji analitycznej.

Wartości niematerialne podlegające umorzeniu w dacie ich przejęcia do użytkowania umarzono zgodnie z zasadami funkcjonowania kont jednostki: Wn 020 Ma 201 oraz Wn 401 Ma 072, a na dzień 31 grudnia 2014 rok wyniosło ono 134.115,64 zł.

Zagadnienie zbadano w oparciu o test stanowiący załącznik nr 63 protokołu kontroli.

4. EWIDENCJA POZOSTAŁYCH SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH (MATERIAŁY, FINANSOWY MAJĄTEK TRWAŁY)

Zgodnie z uregulowaniami zakładowego planu kont dla Urzędu Miejskiego w Opocznie, funkcjonujące w jednostce konto 310 „Materiały” z rozszerzeniem: 1-szkoły i 2-budżet (obejmujący obiekt Urzędu, schronisko dla zwierząt) służy do ewidencji zakupu i rozchodów węgla, odpowiednio w placówkach oświatowych (zakupy dokonywane na podstawie przeprowadzonego przez Urząd postępowania) oraz na potrzeby Urzędu, a do konta prowadzona jest ewidencja analityczna w postaci kartotek materiałowych ilościowo-wartościowych. Zakupy węgla księgowane są bezpośrednio w koszty (poprzez zapisy Wn 401 Ma 201-4), a na konto 310 wprowadzany jest stan zapasu węgla na podstawie inwentaryzacji.

Na podstawie okazanej kontrolującym dokumentacji obejmującej wybrane, przykładowe faktury zakupu:

- oleju napędowego przeznaczonego do celów opałowych - vat nr SP 1058/2014 z dnia 22 października 2014 roku, której wpływ odnotowano w dniu 27 października 2014 roku z terminem płatności 28 grudnia 2014 roku i której zapłaty dokonano 22 grudnia 2014 roku,
- peletu sosnowego do celów opałowych Urzędu - nr 9267/2014 z dnia 25 listopada 2014 roku, której wpływ odnotowano w dniu 1 grudnia 2014 roku, z terminem płatności do 25 grudnia 2014 roku, której zapłaty dokonano w dniu 22 grudnia 2014 roku

stwierdzono, że:

- dokumenty stanowiące podstawę zapisów w ewidencji księgowej zostały zweryfikowane pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym przez upoważnionych do tej czynności pracowników, zgodność dokumentacji z zapisami art. 54 ust 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych

- potwierdziła, odpowiednio Skarbnik Gminy i Zastępca Skarbnika Gminy, a zatwierdzenia do wypłaty dokonał Zastępca Burmistrza Opoczna,
- zakupu dokonano zgodnie z umowami w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego na podstawie art. 40 ustawy Prawo zamówień publicznych, zapłaty dokonując w wymaganym terminie, a operacje zaewidencjonowano Wn 401 Ma 201 w dziale 801 rozdział 80101, 80103 i 80110 § 4210 – zakup dokonany na potrzeby szkół w ramach wspólnego zamówienia publicznego przeprowadzonego przez Urząd Gminy.

Na podstawie dokumentu PK 444/1 sporządzonego w oparciu o przeprowadzone na dzień 31 grudnia 2014 roku spisy z natury stanu opału w poszczególnych placówkach, doksiegowano wartość materiałów stanowiących stan na koniec roku, co zaewidencjonowano Wn 310-1 Ma 201-4.

Wskazać należy, że zapisy zakładowego planu kont określonego dla Urzędu Miejskiego załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 39/2012 Burmistrza Opoczna w odniesieniu do konta 310 nie przewidywały ewidencjonowania zakupów innych niż węgiel materiałów, w tym materiałów opałowych.

Obroty konta 310 za 2014 rok - wydruk z ewidencji księgowej stanowi akta kontroli strony 586-588.

Saldo początkowe konta 310 po stronie Wn wynosiło 119.525,45 zł, zaś na dzień 31 grudnia 2014 roku – 76.903,29 zł.

Finansowy majątek trwały Gminy Opoczno ewidencjonowano na koncie 030 *Długoterminowe aktywa finansowe*, które zgodnie z zapisami zakładowego planu kont dla Urzędu Miejskiego w Opocznie służy do ewidencji finansowego majątku trwałego, którym są: udziały pieniężne lub rzeczowe wniesione do obcych podmiotów gospodarczych, akcje i inne długoterminowe papiery wartościowe traktowane jako lokaty o terminie wykupu dłuższym niż rok. Do konta prowadzona jest analityka wg. spółek w celu określenia wartości udziałów w poszczególnych spółkach.

Saldo początkowe na 2014 rok przedmiotowego konta po stronie Wn wynosiło 19.775.500,00 zł, zaś na dzień 31 grudnia 2014 roku stanowiło wartość po stronie Wn 20.679.500,00 zł. Z wydruku obrotów konta 030 za 2014 rok wynika, że zmiana została zaewidencjonowana z datą 19 maja 2014 roku - na podstawie wyciągu bankowego nr 191/98 z dnia 19 maja 2014 roku dokonano zapisów na kontach jednostki: Wn 030/64 Ma 130-2 Ma 998 z klasyfikacją budżetową dział 900 rozdział 90095 § 6010 na kwotę 904.000,00 zł. Analiza okazanej kontrolującym dokumentacji wykazała, że przekazanie ww. kwoty stanowiło podwyższenie kapitału zakładowego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. zgodnie z zaprotokołowaną aktem notarialnym repertorium A nr 2219/2014 z dnia 15 kwietnia 2014 roku uchwałą nr 1 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej spółka z o.o. z siedzibą w Opocznie. Przedmiotową uchwałą postanowiono podwyższyć kapitał zakładowy spółki poprzez wniesienie wkładu pieniężnego w kwocie 904.000,00 zł, w zamian za który jedyny wspólnik – Gmina Opoczno obejmuje 1.808 nowych równych i niepodzielnych udziałów po 500,00 zł każdy.

Powyższe było zgodne z zapisami Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Opoczno na lata 2014-2029 przyjętej uchwałą nr XXXVII/367/13 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 16 grudnia 2013 roku, w której załączniku nr 2 Wykaz przedsięwzięć do WPF wskazano w wydatkach majątkowych zadanie Wniesienie wkładu pieniężnego do spółki Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Opocznie – aport, z limitem wydatków na 2014 rok w kwocie 904.000,00 zł oraz uchwały nr XXXVII/368/13 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 16 grudnia 2013 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy Opoczno na rok 2014, w której załączniku nr 2 zaplanowano wydatki majątkowe – zakup i objęcie

akcji i udziałów oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego w dziale 900 rozdział 900095 § 6010.

Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 030 zgodnie z zapisami zakładowego planu kont powinna zapewnić ustalenie wartości poszczególnych składników długoterminowych aktywów finansowych według spółek. Okazane kontrolującym zestawienie obrotów i sald do konta 030 za 2014 rok umożliwiło ustalenie wartości udziałów Gminy w poszczególnych spółkach, z tym że ewidencję prowadzono w rozbiciu zarówno na poszczególne podmioty jak i, niezależnie od wyodrębnienia poszczególnych podmiotów, w podziale na rodzaj wniesionego kapitału. W celu ustalenia wartości udziałów Gminy w poszczególnych podmiotach należało dokonać zsumowania różnych rodzajów wniesionego do danego podmiotu kapitału.

5. INWENTARYZACJA

5.1. Instrukcja inwentaryzacyjna. Terminy przeprowadzania inwentaryzacji

Zagadnienia związane z przeprowadzeniem inwentaryzacji uregulowano w *Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie* stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 3/2005 Burmistrza Opoczna z dnia 17 stycznia 2005 roku, *Instrukcji kasowej* stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 56/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 9 kwietnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji kasowej, *Instrukcji obiegu, kontroli i archiwizowania dowodów finansowo-księgowych* stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 140/2012 Burmistrza Opoczna z dnia 30 lipca 2012 roku, zarządzeniu nr 99/2011 Burmistrza Opoczna w sprawie powołania stałej komisji likwidacyjnej, określenia trybu jej pracy oraz sposobu likwidacji środków trwałych, pozostałych środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych Urzędu Miejskiego ze zm., a także zakresach czynności pracowników.

Powyższe uregulowania ustalały zasady ogólne w zakresie częstotliwości i terminów przeprowadzania inwentaryzacji, czynności przedinwentaryzacyjne, zasady i metody przeprowadzania inwentaryzacji w odniesieniu do poszczególnych rodzajów składników majątkowych, obowiązki i uprawnienia członków zespołów spisowych i komisji inwentaryzacyjnej, w tym, w szczególności, jej przewodniczącego, zasady przeprowadzania czynności inwentaryzacyjnych i ich dokumentowania, zasady i obowiązki wskazanych stanowisk w zakresie rozliczenia inwentaryzacji, zasady i sposoby rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych. Wzory dowodów dokumentujące przeprowadzenie inwentaryzacji zawarto w załącznikach do *Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie*.

Ww. dokumentacja zawierała podstawowe informacje niezbędne do prawidłowego przeprowadzenia inwentaryzacji, a mianowicie:

- określała terminy inwentaryzowania składników majątkowych,
- wskazywała metody inwentaryzacji jakie należy zastosować do poszczególnych rodzajów składników majątkowych,
- ustalała obowiązki komisji inwentaryzacyjnej, w tym jej przewodniczącego, a także zasady pracy zespołów spisowych,
- odnosiła się do sposobu opracowywania dokumentów inwentaryzacyjnych, w tym możliwości i sposobu poprawiania ewentualnych pomyłek w dokumentach,
- precyzowała zasady inwentaryzacji zdawczo – odbiorczej bądź likwidacyjnej,
- określała wzory, w których zawarto informacje wymagane dokumentacją inwentaryzacyjną,
- opisywała zasady przeprowadzania inwentaryzacji metodą weryfikacji sald z dokumentacją źródłową,

- określała zasady opiniowania, weryfikowania i zatwierdzania wyników inwentaryzacji.

Zapisami § 11 *Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie* określono, że:

- na ostatni dzień każdego roku obrachunkowego inwentaryzuje się:
 - środki pieniężne w kasie, akcje, obligacje, bony, papiery wartościowe, druki ścisłego zarachowania, rzeczowe składniki aktywów obrotowych, środki trwałe oraz maszyny i urządzenia wchodzące w skład środków trwałych w budowie znajdujących się na terenie niestrzeżonym,
 - środki pieniężne krajowe i zagraniczne, zgromadzone na rachunkach bankowych lub przechowywane przez inne jednostki, należności, w tym udzielone pożyczki,
 - aktywa i pasywa nie objęte spisem z natury lub uzgodnieniem, tj. grunty stanowiące mienie komunalne, środki trwałe trudno dostępne oglądowi, należności sporne i wątpliwe, należności i zobowiązania wobec pracowników oraz z tytułów publiczno-prawnych a także wobec osób nie prowadzących ksiąg rachunkowych, środki trwałe w budowie, oraz składniki majątku będące własnością innych jednostek oraz ujęte wyłącznie w ewidencji ilościowej,
- raz w ciągu dwóch lat:
 - zapasy materiałów i towarów znajdujących się na strzeżonych składowiskach objętych ewidencją ilościowo-wartościową,
- raz w ciągu czterech lat:
 - środki trwałe, pozostałe środki trwałe w użytkowaniu oraz maszyny i urządzenia znajdujące się na terenie strzeżonym,

zaś konkretne terminy i częstotliwość przeprowadzenia inwentaryzacji określono wzorem *Harmonogramu* (załącznik nr 4 do *Instrukcji*). Przedmiotowym wzorem określono wymóg szczegółowego wskazania: przedmiotu inwentaryzacji; obiektu zinwentaryzowania; terminu przeprowadzenia inwentaryzacji; rodzaju, formy, metody i techniki inwentaryzacji; numeru zespołu spisowego przeprowadzającego inwentaryzację.

Ostatnią inwentaryzację pełną przeprowadzono na podstawie zarządzenia Burmistrza Opoczna nr 154/2013 z dnia 8 listopada 2013 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w roku 2013 oraz powołania komisji inwentaryzacyjnej i zespołów spisowych do jej przeprowadzenia, zawierającego informacje wymagane wzorem określonym załącznikiem nr 3 do *Instrukcji*, harmonogram inwentaryzacji określając w odniesieniu do wszystkich składników majątkowych, terminy ustalając zgodnie z zasadami określonymi zapisami art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

Okazana kontrolującą dokumentacja inwentaryzacji pełnej przeprowadzonej według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku zawierała:

- dokumenty potwierdzające przeprowadzenie inwentaryzacji wszystkich składników majątkowych objętych zarządzeniem Burmistrza Opoczna nr 154/2013 z dnia 8 listopada 2013 roku w określonych w nim terminach, w tym ujawnionych w drodze spisu z natury,
- protokoły cząstkowe potwierdzające uzyskanie potwierdzeń sald kontrahentów oraz weryfikację dokumentów z zapisami w księgach,
- rozliczenie różnic inwentaryzacyjnych, a przedłożone przez komisję inwentaryzacyjną wnioski zostały zatwierdzone przez Burmistrza Opoczna.

Protokół końcowy z inwentaryzacji składników majątkowych Gminy Miasta Opoczno sporządzonej na dzień 31 grudnia 2013 roku nie zawierał daty jego sporządzenia jak również daty zatwierdzenia wyników inwentaryzacji przez kierownika jednostki, co uniemożliwiało stwierdzenie wywiązania się z terminów określonych uregulowaniami wewnętrznymi jak również zapisami art. 26 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

5.2. Prawdliwość przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji

Kontrolujące poddały analizie dokumentację inwentaryzacji okresowej przeprowadzonej na podstawie zarządzenia nr 204/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 3 listopada 2014 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w 2014 roku oraz powołania komisji inwentaryzacyjnej i zespołów spisowych do jej przeprowadzenia, obejmującej zakres określony zarządzeniem nr 3/2005 z dnia 17 stycznia 2005 roku jako inwentaryzacja przeprowadzana co dwa lata.

Przedmiotowym zarządzeniem Burmistrz Opoczna powołał komisję inwentaryzacyjną w pięciosobowym składzie, w tym przewodniczącą i zastępcę przewodniczącej, określił termin przeprowadzenia inwentaryzacji od 15 listopada 2014 roku do 10 stycznia 2015 roku według stanu na 31 grudnia 2014 roku.

Zarządzeniem określono składniki majątku objęte inwentaryzacją (zgodnie z zakresem przeprowadzania inwentaryzacji co dwa lata) ze wskazaniem stosowanej w odniesieniu do poszczególnych ich rodzajów, metody przeprowadzenia inwentaryzacji.

Inwentaryzacją należało objąć:

- zapasy materiałów, składniki majątkowe ujęte w ewidencji ilościowej, druki ścisłego zarachowania, środki pieniężne w kasie, czeki i weksle obce, depozyty, gwarancje bankowe i ubezpieczeniowe - w drodze spisu z natury,
- należności (w tym pożyczki i kredyty), środki pieniężne na rachunkach bankowych, zobowiązania (z wyjątkiem zobowiązań wobec pracowników), powierzone obcym jednostkom własne składniki majątkowe - w drodze potwierdzenia sald,
- środki trwałe w budowie, środki trwałe, do których dostęp jest znacznie utrudniony, grunty, prawo użytkowania wieczystego, należności i zobowiązania publicznoprawne oraz z pracownikami i osobami nieprowadzącymi ksiąg rachunkowych, należności sporne i wątpliwe, udziały w spółkach kapitałowych, środki pieniężne w drodze, rozliczenia międzyokresowe czynne i bierne, fundusze własne i specjalne, rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów, wartości niematerialne i prawne oraz wszystkie inne składniki aktywów i pasywów - w drodze weryfikacji dokumentów z zapisami ksiąg.

Powołano pięć zespołów spisowych ze wskazaniem ich przewodniczących określając składniki majątku inwentaryzowane przez każdy z zespołów i zobowiązując ich przewodniczących do terminowego przekazania dokumentacji przeprowadzonych czynności przewodniczącej komisji inwentaryzacyjnej. Zarządzenie określało harmonogram inwentaryzacji, którym ustalono szczegółowo terminy (spełniające wymogi wynikające z zapisów art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz zarządzenia nr 3/2005 Burmistrza Opoczna z dnia 17 stycznia 2005 roku) przeprowadzenia inwentaryzacji w odniesieniu do wszystkich inwentaryzowanych składników majątku jednostki.

Komisję inwentaryzacyjną zobowiązano do przekazania kompletnej dokumentacji inwentaryzacyjnej do Wydziału Budżetowego do 31 stycznia 2015 roku.

Przedmiotowe zarządzenie nie obejmowało, wymaganej wzorem stanowiącym załącznik nr 3 do Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 3/2005 Burmistrza Opoczna z dnia 17 stycznia 2005 roku, informacji o terminie pobrania arkuszy spisowych przez przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej, zaś harmonogram zawarty w treści zarządzenia nie obejmował wszystkich danych wymaganych wzorem harmonogramu określonym załącznikiem nr 4 do ww. Instrukcji.

Przeprowadzona kontrola dokumentacji z inwentaryzacji majątku według stanu na 31 grudnia 2014 roku przeprowadzonej w Urzędzie Miejskim w Opocznie wykazała, że:

- nie udokumentowano przeprowadzenia przez przewodniczącą komisji inwentaryzacyjnej przeszkolenia członków zespołów spisowych, do czego

- zobowiązana była zapisami § 6 ust. 1 tiret 2 zarządzenia nr 204/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 3 listopada 2014 roku,
- z ewidencji druków ścisłego zarachowania - arkusze spisowe, wynikało że przy wydawaniu dla potrzeb inwentaryzacji druków arkuszy spisowych nie konkretyzowano numerów wydawanych arkuszy spisowych wskazując tylko ilość wydanych dokumentów oraz numer (jak wynika z ustnego wyjaśnienia osoby prowadzącej tę ewidencję) ostatniego wydawanego arkusza,
 - **pobranie 19 arkuszy, tj. od numeru 737 do numeru 754 oraz arkusza nr 766 potwierdziła przewodnicząca zespołu spisowego nr 1, zaś pobranie dziesięciu arkuszy potwierdziła przewodnicząca zespołu spisowego nr 2**, co nie było zgodne z zapisami § 6.1 zarządzenia nr 204/2014 z dnia 3 listopada 2014 roku, którymi Burmistrz Opoczna do pobrania arkuszy spisowych w Wydziale Budżetowym, ich wydania i rozliczenia, zobowiązał przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej i naruszało zapisy § 14 *Inwentaryzacja właściwa* pkt 1 obowiązującej *Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie*, zgodnie z którymi arkusze spisu od osoby odpowiedzialnej za druki ścisłego zarachowania pobiera przewodniczący komisji inwentaryzacyjnej,
 - z rozliczenia arkuszy spisowych wynikającego z protokołu końcowego inwentaryzacji w odniesieniu do ewidencji druków ścisłego zarachowania – arkusze spisowe wynika **brak rozliczenia arkusza o numerze 757, którego pobranie potwierdziła przewodnicząca zespołu spisowego nr 2**,

Wyjaśnienie w sprawie nierozliczenia arkusza inwentaryzacyjnego nr 757 złożyła inspektor Maria Rek i *stanowi ono załącznik nr 64 protokołu kontroli*.

Jak wynika z powyższego wyjaśnienia, druk 757 został wydany i wykorzystany do przeprowadzenia spisu czeków i raportów Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej, których spisu dokonano jednocześnie z inwentaryzacją kasy Urzędu.

Odnosząc się do powyższego wyjaśnienia wskazać należy, że przedmiotowy druk wydany został na potrzeby przeprowadzenia inwentaryzacji majątku Gminy i, zgodnie z zapisami opisanych wyżej uregulowań wewnętrznych, winien zostać wykorzystany do przeprowadzenia spisu majątku Gminy i rozliczony przez przewodniczącą komisji inwentaryzacyjnej,

- arkusze spisowe zostały opieczętowane i ponumerowane,
- **przyjęty plan prac spisowych wynikający z zarządzenia nr 204/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 3 listopada 2014 roku nie został w pełni i terminowo zrealizowany**, tj:
 - zespół spisowy nr 4 przeprowadził terminowo inwentaryzację poprzez dokonanie uzgodnień sald: konta 134, 133, 130 135 i 139, weryfikację sald kont: 020, 030, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 229, 231, 234, 240, 260, 851, zaś **weryfikacji salda konta 201 dokonano w dniu 4 lutego 2015 roku a konta 800 z datą 2 marca 2015 roku**, co nie było zgodne z zapisami zarządzenia nr 204/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 3 listopada 2014 roku, którymi określono termin realizacji tych czynności do 10 stycznia 2015 roku. **Nie udokumentowano przeprowadzenia drogą weryfikacji sald środków pieniężnych w drodze oraz rozliczeń międzyokresowych**, czego wymóg wynikał z ustaleń zawartych w § 2 ust. 1 pkt 4 ww. zarządzenia,
 - stan środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych zinwentaryzowano drogą pisemnego uzgodnienia sald na dzień 31 grudnia 2014 roku,
 - składniki majątkowe ujęte w ewidencji ilościowej i zapasy materiałów spisał zespół spisowy nr 1 rozliczając arkusze o numerach 741, 742, 743, 744, 745, 747, 748, 749, 750, 751, 753, 754, 746, 765, 766, 752, 738, 740, 739, 737 z tym, że spisu materiałów dokonano na podstawie arkuszy spisowych sporządzonych przez poszczególne placówki oświatowe, a w protokole cząstkowym wskazano, że spisu dokonano w dniach 17 grudnia 2013 roku (co było oczywistą omyłką pisarską) do 18

grudnia 2014 roku, a **żaden z arkuszy spisowych nie został podpisany przez osobę wyceniającą i dokonującą sprawdzenia**, co było wymagane, określonym zarządzeniem i stosowanym, wzorem druku,

- w drodze spisu z natury inwentaryzację kasy przeprowadził zespół spisowy nr 2, w protokole z dnia 31 grudnia 2014 roku rozliczając arkusze o numerach: 756, 760 do 764 i 758, a na arkuszach 755, 759 spisano druki ścisłego zarachowania – bilety opłaty targowej i parkingowej, **nie udokumentowano przeprowadzenia spisu druków ścisłego zarachowania – arkuszy spisu z natury oraz kart drogowych i mandatów**,
- protokół weryfikacji aktywów i pasywów w dniu 9 stycznia 2015 roku sporządził zespół spisowy nr 3, który dokonał weryfikacji składników majątkowych: środki trwałe trudnodostępne, środki trwałe w budowie, grunty poprzez dokonanie weryfikacji zapisów ewidencji księgowej w odniesieniu do dokumentów źródłowych. Weryfikacji wartości gruntów dokonano w drodze porównania zapisów ewidencji mienia komunalnego prowadzonej w ramach ewidencji środków trwałych Urzędu z saldem końcowym konta 011 dla grupy „0” oraz wykazem gruntów oddanych w trwałe zarząd obejmującym: oznaczenie decyzji, wskazanie jednostki, której grunt przekazano oraz numer ewidencyjny, powierzchnię i wartość przekazanej działki. Ewidencja analityczna gruntów zawierała następujące informacje: numer ewidencyjny działki, oznaczenie księgi wieczystej, powierzchnię, wartość, miejsce jej położenia oraz przeznaczenie gruntów, co umożliwiało dokonanie weryfikacji,
- zespół spisowy nr 5 w drodze potwierdzenia sald przeprowadził inwentaryzację składników majątkowych powierzonych obcym jednostkom sporządzając w dniu 10 stycznia 2015 roku protokół cząstkowy, a weryfikacji dokonano poprzez odniesienie do dokumentów – arkuszy spisu z natury sporządzonych przez jednostki, którym powierzono mienie,
- osoby materialnie odpowiedzialne za spisywany majątek złożyły przed rozpoczęciem spisów oświadczenia informujące o tym, że wszystkie dowody przychodowe i rozchodowe zostały ujęte w księgach inwentarzowych, a także oświadczenia po zakończeniu spisu o nie wnoszeniu uwag do prac zespołu spisowego i komisji inwentaryzacyjnej, zastrzeżeń do wyceny oraz dokonaniu spisu wszystkich składników majątkowych powierzonych danej osobie,
- inwentaryzacji dokonały zespoły spisowe w składzie i w terminach zgodnych z zarządzeniem nr 204/2014 Burmistrza Opoczna, z tym że, jak powyżej opisano, **stwierdzono nie wywiązanie się z terminów przeprowadzenia inwentaryzacji określonych zarządzeniem nr 204/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 3 listopada 2014 roku**, co potwierdzał: protokół weryfikacji salda konta 201, który sporządzono na posiedzeniu zespołu spisowego nr 4 w dniu 4 lutego 2015 roku, z tą datą też dokonano wydruków zestawień obrotów i sald i rozliczenia dokumentów będących elementem weryfikowanej dokumentacji, zaś weryfikacji salda konta 800 dokonał tenże zespół w dniu 2 marca 2015 roku, co potwierdzał protokół podpisany przez wszystkich członków zespołu oraz data sporządzenia wydruków z ewidencji księgowej oraz **nie udokumentowano przeprowadzenia spisu druków ścisłego zarachowania – arkuszy spisu z natury, kart drogowych i mandatów**,
- na odrębnych arkuszach dokonano spisu z natury składników majątkowych znajdujących się w wyodrębnionych polach spisowych, odrębny arkusz obejmował materiały znajdujących się na stanie magazynowym jednostki – opał, odrębnie spisano druki ścisłego zarachowania nie znajdujące się w kasie – bilety opłaty parkingowej,
- sporządzono zestawienia dotyczące rozliczenia inwentaryzacji odrębnie dla każdego rodzaju składników majątkowych wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku w oparciu o wyniki inwentaryzacji,
- **komisja inwentaryzacyjna nie sporządziła zestawienia różnic inwentaryzacyjnych w formie i zakresie określonym załącznikiem nr 10 do**

Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku oraz zasad odpowiedzialności za powierzone mienie stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 3/2005 Burmistrza Opoczna z dnia 17 stycznia 2005 roku, zaś różnice stwierdzone w wyniku weryfikacji dokumentów z zapisami w księgach oraz potwierdzeń sald od kontrahentów wraz z wnioskami odniesieniu do ww. różnic ujęto w *Protokole końcowym z inwentaryzacji składników majątkowych Gminy Miasta-Opoczno sporządzonej na dzień 31 grudnia 2014 roku*,

- **nie sporządzono rozliczenia końcowego (ilościowo-wartościowego) według wzoru** określonego załącznikiem nr 11 do *Instrukcji gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku (...)* niektóre elementy określone przedmiotowym wzorem zawierając w *Protokole końcowym z inwentaryzacji składników majątkowych Gminy-Miasta Opoczno*,
- **okazana kontrolującą dokumentacja inwentaryzacji przeprowadzonej według stanu na 31 grudnia 2014 roku nie obejmowała ponadto:**
 - **Protokołu z rozliczenia wyników inwentaryzacji określonego wzorem stanowiącym załącznik nr 12 do ww. Instrukcji**, w tym w szczególności zestawienia różnic inwentaryzacyjnych, przyczyn ich powstania ustaleń w zakresie zakwalifikowania różnic jako niezawinione lub zawinione, opinii radcy prawnego co do wniosków komisji w sprawie rozliczenia różnic, opinii głównego księgowego,
 - **Decyzji kierownika jednostki w sprawie różnic inwentaryzacyjnych**, tj. dokumentu określonego wzorem stanowiącym załącznik nr 13 do ww. *Instrukcji*, w tym w szczególności zatwierdzenia rozliczenia końcowego oraz zakwalifikowania i rozliczenia różnic inwentaryzacyjnych, a niektóre elementy wymagane ww. wzorami zawarto w *Protokole końcowym z inwentaryzacji składników majątkowych Gminy-Miasta Opoczno*,

Kserokopia: Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku oraz zasad odpowiedzialności za powierzone mienie, zarządzenia nr 204/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 3 listopada 2014 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w 2014 roku oraz powołania komisji inwentaryzacyjnej i zespołów spisowych do jej przeprowadzenia oraz Protokołu końcowego z inwentaryzacji składników majątkowych Gminy-Miasta Opoczno sporządzonej na dzień 31 grudnia 2014 roku stanowią akta kontroli strony 589-623.

Komisja inwentaryzacyjna sporządziła *Protokół końcowy z inwentaryzacji składników majątkowych Gminy-Miasta Opoczno sporządzonej na dzień 31 grudnia 2014 roku* składając sprawozdanie i przedkładając dokumentację z inwentaryzacji składników majątkowych wskazanych zarządzeniem nr 204/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 3 listopada 2014 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w 2014 roku oraz powołania komisji inwentaryzacyjnej i zespołów spisowych do jej przeprowadzenia. W sprawozdaniu ujęto dane dotyczące: przeprowadzonego spisu z natury, inwentaryzacji przeprowadzonej poprzez potwierdzenie sald od kontrahentów, weryfikacji dokumentów z zapisami w księgach rachunkowych, sprawdzenia sald kont 011, 013, 020, 030, 071, 072, spisów z natury majątku szkół przejętych przez stowarzyszenia na podstawie umów użyczenia oraz środków trwałych będących w ewidencji pozabilansowej - sprzęt z oprogramowaniem na wyposażenie stanowiska w systemie obsługi obywatela a także środków trwałych przekazanych do szkół i przedszkoli na podstawie decyzji o przekazaniu w trwały zarząd.

Stwierdzono różnice inwentaryzacyjne w zakresie:

- inwentaryzacji w drodze potwierdzenia salda wartości powierzonych obcym jednostkom własnych składników majątkowych na kwotę 504.748,28 zł (niedobór), które wynikały z wartości samochodu Żuk w kwocie 43.284,00 zł i mienia przekazanego dla Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.,

- weryfikacji dokumentów z zapisami ksiąg w odniesieniu do wartości niematerialnych i prawnych w kwocie 7.049,16 zł (co wynikało z braku zdjęcia z ewidencji księgowej zdezaktualizowanych licencji na programy komputerowe) oraz rozrachunków z tytułu udzielonych dotacji – 99.955,00 zł, których rozliczenia znajdowały się w merytorycznych wydziałach, a nie zostały przedstawione do rozliczenia księgowości przedkładając wnioski w zakresie stwierdzonych różnic.

Protokół, który sporządzono bez wskazania daty został podpisany przez wszystkich członków komisji inwentaryzacyjnej oraz **zatwierdzony bez daty przez Burmistrza Opoczna**. Powyższe uniemożliwiało stwierdzenie przeprowadzenia inwentaryzacji w terminie określonym zapisami art. 26 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 września o rachunkowości, zgodnie z którymi termin i częstotliwość inwentaryzacji, określone w ust. 1, uważa się za dotrzymane, jeżeli inwentaryzację składników aktywów (...) rozpoczęto nie wcześniej niż 3 miesiące przed końcem roku obrotowego, a zakończono do 15 dnia następnego roku.

Jak opisano powyżej, kontrolujące ustaliły że **dokumentacja inwentaryzacji nie zawierała wszystkich wskazanych zarządzeniem nr 204/2014 Burmistrza Opoczna z dnia 3 listopada 2014 roku i wyszczególnionych w Protokole końcowym z inwentaryzacji składników majątkowych Gminy-Miasta Opoczno sporządzonej na dzień 31 grudnia 2014 roku składników majątku Gminy, a także wszystkich elementów określonych wzorami stanowiącymi załączniki do Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku oraz zasad odpowiedzialności za powierzone mienie stanowiącej załącznik nr 1 do zarządzenia nr 3/2005 Burmistrza Opoczna z dnia 17 stycznia 2005 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji gospodarki majątkiem trwałym, inwentaryzacji majątku i zasad odpowiedzialności za powierzone mienie.**

Ponadto kontrolujące stwierdziły nie przeprowadzenie inwentaryzacji wszystkich wskazanych zarządzeniem składników majątkowych oraz nieterminowe przeprowadzenie inwentaryzacji, co opisano powyżej.

Wyjaśnienie w sprawie nie przeprowadzenia inwentaryzacji wszystkich wskazanych zarządzeniem składników majątkowych oraz nieterminowego przeprowadzenia inwentaryzacji w odniesieniu do sald kont 800 i 201 złożyła Zastępca Skarbnika Gminy i **stanowi ono załącznik nr 65 protokołu kontroli.**

Z treści wyjaśnienia wynika, że przeprowadzenie inwentaryzacji konta 201-1 *Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami* nie jest możliwe do dnia 15 stycznia następnego roku ze względu na terminy wpływu faktur, zaś inwentaryzacja konta 800 *Fundusz jednostki* przeprowadzona została po dokonaniu przeksięgowania rocznych.

Jak wyjaśniła Zastępca Skarbnika Gminy Opoczno, inwentaryzacja poprzez weryfikację środków pieniężnych w drodze oraz rozliczeń międzyokresowych według stanu na 31 grudnia 2014 roku została przeprowadzona, co nie zostało jednak udokumentowane stosownym protokołem.

Powyższe wyjaśnienie wskazuje na nierealność harmonogramu określonego w odniesieniu do inwentaryzacji przeprowadzonej według stanu na 31 grudnia 2014 roku, co zostało uwzględnione w zarządzeniu Burmistrza Opoczna w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji na 31 grudnia 2015 roku.

IX. ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE USTAW ORAZ POROZUMIEŃ Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ. POMOC FINANSOWA

POMOC FINANSOWA UDZIELANA INNYM JEDNOSTKOM SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO – 2014 ROK

Zgodnie z art. 220 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. nr 157, poz. 1240 ze zm.) z budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być udzielona innym jednostkom samorządu terytorialnego pomoc finansowa w formie dotacji celowej lub pomoc rzeczowa. Podstawą udzielenia pomocy jest umowa zawarta między jednostkami samorządu terytorialnego.

Wykaz udzielonej pomocy finansowej przez Gminę Opoczno w 2014 roku przedstawia tabela poniżej:

L.p.	Podmiot, któremu udzielono pomocy finansowej	Uchwała, na podstawie której wyrażono zgodę na udzielenie pomocy finansowej	Umowa w sprawie udzielenia pomocy finansowej	Kwota udzielonej pomocy finansowej
1.	powiat opoczyński	uchwała nr XLI/407/14 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 9.05.2014	Porozumienie z dnia 15.05.2014 w sprawie udzielenia pomocy finansowej na realizację zadania „Świadczenie dla mieszkańców Gminy Opoczno bezpłatnych porad prawnych i terapeutycznych w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie”	10.000,00
2.	powiat opoczyński	uchwała XLII/423/14 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 26.06.2014 (zm. Uchwała nr XLIV/447/14 z dnia 19.09.2014, nr III/6/14 z dnia 17.12.2014)	Umowa z dnia 1.09.2014 w sprawie udzielenia pomocy finansowej samorządowi powiatu opoczyńskiego na zadanie „Przebudowa drogi powiatowej nr 3103E Brzustów-Kolonia Kruszewiec na odcinku przez miejscowość Antoniów	18.232,23

Szczegółową kontrolą objęto umowę dotyczącą udzielenia pomocy finansowej dla powiatu opoczyńskiego na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 3103E Brzustów-Kolonia Kruszewiec na odcinku przez miejscowość Antoniów” – w wysokości odpowiadającej 50% wartości zadania brutto.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli dotyczących udzielenia pomocy finansowej przez Gminę Opoczno w 2014 roku ustalono, co następuje:

Rada Miejska w Opocznie podjęła uchwałę nr XLII/423/14 z dnia 26 czerwca 2014 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej powiatowi opoczyńskiemu na realizację zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 3103E Brzustów-Kolonia Kruszewiec, na odcinku przez miejscowość Antoniów w kwocie 125.000,00 zł”. Z zapisów niniejszej uchwały

wynika, że warunki przekazania środków finansowych określi umowa zawarta pomiędzy powiatem opoczyńskim a Gminą Opoczno. Ww. uchwałą zmieniono:

- uchwałą nr XLIV/447/14 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 19 września 2014 roku, w której dokonano zmiany wysokości udzielonej pomocy finansowej na kwotę 105.000,00zł,
- uchwałą nr III/6/14 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 17 grudnia 2014 roku, w której wyrażono zgodę na udzielenie pomocy finansowej w dodatkowej kwocie 18.233,00 zł (na pokrycie kosztów wynikających z wykonanych robót uzupełniających dla przedmiotowego zadania).

Środki finansowe na przedmiotowy cel zabezpieczono w uchwale nr XLIII/425/14 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 26 czerwca 2014 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Opoczno na 2014 rok - na kwotę 125.000,00 zł - dział 600 rozdział 60014.

W dniu 1 września 2014 roku zawarto umowę pomiędzy powiatem opoczyńskim reprezentowanym przez Zarząd, w imieniu którego działał Marek Ksyta – Starosta oraz Józef Roga – Wicestarosta a Gminą Opoczno, w imieniu której działał Jan Wieruszewski – Burmistrz Miasta i Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika. Gmina Opoczno zobowiązała się do udzielenia pomocy finansowej powiatowi opoczyńskiemu w formie dotacji celowej ze środków budżetu Gminy z przeznaczeniem na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 3103E Brzustów – Kolonia Kruszewiec na odcinku przez miejscowość Antoniów”. Zgodnie z zapisami umowy pomoc udzielona zostanie w wysokości 50% wartości zadania brutto. Wartość zadania wynosi 204.302,75 zł. W przypadku konieczności wykonania robót dodatkowych strony pokryją po 50% wartości tych robót. Gmina Opoczno zobowiązała się do przekazania środków finansowych w terminie 10 dni od daty przedstawienia kserokopii faktur z tytułu zrealizowanego zadania.

W dniu 15 grudnia 2014 roku strony zawarły aneks do umowy zawartej w dniu 1 września 2014 roku, w związku z koniecznością wykonania robót dodatkowych dla zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 3103E Brzustów – Kolonia Kruszewiec na odcinku przez miejscowość Antoniów”. Wartość robót dodatkowych wyniosła 36.464,46 zł. Gmina Opoczno zobowiązała się do pokrycia 50% wysokości kwoty zrealizowanych robót dodatkowych.

W dniu 15 grudnia 2014 roku do Burmistrza Miasta i Gminy Opoczno wpłynęło pismo Zarządu Dróg Powiatowych w Opocznie informujące o konieczności przerwania prac związanych z realizacją robót podstawowych dla zadania pn. „przebudowa drogi powiatowej nr 3103E Brzustów – Kolonia Kruszewiec na odcinku przez miejscowość Antoniów”. Powodem były rozbieżności, które wystąpiły w trakcie realizacji zadania pomiędzy faktycznym stanem własności gruntu a wskazanymi granicami na mapie do celów projektowych. W piśmie poinformowano, iż wykonawca zrealizował faktycznie jedynie roboty dodatkowe w zakresie wykonania poszerzenia i plantowania poboczy. Wykonawca otrzyma wynagrodzenie tylko z tytułu faktycznie wykonanych robót (dodatkowych) w kwocie 36.464,46 zł. Do pisma Zarząd Dróg Powiatowych w Opocznie załączył wniosek (wraz z fakturą z dnia 4 grudnia 2014 roku oraz protokołem odbioru robót dodatkowych z dnia 4 grudnia 2014 roku) o wypłatę dotacji w kwocie 18.232,23 zł.

Urząd Miejski w Opocznie przekazał przedmiotową kwotę poleceniem przelewu w dniu 15 grudnia 2014 roku. Wartość zrealizowanej inwestycji wyłącznie w zakresie robót dodatkowych wyniosła 36.464,46 zł, w tym 18.232,23 zł kwota stanowiąca pomoc finansową udzieloną przez Gminę Opoczno.

Na podstawie przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono, iż przedmiot umowy został zrealizowany częściowo (z uwagi na konieczność przerwania prac dotyczących realizacji zadania podstawowego) tj. w zakresie wykonanych robót

dodatkowych dla zadania pn. „Przebudowa drogi powiatowej nr 3103E Brzustów – Kolonia Kruszewiec na odcinku przez miejscowość Antoniów”.

X. ROZLICZENIA BUDŻETU Z SAMORZĄDOWYMI JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI

1. DOTACJE PRZEKAZYWANE NA RZECZ ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH I – WYSOKOŚĆ I RODZAJ - 2015 ROK

Zgodnie z art. 15 ustawy o finansach publicznych z 2009 roku, samorządowy zakład budżetowy może otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego:

- 1) dotacje przedmiotowe;
- 2) dotacje celowe na zadania bieżące finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3;
- 3) dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji.

W Mieście i Gminie Opoczno funkcjonuje zakład budżetowy – Kryta Pływalnia „Opoczyńska Fala”.

Na rzecz zakładu budżetowego przekazywane są dotacje przedmiotowe oraz dotacje celowe.

Dotacja przedmiotowa

W załączniku nr 2 do uchwały nr V/36/15 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 29 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na 2015 rok w dziale 926 rozdziale 92695 przewidziano dotację dla zakładu budżetowego w kwocie 520.000,00 zł. W załączniku nr 2 do uchwały nr XII/98/15 rady Miejskiej w Opocznie z dnia 28 sierpnia 2015 roku w sprawie zmian w budżecie Gminy Opoczno na 2015 rok, zwiększono wysokość dotacji przedmiotowej dla zakładu budżetowego do kwoty 577.000,00 zł.

Uchwałą nr XV/127/12 z dnia 27 stycznia 2012 roku w sprawie ustalenia dotacji przedmiotowej dla zakładu budżetowego Gminy Opoczno – Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala”, Rada Miejska w Opocznie ustaliła kwotę dotacji przedmiotowej w wysokości 38,53 zł do 1 m³ kubatury budynku Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala”. W przedmiotowej uchwale zapisano, iż wysokość planowanej dotacji ustala Rada Miejska w Opocznie w uchwale budżetowej na dany rok. Szczegółową kalkulację kosztów zawierał załącznik do ww. uchwały, w którym ustalono kubaturę obiektu wynoszącą ogółem 15.660 m³.

Plan finansowy zakładu budżetowego stanowił załącznik nr 8 do uchwały nr V/36/15 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 29 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Opoczno na 2015 rok.

Zasady przekazywania i rozliczania dotacji dla zakładu budżetowego uregulowano zarządzeniem nr 141/2014 z dnia 14 października 2013 roku Burmistrza Opoczno.

Dotacja przedmiotowa została przekazana na rachunek Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala” w następujących kwotach i terminach:

- 43.330,00 zł – przekazano w dniu 26 stycznia 2015 roku, WB nr 14;
- 43.330,00 zł – przekazano w dniu 24 lutego 2015 roku, WB nr 31;
- 43.330,00 zł – przekazano w dniu 23 marca 2015 roku, WB nr 49;
- 43.330,00 zł – przekazano w dniu 27 kwietnia 2015 roku, WB nr 70;
- 43.330,00 zł – przekazano w dniu 25 maja 2015 roku, WB nr 89;

- 43.330,00 zł – przekazano w dniu 25 czerwca 2015 roku, WB nr 110;
- 43.330,00 zł – przekazano w dniu 23 lipca 2015 roku, WB nr 127;
- 43.330,00 zł – przekazano w dniu 27 sierpnia 2015 roku, WB nr 148;
- 57.590,00 zł – przekazano w dniu 25 września 2015 roku, WB nr 166;
- 57.590,00 zł – przekazano w dniu 26 października 2015 roku, WB nr 184;
- 57.590,00 zł – przekazano w dniu 27 listopada 2015 roku, WB nr 204;
- 57.590,00 zł – przekazano w dniu 28 grudnia 2015 roku, WB nr 230.

Z dokumentacji źródłowej wynika, że w okresie od stycznia do grudnia 2015 roku (dział 926 rozdział 92695 § 2650) dla Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala” przekazano dotację w łącznej wysokości 577.000,00 zł.

Przekazane kwoty dotacji dla zakładu budżetowego nie przekroczyły 50% kosztów jego działalności, zgodnie z art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

W dniu 28 stycznia 2016 roku p.o. dyrektora Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala” złożył rozliczenie dotacji, zgodnie z § 45 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 roku w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (Dz. U. nr 241, poz. 1616), które stanowi, iż kierownik samorządowego zakładu budżetowego przekazuje zarządowi jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku, rozliczenie wykorzystania dotacji w szczególności określonej przez ten zarząd.

W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono, że dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

Z dokumentów przedłożonych kontrolującemu wynika, że dotujący nie przeprowadził kontroli i oceny wykorzystania środków dotacji.

Dotacja celowa

W dniu 10 czerwca 2015 roku do Burmistrza Opoczno wpłynął wniosek p.o. dyrektora Krytej Pływalni „Opoczyńska FALA w sprawie przyznania dotacji celowej w wysokości 60.00000 zł na wymianę urządzeń automatyki central wentylacyjnych, w związku z całkowitym zużyciem się central na obiekcie pływalni. Do wniosku załączono oferty wraz z kalkulacjami cen na zakup i montaż nowych urządzeń wentylacyjnych.

Uchwałą nr X/84/2015 Rady Miejskiej w Opocznie z dnia 25 czerwca 2015 roku w sprawie zmian w budżecie, zaplanowano dotację celową dla Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala” w wysokości 60.000,00 zł.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że w dniu 29 lipca 2015 roku zawarto umowę dotacji celowej pomiędzy Gminą Opoczno reprezentowaną przez Burmistrza Rafała Kądziałę a zakładem budżetowym Kryta Pływalnia „Opoczyńska Fala”. W umowie zapisano, że w związku z całkowitym zużyciem się central wentylacyjnych na obiekcie Krytej Pływalni udziela się dotacji celowej z przeznaczeniem na zakup i montaż nowych urządzeń wentylacyjnych w kwocie 60.000,00 zł.

Dotacja celowa została przekazana w dniu 6 sierpnia 2015 roku. Zakład budżetowy w dniu 29 października 2015 roku przedłożył rozliczenie wykorzystania dotacji celowej wraz z załączonymi dokumentami potwierdzającymi wydatek na zakupiony środek trwały (w tym faktura VAT 2/10/2015 z dnia 23 października 2015 roku na kwotę 60.885,00 zł brutto). Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że kwota różnicy w wysokości 885,00 zł pokryta została ze środków własnych zakładu budżetowego.

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że dotacja celowa udzielona Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala” została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

2. WPLĄTY ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH GMINY – 2015 ROK

Z bilansu zakładu budżetowego Krytej Pływalni „Opoczyńska Fala” sporządzonego na dzień 31 grudnia 2015 roku wynika, że zakład osiągnął ujemny wynik finansowy w wysokości – 212.467,25 zł.

3. DOTACJE NA RZECZ PUBLICZNYCH SAMODZIELNYCH ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ

Zgodnie z oświadczeniem Skarbnika Barbary Bąk, w okresie objętym kontrolą Miasto i Gmina Opoczno nie udzielała dotacji dla Samodzielnego Zakładu Opieki Zdrowotnej.

Oświadczenie Skarbnika Barbary Bąk w sprawie nie udzielania dotacji dla Samodzielnego Zakładu Opieki Zdrowotnej stanowi załącznik nr 66 protokołu kontroli.

XI. INNE USTALENIA

W związku z nałożonym na regionalne izby obrachunkowe obowiązkiem kontroli osiągnięcia wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego (art. 30b ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela), w kontrolowanej jednostce analizie poddano zagadnienia związane z poniesionymi wydatkami na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń osiągniętych w 2014 roku.

Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Miasto i Gminę Opoczno sporządzone zostało z datą 4 lutego 2015 roku i przesłane do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w dniu 6 lutego 2015 roku tj. w terminie wynikającym z art. 30a ust. 4 ustawy Karta nauczyciela.

Wysokość średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Miasto i Gminę Opoczno, z uwzględnieniem kwoty różnicy, o której mowa w art. 30 a ust. 2 ustawy Karta Nauczyciela kształtowała się następująco:

Stopień awansu zawodowego	Średnie wynagrodzenie 1.01-31.08.2014	Średnioroczna liczba etatów 1.01.-31.08.2014	2x3	Średnie wynagrodzenie 1.09.-31.12.2014	Średnioroczna liczba etatów 1.09-31.12.2014	5x6	4+7	Wykonane wydatki na wynagrodzenia w 2014 roku	9-8
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
nauczyciel stażysta	2.717,59 x 8 = 21.740,72	4,72	102.616,20	2.717,59 x 4 = 10.870,36	5,87	63.809,01	166.425,21	174.915,81	8.490,60
nauczyciel kontraktowy	3.016,52 x 8 = 24.132,16	39,70	958.046,75	3.016,52 x 4 = 12.066,08	34,96	421.830,16	1 379.876,91	1 416.766,54	36.889,63
nauczyciel mianowany	3.913,33 x 8 = 31.306,64	69,91	2 188.647,20	3.913,33 x 4 = 15.653,32	75,53	1 182.295,26	3 370.942,46	3 214.862,19	<u>156.080,27</u>
nauczyciel dyplomowany	5.000,37 x 8 = 40.002,96	262,41	10 497.176,7 3	5.000,37 x 4 20.001,48	265,00	5 300.392,20	15 797.568,9 3	15 584.725,66	<u>212.843,27</u>
Ogółem							20 714.813,5 1	20 391.270,20	<u>323.543,31</u>

Analiza danych zawartych w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, wykazała, że Miasto i Gmina Opoczno

zobowiązana była do wypłacenia jednorazowego dodatku uzupełniającego nauczycielom mianowanym w wysokości 156.080,27 zł i dyplomowanym w kwocie 212.843,27 zł.

Kserokopia sprawozdania z dnia 4 lutego 2015 roku z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządową stanowi akta kontroli strona 624.

Kontrolą objęto osiągnięcie wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, z uwzględnieniem art. 30a ust. 3, co do nauczycieli dyplomowanych. Wysokość wypłaconych z budżetu Gminy Opoczno w 2014 roku wynagrodzeń dla nauczycieli dyplomowanych wyniosła 15 584.725,66 zł.

Analizie poddano prawidłowość sporządzenia sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli dla stopnia awansu zawodowego – nauczyciele dyplomowani, dla których kwota różnicy należna do wypłaty wyniosła 212.843,27 zł.

Średniomiesięczne zatrudnienie w 2014 roku dla stopnia awansu zawodowego – nauczyciele dyplomowani obrazuje tabela poniżej:

L.p.	Nazwa placówki oświatowej	Liczba etatów za	Liczba etatów za
		okres I – VIII	okres IX – XII
		2014 rok	2014 rok
1.	Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Bielowicach	8,90	9,28
2.	Szkoła Podstawowa w Kraśnicy	6,45	6,73
3.	Szkoła Podstawowa w Januszewicach	5,78	5,93
4.	Szkoła Podstawowa w Libiszowie	10,94	11,05
5.	Szkoła Podstawowa w Modrzewiu	3,00	4,07
6.	Szkoła Podstawowa w Sielcu	7,56	7,57
7.	Gimnazjum w Wygnanowie	3,33	3,89
8.	Zespół Szkół w Bukowcu Opoczyńskim	1,57	1,77
9.	Zespół Szkół w Ogonowicach	9,29	8,69
10.	Zespół Szkół w Mroczkowie Gościnnym	14,67	14,86
11.	Zespół Szkół Samorządowych nr 1 w Opocznie	88,99	87,51
12.	Zespół Szkół Samorządowych nr 2 w Opocznie	41,51	41,80
13.	Zespół Szkół Samorządowych nr 3 w Opocznie	44,19	45,56
14.	Przedszkole Nr 2 w Opocznie	2,04	2,04
15.	Przedszkole Nr 4 w Opocznie	4,08	4,12
16.	Przedszkole Nr 5 w Opocznie	3,01	3,04
17.	Przedszkole Nr 6 z Grupą Żłobkową w Opocznie	3,00	3,00
18.	Przedszkole Nr 8 w Opocznie	4,10	4,09
Razem:		262,41	265,00
Średnio miesięczne zatrudnienie zgodnie ze sprawozdaniem:		262,41	265,00

Z powyższych tabeli wynika, że do ustalenia wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli dla stopnia awansu zawodowego - nauczyciel dyplomowany w placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto i Gminę Opoczno, przyjęto prawidłowy wskaźnik średniorocznej struktury zatrudnienia. Średnioroczna liczba etatów ustalona

dla okresów obowiązywania poszczególnych kwot bazowych dla przedmiotowej grupy nauczycieli wyniosła:

- w okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2014 roku – 262,41;
- w okresie od 1 września do 31 grudnia 2014 roku – 265,00.

Szczegółowej kontroli poddano średniomiesięczne zatrudnienie w 2014 roku dla stopnia awansu zawodowego nauczyciele dyplomowani – w Szkole Podstawowej w Libiszowie prowadzonej przez Miasto i Gminę Opoczno. Wyliczenia dokonane przez kontrolującą obrazuje tabela poniżej:

Lp.	Nr identyfikacyjny	Okres 2014 rok	Okres zatrudnienia w podokresie (w miesiącach)		Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin w przeliczeniu na pełne etaty		Etat za okres I-VIII	Okres 2014 rok	Okres zatrudnienia w podokresie (w miesiącach)		Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin w przeliczeniu na pełne etaty		Etat za okres IX-XII
			Okres przepracowany	Ilość miesięcy w okresie	Godziny przepracowane	Pełny etat			Okres przepracowany	Ilość miesięcy w okresie	Godziny przepracowane	Pełny etat	
1.	Nauczyciel 1	I-VIII	6,97	8	18	18	0,87						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
2.	Nauczyciel 2	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
3.	Nauczyciel 3	I-VIII	7,8	8	18	18	0,98						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
4.	Nauczyciel 4	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
5.	Nauczyciel 5	I-VIII	8	8	22	22	1,00						
								IX-XII	4	4	22	22	1,00
6.	Nauczyciel 6	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
7.	Nauczyciel 7	I-VIII	8	8	7	30	0,23						
								IX-XII	4	4	7	30	0,23
8.	Nauczyciel 8	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
9.	Nauczyciel 9	I-VIII	8	8	18	18	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
10.	Nauczyciel 10	I-VIII	8	8	20	20	1,00						
								IX-XII	4	4	18	20	0,90
11.	Nauczyciel 11	I-VIII	7,5	8	21	23	0,86						
								IX-XII	4	4	21	23	0,91
12.	Nauczyciel 12	I-VIII	8	8	22	22	1,00						
								IX-XII	4	4	18	18	1,00
Ogółem w okresie I-VIII							10,94	Ogółem w okresie IX-XII					11,04
Średniomiesięczne zatrudnienie zgodnie ze sprawozdaniem							10,94	Średniomiesięczne zatrudnienie zgodnie ze sprawozdaniem					11,05

Analizie poddano prawidłowość wyliczeń jednorazowego dodatku uzupełniającego dla nauczycieli dyplomowanych. Próbie poddano 100% nauczycieli dyplomowanych zatrudnionych w Szkole Podstawowej w Libiszowie. W wyniku kontroli akt osobowych nauczycieli dyplomowanych stwierdzono, że w 2014 roku wysokość wypłaconych z budżetu Gminy Opoczno wynagrodzeń dla przedmiotowej grupy nauczycieli ustalona została w oparciu o art. 30 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela, tj. bez uwzględnienia świadczeń z ZFŚS oraz dodatków specjalnych wymienionych w art. 54 powyższej ustawy (nauczycielskiego dodatku mieszkaniowego, dodatku tzw. „wiejskiego”).

W oparciu o przedłożone dokumenty źródłowe przedstawione do kontroli (listy płac, akta osobowe oraz dokumentację potwierdzającą czas pracy), wybranych do kontroli próby nauczycieli dyplomowanych dokonano ustalenia:

- osobistych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli dyplomowanych,
- sumy osobistych stawek wszystkich nauczycieli dyplomowanych w wybranej szkole,
- wysokości jednorazowych dodatków uzupełniających dla objętej kontrolą placówki, z przeznaczeniem dla nauczycieli dyplomowanych.

Ustalenie osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego proporcjonalnie do okresu zatrudnienia oraz wyznaczenie wysokości jednorazowego dodatku uzupełniającego przy sumie $S_j = 9\,808.643,03$ zł (ustalanej przez Miasto i Gminę Opoczno) dla nauczycieli dyplomowanych obrazuje tabela poniżej:

Lp	Nr identyfikacyjny	Okres 2014 rok	A Stawka wynagrodzenia zasadniczego na pełnym etacie	B (kol 5/ kol 6) Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin w przeliczeniu na pełne etaty		C (kol 7/ kol 8) Okres zatrudnienia		Sj (A*B*C)	Sj Suma roczna	Dj należny	Wypłacony dodatek uzupełniający	Różnica	Uwagi
				Godziny przepracowane	Pełny etat	Okres przepracowany	Rok						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
NAUCZYCIELE DYPLOMOWANI													
ZATRUDNIENI W SZKOLE PODSTAWOWEJ W LIBISZOWIE													
1.	Nauczyciel 1	I-VIII	3.109,00	18	18	6,97	12	1.803,22	33.950,28	736,71	<u>739,86</u>	+3,15	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					
2.	Nauczyciel 2	I-VIII	3.109,00	18	18	8	12	2.083,03	37.308,00	809,57	809,57	0,00	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					
3.	Nauczyciel 3	I-VIII	3.109,00	18	18	7,8	12	2.020,85	36.561,84	793,38	<u>796,07</u>	+2,69	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					
4.	Nauczyciel 4	I-VIII	3.109,00	18	18	8	12	2.083,03	37.308,00	809,57	809,57	0,00	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					
5.	Nauczyciel 5	I-VIII	3.109,00	22	22	8	12	2.083,03	37.308,00	809,57	809,57	0,00	-
		IX-XII	3.109,00	22	22	4	12	1.025,97					
6.	Nauczyciel 6	I-VIII	3.109,00	18	18	8	12	2.083,03	37.308,00	809,55	809,55	0,00	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					

PROTOKÓŁ Z KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W MIEŚCIE I GMINIE OPOCZNO
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

7.	Nauczyciel 7	I-VIII	3.109,00	7	30	8	12	479,10	8.580,84	186,20	<u>188,90</u>	+2,70	-
		IX-XII	3.109,00	7	30	4	12	235,97					
8.	Nauczyciel 8	I-VIII	3.109,00	18	18	8	12	2.083,03	37.308,00	809,57	809,57	0,00	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					
9.	Nauczyciel 9	I-VIII	3.109,00	18	18	8	12	2.083,03	37.308,00	809,57	809,57	0,00	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					
10.	Nauczyciel 10	I-VIII	3.109,00	20	20	8	12	2.083,03	36.076,80	782,58	782,58	0,00	-
		IX-XII	3.109,00	18	20	4	12	923,37					
11.	Nauczyciel 11	I-VIII	3.109,00	21	23	7,5	12	1.782,39	32.592,24	707,24	<u>708,37</u>	+1,13	-
		IX-XII	3.109,00	21	23	4	12	933,63					
12.	Nauczyciel 12	I-VIII	3.109,00	22	22	8	12	2.083,03	37.308,00	809,57	809,57	0,00	-
		IX-XII	3.109,00	18	18	4	12	1.025,97					

Wyliczenia dodatku uzupełniającego dokonano wg wzoru:

$D_j = 212.843,27 \text{ zł} \times (S_j / 9.808.643,03 \text{ zł})$, gdzie:

212.843,27 zł – kwota różnicy dla nauczycieli dyplomowanych (art. 30a KN),

S_j – osobista stawka wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela (suma roczna),

9.808.643,03 zł – suma osobistych stawek wynagrodzenia zasadniczego (S_j) nauczycieli dyplomowanych.

(...)²⁷

Na podstawie obliczeń dokonanych przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi, stwierdzono różnice w kwotach dodatku jednorazowego dla nauczycieli dyplomowanych przyjętych do próby, wyliczonego przez kontrolujących a dodatku wypłaconego przez organ. Różnice dotyczyły nauczycieli nr 1, 3, 7, 11 z tabeli powyżej, którym nadpłacono następujące kwoty: nauczyciel nr 1 – 3,15 zł; nauczyciel nr 3 – 2,69 zł; nauczyciel nr 7 – 2,70 zł; nauczyciel nr 11 – 1,13 zł. Łączna kwota nadpłaconego dodatku jednorazowego dla nauczycieli przyjętych do próby wynosiła 9,67 zł.

Kontrola przeprowadzona na podstawie przedłożonych list wypłat dodatków uzupełniających w poszczególnych placówkach oświatowych Gminy Opoczno wykazała, że wypłaty przedmiotowych dodatków dla wszystkich nauczycieli dyplomowanych kontrolowana jednostka dokonała w dniu 28 stycznia 2015 roku tj. zgodnie z art. 30a ust.3 ustawy – Karta Nauczyciela, który przewiduje wypłatę do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego ustalonego proporcjonalnie dla okresu zatrudnienia oraz osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela.

²⁷ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

XII. USTALENIA KOŃCOWE. ZAŁĄCZNIKI.

Protokół zawiera 222 ponumerowane i zaparafowane strony. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli OG1710 pod pozycją 10/2015.

W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielały niżej wymienione osoby:

1. Barbara Bąk – Skarbnik
2. Beata Pawlik – z-ca Skarbnika
3. Irena Broła – inspektor Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych
4. Bożena Michałowska – inspektor Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych
5. Andrzej Snopczyński – Naczelnik Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego
6. Barbara Mlonka – inspektor Wydziału Rozwoju i Zamówień Publicznych
7. Beata Tworek – inspektor Wydziału Rozwoju Miasta i Zamówień Publicznych
8. Jolanta Milczarek-Stanik – podinspektor Wydziału Promocji, Kultury i Sportu
9. Tomasz Łuczowski – Sekretarz Miasta i Gminy Opczno
10. Stanisława Bednarczyk – Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami
11. Marzanna Wojciechowska – inspektor Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami
12. Anna Plewa - inspektor Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami
13. Włodzimierz Gregorczyk - inspektor Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami
14. Marian Gruszczyński - inspektor Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami
15. Beata Wojtarek – inspektor Wydziału Organizacyjnego
16. Marta Gonsiewska - inspektor Wydziału Organizacyjnego
17. Małgorzata Szymańska – inspektor Wydział Budżetowy
18. Lucyna Sobczyk - inspektor Wydział Budżetowy
19. Maria Rek - podinspektor Wydział Budżetowy
20. Iwona Susik - Naczelnik Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych
21. Dariusz Stępień - inspektor Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych
22. Bożena Michałowska - inspektor Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych
23. Alicja Czaja - inspektor Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych
24. Anna Woźniak – samodzielny referent Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych
25. Ewa Trojnar – inspektor Wydziału Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Ochrony Środowiska
26. Artur Zagrobski - inspektor Wydziału Techniczno - Inwestycyjnego
27. Piotr Telus - inspektor Wydziału Techniczno - Inwestycyjnego
28. Edward Krajewski – audytor wewnętrzny
29. Jerzy Misiurski – inspektor Wydziału Promocji, Kultury i Sportu

Integralną częścią protokołu są następujące załączniki:

1. *Zestawienie jednostek organizacyjnych funkcjonujących w Gminie Opczno w okresie objętym kontrolą.*
2. *Wykaz pełnomocnictw udzielonych kierownikom gminnych jednostek organizacyjnych.*
3. *Zestawienie uregulowań w zakresie kontroli wewnętrznej.*
4. *Oświadczenie Skarbnika Gminy o bieżącym zapoznawaniu z obowiązującymi w jednostce procedurami w zakresie kontroli finansowej pracowników pionu finansowego.*
5. *Wykaz szkoleń, w których uczestniczyli w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 30 czerwca 2015 roku pracownicy pionu finansowego.*
6. *Dowody księgowe potwierdzające stan zobowiązań na dzień 30 września 2015 roku*
7. *Oświadczenie Skarbnika Gminy o nie płaceniu przez Gminę odsetek od nieterminowych płatności.*
8. *Test z zakresu funkcjonowania procedur kontroli wewnętrznej.*
9. *Zestawienie kontroli zewnętrznych dotyczących gospodarki finansowej przeprowadzonych od 1 stycznia 2013 roku do 30 września 2015 roku w Urzędzie Miejskim w Opcznie.*
10. *Oświadczenie Skarbnik Gminy o nie zaciąganiu w 2014 roku kredytów, pożyczek oraz nieemitowaniu papierów wartościowych z przeznaczeniem na finansowanie planowanego*

deficytu, na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań, na finansowanie przejściowego deficytu budżetu oraz wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, nieudzielaniu gwarancji i poręczeń oraz pożyczek.

11. Specyfikacja zadłużenia Gminy Opoczno według stanu na 31 grudnia 2013 i 2014 roku oraz na 30 czerwca 2015 roku.
12. Terminowość dokonywania spłat w 2014 i I półroczu 2015 roku rat kapitałowych i odsetkowych od wybranego kredytu i pożyczki.
13. Zestawienie danych dotyczących ciągłości sald rachunków bankowych.
14. Test dotyczący ewidencji w księgach rachunkowych.
15. Oświadczenie Skarbnika Gminy o nieposiadaniu zobowiązań z tytułu umów nienazwanych związanych z finansowaniem usług, dostaw i robót budowlanych.
16. Wyjaśnienie złożone przez pracowników Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych Urzędu Miejskiego w Opocznie dotyczące skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości.
17. Wyliczenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby fizyczne w odniesieniu do wybranych kategorii przedmiotów opodatkowania za 2013 i 2014 rok sporządzone przez kontrolującą
18. Wyliczenie skutków finansowych wynikających z obniżenia przez Radę Miejską w Opocznie górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób prawnych w odniesieniu do wybranych grup pojazdów za 2013 i 2014 rok.
19. Testy dotyczące skutków udzielonych ulg oraz obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości i od środków transportowych.
20. Testy dotyczące sprawozdawczości budżetowej w podatkach: od nieruchomości i od środków transportowych.
21. Wyjaśnienie Zastępcy Skarbnika Gminy w sprawie wykazanego na 31 grudnia 2014 roku salda Ma konta 222.
22. Wyjaśnienie z-cy Skarbnika Beaty Pawlik w sprawie nienależnie wypłaconego pracownikowi wynagrodzenia za czas choroby
23. Zestawienie podstawowych danych określonych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi uchwalonymi w latach 2013, 2014 i 2015.
24. Dane w zakresie dynamiki planowanych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi dochodów i wydatków bieżących w latach 2013-2017.
25. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy dotyczące przyjętych zapisami Wieloletnich Prognoz Finansowych, wielkości dochodów bieżących.
26. Wyjaśnienie Skarbnika Gminy Opoczno dotyczące planowania rozchodów przyjętych zapisami Wieloletnich Prognoz Finansowych.
27. Dane w zakresie maksymalnego wskaźnika określonego zapisami art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych dla budżetu roku 2014, 2015, 2016 i 2017 ujęte w analizowanych Wieloletnich Prognozach Finansowych
28. Oświadczenie z-cy Skarbnika Beaty Pawlik w sprawie nie podejmowania czynności kontrolnych przez UKS, dotyczących opodatkowania gruntów, budynków i budowli stanowiących własność Gminy Opoczno
29. Testy dotyczące skontrolowanych zagadnień w zakresie podatków oraz skutki finansowe udzielonych ulg, umorzeń, odroczeń, zwolnień
30. Zestawienie nieruchomości nabytych odpłatnie do gminnego zasobu przez Gminę Opoczno w latach 2013 i 2014.
31. Zestawienie dokonanych w latach 2013 i 2014 zamian nieruchomości.
32. Plan rzeczowy i wykonanie dochodów ze sprzedaży nieruchomości za lata 2013, 2014 i I półrocze 2015 roku.
33. Wyjaśnienie Zastępcy Skarbnika Gminy Opoczno w sprawie zasad ewidencjonowania dochodów z tytułu sprzedaży nieruchomości.
34. Wyjaśnienie w sprawie zaewidencjonowania wpłaty zaliczkowej na poczet podziału nieruchomości jako dochodu z tytułu sprzedaży złożone przez Zastępcę Skarbnika Gminy Opoczno.
35. Wyjaśnienie w sprawie przesłanek dokonania podziału z urzędu działki nr 716/54 złożone przez Naczelnika Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami.

36. Zestawienie lokali sprzedanych na rzecz najemców w objętym kontrolą okresie 2013-I półrocze 2015 roku.
37. Zestawienie umów użyczenia obowiązujących w okresie objętym kontrolą.
38. Oświadczenie złożone przez Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego w Opocznie o nie oddawaniu w latach 2013-2015 gruntów Gminy w użytkowanie wieczyste.
39. Zestawienie terminowości dokonywania wpłat opłat z tytułu użytkowania wieczystego.
40. Zestawienie danych dotyczących przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości w latach: 2013, 2014 i w I półroczu 2015 roku.
41. Informacja dotycząca umów dzierżawy obowiązujących w objętym kontrolą okresie.
42. Zestawienie terminowości dokonywania wpłat czynszu dzierżawnego za rok 2013, 2014 i I półrocze 2015 roku.
43. Wyjaśnienie dotyczące działań windykacyjnych dotyczących zaległości z tytułu czynszu dzierżawnego Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, plac Kościuszki 1 w Opocznie złożone przez Skarbnik Gminy Opoczno.
44. Test w zakresie najmu i dzierżawy nieruchomości.
45. Zestawienie danych w zakresie wydanych w latach 2013, 2014 i półrocze 2015 roku skierowań do zawarcia umów najmu lokali.
46. Zestawienie zastosowanych ulg w zakresie należności cywilnoprawnych w 2013, 2014 i I półroczu 2015 roku.
47. Wyjaśnienie dotyczące procedury udzielenia ulgi dzierżawcy o numerze kartoteki 231 złożone przez Skarbnik Gminy.
48. Oświadczenie w sprawie nie ustalenia przez Radę Miejską w Opocznie stawki procentowej opłaty adiacenckiej na podstawie art. 98a ust. 1 ww. ustawy złożone przez Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego w Opocznie.
49. Wyjaśnienie Naczelnika Wydziału Rozwoju Miasta o nie zaistnieniu w latach objętych kontrolą okoliczności uzasadniających naliczenie i pobranie opłat planistycznych.
50. Wykaz dotacji udzielonych w 2014 roku na realizację zadań powierzonych na podstawie umowy podmiotom spoza sektora finansów publicznych
51. Wykaz inwestycji realizowanych w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych w latach 2014 – 2015
52. Wyjaśnienie Naczelnika Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego Andrzeja Snopczyńskiego w sprawie udzielenia zamówienia dodatkowego
53. Wyjaśnienie Naczelnika Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego Andrzeja Snopczyńskiego w sprawie zawarcia aneksu nr 1 do umowy nr 272.30.26.2014 z dnia 15 września 2014 roku
54. Wyjaśnienie Naczelnika Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego Andrzeja Snopczyńskiego w sprawie rozbieżności ilości miejsc parkingowych
55. Zestawienie danych dotyczących ubezpieczenia majątku Gminy Opoczno.
56. Test z zakresu ewidencji składników majątkowych.
57. Zestawienie danych z przeprowadzonej analizy dokumentacji stanowiącej podstawę dokonywania zwiększeń i zmniejszeń wartości majątku w 2014 roku.
58. Wyjaśnienie w sprawie terminu zaewidencjonowania w środkach trwałych przedmiotowej działki złożone przez Naczelnik Wydziału Rolnictwa i Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego w Opocznie.
59. Wyjaśnienie złożone przez inspektora Wydziału Techniczno-Inwestycyjnego Urzędu Miejskiego w Opocznie w sprawie rozbieżności między datą przekazania obiektów do użytkowania a sporządzeniem dowodów OT.
60. Zestawienie danych z analizy zwiększeń i zmniejszeń pozostałych środków trwałych w 2014 roku (konto 013 – wybrane pozycje).
61. Wyniki analizy prawidłowości zastosowania stawek umorzeniowych.
62. Testy z zakresu ewidencjonowania środków trwałych .
63. Test dotyczący ewidencji pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.
64. Wyjaśnienie w sprawie nierozliczenia arkusza inwentaryzacyjnego nr 757 złożone przez inspektor Marię Rek.
65. Wyjaśnienie w sprawie nie przeprowadzenia inwentaryzacji wszystkich wskazanych zarządzeniem składników majątkowych oraz nieterminowego przeprowadzenia inwentaryzacji w odniesieniu do sald kont 800 i 201.
66. Oświadczenie Skarbnika Barbary Bąk w sprawie nie udzielania dotacji dla Samodzielnego Zakładu Opieki Zdrowotnej

67. Zestawienie akt kontroli.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i podpisano **w dniu 25 maja 2016 roku**. Jeden egzemplarz protokołu wraz z załącznikami pozostawiono w Urzędzie Miejskim w Opocznie.

Kierownika jednostki i Skarbnika poinformowano o przysługującym mu prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyn tej odmowy.

Kontrolujący:

.....
(Wioletta Zubowicz)

.....
(Ewa Chojka)

Jednostka kontrolowana:

Kwituję odbiór 1 egzemplarza protokołu kontroli:

.....

(data i podpis kierownika jednostki kontrolowanej)

